

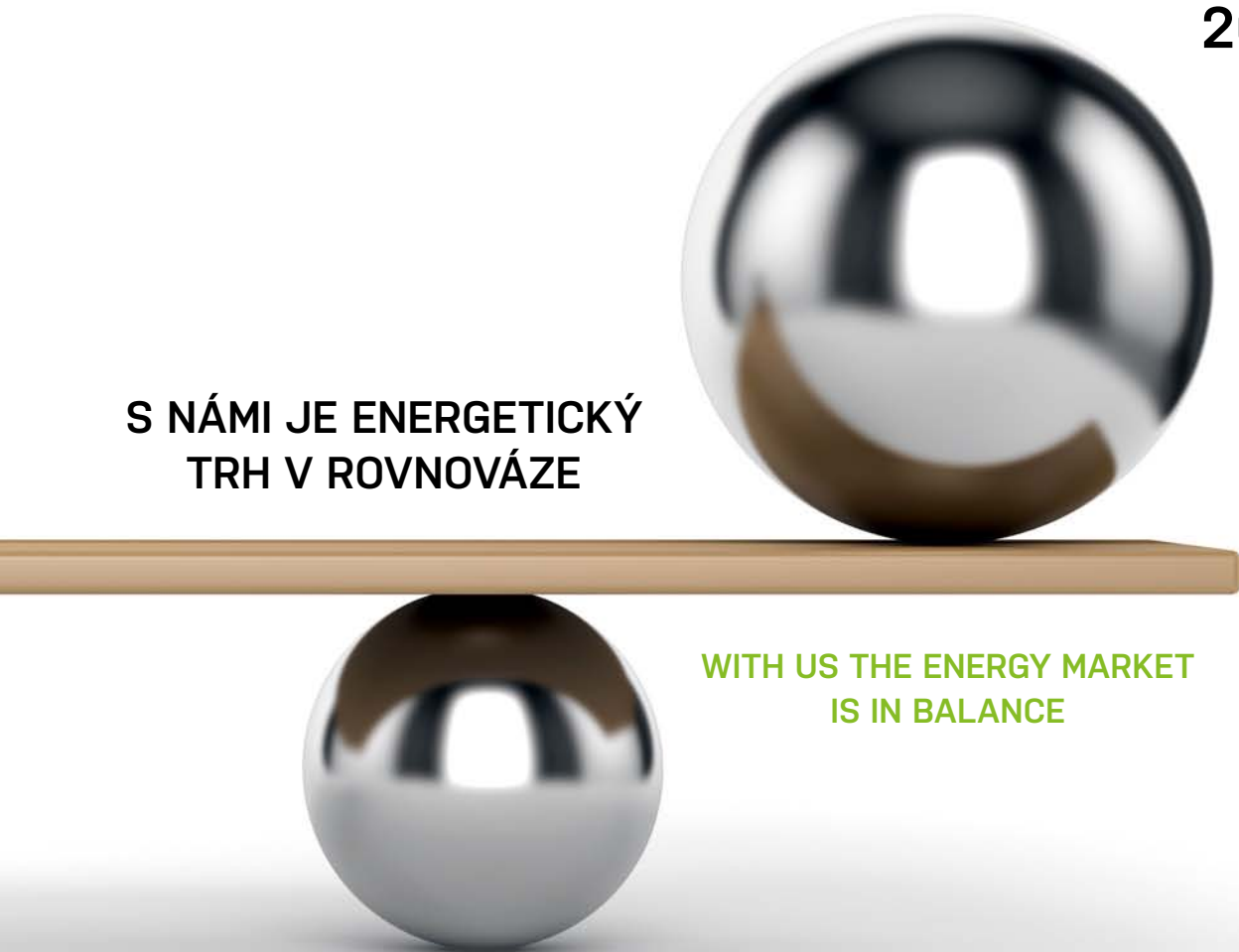
Roční zpráva o trhu
s elektřinou a plynem
v ČR v roce

Year Report on the
Electricity and Gas
Markets in the Czech
Republic for

2015

**S NÁMI JE ENERGETICKÝ
TRH V ROVNOVÁZE**

**WITH US THE ENERGY MARKET
IS IN BALANCE**

UMĚNÍ ROVNOVÁHY

THE ART OF BALANCE

OBSAH

CONTENTS

2	Použité zkratky
Abbreviations Used	92	Podporované zdroje energie a záruky původu
Supported Energy Sources and Guarantees of Origin
5	Úvod
Introduction	109	Provoz rejstříku obchodování s povolenkami
na emise skleníkových plynů
Operation of the Czech Emission
Trading Registry
8	Legislativa v roce 2015
Legislation in 2015	113	Risk Management
Risk Management
15	Trh s elektřinou
Electricity Market	120	Příloha
Appendix
38	Trh s plynem
Gas Market		
68	Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou
a plynem
Organized Short-Term Electricity
and Gas Markets		

Poznámka: Všechny česko-anglické grafy a tabulky jsou v této zprávě uvedeny dle české konvence, tj. místo desetinné tečky se používá desetinná čárka a tisíce jsou oddělené mezerou namísto čárkou.

Note: Czech convention has been applied to all Czech/English figures and tables contained in this report, which means that a decimal comma is used instead of decimal point and thousands are separated by a space instead of a comma.

POUŽITÉ ZKRATKY

ABBREVIATIONS USED

Zkratka	Význam
ACER	EU Agency for the Cooperation of Energy Regulators
AIB	Association of Issuing bodies
ASEK	Aktualizace státní energetické koncepce
BSD	Bezpečností standard dodávky
BT	Blokový trh s elektřinou, část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
CER	Jednotka Mechanismu čistého rozvoje (Certified Emission Reduction)
CDS	Centrum datových služeb operátora trhu
CEE	Central Eastern Europe
CS OTE	Centrální systém operátora trhu, CS OTE zahrnuje CDS i IS OTE
CWE	Central West Europe
ČEPS	Společnost ČEPS, a.s., provozovatel přenosové soustavy v ČR
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČNB	Česká národní banka
ČR/CZ	Česká republika
D	Den realizace uzavřených kontraktů na dodávku elektřiny nebo plynu
DS	Distribuční soustava
DPH	Daň z přidané hodnoty
DT	Denní trh s elektřinou/plynem, část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou/plynem
DV	Decentrální výroba
DVS	Dvoustranná vnitrostátní smlouva na dodávku elektřiny mezi SZ
DZ	Druhotné zdroje
EECS	European Electricity Certificate Scheme
EEX	The European Energy Exchange AG
EPEX	EPEX SPOT – European power exchange
ERD	Evidence realizačních diagramů
ERU	Jednotka Společně zaváděných opatření (Emission Reduction Unit)
ERÚ	Energetický regulační úřad
ES/ES ČR	Elektrizační soustava České republiky
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity
EU	Evropská unie
Europex	Association of European Energy Exchanges
EU ETS	Evropské schéma pro emisní obchodování (European Union Emission Trading Scheme)

Abbreviation	Description
ACER	EU Agency for the Cooperation of Energy Regulators
Act SES	Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources
AIB	Association of Issuing bodies
AS	Ancillary services
ASEK	National Energy Policy Update
BDS	Border delivery station
BM	Electricity block market, part of the organized short-term electricity market
BRM	Balancing market with regulating energy, organized by OTE in cooperation with ČEPS
BRP	Balance Responsible Party/Parties as defined in the Energy Act (EZ)
BSD	Supply Security Standard
CDS	Centre of Data Services of the Market Operator
CEE	Central Eastern Europe
ČEPS	ČEPS, a.s., Transmission System Operator in the Czech Republic
CER	Certified Emission Reduction
CGD	Cross-border gas duct
ČHMÚ	Czech Hydrometeorologic Institute
CHP	Combined heat and power
CNB	Czech National Bank
CR/CZ	Czech Republic
CS OTE	Central System of the Market Operator; CS OTE is comprised of CDS and IS OTE
CWE	Central West Europe
D	Day of execution of contracts for electricity or gas supply i.e. Delivery Day
DG	Decentralized generation
DM	Day-ahead spot electricity/gas market, part of the organized short-term electricity/gas market
DS	Distribution system
DSO	Distribution system operator
DVS	Bilateral intra-state contract for electricity supply between balance responsible parties
EA	Energy Act, act No. 458/2000 Coll., on Business Conditions and Public Administration in the Energy Sectors and on Amendments to Certain Acts, as amended
EECS	European Electricity Certificate Scheme
EEX	European Energy Exchange AG
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity

Zkratka	Význam
EUA	Jednotka emisní povolenky obchodovatelná v rámci EU ETS (EU Allowance)
EXAA	EXAA Energy Exchange Austria
EX/IM	Export/import
EZ	Energetický zákon, zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
EZP	Evidence záruk původu
FVE	Fotovoltaická elektrárna
FZ	Finanční zajištění poskytnuté subjektem (subjekty) zúčtování
HPS	Hraniční předávací stanice
HU	Maďarsko
IS OTE	Informační systém (infrastruktura) operátora trhu
IS	Informační systém (obecně)
KVET	Vysokoúčinná kombinovaná výroba elektřiny a tepla
MC	Market Coupling
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MRC	Multi-Regional Coupling
MVE	Malá vodní elektrárna
MVER	Malá vodní elektrárna v rekonstrukci
NCG	Obchodní zóna pro zemní plyn v Německu
NC BAL	Nařízení Komise č. 312/2014, ze dne 27. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích
NEMO	Nominovaný organizátor trhu s elektřinou
NET4GAS	Společnost NET4GAS, s.r.o., provozovatel přepravní plynárenské soustavy v České republice
NWE	North West Europe
OBA	Alokační režim na vstupních a výstupních bodech, ve kterém platí, že množství plynu nominované SZ na těchto bodech je považováno za dodané
OKT	Operátorem trhu organizovaný krátkodobý trh s elektřinou (blokový trh, denní spotový trh a vnitrodenní trh)
OKTE	Společnost OKTE, a.s., organizátor krátkodobého trhu s elektřinou v SK
OPM	Odběrné/předávací místo
OTE	Akciová společnost OTE
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PCR	Price Coupling of Regions
PDS	Provozovatel distribuční soustavy
POZE	Podporované zdroje energie
PPL	Přeshraniční plynovod
PPS	Provozovatel přenosové soustavy (ČEPS, a.s.) nebo Provozovatel přepravní soustavy (NET4GAS, s.r.o.)
PpS	Podpůrné služby
Pro Rata	Alokační režim na vstupních a výstupních bodech, ve kterém platí, že SZ jsou přidělena množství dodaného plynu na základě skutečně naměřených údajů v poměru jejich nominací
PXE	Power Exchange Central Europe, a. s.

Abbreviation	Description
EPEX	EPEX SPOT – European power exchange
ERD	Internal nominations diagrams
ERO	Energy Regulatory Office
ERU	Emission Reduction Unit
ES/ES CR	Electric Power System/Electric Power System of the Czech Republic
EU	European Union
EU ETS	European Union Emission Trading Scheme
EUA	EU allowance, an allowance unit tradable within EU ETS
Europex	Association of European Energy Exchanges
EX/IM	Export/import
EXAA	EXAA Energy Exchange Austria
EZP	Guarantees of origin records
FS	Financial security provided by balance responsible party/parties
GB	Green bonus
GS	Gas storage
HU	Hungary
IM	Intra-day electricity/gas market, part of the organized short-term electricity/gas market
IS	Information system (in general))
IS OTE	Information system (infrastructure) of the Market Operator
LP	Load profiles
MC	Market Coupling
MPO	Ministry of Industry and Trade
MRC	Multi-Regional Coupling
MVE	Small hydro power plant
MVER	Small hydro power plant under reconstruction
NC BAL	Commission Regulation (EU) No. 312/2014 of 26 March 2014 establishing a Network Code on Gas Balancing of Transmission Networks
NCG	Virtual trading point for Germany
NEMO	Nominated electricity market operator
NET4GAS	NET4GAS, s.r.o. – operator of the gas transmission system in the Czech Republic
NWE	North West Europe
OBA	Allocation regime at entry and exit points under which gas volumes nominated by balance responsible parties at these points is deemed delivered
OKT	Short-term electricity market organized by the Market Operator (block market, day-ahead spot market and intra-day market)
OKTE	OKTE, a.s., Short-term electricity market operator in Slovakia
OPM	Point of delivery/transfer
OS	Obligation to supply
OT	Obligation to take
OTE	Joint-stock company OTE
PCR	Price Coupling of Regions
PP	Purchase price (feed-in-tariff)

Zkratka	Význam
RE+/RE-	Regulační energie kladná/záporná
Rejstřík	Rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů
REMIT	Nářízení EP a Rady (EU) č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti
RM OTE	Risk Management společnosti OTE, a.s.
RO	Rumunsko
RÚT	Registrovaný účastník trhu s elektřinou (registrovaný u OTE)
SBA	Alokační režim na vstupních a/nebo výstupních bodech, ve kterém platí, že množství nominovaná SZ na těchto bodech jsou považována za dodaná
SO	Systémová odchylka
SK	Slovenská republika
SWE	South West Europe
SZ	Subjekt/subjekty zúčtování dle vymezení daného energetickým zákonem (EZ)
TDD	Typové diagramy dodávek
Typ měření (A, B, C)	Definovaný typ měření
VC	Výkupní cena
VDT	Vnitrodenní trh s elektřinou/plynem – část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou/plynem
VT	Vyrovnávací trh s regulační energií organizovaný OTE ve spolupráci s ČEPS
VPB	Virtuální prodejní bod
VZP	Virtuální zásobník plynu
zákon o POZE	Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
ZB	Zelený bonus
ZD	Závazek dodat
ZO	Závazek odebrat
ZP	Zásobník plynu

Ostatní symboly a zkratky jsou vysvětleny přímo v textu.

Abbreviation	Description
Pro Rata	Allocation regime at entry and/or exit points, under which volumes of supplied gas are allocated to balance responsible parties according to metered data and pro rata nominations
PVP	Photovoltaic power plant
PXE	Power Exchange Central Europe, a. s.
RE+/RE-	Positive/negative regulating energy
Registry	Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading
REMIT	Regulation (EU) No. 1227/2011 of the EP and of the Council on wholesale energy market integrity and transparency
RES	Renewable energy sources
RM OTE	Risk management of OTE, a.s.
RMP	Registered participant on the electricity market (registered with OTE)
RO	Romania
SBA	Allocation regime at entry and/or exit points under which volumes nominated by BRPs at these points are deemed delivered
Sec. S	Secondary sources
SES	Supported energy sources
SI	System imbalance
SK	Slovak Republic
SWE	South West Europe
TSO	Transmission system operator (ČEPS, a.s. or NET4GAS, s.r.o.)
Type of metering (A, B, C)	Defined type of metering
VAT	Value added tax
VGS	Virtual gas storage
VTP	Virtual trading point

Other symbols and abbreviations are explained directly in the following text.

ÚVOD

INTRODUCTION

Rok 2015 byl pro celý český trh s elektřinou a plynem v řadě směrů klíčový. Po mnoha letech byla na jaře 2015 přijata významná novela zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon – EZ), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Další podstatnou změnou byla i novela zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů. V červenci 2015 poté vstoupilo v účinnost nařízení Komise (EU) 2015/1222, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (CACM). V neposlední řadě trh s elektřinou a trh s plynem významně ovlivnilo i nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií a s tím související zahájení reportingu obchodních dat z krátkodobých trhů za účastníky trhu do databáze Agentury pro spolupráci energetický úřadů (ACER).

Akciová společnost OTE (OTE) v roli operátora trhu se vedle plnění zákonem definovaných činností při podpoře účastníků trhu velmi intenzivně zapojila do diskusí nad přípravou sekundární legislativy k energetickému zákonu a zákonu o podporovaných zdrojích energie a díky svým zkušenostem přispěla i k bezproblémové implementaci těchto podstatných změn do praxe.

Významným úspěchem operátora trhu je, v návaznosti na výše zmíněné nařízení Komise (EU) 2015/1222, získání statutu „Nominovaného organizátora trhu s elektřinou“ (NEMO), který je nejen viditelným důkazem mnohaleté práce na rozvoji organizovaného trhu s elektřinou v České republice, ale především závazkem a motivací pro další rozšiřování integrovaného denního trhu a vznik propojeného vnitrodenního trhu s elektřinou. Za účelem naplnění tohoto cíle je nezbytné rozvíjet IT platformy operátora trhu, které poskytují podporu účastníkům trhu při realizaci jejich obchodních aktivit na rozšiřujících se trzích.

In many respects, 2015 was a crucial year for the entire Czech electricity and gas market. After many years, an important amendment to Act No. 458/2000 Coll., on Business Conditions and Public Administration in the Energy Sectors and on Amendments to Certain Acts, as amended (Energy Act – EA) was adopted in the spring of 2015, as well as other related laws. Another notable change was an amendment to Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources and on Amendments to Certain Acts. In July 2015, the Commission Regulation (EU) No. 2015/1222 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management (CACM) came into force. Finally, the electricity and gas markets were significantly influenced by the Regulation (EU) No. 1227/2011 of the European Parliament and of the Council on wholesale energy market integrity and transparency and the related launch of reporting business data from short-term markets on behalf of market participants to the database of the Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER).

In addition to the performance of activities stipulated by law in support of market participants, the joint stock company OTE (OTE) in the role of market operator actively engaged in discussions on drafting secondary legislation to the Energy Act and the Act on Supported Energy Sources and used its experience to contribute to the smooth implementation of these major changes in practice.

In connection with the aforementioned Commission Regulation (EU) No. 2015/1222, the Market Operator achieved a significant success by obtaining the status of "nominated electricity market operator" (NEMO), which is not only visible evidence of years of work on the development of the organized electricity market in the Czech Republic, but above all a commitment and motivation for further expansion of the integrated day-ahead market and the creation of an integrated intra-day electricity market. In order to achieve this goal it is necessary for the Market Operator to develop IT platforms that provide support for market participants in performing their business activities in the expanding markets.

Na denním trhu s elektřinou, tedy jedné z našich nejvýznamnějších obchodních platform, se nám s využitím řešení Price Coupling of Region (PCR) podařilo dosáhnout standardů, na které jsou účastníci trhu zvyklí ze spotových trhů v západní Evropě. Jsme přesvědčeni, že i toto bylo jedním z důvodů významného meziročního nárůstu obchodovaného množství na této platformě. V roce 2015 jsme nadále pokračovali směrem k rozvoji vnitrodenního trhu s elektřinou a vyrovnávacího trhu s regulační energií. Za tímto účelem byla zpracována studie rozvoje těchto dvou platform s cílem zajistit kompatibilitu našeho budoucího řešení s řešením celoevropským. Tato studie se stala podkladem pro klíčový upgrade obchodního systému, který bude účastníkům trhu představen v polovině roku 2016.

V oblasti plynárenství byla významným krokem aktivní účast operátora trhu při diskusích o budoucím modelu trhu s plynem v návaznosti na nařízení Komise (EU) č. 312/2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích (NC BAL) a odsouhlasení modelu trhu s plynem, který bude platný od 1. 7. 2016. K tomuto termínu dochází k zásadní změně principů, na kterých byl doposud trh s plynem založen. Nově nebude možné vypořádávat odchylky naturálně a obchodníci budou své odchylky nad rámec jim poskytnuté flexibility vyrovnávat pouze finančně. Pro operátora trhu to znamená zaměřit se především na implementaci změn v našich IT systémech plně reflektujících legislativní úpravy a změněné podmínky na trhu s plynem. Vzhledem k posílení role vnitrodenního trhu s plynem je snahou OTE se zaměřit, a to i díky pětileté zkušenosti, na možnosti dalšího rozvoje této obchodní platformy.

V oblasti obnovitelných zdrojů operátora trhu v roce 2016 čeká výzva zajistit ve spolupráci s příslušnými předkladateli zákonných norem a prováděcích předpisů úpravu národní legislativy tak, aby byla dostatečně harmonizována s unijními dokumenty a pravidly mezinárodního standardizovaného schématu European Electricity Certificate Scheme (EECS) a definovala postupy při plnění povinnosti zveřejňovat použitý energetický mix dodavatelem elektřiny jeho koncovým spotřebitelům.

Due to the implementation of the Price Coupling of Regions (PCR) solution on the day-ahead electricity market, one of our most important trading platforms, we have achieved the standards that market participants are accustomed to on spot markets in Western Europe. We believe this was one of the factors in a significant year-on-year increase in the volumes traded on this platform. In 2015 we continued in our effort to develop the intra-day electricity market and the balancing market with regulating energy. For this purpose, a study was prepared for the development of these two platforms aimed at ensuring compatibility of our future solution with the Europe-wide solution. This study became the basis for a key upgrade of the intraday trading system that will be introduced to market participants in mid-2016.

An important step in the gas sector was the Market Operator's active participation in discussions on the future model of the gas market in response to the Commission Regulation (EU) No. 312/2014 establishing a Network Code on Gas Balancing of Transmission Networks (NC BAL) and approval of the gas market model that will come into effect on 1 July 2016. This date marks a fundamental change in the principles currently governing the gas market. It will not allow to settle imbalances in-kind and traders will have to perform only financial settlement of their imbalances outside the scope of the permitted flexibility. This means for the Market Operator to focus primarily on implementing the changes in our IT systems that would fully reflect the legislative changes and modified conditions on the gas market. Due to the strengthened role of the intra-day gas market, OTE makes every effort to further expand this trading platform, while utilizing its five-year experience.

In the field of renewable energy sources, in 2016 the Market Operator faces a challenge to ensure, in cooperation with the respective submitters of legal standards and implementing regulations, amending national legislation to sufficiently harmonize it with EU documents and rules of the European Electricity Certificate Scheme (EECS) and to define compliance procedures regarding the obligation of electricity suppliers to disclose the used energy mix to their final consumers.

Jednou z významných priorit a strategických záměrů společnosti pro rok 2015 v oblasti IT bezpečnosti byly zásadní revize a analýza hrozeb (např. technické problémy, hackerské útoky a živelní pohromy), které by mohly ohrozit provoz IT systému operátora trhu a poskytovaných služeb. Za účelem zvýšení spolehlivosti a dostupnosti systému a s cílem zkvalitnit služby poskytované účastníkům trhu došlo nejen k posílení a obnově hlavních prvků IT infrastruktury, ale i k rozšíření o záložní systémy v jiné lokalitě, než se nachází produkční systém. V případě zásadního ohrožení provozu tak bude operátor trhu schopen obnovit systém v řádu hodin, aniž by se zvýšil dopad na účastníky trhu.

Podpora transparentního tržního prostředí na trhu s elektřinou a trhu s plynem v České republice a jeho rozvoje a poskytování bezpečného, nediskriminačního a neutrálního prostředí pro podnikání v celém sektoru energetiky zůstávají i nadále jednou z klíčových priorit v rámci činnosti operátora trhu. Následující kapitoly se věnují prezentaci výsledků aktivit OTE a klíčových informací o trhu s elektřinou a trhu s plynem v České republice v roce 2015. Tam, kde je to vhodné, jsou tyto údaje doplněné o informace a významné události očekávané v roce 2016.

Pro potřebu detailních analýz operátor trhu dále prezentuje na svých webových stránkách <http://www.ote-cr.cz> další dostupná data a informace, která jsou volně ke stažení. Některé tyto údaje zde nemohly být uvedeny, z důvodu zajištění přehlednosti zprávy.

V případě dotazů, připomínek nebo návrhů se, prosím, obraťte na e-mailovou adresu společnosti, případně na adresy: omaca@ote-cr.cz a ichemisinec@ote-cr.cz.

Zaměstnanci OTE Vám přejí mnoho obchodních úspěchů.

Among the Company's priorities and strategic objectives for 2015 in the field of IT security were critical reviews and analyses of threats (e.g. technical problems, hacker attacks and natural disasters) that could jeopardize the operation of the Market Operator's IT system and provided services. In order to enhance system reliability and availability and with the aim to improve the services provided to market participants, OTE has fortified and renewed critical elements of the IT infrastructure and also installed disaster recovery site in a different location than that of the production system. In the event of a major threat to the operations, the Market Operator will be able to restore the system in a matter of hours without a major impact on market participants.

Support for and development of a transparent market environment on the electricity and gas markets in the Czech Republic and ensuring a secure, non-discriminatory and neutral environment for conducting business in the energy sector remain the top priorities of the Market Operator's activities. The following chapters are devoted to the presentation of the OTE's results and key information about the electricity and gas markets in the Czech Republic in 2015. Where appropriate, selected data and important events anticipated in 2016 were included in this Report.

For additional analyses, the Market Operator provides more detailed information on its website <http://www.ote-cr.cz> that can be downloaded free of charge. Some of this information could not be included in this Report to ensure its clarity.

If you have any questions or need more information or have suggestions, please contact the Company via e-mail or at the following addresses: omaca@ote-cr.cz and ichemisinec@ote-cr.cz.

OTE's staff wishes you many business successes.

LEGISLATIVA V ROCE 2015

LEGISLATION IN 2015

Základní právní rámec pro regulaci a pro podnikání v energetických odvětvích na území České republiky (ČR) tvořil i v roce 2015 zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (energetický zákon, EZ), který upravuje práva a povinnosti jednotlivých účastníků trhu s energií a stanoví pravidla pro uplatňování státní správy. Na přelomu roku 2014 a 2015 proběhlo projednávání novely zákona, která byla zveřejněna ve Sbírce zákonů 5. června 2015 jako zákon č. 131/2015 Sb. Jde o velmi rozsáhlou novelu, která zahrnuje také úpravy dalších souvisejících zákonů, zejména zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie (zákon o POZE), který je věcně velmi úzce propojen s EZ. Změna EZ byla iniciována povinností implementovat tyto směrnice a adaptovat tato nařízení EU:

- směrnice EP a Rady č. 2012/27/EU o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnice 2004/8/ES a 2006/32/ES,
- nařízení č. 1227/2011 o transparentnosti a integritě velkoobchodního trhu s energií,
- nařízení č. 347/2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009.

Strategickým dokumentem v oblasti energetiky je kromě EZ rovněž Státní energetická koncepce (SEK). V roce 2014 připravilo MPO návrh její aktualizace. Nařízení vlády č. 232/2015 Sb., o státní energetické koncepci a o územní energetické koncepci bylo zveřejněno 14. září 2015.

V návaznosti na energetický zákon a zákon o POZE vydal Energetický regulační úřad (ERÚ) v roce 2015 mimo jiné následující vyhlášky týkající se způsobu regulace a postupů pro regulaci cen:

- v elektroenergetice a teplárenství (vyhláška č. 194/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v elektroenergetice a teplárenství),
- v plynárenství (vyhláška č. 195/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství),

The energy sectors in the Czech Republic (CR) were in 2015 primarily governed by Act No. 458/2000 Coll., on Business Conditions and Public Administration in the Energy Sectors and on Amendments to Certain Acts, as amended (Energy Act/EA), which stipulates the rights and obligations of energy market participants, and the rules of state administration. At the turn of 2014 and 2015, an amendment to this Act was endorsed and the amended legislation was published in the Collection of Acts on 5 June 2015 as Act No. 131/2015 Coll. It is a very extensive amendment, which also comprises amendments to other related laws, notably Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources (Act on SES), which is factually very closely connected with the EA. The change to the EA was initiated by the obligation to implement the following directives and adapt the EU regulations below:

- directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC,
- regulation No. 1227/2011 on wholesale energy market integrity and transparency,
- regulation (EU) No. 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure and repealing Decision No. 1364/2006/EC and amending Regulations (EC) No. 713/2009, (EC) No. 714/2009 and (EC) No. 715/2009.

The National Energy Policy (NEP) is another strategic document in the energy sector, in addition to the EA. In 2014 the Ministry of Industry and Trade drafted a policy update. The Government Regulation No. 232/2015 Coll., on the National Energy Policy and on the Regional Energy Policy, was published on 14 September 2015.

In connection with the Energy Act and the Act on SES in 2015 the Energy Regulatory Office (ERO) published, inter alia, the following decrees concerning the price regulation method and procedures for price regulation:

- in the energy and heat sectors (Decree No. 194/2015 Coll., on the method of price regulation and procedures for price regulation in the energy and heat sectors),
- in the gas sector (Decree No. 195/2015 Coll., on the method of price regulation and procedures for price regulation in the gas sector),

- za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství (vyhláška č. 196/2015 Sb., o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen za činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství).

V roce 2016 byla vydána vyhláška ERÚ č. 8/2016 Sb., o podrobnostech udělování licencí pro podnikání v energetických odvětvích. Tato vyhláška zjednodušila prokazování podmínek pro udělení licence, čímž přispěla k odstranění administrativní zátěže podnikatelů a také k urychlení a zefektivnění licenčního správního řízení tím, že změnila či zrušila některá ustanovení, týkající se dokládání podmínek pro udělení licence, která se ukázala jako nadbytečná nebo neúčelná. Vyhláška rovněž reflektovala změny nového občanského zákoníku, zejména v oblasti pojmosloví a relativních majetkových práv.

Důležitým právním předpisem sekundární legislativy pro elektroenergetiku byla i v roce 2015 vyhláška ERÚ č. 541/2005 Sb., o pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů (Pravidla trhu s elektřinou). Celý rok 2015 se projednávala nová vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou, která reflektovala zásadní změny (např. řešení tzv. přetržek, tedy situací, kdy při změně dodavatele elektřiny probíhá odběr elektřiny v odběrném místě zákazníka po dobu kratší než deset pracovních dní bez smluvního subjektu zúčtování, dále cenovou regulaci a také řešení dodavatele poslední instance) vyvolané novelou energetického zákona. Tato vyhláška byla nakonec zveřejněna ve Sbírce zákonů dne 31. 12. 2015 pod č. 408/2015 Sb.

Od 1. února 2016 nabyla účinnosti nová vyhláška ERÚ č. 16/2016 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě. Vyhláška reflektovala praktické zkušenosti s fungováním pravidel pro připojení podle dosavadní právní úpravy a reagovala na aktuální problémy.

- for the Market Operator's activities in the energy and gas sectors (Decree No. 196/2015 Coll., on the method of price regulation and procedures for price regulation for the Market Operator's activities in the energy and gas sectors).

In 2016, ERO Decree No. 8/2016 Coll., on details of granting business licences in energy sectors, was published. This decree has simplified proving licensing requirements, thereby helping to remove the administrative burden placed on entrepreneurs and to speed up and streamline the licencing administrative proceedings by changing or abolishing selected provisions relating to the documentation of the conditions for granting a licence that proved to be redundant or ineffective. The decree also reflects the changes in the new Civil Code, in particular in the areas of terminology and relative property rights.

An essential legal regulation within secondary legislation for the power sector in 2015 was ERO Decree No. 541/2005 Coll., on the Rules of the Electricity Market, the pricing principles related to prices charged for the Electricity Market Operator's activities, and on implementing some other provisions of the Energy Act, as amended (Electricity Market Rules). A new decree on the Electricity Market Rules was discussed throughout the year that would reflect fundamental changes (e.g. solutions to supplier's registration interruptions, i.e. situations where during a change of electricity supplier electricity is consumed at the customer's point of delivery for a period of less than ten business days without a contracted balance responsible party, as well as price regulation and solutions to the last resort supplier) ensuing from the amendment to the Energy Act. This decree was eventually published in the Collection of Acts on 31 December 2015 under No. 408/2015 Coll.

A new ERO Decree No. 16/2016 Coll., on the conditions of connection to the grid, came into effect on 1 February 2016. The decree embodied the practical experience regarding the effectiveness of the connection rules according to the existing legislation and responded to current problems.

PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO PLYNÁRENSTVÍ

Důležitým právním předpisem sekundární legislativy pro plynárenství byla i v roce 2015 vyhláška ERÚ č. 365/2009 Sb., o pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů (Pravidla trhu s plynem). V roce 2015 probíhalo jednání o nové vyhlášce, která kromě jiného zohlednila požadavky nařízení Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích. Nařízení stanovuje jednotná harmonizovaná pravidla vyrovnávání platná v celé EU tak, aby bylo možné trh hlouběji integrovat a vytvořit tímto způsobem jednotný trh se zemním plynem. Mezi dílčí cíle tohoto nařízení můžeme zařadit zlepšení konkurenceschopnosti na trhu s plynem, zejména podporou hospodářské soutěže na rozvíjejících se trzích, zvýšení likvidity na velkoobchodních trzích s plynem, odstranění překážek bránících přeshraničnímu obchodu s plynem, zavedení transparentních a nediskriminačních pravidel pro vyrovnávání plynu a v neposlední řadě nastavení transparentních a náklady odrážejících cen pro vyrovnávací akce provozovatelů přepravních soustav. Nová vyhláška o pravidlech trhu s plynem byla 21. 12. 2015 zveřejněna ve Sbírce zákonů pod č. 349/2015 Sb.

V roce 2015 byly dále zveřejněny novely dvou důležitých vyhlášek pro plynárenství:

- novela vyhlášky o stavu nouze v plynárenství – vyhláška č. 215/2015 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu, a
- novela vyhlášky o způsobech tvorby bilancí a rozsahu předávaných údajů v plynárenství operátorovi trhu – vyhláška č. 216/2015 Sb., o způsobech tvorby bilancí a rozsahu předávaných údajů v plynárenství operátorovi trhu.

Tyto novely představovaly potřebnou technickou úpravu provedenou v důsledku závěrů z kontrol ERÚ zaměřených v roce 2014 na problematiku zajišťování a písemného dokladování bezpečnostního standardu dodávky (BSD) plynu a na výsledky simulace vyhlášení stavu nouze a jeho předcházení. Novely by měly přispět ke zvýšení energetické bezpečnosti ČR v oblasti plynárenství. Např. pro efektivitu využití BSD v tuzemských podmínkách, kde rozhodující úlohu pro bezpečnost trhu hrají podzemní zásobníky plynu, se s přihlédnutím k rizikům vyplývajícím ze situace na Ukrajině navýšil podíl BSD v zásobnících plynu z původní minimální úrovně 20% na úroveň 30%. Pro účely přesného výpočtu BSD pak bylo vhodné, aby příslušní PDS rozdělili skupinu zákazníků D na podskupiny D1 a D2 dle převažujícího otopového nebo technologického odběru plynu.

REGULATIONS GOVERNING THE GAS SECTOR

An essential legal regulation within secondary legislation for the gas sector in 2015 was ERO Decree No. 365/2009 Coll., on Rules of the Gas Market, as amended (Gas Market Rules). In 2015, discussions were held on a new decree that would also incorporate the requirements of the Commission Regulation (EU) No. 312/2014 of 26 March 2014 establishing a Network Code on Gas Balancing of Transmission Networks. This Regulation sets out harmonized EU-wide rules on balancing with the aim of moving towards greater market integration and creating a single natural gas market. Other specific objectives of the Regulation comprise increasing competitiveness on the gas market, in particular through promoting competition on the emerging markets, boosting liquidity on wholesale gas markets, removing obstacles to cross-border gas exchanges, implementing transparent and non-discriminatory rules for gas balancing, and setting transparent and cost-reflective prices for balancing actions of transmission system operators. The new Decree on Rules of the Gas Market was published in the Collection of Acts on 21 December 2015 under No. 349/2015 Coll.

In addition, amendments to important decrees for the gas sector were published in 2015:

- an amendment to the decree on the state of emergency in the gas sector – Decree No. 215/2015 Coll., on the state of emergency in the gas sector and on safeguarding the security standard for gas supplies, and
- an amendment to the decree on the methods of preparing balances and the scope of gas market data transmitted to the Market Operator – Decree No. 216/2015 Coll., on the methods of preparing balances and the scope of gas market data transmitted to the Market Operator.

These amendments constituted technical corrections made necessary as a result of the conclusions of ERO inspections that in 2014 focused on the issue of ensuring and documenting in writing the supply security standard (BSD) for gas and the results of a simulated declaration of the state of emergency and its prevention. The amendments are expected to contribute to enhancing energy security of the Czech gas sector. For instance, for efficient BSD use in local conditions, where underground gas storage facilities play a critical role in the market security, the share of BSD in gas tanks increased from the original minimum level of 20% to 30% with regard to the risks arising from the situation in Ukraine. For the purpose of calculating the exact share of BSD, it would be advisable for the relevant DSOs to divide the customer group D into subgroups D1 and D2 according to the prevailing heating or technological gas consumption.

PRÁVNÍ PŘEDPISY V OBLASTI OZE

V roce 2015 byly zveřejněny tyto legislativní předpisy:

- nařízení vlády č. 283/2015 Sb., o stanovení prostředků státního rozpočtu podle § 28 odst. 3 zákona o podporovaných zdrojích energie pro rok 2016,
- vyhláška č. 296/2015 Sb., o technicko-ekonomických parametrech pro stanovení výkupních cen pro výrobu elektřiny a zelených bonusů na teplo a o stanovení doby životnosti výroben elektřiny a výroben tepla z obnovitelných zdrojů energie,
- vyhláška č. 390/2015 Sb., o způsobu určení hlavního předmětu činnosti zemědělská výroba a způsobu vedení evidence seznamu výrobců s hlavním předmětem činnosti zemědělská výroba,
- nařízení vlády č. 402/2015 Sb., o podpoře elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů energie,
- vyhláška č. 403/2015 Sb., o zárukách původu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny,
- vyhláška č. 404/2015 Sb., o kompenzaci ceny za elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie v jiném členském státě Evropské unie (vyhláška o kompenzaci).
- Aktualizace Národního akčního plánu České republiky (NAP ČR) pro energii z obnovitelných zdrojů z 15. 10. 2015 (NAP) je druhým akčním plánem vypracovaným za účinnosti zákona č. 165/2012 Sb., o POZE. Předpokládá v roce 2020 dosažení 15,9% podílu energie z OZE na hrubé konečné spotřebě energie (viz tabulka B v příloze č. 1 Národního akčního plánu) a 10,8% podílu energie z OZE na hrubé konečné spotřebě v dopravě (viz tabulky v části A.3 v příloze č. 1 NAP). Dále zahrnuje předpokládaný rozvoj jednotlivých druhů OZE v oblasti elektřiny a tepla do roku 2020. Začátkem roku 2016 byla zveřejněna nová vyhláška ERÚ č. 9/2016 Sb., o postupech registrace podpor u operátora trhu a provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie, tzv. registrační vyhláška.

CENOVÁ ROZHODNUTÍ ERÚ

Důležitými dokumenty jsou i vydávaná cenová rozhodnutí ERÚ pro elektroenergetiku a plynárenství (aktuální znění dostupné na <http://www.eru.cz>). Tato cenová rozhodnutí stanovují:

- podporu pro podporované zdroje energie,
- regulované ceny související s dodávkou elektřiny,
- regulované ceny související s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí,
- regulované ceny související s dodávkou plynu.

REGULATIONS GOVERNING RES

The following legislation was promulgated in 2015:

- government Regulation No. 283/2015 Coll., on the earmarking of state budget funds pursuant to Section 28 (3) of the Act on Supported Energy Sources for 2016,
- decree No. 296/2015 Coll., on technical and economic parameters for determining feed-in-tariffs for generation of electricity and green bonuses for heat and establishing the life cycle of installations producing power and heat from renewable energy sources,
- decree No. 390/2015 Coll., on the method of determining the main line of business-agricultural production and the method of keeping records of manufacturers whose main line of business is agricultural production,
- government Regulation No. 402/2015 Coll., on the promotion of electricity and heat from supported energy sources,
- decree No. 403/2015 Coll., on guarantees of origin of electricity from renewable energy sources and electricity from combined heat and power cogeneration,
- decree No. 404/2015 Coll., on compensation rates for electricity generated from renewable energy sources in another Member State of the European Union (Decree on compensation).
- Review of the National Action Plan of the Czech Republic (NAP CR) for energy from renewable sources of 15 October 2015 (NAP) is the second action plan drawn up under Act No. 165/2012 Coll., on SES. It expects to achieve a 15.9% share of energy from RES in gross final energy consumption by 2020 (see Table B in Annex No. 1 to the National Action Plan) and a 10.8% share of energy from RES in gross final energy consumption in the transport sector (see tables in section A.3 of Annex No. 1 to the NAP). In addition, it includes the projected development of various types of RES in electricity and heat production by 2020. A new ERO Decree No. 9/2016 Coll., on procedures for support registration with the Market Operator and the implementation of certain other provisions of the Act on Supported Energy Sources, i.e. Registration decree, was published in early 2016.

ERO PRICE DECISIONS

Key documents include price decisions issued by the ERO for the power and gas sectors (the latest versions of the documents are posted on <http://www.eru.cz>). The price decisions determine:

- promotion of supported energy sources,
- regulated prices related to electricity supply,
- regulated prices related to electricity supply from the low-voltage grid to customers,
- regulated prices related to gas supply.

LEGISLATIVA EU

Konkrétní představa Evropské komise (EK) o budoucím klimaticko-energetickém rámci EU vychází z klimaticko-energetického balíčku 2030 schváleného koncem roku 2014, který se týká energetických štítků, nízkouhlíkového hospodářství, politiky pro spotřebitele energie a veřejné konzultace o novém uspořádání trhu s energií. Základem rámce politiky do roku 2030 je závazný cíl snížit do roku 2030 celkové domácí emise skleníkových plynů EU o nejméně 40 % oproti hodnotám z roku 1990. Abychom tohoto cíle dosáhli, budou odvětví, na která se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (EU ETS), muset snížit své emise o 43 % ve srovnání s rokem 2005 a odvětví mimo obchodování s emisemi budou muset snížit své emise o 30 % ve srovnání s rokem 2005. Evropská rada (ER) nastínila hlavní zásady pro dosažení tohoto snížení v systému EU ETS (návrh na reformu systému emisního obchodování), a to konkrétně návrhem směrnice, kterou se mění původní směrnice tak, že převádí cíl 43% snížení skleníkových plynů v roce 2030 v rámci ETS na emisní strop, který se od roku 2021 každoročně sníží o 2,2%, což ve srovnání se současným ročním poklesem o 1,74% odpovídá v období 2021 až 2030 dodatečnému snížení o zhruba 556 milionů tun oxidu uhličitého. Dále návrh rozvíjí pravidla pro přidělování bezplatných povolenek průmyslovému odvětví a v neposlední řadě návrh obsahuje několik mechanismů financování na podporu hospodářských subjektů v energetice a energetickém průmyslu v souvislosti s inovačními a investičními problémy, kterým čelí při přechodu na nízkouhlíkové hospodářství. Návrh na navýšení podílu OZE na spotřebě energie nejméně na 27% bude závazný pouze na úrovni EU, nikoli pro jednotlivé členské státy.

Dne 25. února 2015 EK ve své rámcové strategii k vytvoření energetické unie také ohlásila přezkum směrnice o energetických štítcích, jehož cílem má být větší využití potenciálu energetické účinnosti v zájmu snížení poptávky po energii. Návrh zachovává cíle i hlavní zásady stávající směrnice o energetických štítcích, avšak vyjasňuje a posiluje ustanovení stávající směrnice a rozšiřuje jejich oblast působnosti tím, že štítky aktualizuje a umožňuje změnit jejich stupnici, zlepšuje prosazování, zřizuje databázi výrobků, na něž se vztahují povinnosti spojené s označováním energetickými štítky, jasněji vymezuje povinnosti jednotlivých stran a zlepšuje vazbu mezi označováním energetické účinnosti a normami pro měření.

Další zveřejněné a přijaté dokumenty EK a Evropského parlamentu a Evropské rady v roce 2015 jsou dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/>.

EU LEGISLATION

The specific concept of the European Commission (EC) about a future EU framework for climate and energy is based on a 2030 climate and energy package approved at the end of 2014, which covers energy labelling, low-carbon economy, policies for energy consumers and public debates on restructuring the energy market. The foundation of the 2030 policy framework is a binding target to cut total greenhouse gas emissions in EU territory by at least 40% below 1990 levels by 2030. To achieve this target, EU Emissions Trading System (EU ETS) sectors would have to cut emissions by 43% compared to 2005 and non-ETS sectors would need to cut emissions by 30% compared to 2005. The European Council (EC) has outlined the key principles for achieving these cuts within the EU ETS system (a proposal to reform the system of emission trading), namely in a draft directive amending the previous directive so that it translates the target of a 43% reduction in greenhouse gas emissions within the ETS system by 2030 into an emission cap that will be reduced by 2.2% each year from 2021 onwards, which compared to the current 1.74% annual reduction corresponds to additional cuts of approximately 556 million tons of carbon dioxide. The draft also develops rules for the free allocation of allowances to the industrial sector and, last but not least, comprises some financing mechanisms to support economic entities in the energy sector in connection with innovation and investment problems arising during the transition to the low-carbon economy. The proposal to increase the share of renewables in energy consumption to at least 27% will be binding at the EU level only, but not in individual Member States.

In its Energy Union Framework Strategy, on 25 February 2015 the European Commission proposed to revise the Energy Labelling Directive with the aim to make better use of the energy efficiency potential in order to reduce energy demand. The proposal maintains the targets and guidelines of the existing directive on labelling, but clarifies and strengthens its provisions and broadens their scope by updating the labels and allowing to change the scale, improving their enforcement, establishing a database of products subject to the energy labelling obligations, defining more clearly the responsibilities of each party, and enhancing the link between energy efficiency labelling and measurement standards.

Other documents of the European Commission and the European Parliament and of the Council published and adopted in 2015 are available at <http://eur-lex.europa.eu/>.

KODEXY SÍTĚ

I v průběhu roku 2015 probíhaly na celoevropské úrovni aktivity spojené s přípravou kodexů sítě, které budou plnit roli prováděcích předpisů EU, a to na základě článku 6 nařízení Evropského parlamentu a Evropské rady (ES) č. 714/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou a o zrušení nařízení (ES) č. 1228/2003.

V červenci 2015 bylo zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie nařízení Komise (EU) 2015/1222, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení, jehož účinnost nastala dvacátým dnem po jeho zveřejnění. Tento kodex bude mít významný dopad na operátora trhu v činnostech souvisejících s integrací evropských regionálních trhů s elektřinou, vedoucí k vytvoření jednotného trhu s elektřinou v EU. Klade další nároky na spolupráci organizátorů trhů, provozovatelů přenosových soustav a národních regulačních orgánů nejen v časovém rámci dne, ale i směrem k integraci vnitrodenních trhů s elektřinou. V návaznosti na toto nařízení Komise došlo v říjnu 2015 k rozhodnutí Energetického regulačního úřadu k ustanovení operátora trhu v roli nominovaného organizátora trhu (NEMO). Tímto dostal operátor trhu oficiální podporu a mandát k podpoře a implementaci jednotného propojení denních a vnitrodenních trhů s elektřinou a vytvoření jednotného trhu s elektřinou v Evropě.

Po nařízení Komise (EU) 2015/1222, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení, následoval v roce 2015 síťový kodex pro připojení přenosové soustavy vysokého napětí pro stejnosměrný proud (HVDC). Tento kodex má usnadnit propojování zejména mořských větrných parků s oblastmi spotřeby, resp. spotřebitelské regiony navzájem. Kodex ještě čeká posouzení ze strany Evropského parlamentu a Rady EU.

REMIT

Dne 7. ledna 2015 vstoupilo v platnost prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1348/2014 o oznamování údajů (prováděcí nařízení REMIT), které upřesňuje seznam obchodních produktů povinných k reportingu a zavádí příslušné lhůty pro oznamování obchodních dat do evropské centrální databáze spravované agenturou ACER¹. Prováděcí nařízení REMIT navazuje na dříve vydané nařízení EP a Rady (EU) č. 1227/2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií (nařízení REMIT) platné od roku 2011, které stanovuje regulační povinnosti účastníků trhu a reportingu dává především obecný rámec.

¹ <http://www.acer.europa.eu/Pages/ACER.aspx>

NETWORK CODES

Activities related to the preparation of network codes that will play the role of EU implementing regulations continued in 2015 on the Europe-wide level, pursuant to Article 6 of Regulation (EC) No. 714/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on Conditions for Access to the Network for Cross-Border Exchanges in Electricity and Repealing Regulation (EC) No. 1228/2003.

In July 2015 the Official Journal of the European Union published Commission Regulation (EU) 2015/1222 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management, which came into force on the twentieth day after its publication. This code will have a significant impact on the Market Operator's activities related to the integration of European regional electricity markets, leading to the creation of a single electricity market in the EU. It sets out additional requirements for cooperation of market organizers, transmission system operators and national regulatory authorities not only in the timeframe of the day, but towards integration of intra-day electricity markets. Following this Commission Regulation, in October 2015 the Energy Regulatory Office decided to appoint the Market Operator as a nominated market organizer (NEMO). The decision provided the Market Operator with official support and a mandate to promote and implement the unified integration of day-ahead and intra-day electricity markets and the creation of a single electricity market in Europe.

The Commission Regulation (EU) 2015/1222 establishing a guideline on capacity allocation and congestion management was in 2015 followed by the Network Code on High Voltage Direct Current Connections (HVDC). The code aims to facilitate networking of primarily offshore wind parks with the areas of consumption or to interconnect consumer regions. The code is still awaiting assessment by the European Parliament and the EU Council.

REMIT

On 7 January 2015 Commission Implementing Regulation (EU) No. 1348/2014 on data reporting (Implementing Regulation REMIT) came into effect, specifying a list of commercial products subject to mandatory reporting and introducing relevant deadlines for reporting business data to the European central database administered by ACER¹. The Implementing Regulation REMIT is a follow-up to the previously published Regulation (EU) No. 1227/2011 of the EP and of the Council on wholesale energy market integrity and transparency (REMIT) that came into force in 2011, which sets out the regulatory obligations of market participants and provides only a general framework for reporting.

¹ <http://www.acer.europa.eu/Pages/ACER.aspx>

První fáze reportingu REMIT vstoupila v účinnost dne 7. října 2015 a požaduje po účastnících trhu oznamování obchodů a příkazů k obchodování, vložených a uzavřených na organizovaných tržních místech² prostřednictvím těchto tržních míst, mezi které patří i krátkodobé trhy organizované OTE. V souvislosti s touto povinností a po splnění bezpečnostních a technických požadavků stanovených agenturou ACER byl operátor trhu v srpnu 2015 zaregistrován u agentury ACER jako Registrovaný reportující mechanismus (RRM). Tato registrace byla nezbytným předpokladem pro úspěšné zahájení oznamování obchodních dat jménem účastníků trhu do centrální databáze agentury ACER v říjnu 2015.

Druhá fáze reportingu vstoupí v účinnost dne 7. dubna 2016 a stanovuje povinnost účastníků trhu oznamovat bilaterální obchody uzavřené mimo organizovaná tržní místa, obchody s regulační energií, obchody na dodávku elektřiny/plynu pro vlastní spotřebu nad 600 GWh/rok a další velkoobchodní produkty.

Institucí oprávněnou vykonávat sběr a monitoring údajů o velkoobchodních energetických produktech byla na evropské úrovni stanovena agentura ACER. Na národní úrovni je tato pravomoc udělena ERÚ, který pro účely plnění povinností vyplývajících z nařízení REMIT založil Národní registr účastníků trhu. Registrační povinnost se vztahuje na všechny účastníky trhu, kteří obchodují velkoobchodní produkty spadající pod oznamovací povinnost, tj. nejen na obchodníky či dodavatele, ale i výrobce a velké spotřebitele.

ENTSO-E – PLATFORMA PRO TRANSPARENTNOST

V roce 2015 vstoupila v účinnost vykazovací povinnost stanovená nařízením Komise (EU) č. 543/2013 o předkládání a zveřejňování údajů na trzích s elektřinou, která požaduje zveřejňovat na centrální evropské platformě pro transparentnost založenou asociací ENTSO-E informace týkající spotřeby, výroby, odstávek, velikosti a cen odchylek a dalších údajů, včetně cen denního trhu, mezi které patří i denní trh s elektřinou organizovaný operátorem trhu. Publikované informace jsou poskytovány provozovateli přenosových soustav, organizátory trhů a kvalifikovanými třetími stranami. Cílem této platformy je na evropské úrovni harmonizovat zveřejňování informací a vytvořit rovné podmínky přístupu k informacím pro všechny účastníky trhu.

Nařízení Komise (EU) jsou dostupná na webu: <http://eur-lex.europa.eu/>.

² Seznam organizovaných tržních míst je zveřejněn na REMIT platformě <https://www.acer-remiteu.eu/portal/home>.

The first phase of REMIT reporting came into effect on 7 October 2015 and requires market participants to report transactions and orders to trade, submitted and closed in organized market places² through these market places, among them the short-term markets organized by OTE. In connection with this obligation and after meeting security and technical requirements set out by ACER, in August 2015 the Market Operator was registered with ACER as a Registered Reporting Mechanism (RRM). This registration was a prerequisite for the successful launch of reporting business data on behalf of market participants to the ACER central database in October 2015.

The second phase of reporting shall come into effect on 7 April 2016 and stipulates market participants' obligation to report bilateral contracts performed outside organized market places, transactions related to regulating energy, transactions related to electricity/gas supplies for own consumption exceeding 600 GWh/year and other wholesale products.

The authority to perform collecting and monitoring data on wholesale energy products on the Europe-wide level is ACER. At the national level, this authority is entrusted to ERO, which for the purposes of fulfilling obligations arising from REMIT has established the National Register of Market Participants. The registration requirement applies for all market participants who trade wholesale products covered by mandatory reporting, i.e. not just for traders or suppliers, but also for producers and large-scale consumers.

ENTSO-E – TRANSPARENCY PLATFORM

The reporting obligation laid down in Commission Regulation No. 543/2013 on Submission and Publication of Data in Electricity Markets came into effect in 2015. The Regulation requires publishing information through the central European transparency platform established by the ENTSO-E organization regarding consumption, production, shut-downs, volumes and prices of imbalances and other information, such as prices on the day-ahead market, including the day-ahead market organized by the Market Operator. The published information is provided by transmission system operators, market organizers and authorized third parties. The aim of this platform is to harmonize at the European level the disclosure of information and create equal conditions regarding access to information for all market participants.

The Commission Regulations (EU) are available at <http://eur-lex.europa.eu/>.

² The list of organized market places is posted on the REMIT platform <https://www.acer-remiteu.eu/portal/home>.

TRH S ELEKTŘINOU

ELECTRICITY MARKET

Obchodování s elektřinou v ČR probíhá prostřednictvím:

- dvoustranného obchodování,
- organizovaného krátkodobého trhu:
 - blokového trhu (BT),
 - denního spotového trhu (DT),
 - vnitrodenního trhu (VDT).

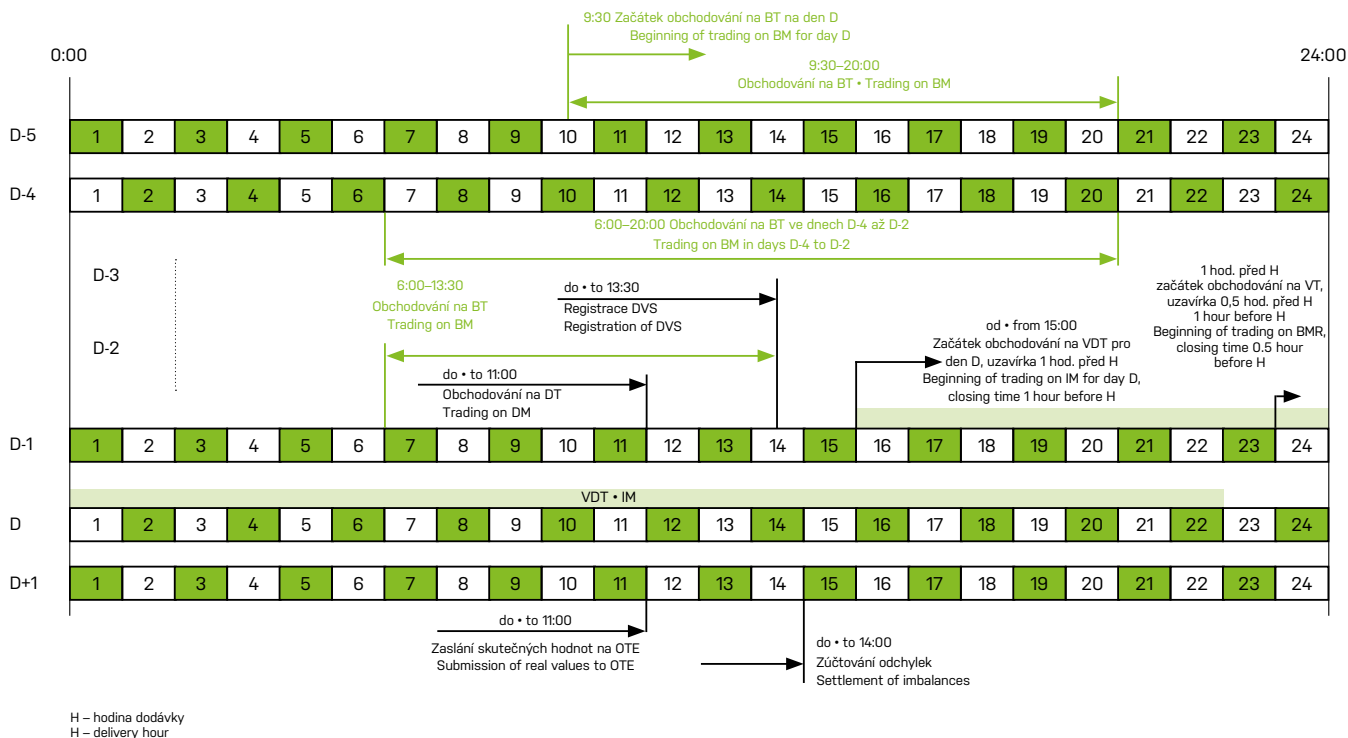
Energetická legislativa vyžaduje od účastníků trhu – subjektů zúčtování – registrovat jejich dvoustranné obchody v systému OTE prostřednictvím tzv. realizačních diagramů (ERD). Součástí obchodování s elektřinou v ČR je i zúčtování odchylek (včetně obchodování s regulační energií a vyrovnávacího trhu s regulační energií). Časové úseky jednotlivých činností jsou uvedeny na obrázku 1.

Electricity is traded in the Czech Republic through:

- bilateral trading,
- organized short-term market,
 - block market (BM),
 - day-ahead spot market (DM),
 - intra-day market (IM).

Energy legislation requires market participants – balance responsible parties (BRPs) – to register their bilateral transactions in the OTE system through internal nominations diagrams (ERD). Electricity trading in the CR comprises also settlement of imbalances (including trading with regulating energy and the balancing market with regulating energy). Timeframes of specific activities are presented in Figure 1.

Obrázek 1 **Časové uspořádání trhu s elektřinou**
Figure 1 **Electricity market schedule**

REALIZAČNÍ DIAGRAMY (ERD)

Jak již bylo uvedeno výše, v případě, že účastníci trhu prodávají nebo nakupují elektřinu prostřednictvím dvoustranných obchodů, jsou povinni tyto obchody registrovat v systému OTE. Do těchto dvoustranných obchodů se započítávají:

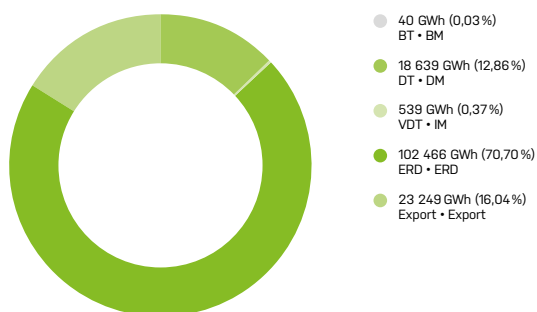
- dvoustranné vnitrostátní smlouvy (DVS klasické, burzovní³),
- dvoustranné smlouvy na dodávku pro vývoz elektřiny do zahraničí (export) a pro dovoz elektřiny ze zahraničí (import)⁴.

Dvoustranné vnitrostátní obchody na dodávku elektřiny byly operátorovi trhu k registraci předkládány jednotlivými SZ v podobě realizačních diagramů nejpozději do 13:30 hodin dne předcházejícímu dni, ve kterém měla být dodávka uskutečněna, přičemž tento čas byl rovněž uzávěrkou dvoustranného obchodování. V systému OTE je registrováno pouze množství dvoustranně obchodované elektřiny bez uvedení její ceny. Finanční vyrovnání těchto obchodů je prováděno přímo mezi stranami obchodu, mimo systém OTE, přičemž společnost OTE není centrální protistranou těchto obchodů. Nezbytnou podmínkou registrace těchto realizačních diagramů je mimo jiné i splnění podmínky finančního zajištění SZ z pohledu vzniku možných odchylek SZ, které by tyto obchody mohly vyvolat.

V roce 2015 bylo v systému OTE registrováno v podobě realizačních diagramů (vnitrostátních i zahraničních) 84% zobchodované elektřiny, což znázorňují obrázky 2 a 3. Celkový objem vnitrostátních dvoustranných obchodů prostřednictvím realizačních diagramů dosáhl v roce 2015 hodnoty 102,5 TWh.

Obrázek 2 **Množství zobchodované elektřiny – prodej, (GWh; %) – zpracované v systému OTE v roce 2015**

Figure 2 **Volumes of traded electricity – sale – (GWh; %) processed in OTE system in 2015**

³ Pojmem burzovní DVS zde rozumíme obchody zobchodované na PXE a zadané tímto subjektem do systému OTE za jednotlivé účastníky obchodování pro zúčtování odchylek.

⁴ Do exportu a importu jsou v tomto případě zahrnuty i exporty a importy vyplývající z propojeného denního trhu s elektřinou (Market Coupling).

INTERNAL NOMINATIONS (ERD)

As mentioned above, when market participants sell or buy electricity through bilateral transactions, they are required to register these transactions in the OTE system. Bilateral transactions include the following contract types:

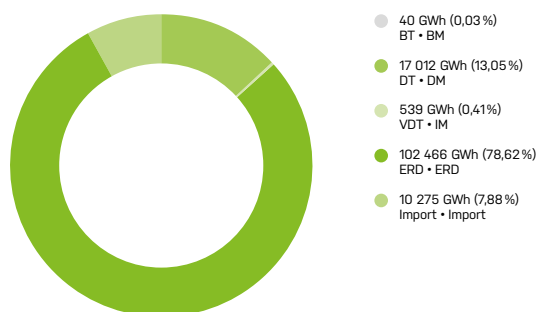
- bilateral intra-state contracts (traditional DVS, exchange DVS³),
- bilateral contracts for electricity export and import⁴.

Balance responsible parties submitted bilateral intra-state contracts for electricity supplies to the Market Operator for registration as internal nominations by 13:30 on the day preceding the day on which the delivery should take place. This deadline also applied for the close of bilateral trading. The OTE system registers only volumes of bilaterally traded electricity without the prices charged. Financial settlement of these transactions is carried out directly between the trading parties outside of the OTE system as OTE is not central counterparty to these transactions. A necessary condition for the registration of internal nominations is, among other things, meeting the financial security condition by the respective BRP due to possible imbalances arising from these transactions.

84% of traded electricity was registered in the OTE system in 2015 in the form of internal and external nominations, as documented in Figures 2 and 3. The total volume of intra-state bilateral transactions through internal nominations amounted to 102.5 TWh.

Obrázek 3 **Množství zobchodované elektřiny – nákup, (GWh; %) – zpracované v systému OTE v roce 2015**

Figure 3 **Volumes of traded electricity – purchase – (GWh; %) processed in OTE system in 2015**

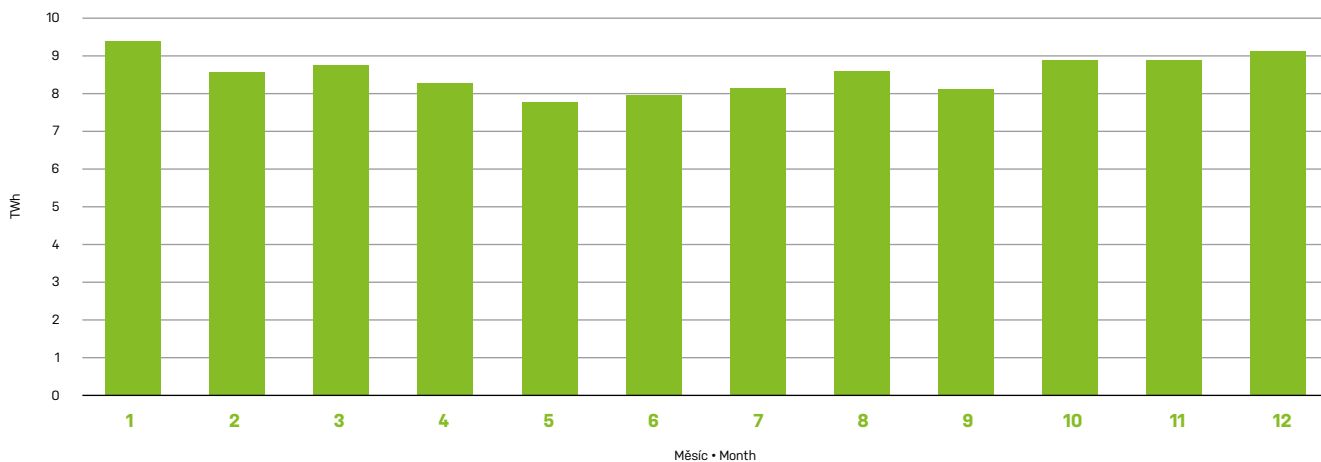
³ The term "Exchange DVS" (BUR) means transactions executed on PXE and submitted to the OTE system by PXE on behalf of specific participants in trading for settlement of imbalances.

⁴ Export and import include volumes of export and import ensuing from day-ahead market coupling.

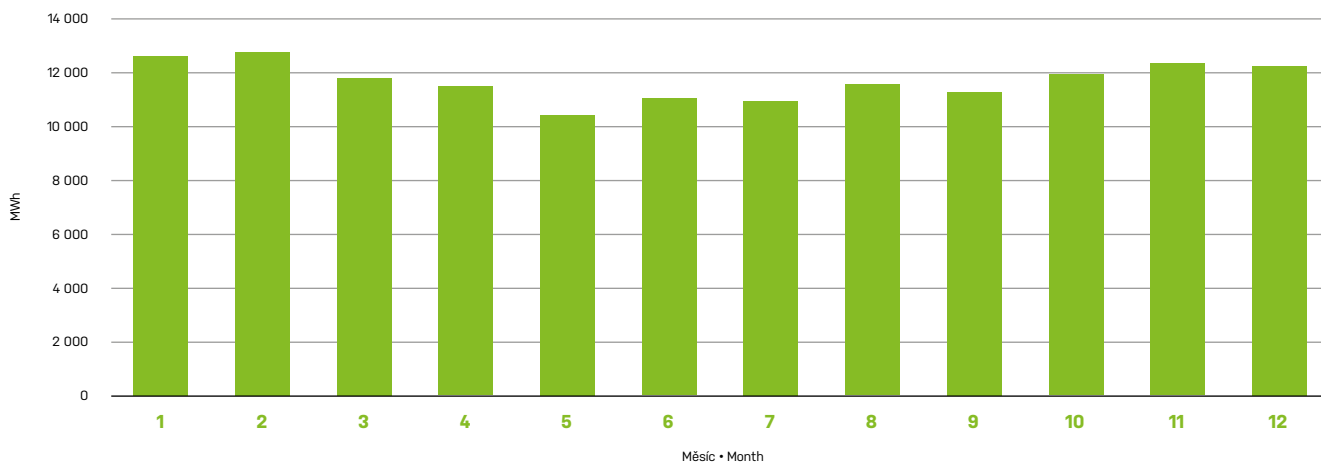
Obrázky 4 a 5 znázorňují statistiku těchto registrovaných dvoustranných vnitrostátních obchodů po jednotlivých měsících roku 2015.

Figures 4 and 5 show statistics of the registered bilateral intra-state transactions in specific months of 2015.

Obrázek 4 **Množství zobchodované elektřiny prostřednictvím realizačních diagramů po jednotlivých měsících roku 2015**
Figure 4 **Volumes of electricity traded through internal nominations in specific months of 2015**

Obrázek 5 **Průměrné hodinové množství elektřiny zobchodované prostřednictvím realizačních diagramů v jednotlivých měsících roku 2015**
Figure 5 **Average hourly volumes of electricity traded through internal nominations in specific months of 2015**

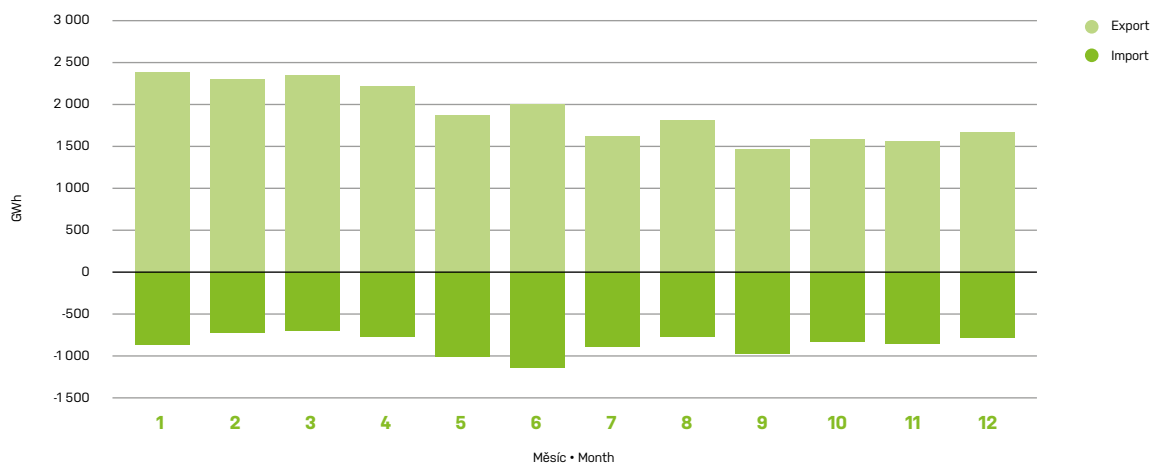
Technická pravidla zadávání údajů z dvoustranných smluv prostřednictvím realizačních diagramů na vývoz nebo dovoz byla nastavena odlišně od vnitrostátního obchodování. Při vyhodnocování odchylek SZ se zohledňovaly hodnoty diagramů přeshraničních obchodů odsouhlasených a předaných provozovatelem přenosové soustavy.

Obrázek 6 ukazuje množství vyvezené a dovezené elektřiny v jednotlivých měsících roku 2015. Hodnoty exportu/importu odpovídají hodnotám smluvně uzavřených, a tedy plánovaných přeshraničních obchodů a nerespektují skutečné fyzické toky elektřiny (navyšené/ponižené například o kruhové toky), které ve skutečnosti protékaly přes hraniční profily přenosové soustavy ČR.

Technical rules for the submission of data from bilateral contracts through external nominations for export or import varied from intra-state trading. In the evaluation of BRP's imbalances, the values of cross-border exchanges, matched and handed over by the transmission system operator, were taken into account.

Figure 6 shows volumes of exported and imported electricity in each month of 2015. The export/import values match the values of contracted and therefore planned cross-border exchanges and do not correspond to the actual physical electricity flows (increased or reduced by e.g. loop or unplanned flows) that flowed through the border profiles of the Czech transmission system.

Obrázek 6 **Množství zobchodované elektřiny prostřednictvím exportu a importu v jednotlivých měsících roku 2015**
Figure 6 **Volumes of electricity traded through export and import in specific months of 2015**

U hodnot smluvně uzavřených přeshraničních obchodů došlo na straně exportu k meziročnímu poklesu o zhruba 2 700 GWh na celkovou výši 23 249 GWh, hodnoty importu v roce 2015 vzrostly o zhruba 1 000 GWh na celkovou výši 10 275 GWh.

The volume of contracted cross-border exchanges related to export fell by about 2,700 GWh year-on-year to a total of 23,249 GWh; the volume of exchanges related to import in 2015 increased by about 1,000 GWh to a total of 10,275 GWh.

ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK

POPIS MODELU

Jednou ze základních činností, které operátor trhu vykonává, je vyhodnocování a finanční ocenění odchylek. Každý odběr elektřiny ze soustavy a každá dodávka elektřiny do soustavy musí být přiřazena některému z účastníků trhu. Účastníky trhu s elektřinou, pro něž OTE zúčtovává a finančně vypořádává odchylky, legislativa definuje jako tzv. subjekty zúčtování (SZ). Legislativa rovněž definuje postup výpočtu velikosti odchylek subjektů zúčtování a způsob stanovení ceny odchylky a částky, kterou subjekty zúčtování za odchylku mají buď zaplatit, nebo obdržet.

Odchylkou SZ pro každou obchodní hodinu je součet odchylky za závazek dodat elektřinu do elektrizační soustavy a odchylky za závazek odebrat elektřinu z elektrizační soustavy. Odchylkou SZ za závazek dodat elektřinu do soustavy je rozdíl mezi skutečně dodaným množstvím a sjednaným množstvím dodávky. Odchylkou SZ za závazek odebrat elektřinu ze soustavy je rozdíl mezi skutečně odebraným množstvím a sjednaným množstvím k odběru. Sjednaná množství dodávek elektřiny do soustavy a odběrů elektřiny ze soustavy jsou pro každou obchodní hodinu subjektu zúčtování stanovena operátorem trhu na základě zaregistrovaných domácích (vnitrostátních) a zahraničních (export/import) realizačních diagramů a výsledků organizovaného krátkodobého trhu. Skutečná množství dodané nebo odebrané elektřiny jsou evidována na základě dat obchodního měření, která operátorovi trhu poskytují provozovatelé distribučních soustav a provozovatel přenosové soustavy.

Účastníci trhu s elektřinou mohou vyrábět elektřinu, dodávat ji konečným zákazníkům, prodávat jiným účastníkům trhu nebo ji nakupovat od jiných účastníků, a to buď formou dvoustranných kontraktů uvnitř ČR, formou přeshraničních obchodů, na organizovaném krátkodobém trhu nebo na vyrovnávacím trhu s regulační energií. Další možností dodávky elektřiny do soustavy je poskytování regulační energie prostřednictvím zdroje, který poskytuje podpůrné služby za podmínek stanovených Pravidly provozování přenosové soustavy.

Základní pravidlo zpoplatnění všech odchylek určuje, že každý účastník trhu je buď sám odpovědný za odchylku, tedy je subjektem zúčtování, nebo předává odpovědnost za odchylku jinému subjektu zúčtování. V CS OTE je rovněž umožněno subjektu zúčtování převést svou výši odchylky na jiný subjekt zúčtování, což znamená, že po stanovení odchylky subjektu zúčtování (v technických jednotkách) je tato odchylka automaticky převedena na zvolený SZ. U tohoto SZ je pak odchylka vyhodnocena celkově za daný subjekt, tak i za subjekty zúčtování, které na něho převádějí svou vlastní výši odchylky.

SETTLEMENT OF IMBALANCES

MODEL DESCRIPTION

One of the Market Operator's key activities is evaluation and settlement of imbalances. Each electricity consumption from and supply to the power system must be assigned to a market participant. Legislation defines market participants for which OTE settles imbalances as "balance responsible parties" (BRP) and stipulates the method of calculation of the volume of imbalances of balance responsible parties and the method of fixing the price of imbalances and the amount that each BRP should either pay or receive for their imbalances.

The balance responsible party's imbalance for every trading hour is the sum of imbalances for the obligation to supply electricity to the power system and for the obligation to take electricity from the system. The BRP's imbalance for the obligation to supply electricity to the power system is the difference between actually supplied and contracted volumes of electricity. The BRP's imbalance for the obligation to take electricity from the power system is the difference between actually consumed and contracted volumes of electricity. Contracted electricity volumes supplied to the power system and taken from the power system are determined by the Market Operator for each trading hour of the balance responsible party on the basis of registered internal (intra-state) and external (export/import) nominations and results of the organized short-term electricity market. Actual volumes of supplied or consumed electricity are determined on the basis of business metering data provided to the Market Operator by distribution system operators and the transmission system operator.

Market participants may generate electricity, supply it to final customers, sell it to other market participants or purchase it from other market participants, either in the form of bilateral contracts within the Czech Republic, or in the form of cross-border exchanges, or on the organized short-term market or the balancing market with regulating energy. Another way of supplying electricity to the system is to supply regulating energy through a source providing ancillary services under the terms defined in the Grid Code.

The basic rule applied to payment for all imbalances stipulates that either each market participant is responsible for its imbalances, i.e. is deemed a balance responsible party, or it transfers imbalance responsibility to another BRP. CS OTE also allows for balance responsible parties to transfer their imbalances to another balance responsible party, meaning that after the BRP's imbalance is determined (in technical units), it is automatically transferred to the designated BRP. For the designated BRP, the total imbalance is then evaluated for both the relevant party and all BRPs that transferred their imbalances to the party.

Princip zúčtování odchylek je nastaven tak, že není příjmově neutrální, ale generuje v hodinách s příjmem z odchylek vyšším, než jsou náklady na regulační energii, přebytek finančních prostředků, které OTE poskytuje provozovateli přenosové soustavy (společnosti ČEPS) na úhradu části nákladů na systémové služby. Z tohoto přebytku jsou hrazeny náklady na regulační energii i v těch hodinách, které negenerují dostatečný příjem z odchylek. Na stanovení velikosti zúčtovací ceny se vedle ceny regulační energie ze zdrojů poskytujících podpůrné služby a opatřené na vyrovnávacím trhu (VT) a v zahraničí podílí limitní cena stanovená ERÚ. Regulační elektřina ze zdrojů poskytujících podpůrné služby je ohodnocena nabídkovými cenami. Ohodnocení regulační energie pořízené na vyrovnávacím trhu s regulační energií je závislé na směru poskytnuté regulační energie a na směru systémové odchylky.

Systémovou odchylkou v každé obchodní hodině se rozumí saldo všech dodávek a odběrů SZ. Je rovna součtu odchylek SZ a je kryta regulační energií. Velikost výsledné zúčtovací ceny odchylky SZ je závislá na systémové odchylce. Stejně jako v předchozích letech byla i v roce 2015 zúčtovací cena odchylky stanovena takto:

- byla-li systémová odchylka záporná nebo rovna nule, byla zúčtovací cenou odchylky ve směru systémové odchylky nejvyšší nabídková cena regulační elektřiny dodaná v této obchodní hodině pro vyrovnání záporné systémové odchylky a uhrazená operátorem trhu poskytovateli regulační elektřiny; byla-li takto stanovená cena nižší než cena stanovená cenovým rozhodnutím ERÚ, použila se cena stanovená ERÚ,
- byla-li systémová odchylka kladná, byla zúčtovací cenou odchylky ve směru systémové odchylky nejvyšší nabídková cena regulační elektřiny dodaná v této obchodní hodině pro vyrovnání kladné systémové odchylky a uhrazená operátorem trhu poskytovateli regulační elektřiny; byla-li takto stanovená cena nižší než cena stanovená cenovým rozhodnutím ERÚ, použila se cena stanovená ERÚ,
- v případě, že pro některou obchodní hodinu nebyla obstarána žádná elektřina jako regulační energie prostřednictvím aktivací podpůrných služeb, ani na vyrovnávacím trhu s regulační energií nebo ze zahraničí na základě smlouvy, použila se zúčtovací cena podle cenového rozhodnutí ERÚ.

Zároveň je stanovována i cena protiodchylky, již se rozumí taková odchylka SZ, která jde proti směru systémové odchylky. Zúčtovací cena této protiodchylky je pro každou obchodní hodinu stanovena operátorem trhu následovně:

- byla-li systémová odchylka záporná nebo rovna nule, zúčtovací cenou protiodchylky byl vážený průměr cen z aktivované kladné regulační energie (včetně vyrovnávacího trhu); nebyla-li v této obchodní hodině dodána žádná elektřina pro zajištění rovnováhy, byla použita cena podle cenového rozhodnutí ERÚ,

The method of the settlement of imbalances is designed in a way that is not income neutral, but generates a surplus at hours with income from imbalances exceeding the costs of regulating energy. OTE then provides the surplus to the transmission system operator (ČEPS) to cover part of the system services costs. The surplus has also been used to cover the costs of regulating energy at hours which do not generate sufficient income from imbalances. The settlement price is derived from the price of regulating energy from sources providing ancillary services and acquired on the balancing market (BMR), or acquired from abroad, and also from the limit price set by the ERO. Regulating energy from sources providing ancillary services is assessed against prices of sale bids. The assessment of regulating energy acquired on the balancing market with regulating energy depends on the direction of provided regulating energy and on the direction of the system imbalance.

The system imbalance at each trading hour is defined as the balance of all supplies and overall consumption of all balance responsible parties. It equals the sum of BRP's imbalances and is covered by regulating energy. The resulting settlement price of the BRP's imbalances is derived from system imbalances. Similarly to the previous years, in 2015 the settlement price of imbalances is calculated as follows:

- in the event the system imbalance is negative or equals zero, the settlement price is the highest sale bid price of regulating energy supplied at the respective trading hour to offset the negative system imbalance and paid by the Market Operator to the regulating energy provider; if the resulting price is lower than the price set by the ERO price decision, the ERO price shall apply,
- in the event the system imbalance is positive, the settlement price is the highest sale bid price of regulating energy supplied at the respective trading hour to offset the positive system imbalance and paid by the Market Operator to the regulating energy provider; if the resulting price is lower than the price set by the ERO price decision, the ERO price shall apply,
- in the event no electricity was provided at some of trading hours as regulating energy through activation of ancillary services, or on the balancing market with regulating energy, or from abroad under a contract, the settlement price set in the ERO price decision shall apply.

The price of the counter-imbalance is also determined; the counter-imbalance is an imbalance of the balance responsible party that is in opposite direction than the system imbalance. The Market Operator sets the settlement price of the counter-imbalance for each trading hour as follows:

- if the system imbalance is negative or equals zero, the settlement price of the counter-imbalance is the weighted average of prices of enabled positive regulating energy (including the balancing market); if no electricity is supplied at the relevant trading hour to ensure balance, the price stipulated in the ERO price decision shall apply,

- byla-li systémová odchylka kladná, zúčtovací cenou protiodchylky byl vážený průměr cen z aktivované záporné regulační energie (včetně vyrovnávacího trhu); nebyla-li v této obchodní hodině dodána žádná elektřina pro zajištění rovnováhy, byla použita cena podle cenového rozhodnutí ERÚ.

Pro příslušný rok je křivka závislosti zúčtovací ceny odchylky (C) na velikosti systémové odchylky pro každou obchodní hodinu stanovována cenovým rozhodnutím ERÚ.

Pro rok 2015 byla zúčtovací ceny odchylky (C) stanovena následujícím vzorcem:

- v případě, že je v dané obchodní hodině systémová odchylka (SO) záporná nebo rovna nule:

$$C = 2\,350 + 5,5 * |SO| \text{ [Kč/MWh; MWh]},$$
- v případě, že v dané obchodní hodině je systémová odchylka (SO) kladná:

$$C = 1 + 3,5 * |SO| \text{ [Kč/MWh; MWh]}.$$

FINANČNÍ OHODNOCENÍ ODCHYLEK

Zúčtování a finanční vypořádání odchylek prováděné operátorem trhu zajišťuje mezi účastníky trhu s elektřinou úhradu elektřiny, která byla dodána do elektrizační soustavy nebo odebrána z elektrizační soustavy nad rámec sjednaného množství, nebo nebyla dodána do elektrizační soustavy či nebyla odebrána z elektrizační soustavy, přestože byla ve smlouvách sjednána.

Způsob stanovení zúčtovacích cen odchylky a protiodchylky pro jednotlivé obchodní hodiny je popsán v předchozí kapitole. Na základě zúčtování odchylek prováděného pro každý subjekt zúčtování v každé obchodní hodině určuje operátor trhu výši platby subjektu zúčtování za odchylku. Platba subjektu zúčtování za odchylku se stanoví jako součin velikosti odchylky a zúčtovací ceny.

Výpočet velikostí odchylek všech SZ a jejich ocenění je v systému OTE prováděn každý kalendářní den vždy za předcházející den. Jelikož toto denní vyhodnocení obsahuje skutečná měřená data pouze z odběrných míst s měřením typu „A“ u ostatních typů měření legislativa umožňuje použít předběžná data, provádí operátor trhu po skončení měsíce tzv. měsíční vyhodnocení odchylek, v němž již jsou zahrnuty došlé opravy skutečných měřených dat a předběžných hodnot použitých v rámci denních vyhodnocení. Na základě vyřízení případných reklamací měsíčního vyhodnocení pak provádí operátor trhu závěrečné měsíční vyhodnocení, a to ve 4. měsíci po skončení měsíce, jehož se vyhodnocení týká.

- if the system imbalance is positive, the settlement price of the counter-imbalance is the weighted average of prices of enabled negative regulating energy (including the balancing market); if no electricity is supplied at the relevant trading hour to ensure balance, the price stipulated in the ERO price decision shall apply.

For the specific year, the correlation curve of the settlement price of imbalances (C) with the system imbalance volume is determined for each trading hour by the ERO's price decision.

The following formula was used to determine the settlement price of imbalances (C) for 2015:

- for a negative or zero system imbalance (SI) using the following formula:

$$C = 2,350 + 5.5 * |SI| \text{ [CZK/MWh; MWh]},$$
- for a positive system imbalance (SI) using the following formula:

$$C = 1 + 3.5 * |SI| \text{ [CZK/MWh; MWh]}.$$

SETTLEMENT OF IMBALANCES

The Market Operator carries out settlement of imbalances to ensure that electricity market participants pay for electricity supplied to the power system or consumed from the power system outside the scope of the contracted volume, or was not supplied to or consumed from the power system in breach of contracts.

The method of determining settlement prices of imbalance and counter-imbalance for specific trading hours is described in the previous chapter. Based on the settlement of imbalances performed for each balance responsible party at each trading hour, the Market Operator determines the balance responsible party's payment for the imbalance. The BRP's payment for the imbalance is set as a product of the imbalance volume and settlement price.

The calculation of the volumes of imbalances of all balance responsible parties and their evaluation is carried out in the OTE system each calendar day for the preceding day. Since the daily evaluation comprises actual metered data only from type "A" points of consumption – legislation allows using preliminary data for other types of metering – the Market Operator carries out monthly evaluation of imbalances at the end of the month, including received adjustments of actual metered data and preliminary values used for daily evaluations. After settling any claims pertaining to monthly evaluation, the Market Operator performs final monthly evaluation in the fourth month after the end of the month subject to evaluation.

Obdobně i finanční vypořádání odchylek provádí operátor trhu ve třech etapách:

- denní vypořádání ve formě zálohové platby,
- měsíční vypořádání, ve kterém se zúčtovávají zálohy z denního vypořádání a na které se vystavuje daňový doklad, je provedeno po skončení kalendářního měsíce,
- závěrečné měsíční vypořádání, které se provádí pro všechny dotčené subjekty zúčtování po uplynutí lhůty pro podávání reklamací podle obchodních podmínek operátora trhu.

Výsledky výpočtu jsou pro každý SZ dostupné přes internetovou adresu <https://portal.ote-cr.cz> a souhrnné hodnoty jsou zveřejňovány i na veřejném webu OTE.

Dosažené hodnoty zúčtovací ceny odchylky a ceny protiodchylky v roce 2015 v závislosti na velikosti systémové odchylky jsou graficky znázorněny, viz obrázek 7. Progresivní cena odchylky závislá na velikosti systémové odchylky i rozdíl mezi cenou odchylky a cenou protiodchylky jsou dostatečným impulsem pro subjekty zúčtování k minimalizaci jejich odchylek i k poskytnutí případného přebytku či nedostatku elektřiny na vyrovnávacím trhu s regulační energií.

Pro porovnání jsou na obrázku 8 zobrazeny hodnoty zúčtovací ceny odchylky za uplynulé dva roky (2014 a 2015). Z grafu je zřejmá stále těsnější závislost zúčtovací ceny na systémové odchylce odpovídající nastavení omezující křivky ERÚ.

The Market Operator carries out settlement of imbalances in a similar manner in three stages:

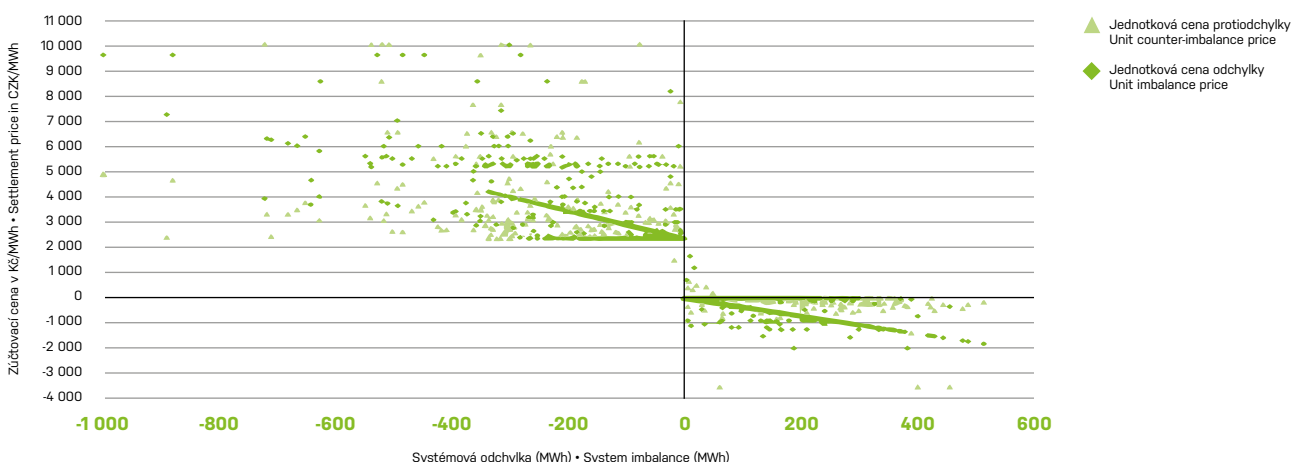
- daily settlement in the form of an advance payment,
- monthly settlement, in which advance payments from daily settlement are reconciled and for which tax documents are issued, is carried out after the end of the calendar month,
- final monthly settlement carried out for all involved balance responsible parties after the expiry of the period for filing claims under the Market Operator's Business Terms.

Each BRP can access the results of the calculation at <https://portal.ote-cr.cz>, whereas summarized values are posted on OTE's public website.

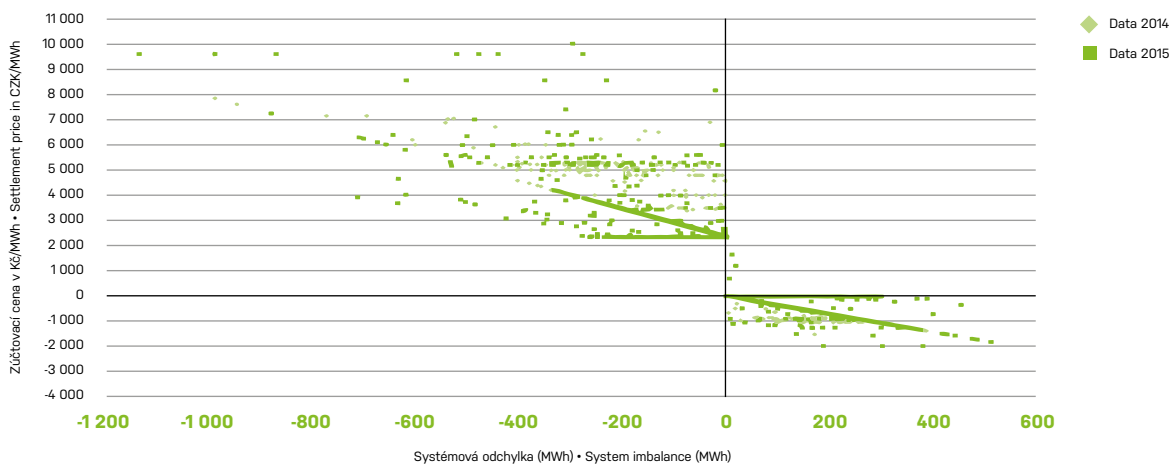
Settlement prices of imbalances and counter-imbalances in 2015 in relation to the volume of system imbalances are documented in Figure 7. Progressive imbalance prices in relation to the volume of system imbalances and the difference between the imbalance price and the counter-imbalance price provide a sufficient incentive for balance responsible parties to minimize their imbalances and to put any electricity excess or shortage thereof on the balancing market with regulating energy.

For comparison, Figure 8 shows imbalance settlement prices for the past two years (2014 and 2015). The chart illustrates a growing correlation between settlement prices and system imbalances corresponding to the ERO limit curve.

Obrázek 7 **Zúčtovací cena odchylky a protiodchylky v roce 2015**
Figure 7 **Settlement prices of imbalances and counter-imbalances in 2015**

Obrázek 8 **Zúčtovací cena odchylky v letech 2014 a 2015**
 Figure 8 **Settlement prices of imbalances in 2014 and 2015**

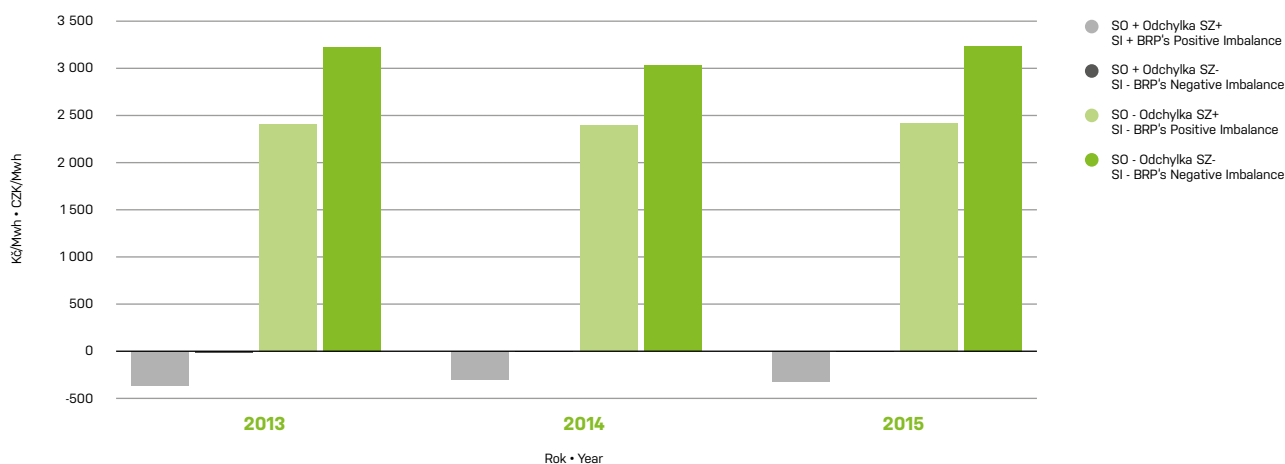
Průměrná cena odchylek v letech 2013 až 2015 je vyjádřena jak v tabulce 1, tak v grafické podobě na obrázku 9. V porovnání s předchozím rokem je patrné, že ve sledovaných případech se průměrné ceny odchylek většinou mírně zvýšily. Průměrná cena kladné odchylky při systémové odchylce kladné se zvýšila o téměř 21 Kč/MWh, cena záporné odchylky při systémové odchylce záporné se zvýšila mezitím v průměru dokonce o cca 200 Kč/MWh. Průměrná cena protiodchylky, tzn. odchylky SZ ve směru opačném systémové odchylce, se sice v případě záporné protiodchylky nepatrně snížila – o 2,34 Kč/MWh, ale v případě kladné protiodchylky se zvýšila o přibližně 18 Kč/MWh.

Table 1 and Figure 9 show average prices of imbalances in 2013–2015. Compared with the previous year, average prices of imbalances mostly increased moderately in relevant cases. Average prices of positive imbalances increased by nearly CZK 21/MWh in the event of positive system imbalances; prices of negative imbalances in the event of negative system imbalances climbed on average by CZK 200/MWh year-on-year. Although average prices of counter-imbalances, i.e. BRP's imbalances in the opposite direction to system imbalances, slightly decreased by CZK 2.34/MWh in the event of negative counter-imbalances, they rose by CZK 18/MWh in the event of positive counter-imbalances.

Tabulka 1 **Průměrná platba subjektu zúčtování za odchylku (Kč/MWh)**
 Table 1 **Average payments of balance responsible parties for imbalances (CZK/MWh)**

	SO + • SI +		SO - • SI -	
	Odchylka SZ + BRP's positive imbalance	Odchylka SZ - BRP's negative imbalance	Odchylka SZ + BRP's positive imbalance	Odchylka SZ - BRP's negative imbalance
2013	-359,65	-15,51	2 402,11	3 210,39
2014	-301,43	-6,80	2 391,79	3 017,26
2015	-322,29	-4,46	2 409,35	3 218,80

Obrázek 9 **Průměrná cena odchylky v závislosti na znaménku systémové odchylky v letech 2013–2015**
 Figure 9 **Average prices of imbalances depending on the sign of the system imbalance in 2013–2015**

Obrázky 10 a 11 prezentují statistické ukazatele kladných a záporných odchylek SZ za roky 2013 až 2015. Pro posouzení vývoje odchylek SZ, a tím i vývoje celkového chování subjektů zúčtování jsou použity následující statistické ukazatele:

Střední hodnota – parametr rozdělení náhodné veličiny, který je definován jako vážený průměr daného rozdělení.

Medián – hodnota, jež dělí řadu podle velikosti seřazených výsledků na dvě stejně početné části.

Modus – hodnota, která se v daném statistickém souboru vyskytuje nejčastěji (hodnota znaku s největší relativní četností). Představuje jakousi typickou hodnotu sledovaného souboru, určení předpokládá roztřídění souboru podle obměn znaku.

Pro tyto ukazatele platí, že čím více se jejich hodnoty vzájemně blíží, tím je symetričtější rozdělení četností dané veličiny.

V případě velikosti kladných i záporných odchylek došlo v roce 2015 opět ke zvýšení těchto statistických ukazatelů. Symetričnost těchto ukazatelů se nemění, a pokračuje tak v trendu z posledních let.

Figures 10 and 11 present statistical indicators of positive and negative imbalances of balance responsible parties in 2013–2015. To assess the trend in BRP's imbalances and overall behaviour of balance responsible parties, the following statistical indicators were used:

Arithmetic mean – the value of division of a random quantity defined as the weighted mean of the given division.

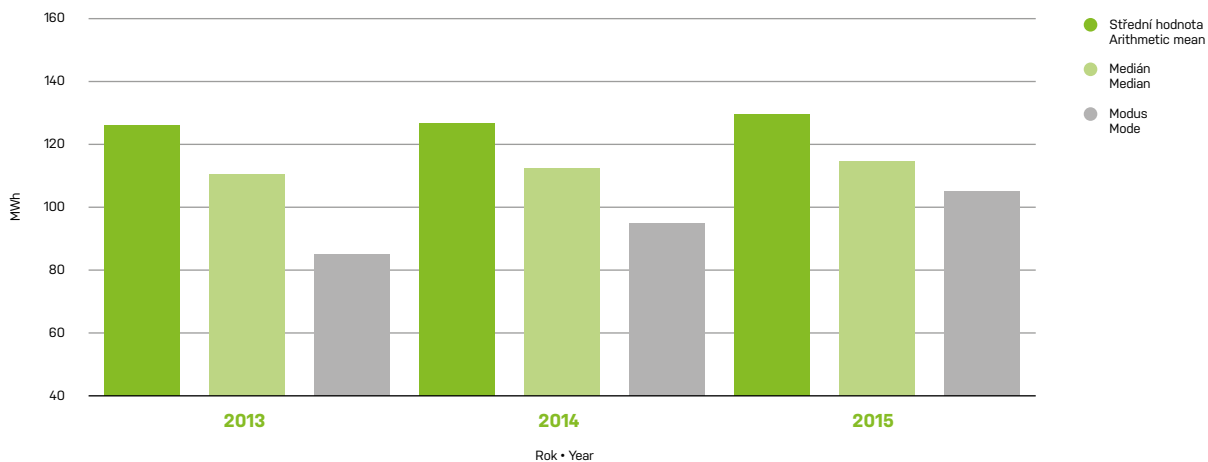
Median – the value separating a list of numbers arranged in the order of size into two equal parts.

Mode – the value that occurs the most frequently in a statistical data set (the value of the character with the highest relative frequency). It represents a kind of typical value of the observed population, its determination presumes classification of the population according to variations of the character.

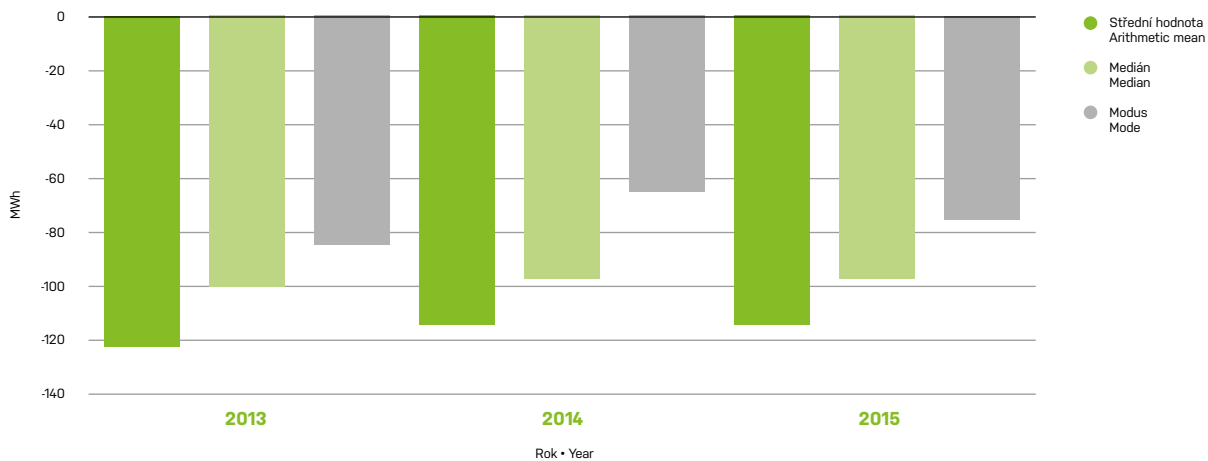
It applies that the more similar are the values of these indicators, the more symmetrical is the division of frequency of the specific indicator.

With regard to volumes of positive and negative imbalances, in 2015 these statistical indicators again increased. The symmetry of the indicators did not change, reflecting the trend of the past years.

Obrázek 10 **Statistické ukazatele pro hodinový součet kladných odchylek SZ v MWh**
 Figure 10 **Statistical indicators of the hourly sum of BRP's positive imbalances in MWh**

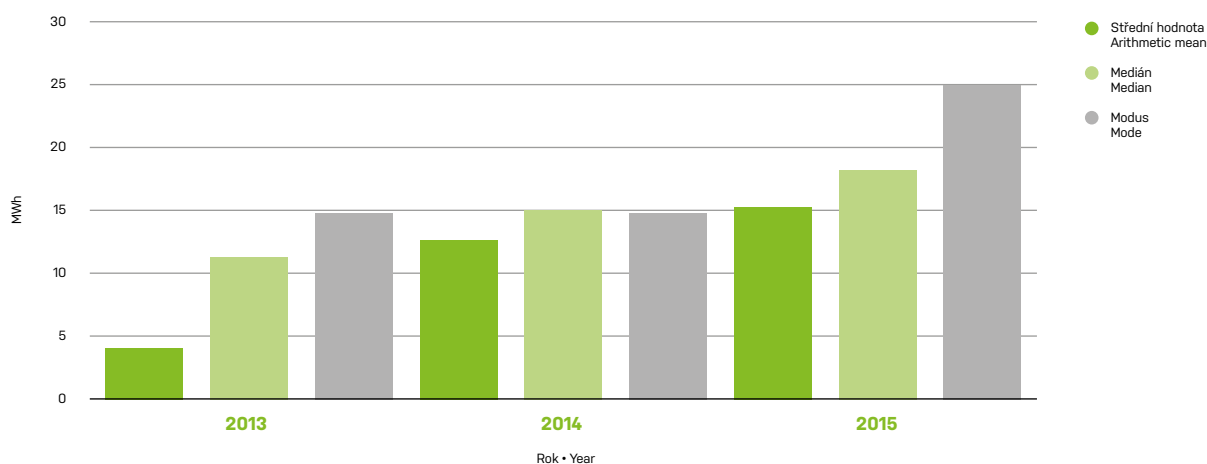
Obrázek 11 **Statistické ukazatele pro hodinový součet záporných odchylek SZ v MWh**
 Figure 11 **Statistical indicators of the hourly sum of BRP's negative imbalances in MWh**

Vývoj symetrie u systémové odchylky je zobrazen na následujícím obrázku 12.

Figure 12 shows the trend in system imbalance symmetry.

Obrázek 12 **Statistické ukazatele systémové odchylky v MWh**
 Figure 12 **Statistical indicators of system imbalances in MWh**

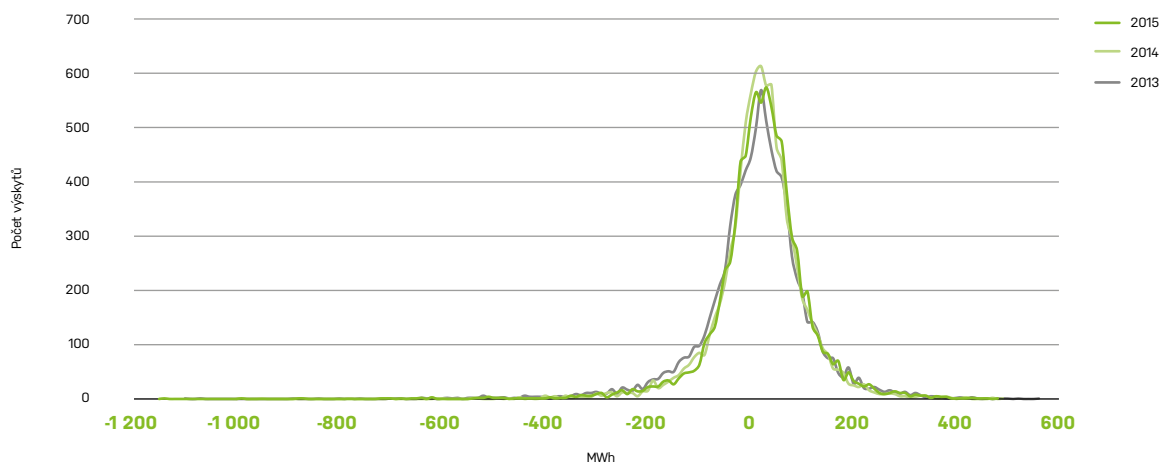
Vliv progresivní závislosti ceny odchylky na velikost systémové odchylky a její pozitivní dopad na chování subjektů zúčtování s cílem minimalizovat jejich odchylku je patrný na obrázku 13, kde je porovnávána četnost výskytu velikosti systémové odchylky za předcházející léta. V grafu je zřejmý nárůst četností velikosti systémové odchylky blížící se hodnotě „0“ v roce 2015.

The impact of progressive correlation between the imbalance price and the volume of system imbalances and its positive impact on the behaviour of balance responsible parties with the aim to minimize their imbalances is illustrated in Figure 13, comparing the frequency of occurrence of system imbalance volumes in previous years. The graph shows an apparent increase in frequency of system imbalance volumes nearing "0" in 2015.

Průběh průměrných měsíčních cen kladné a záporné odchylky a průměrné měsíční ceny z denního trhu v posledních deseti letech dokumentuje obrázek 14.

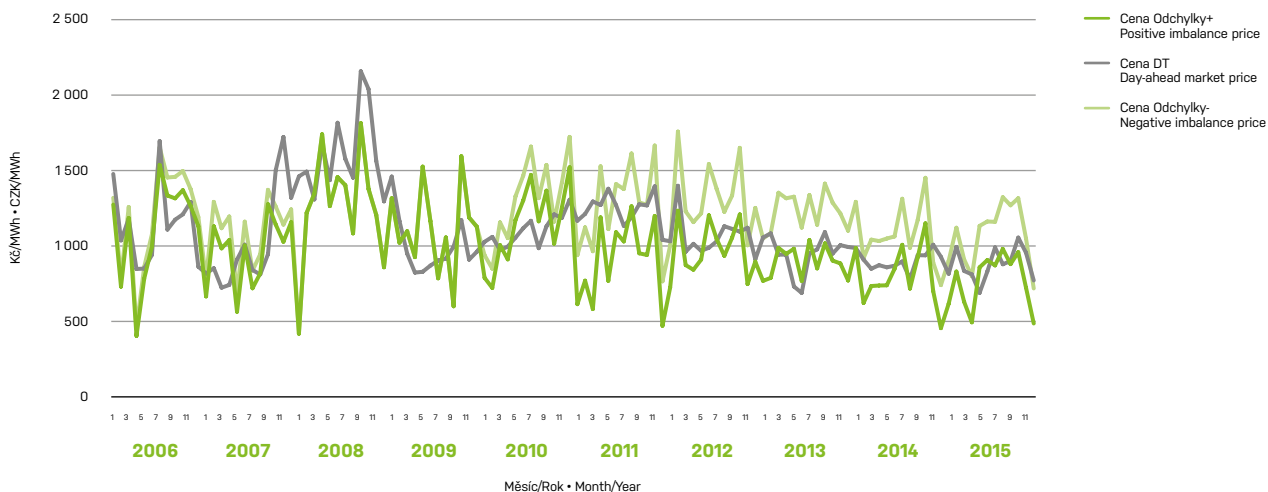
Figure 14 documents the development of average monthly prices of positive and negative imbalances on the day-ahead market over the past ten years.

Obrázek 13 **Četnost velikosti systémové odchylky v letech 2013–2015**
 Figure 13 **Frequency of system imbalance volumes in 2013–2015**

Obrázek 14 **Průměrné měsíční ceny kladné a záporné odchylky a průměrné měsíční ceny z denního trhu v letech 2006–2015**

Figure 14 **Average monthly prices of positive and negative imbalances and average monthly prices on the day-ahead market in 2006–2015**

CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY ODCHYLEK A POSKYTNUTÉ REGULAČNÍ ENERGIE

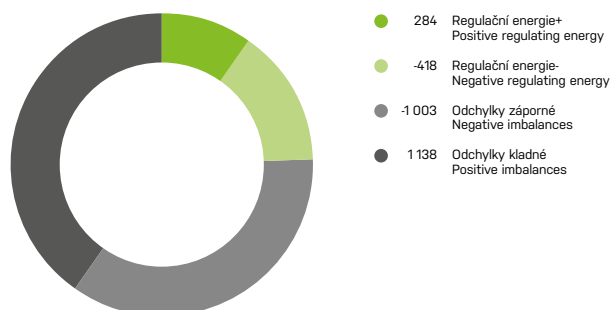
Regulační energii opatřuje provozovatel přenosové soustavy (PPS) aktivací podpůrných služeb (PpS), nákupem na vyrovnávacím trhu s regulační energií a dále nákupem regulační energie ze zahraničí. Celkovou bilanci objemů odchylek a objemů regulační energie zúčtovaných v OTE v roce 2015 ukazuje obrázek 15, odpovídající platby jsou znázorněny na obrázku 16.

TOTAL ANNUAL VOLUMES OF IMBALANCES AND REGULATING ENERGY PROVIDED

The transmission system operator (TSO) acquires regulating energy by enabling ancillary services (AS), purchases on the balancing market with regulating energy and purchases of regulating energy abroad. Figure 15 shows the total balance of volumes of imbalances and of regulating energy settled by OTE in 2015. The corresponding payments are documented in Figure 16.

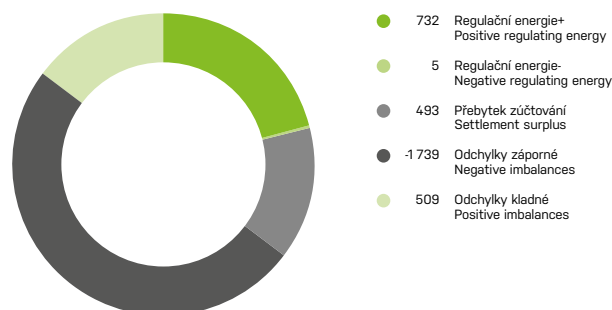
Obrázek 15 **Celkové roční objemy odchylek SZ a regulační energie (GWh) účtované v CS OTE v roce 2015**

Figure 15 **Total annual volumes of BRP's imbalances and regulating energy (in GWh) settled in CS OTE in 2015**

Obrázek 16 **Celkové roční objemy plateb zaplacených nebo inkasovaných za odchylky a regulační energii v roce 2015 v mil. Kč**

Figure 16 **Total annual volumes of payments executed or collected for imbalances and regulating energy in 2015 in CZK million**

Porovnání s předcházejícími roky je v GWh na obrázku 17 a v korunách na obrázku 18.

V roce 2015 se objem záporné odchylky SZ oproti roku 2014 zvýšil pouze o 3 GWh a souběžně s tím se zvýšily i výdaje subjektů zúčtování za tento typ odchylky. Objem kladné odchylky SZ se v roce 2015 sice zvýšil o 27 GWh ve srovnání s předchozím rokem, ale platby za kladnou odchylku v roce 2015 zaznamenaly poměrně výrazný pokles o cca 87 mil. Kč proti roku 2014. Objem regulační energie použité pro vyrovnání záporné systémové odchylky se v roce 2015 mírně zvýšil (284 GWh v 2015 oproti 279 GWh ve 2014), a to se promítlo i do nárůstu nákladů na její pořízení – v roce 2014 činily 691 mil. Kč, v roce 2015 však již 732 mil. Kč. Rovněž objem regulační energie použité pro vyrovnání kladné systémové odchylky se v roce 2015 ve srovnání s předchozím rokem zvýšil o 28 GWh (418 GWh v 2015, 390 GWh v 2014). Náklady subjektů zúčtování na pořízení tohoto typu regulační energie používané pro vyrovnání kladné systémové odchylky se však snížily (v roce 2014 činily cca 9 mil. Kč, v roce 2015 však činily již pouze 5 mil. Kč). Stejně jako v předchozích letech tedy platilo, že výdaje za regulační energii použitou pro vyrovnání kladné systémové odchylky byly stále výrazně nižší než výdaje za regulační energii použitou pro vyrovnání záporné systémové odchylky.

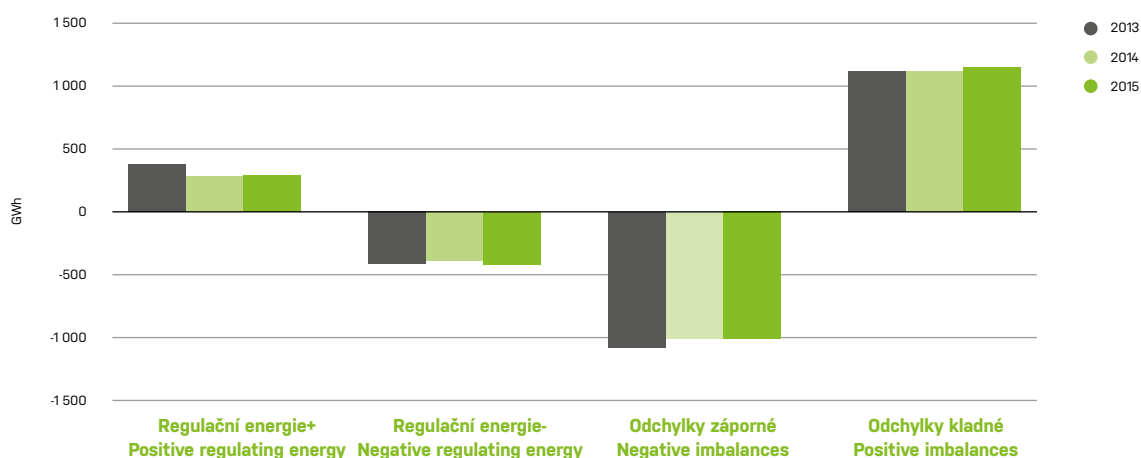
Saldo výdajů a příjmů subjektů zúčtování za odchylku v roce 2015 bylo o 143 mil. Kč vyšší než v roce 2014. Poskytovatelům regulační energie bylo za regulační energii ve stejném období vyplaceno cca o 36 mil. Kč více. Přebytek zúčtování regulační energie v roce 2015 dosáhl 493 mil. Kč a byl o 106 mil. Kč vyšší než v roce 2014.

Comparison with previous years in GWh is illustrated in Figure 17 and in CZK in Figure 18.

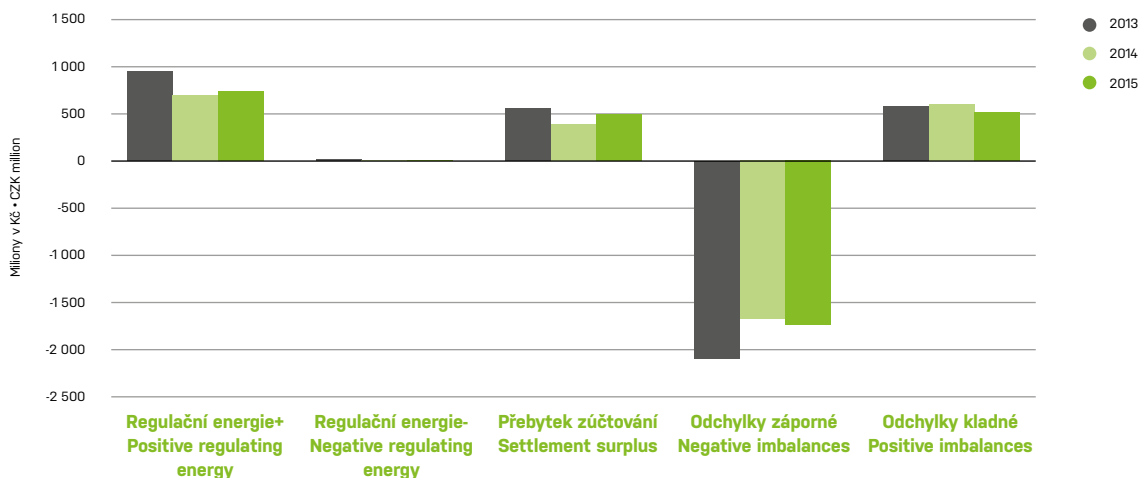
In 2015 the volume of negative imbalances of balance responsible parties increased by a mere 3 GWh year-on-year and, as a result, expenses incurred by BRPs for this type of imbalances went up as well. The volume of positive imbalances of balance responsible parties increased by 27 GWh compared to the previous year, but payments made by balance responsible parties for positive imbalances in 2015 declined significantly by CZK 87 million year-on-year. The volume of regulating energy used for offsetting negative system imbalances slightly rose (284 GWh in 2015, 279 GWh in 2014) in 2015 resulting in an increase in acquisition costs: in 2014 these costs amounted to CZK 691 million, in 2015 they climbed to CZK 732 million. The volume of regulating energy used for offsetting positive system imbalances in 2015 also increased by 28 GWh year-on-year (418 GWh in 2015, 390 GWh in 2014). However, the costs incurred by balance responsible parties to acquire this type of regulating energy used to offset positive system imbalances dropped: in 2014 these costs amounted to CZK 9 million, but in 2015 they fell to only CZK 5 million. Similarly to prior years, the costs of regulating energy used to offset positive system imbalances were still significantly lower than the costs of regulating energy used to offset negative system imbalances.

The expenditure and revenue balance of balance responsible parties for imbalances in 2015 rose by CZK 143 million year-on-year. Payments received by regulating energy providers in the same period increased by CZK 36 million. The surplus of regulating energy settlement climbed by CZK 106 million year-on-year to CZK 493 million in 2015.

Obrázek 17 **Vývoj celkových ročních objemů odchylek a regulační energie – srovnání uplynulých tří let**
Figure 17 **Development of total annual volumes of imbalances and regulating energy in the past three years**

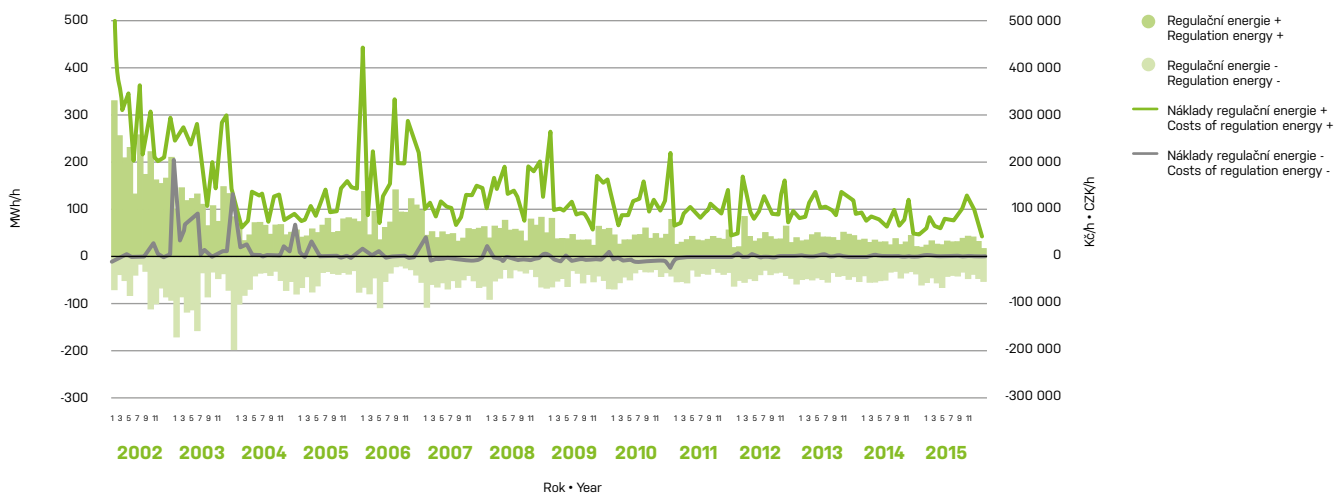
Obrázek 18 **Vývoj celkových ročních objemů plateb za odchytky a regulační energii v letech 2013–2015**
 Figure 18 **Development of total annual volumes of payments for imbalances and regulating energy in 2013–2015**

Vývoj průměrných hodinových plateb za poskytnutou kladnou a zápornou regulační energii ukazuje obrázek 19. Na pozadí tohoto obrázku je vidět hodinový průměr poskytnutého množství regulační energie v jednotlivých měsících let 2002 až 2015.

Figure 19 documents the trend in average hourly payments for positive and negative regulating energy rendered. The chart also shows average hourly volumes of provided regulating energy in specific months of 2002-2015.

Obrázek 19 **Vývoj průměrných hodinových plateb za poskytnutou regulační energii a průměrného hodinového objemu využité regulační energie v jednotlivých měsících v letech 2002–2015**
 Figure 19 **Average hourly payments paid for regulating energy rendered and average hourly volumes of utilized regulating energy in specific months in 2002–2015**

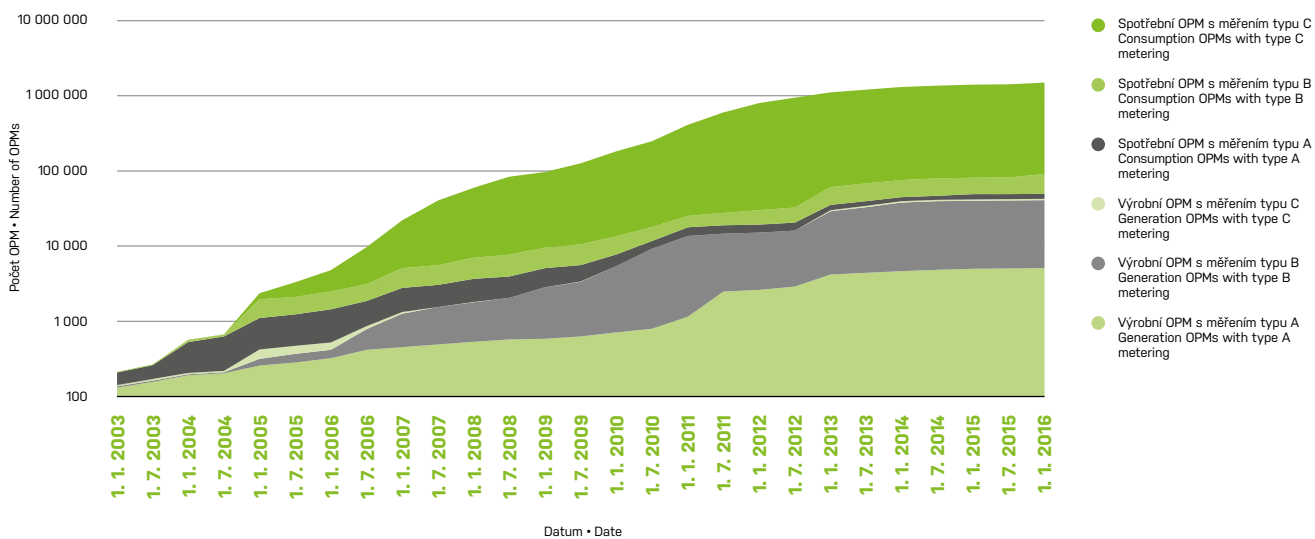
ZMĚNA DODAVATELE

Od 1. 1. 2006 je trh s elektřinou v ČR otevřen všem odběratelům. Každý odběratel si tak může vybrat dodavatele elektřiny podle svého rozhodnutí. V systému OTE je každá změna dodavatele vztažena ke konkrétnímu odběrnému místu (OPM), tj. k měřenému místu, kde dochází k předání a převzetí elektřiny mezi dvěma účastníky trhu, resp. k odběru elektrické energie. Každá změna dodavatele, kterou je nahrazen obchodník vertikálně integrovaného podnikatele, si tak vynutí novou registraci odběrného místa v systému operátora trhu. Tím je zajištěna evidence měřených dodávek a odběrů elektrické energie jednotlivých dodavatelů do soustavy České republiky a jejich přiřazení k subjektům zúčtování. Vývoj počtu výrobních a spotřebních OPM dle jednotlivých typů měření je znázorněn na obrázku 20.

CHANGE OF SUPPLIER

Since 1 January 2006 the electricity market in the Czech Republic is open for all customers. Each consumer may select a supplier of his choice. Each change of supplier in the OTE system is assigned to a specific point of delivery/transfer (OPM), i.e. to the place of metering electricity supplied and taken between two market participants, or electricity consumption. Each change of supplier, which results in the replacement of the trader of a vertically integrated entity, necessitates new registration of OPM in the Market Operator's system. This ensures recording of specific suppliers' metered electricity supplied to and taken from the power system of the Czech Republic and their allocation to balance responsible parties. Figure 20 shows the numbers of generation and consumption OPMs according to types of metering.

Obrázek 20 **Počet výrobních a spotřebních OPM v systému operátora trhu**
 Figure 20 **Number of generation and consumption OPMs registered with OTE system**

Tabulka 2 udává počty OPM, na kterých v daném roce a měsíci došlo ke změně dodavatele.

Table 2 shows the number of OPMs where changes of supplier occurred in the specific year and month.

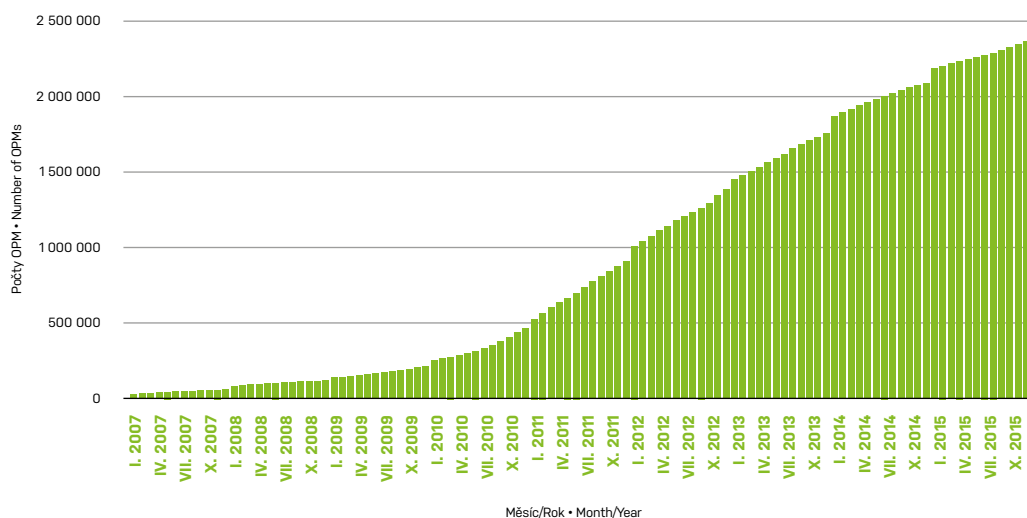
Tabulka 2 **Počet uskutečněných změn dodavatele elektřiny**
Table 2 **Number of executed changes of electricity supplier**

Měsíc • Month	Rok • Year				
	2003–2011	2012	2013	2014	2015
Leden • January	157 425	99 708	67 548	114 628	98 499
Únor • February	68 707	32 032	24 791	21 737	14 883
Březen • March	65 032	32 538	28 698	22 565	14 550
Duben • April	62 999	36 931	29 297	25 861	18 371
Květen • May	57 006	30 810	28 862	20 891	12 305
Červen • June	58 383	35 225	28 625	19 165	12 631
Červenec • July	61 776	30 726	27 047	22 651	14 989
Srpen • August	78 265	25 147	37 280	17 257	13 606
Září • September	70 038	28 736	27 466	19 908	18 010
Říjen • October	78 152	29 769	24 558	19 593	19 259
Listopad • November	73 791	52 287	24 685	15 318	18 830
Prosinec • December	83 992	39 219	25 583	13 968	21 823
Celkem • Total	915 566	473 128	374 440	333 542	277 756
Celkem 2003–2015 • Total 2003–2015	2 374 432				

V roce 2015 bylo v systému operátora trhu registrováno 277 756 změn dodavatele elektrické energie na jednotlivých OPM. Z porovnání údajů o uskutečněných změnách dodavatele v posledních letech je patrný pokles zájmu o změnu dodavatele. Tento trend si lze vysvětlit z různých úhlů pohledu. Spotřebitelé, kteří měli o změnu dodavatele zájem, ji již v minulých letech pravděpodobně provedli. Obchodníci navíc reagují na situaci na trhu a své obchodní produkty přizpůsobují nabídkám jiných obchodníků, čímž potlačují motivaci koncového zákazníka k případné změně dodavatele. Většina dodavatelů se navíc snaží uzavřít s koncovými zákazníky smlouvy na dobu určitou s delší dobou platnosti, které mají omezené možnosti výpovědi před termínem stanoveným smlouvou. Výhodnost takovéto uzavřené smlouvy je nutné zvažovat v kontextu ostatních nabízených smluvních podmínek (např. cena komodity, nabízené služby, obsluha zákazníka). Tradičně se nejvíce změn dodavatele uskutečňuje k 1. 1., ať už z důvodu ročních výběrových řízení či obchodní politiky jednotlivých dodavatelů, ale i v ostatních měsících je patrná snaha dodavatelů získat další zákazníky, což potvrzuje poměrně rovnoměrné rozložení počtu změn dodavatele během roku. Kumulovaný počet uskutečněných změn dodavatele registrovaných v systému operátora trhu od roku 2007 je znázorněn na obrázku 21.

A total of 277,756 changes of electricity supplier were registered at OPMs in 2015. Statistics of the executed changes of electricity supplier over the past years clearly show a decline in requests for changes of supplier. This trend can be explained from several points of view. Consumers interested in change of supplier have likely executed the change in the past years. In addition, traders respond to the market situation and adjust their business products to other traders' bids, which reduce the motivation of final customers to change their suppliers. The majority of suppliers want to sign contracts with final customers for a definite period and longer terms. There are limited options to terminate such contracts prior to the date set out thereof, are difficult to terminate. The convenience of these contracts need to be considered in the context of other offered contractual terms (e.g. commodity price, services rendered, customer service). Typically, most changes occur as of 1 January due to annual tenders and business policies of suppliers, nonetheless, suppliers endeavour to win over more customers in other months of the year as well, which is evidenced by a relatively even distribution of the change of supplier numbers during the year. The cumulated number of executed changes of supplier in the Market Operator's registered system since 2007 is documented in Figure 21.

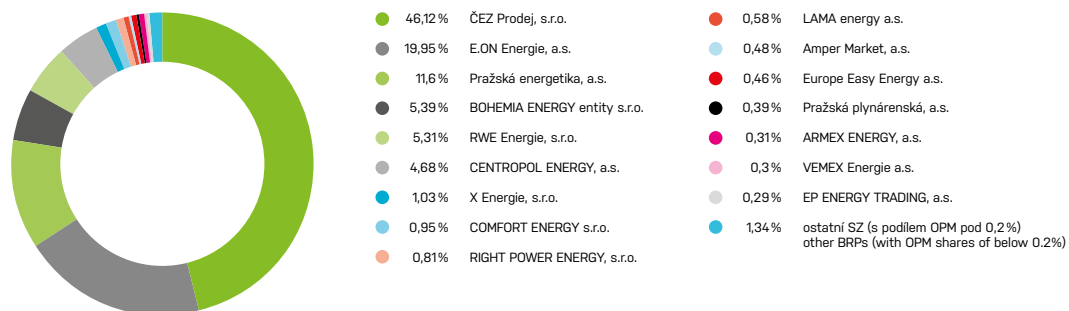
Obrázek 21 **Kumulovaný nárůst počtů změn dodavatele (údaje k 31. 12. 2015)**
 Figure 21 **Cumulated number of registered changes of supplier (data as available at 31 December 2015)**

Obrázek 22 ukazuje přibližný podíl dodavatelů elektřiny na počtu odběrných a předacích míst v elektroenergetice k 31. prosinci 2015. Vzhledem k tomu, že v systému operátora trhu nejsou v současné době registrována všechna odběrná místa, byl počet OPM zákazníků, kterým dodává původní (regionální) dodavatel v odpovídající síti, odvozen dostupné statistiky ERÚ.

Figure 22 shows approximate shares of electricity suppliers in the number of points of delivery/transfer in the power sector as at 31 December 2015. Since not all points of delivery are currently registered in the Market Operator system, the number of OPM customers buying electricity from the original (regional) supplier within the relevant network was derived from the available ERO statistics.

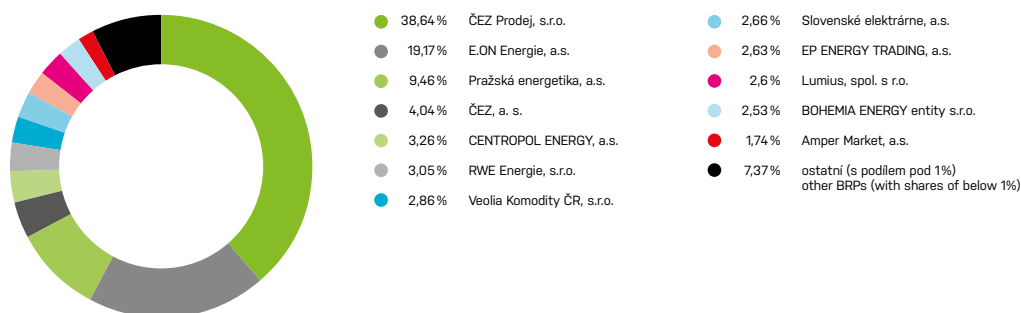
Obrázek 22 **Podíl dodavatelů na počtu OPM k 31. 12. 2015**
 Figure 22 **Shares of suppliers in the number of OPMs at 31 December 2015**

V souladu s legislativou musí být každému odběrnému nebo předacímu místu účastníka trhu s elektřinou přiřazen subjekt zúčtování. Jinými slovy: Odběr elektřiny nebo dodávka elektřiny do předávacího místa bez smlouvy o zúčtování odchylek nebo smlouvy, jejímž předmětem je přenesení odpovědnosti za odchylku na subjekt zúčtování, trvající déle než deset pracovních dní je považován za neoprávněný odběr elektřiny z elektrizační soustavy nebo neoprávněná dodávka elektřiny do elektrizační soustavy. Obrázek 23 zachycuje podíly jednotlivých SZ na spotřebě elektřiny v ČR v roce 2015 po zohlednění předání zodpovědnosti za odchylky v odběrných místech mezi jednotlivými dodavateli a příslušnými SZ.

In accordance with legislation, each point of delivery/transfer of the market participant must have assigned a balance responsible party. In other words: Consumption of electricity from the point of delivery or supply of electricity to the point of delivery without an Agreement on settlement of imbalances or an Agreement for transfer of responsibility for imbalances to the balance responsible party, for the duration of more than ten business days, are deemed unauthorized offtake of electricity from the electric power system or unauthorized supply of electricity to the electric power system. Figure 23 shows shares of individual BRPs in electricity consumption in the Czech Republic in 2015 after taking into account transfer of responsibility for imbalances at points of delivery between suppliers and relevant BRPs.

Obrázek 23 **Podíly jednotlivých SZ na spotřebě elektřiny v ČR za rok 2015**
 Figure 23 **Shares of specific BRPs in electricity consumption in CR in 2015**

ÚČASTNÍCI TRHU S ELEKTŘINOU

Na trhu s elektřinou působí aktivně tyto licencovaní účastníci:

- subjekt zúčtování,
- dodavatel,
- účastník s přístupem na vyrovnávací trh (VT),
- poskytovatel podpůrných služeb (PpS),
- provozovatel distribuční soustavy (PDS),
- provozovatel přenosové soustavy (PPS),
- výrobci (viz kapitola Podporované zdroje energie a záruky původu).

ELECTRICITY MARKET PARTICIPANTS

The following licenced participants take an active part in the electricity market:

- balance responsible party,
- supplier,
- participant with access to the balancing market (BMR),
- provider of ancillary services (AS),
- distribution system operator (DSO),
- transmission system operator (TSO),
- producers (see chapter Supported Energy Sources and Guarantees of Origin).

Obchodníci na trhu s elektřinou se dělí na dodavatele koncovým zákazníkům s přenesenou odpovědností za svou odchylku a subjekty zúčtování, které kromě dodávky elektřiny můžou zároveň obchodovat na krátkodobých trzích s elektřinou.

Počet obchodníků s elektřinou se v roce 2015 oproti předešlému roku zvýšil o 8%, stejný trend byl u provozovatelů lokálních distribučních soustav, kde nárůst dosahoval 10%, přičemž někteří provozovatelé lokálních distribučních soustav jsou zároveň dodavateli do vlastní distribuční soustavy. Počet účastníků trhu, kteří přistupují na vyrovnávací trh s regulační energií nebo jsou poskytovateli podpůrných služeb, zůstal v roce 2015 stabilní.

Tabulka 3 ukazuje počet registrovaných účastníků trhu s elektřinou podle typu účastníka ke konci roku 2015 a meziroční změnu oproti roku 2015.

Electricity market traders include suppliers to final customers with transferred responsibility for their imbalances and balance responsible parties that, in addition to supplying electricity, can also trade on short-term electricity markets.

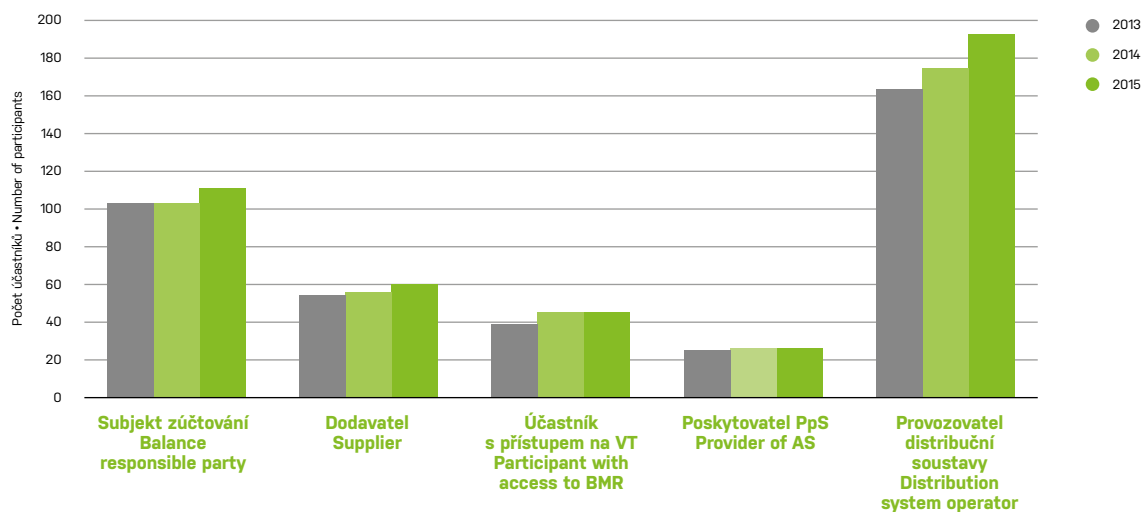
In 2015 the number of electricity traders increased by 8% compared to the previous year; the same trend applied for local distribution system operators with a 10% increase, whereby some of the local distribution system operators are also suppliers to their own distribution systems. The number of market participants that gained access to the balancing market with regulating energy or are providers of ancillary services remained stable in 2015.

Table 3 provides an overview of registered electricity market participants according to the type of participant at the end of 2015 and year-on-year changes.

Tabulka 3 **Počet účastníků trhu s elektřinou ke konci roku 2015**
Table 3 **Number of electricity market participants at the end of 2015**

Typ účastníka Type of participant	Počet k 31. 12. 2015 Number at 31 December 2015	Meziroční změna Year-on-year change
Subjekt zúčtování Balance responsible party	111	+8
Dodavatel Supplier	60	+4
Účastník s přístupem na VT Participant with access to BMR	45	0
Poskytovatel PpS AS provider	26	0
Provozovatel distribuční soustavy Distribution system operator	192	+18
Provozovatel přenosové soustavy Transmission system operator	1	0

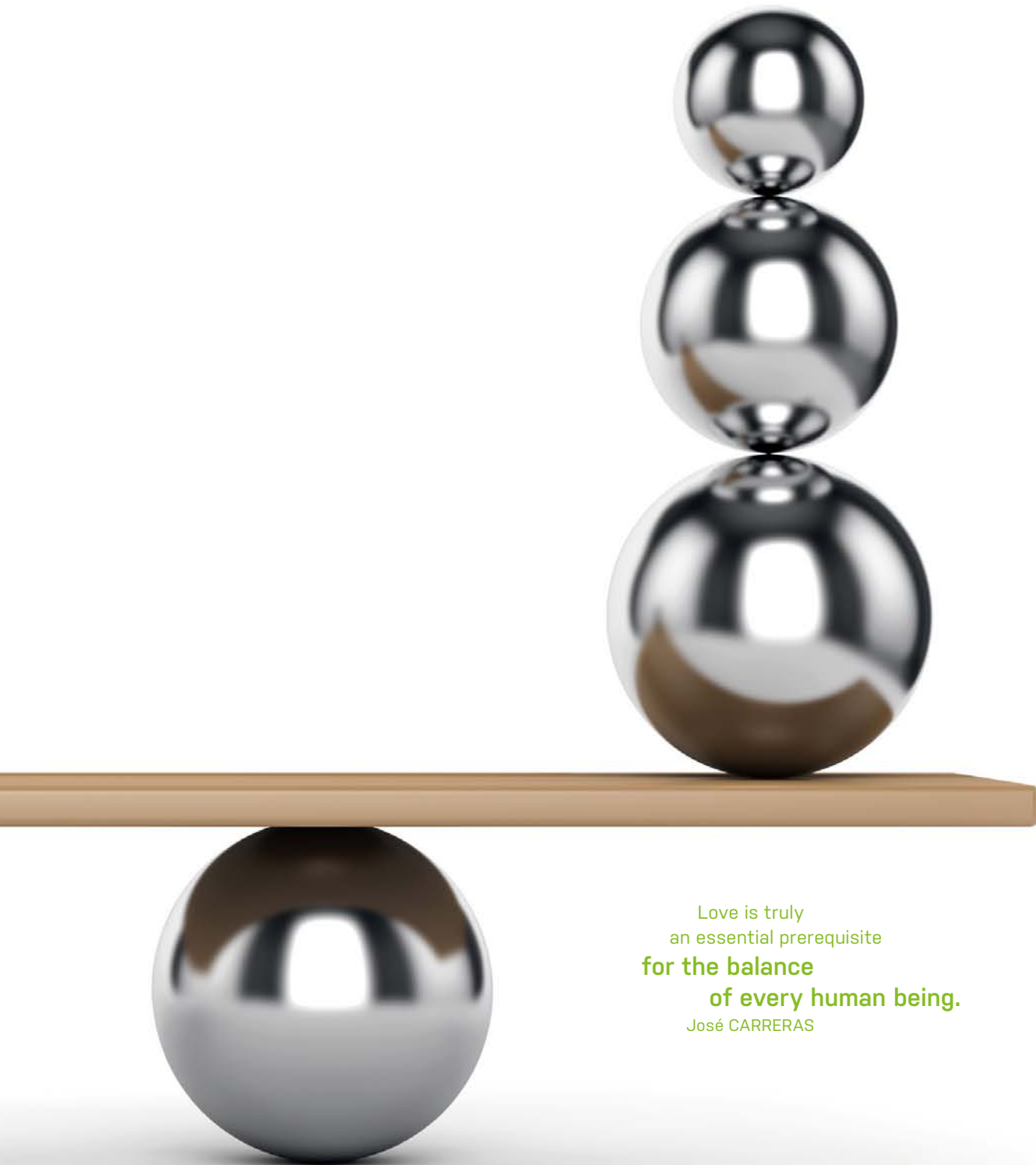
Obrázek 24 **Počet účastníků na trhu s elektřinou registrovaných u OTE v letech 2013 až 2015**
 Figure 24 **Number of electricity market participants registered with OTE in 2013–2015**

Láska je opravdu
základním předpokladem
**pro rovnováhu
každé lidské bytosti.**

José Carreras

Love is truly
an essential prerequisite
for the balance
of every human being.
José CARRERAS

TRH S PLYNEM

GAS MARKET

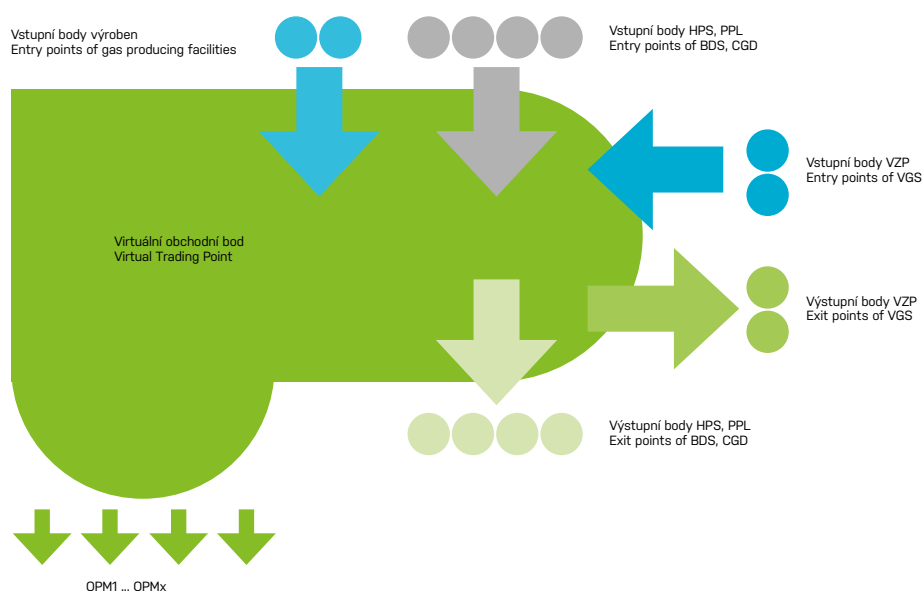
Rok 2015 byl šestým, ve kterém operátor trhu prováděl vypořádání a zúčtování odchylek subjektů zúčtování působících na liberalizovaném trhu s plynem. Každý takový subjekt musí registrovat své požadavky na plyn dodaný do soustavy a odebraný ze soustavy. Odchýlení se od požadavků nebo nezohlednění přesné výše spotřeby zákazníků je přirozenou součástí procesu a vytváří odchylku, za kterou je subjekt zodpovědný (stejně jako na trhu s elektřinou). Princip stanovení odchylek a jejich vypořádání vyplývá z technického charakteru soustav – tj. z požadavku na vyrovnanost nabídky (dodávky) a poptávky (odběru) plynu za určité časové období.

Celá ČR tvoří jednu bilanční zónu, tzv. virtuální obchodní bod (VOB), kde jsou všechny obchody s plynem registrovány (vyjma starých tranzitních smluv, pro které neplatí princip Entry-Exit), jak znázorňuje obrázek 25.

2015 was the sixth year for the Market Operator to provide settlement of imbalances for balance responsible parties operating on the liberalized gas market. Each balance responsible party must register its requests for gas supplied to and taken from the gas system. Any aberration from the requests or failure to factor in exact volumes of customer consumption is a natural part of the process, creating imbalances for which the balance responsible parties are responsible (similarly to the electricity market). The principle of calculation and settlement of imbalances ensues from the technical nature of the systems, i.e. from the principle of balancing offer (supply) and demand (consumption) of gas for a defined period.

The entire territory of the Czech Republic is one balancing zone, the so-called Virtual Trading Point (VTP), at which all gas transactions are registered (excluding old transit contracts, for which the Entry-Exit principle does not apply), as Figure 25 illustrates.

Obrázek 25 **Bilanční zóna ČR pro trh s plynem**
Figure 25 **Czech balancing zone for gas trading**

Obchodní jednotkou je jeden plynárenský den, který začíná v 6:00 hodin daného kalendářního dne a končí v 6:00 hodin následujícího kalendářního dne.

Jak již bylo zmíněno v kapitole Legislativa, v roce 2015 vstoupila v účinnost vyhláška č. 349/2015 Sb., o pravidlech trhu s plynem. Tato vyhláška legislativně ošetřuje oblast přepravy, distribuce, uskladnění a změny dodavatele plynu a od 1. července 2016 i oblast příjmu dat měření a vyhodnocování a zúčtování odchylek. Oblast příjmu dat měření a vyhodnocování a zúčtování odchylek v prvním pololetí roku 2016 zůstává legislativně ošetřena původní vyhláškou č. 365/2009 Sb., o pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů, platnou v roce 2015. Text této části zprávy tedy popisuje vybrané události roku 2015, některé texty a obrázky v šak z důvodu aktuálnosti odpovídají novým principům měření a vyhodnocování a zúčtování odchylek podle vyhlášky č. 349/2015 Sb., o pravidlech trhu s plynem. Na skutečnost, že některá část zprávy platí až od 1. 7. 2016, je čtenář vždy upozorněn.

Registrace obchodů a přepravovaných množství plynu se uskutečňuje zasláním tzv. nominací. Nominace se dělí na:

- nominace přepravy – příkaz k přepravě plynu ve vstupních a výstupních bodech hraničních předávacích stanic (HPS), neboli export a import plynu z/do přepravní soustavy na území ČR, příkaz k přepravě plynu ve vstupních a výstupních bodech virtuálních zásobníků plynu (VZP) nebo příkaz k přepravě plynu do odběrného místa zákazníka přímo připojeného k přepravní soustavě s rezervovanou kapacitou větší nebo rovnou 5 000 MWh/den⁵,
- nominace uskladnění – příkaz k vtláčení nebo čerpání uvedeného množství plynu do nebo z virtuálního zásobníku plynu,
- nominace distribuce – příkaz k distribuci plynu ve vstupních bodech výroby plynu a na vstupních a výstupních bodech přeshraničních plynovodů (PPL), neboli export a import plynu z/do dané distribuční soustavy na území ČR⁶,
- nominace závazku dodat (ZD) a závazku odebrat (ZO) – obchody, které jsou uskutečňované přes VOB mezi jednotlivými obchodníky (předání plynu na VOB), přičemž na VOB platí, že co je nominováno, to je dodáno/odebráno.

The trading unit is one gas day, which begins at 6:00 of the relevant calendar day and ends at 6:00 of the following calendar day.

As mentioned above in the chapter Legislation, in 2015 Decree No. 349/2015 Coll., on the Gas Market Rules, came into force. This decree provides a legal framework for gas transmission, distribution and storage and change of gas supplier and, as of 1 July 2016, also receipt of metered data and evaluation and settlement of imbalances. In the first half of 2016, receipt of metered data and evaluation and settlement of imbalances are still governed by the previous Decree No. 365/2009 Coll., on the Gas Market Rules, as amended, which was applicable in 2015. The text of this section of the Report thus describes selected events of 2015, however, due to the need to provide updated information some texts and images comply with the new rules of metering and evaluation and settlement of imbalances pursuant to Decree No. 349/2015 Coll., on the Gas Market Rules. Readers are always notified about the sections of the Report that will become effective as of 1 July 2016.

Registration of transactions and shipped quantities of gas is carried out through submission of nominations. Nominations are divided as follows:

- transmission nomination – a request for gas transmission at entry and exit points of border delivery stations (BDS), i.e. gas export from and import to the transmission system in the Czech Republic; a request to transmit gas at entry and exit points of virtual gas storage facilities (VGS); or a request to transmit gas to the customer delivery point directly connected to the transmission system with a reserved capacity of above or equal to 5,000 MWh/day⁵;
- storage nomination – a request for injection or withdrawal of a specified quantity of gas into/from the virtual gas storage;
- distribution nomination – a request for gas distribution at entry points of gas producing facilities and entry and exit points of cross-border gas ducts (CGD), i.e. gas export from or import to the relevant distribution system in the Czech Republic⁶,
- nominations of obligation to supply (OS) and obligation to take (OT) – transactions executed through VTP between traders (gas delivery at VTP), whereby it applies that all that is nominated at VTP is actually supplied/taken.

⁵ Nominace přepravy do odběrných míst zákazníků přímo připojených k přepravní soustavě s rezervovanou kapacitou nižší než 5 000 MWh/den se nepodává.

⁶ Nominace přepravy a distribuce plynu k zákazníkům není uplatňována vzhledem k tomu, že celá plynárenská soustava ČR tvoří jednu bilanční zónu.

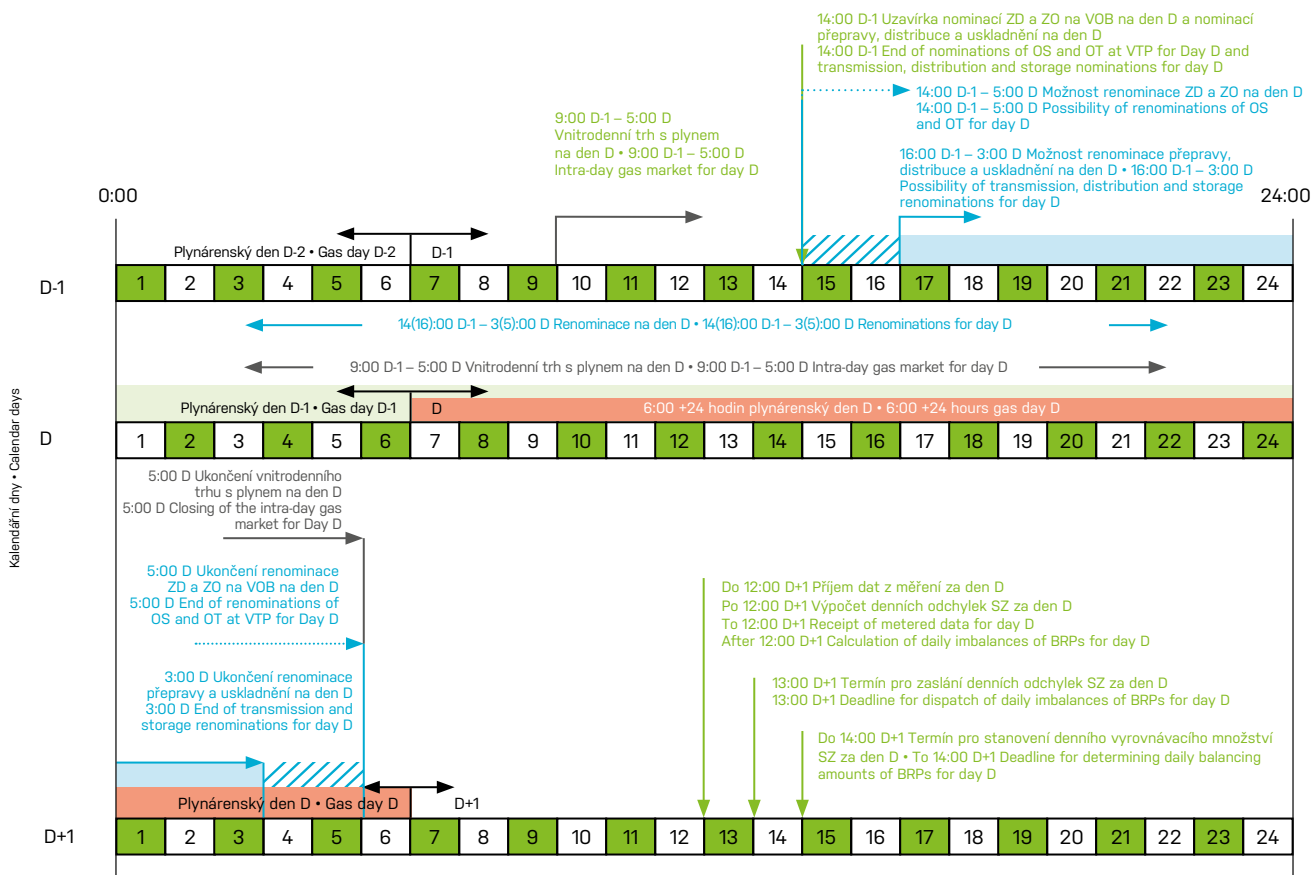
⁵ Transmission nomination to customer points of delivery directly connected to the transmission system with a reserved capacity of below 5,000 MWh/day is not submitted.

⁶ Transmission nomination and gas distribution to customers do not apply since the entire gas system of the Czech Republic is a single balance zone.

Veškeré nominace subjekt zúčtování registruje u operátora trhu nebo u příslušných provozovatelů do 14:00 hodin dne předcházejícího začátku plynárenského dne dodávky. Po tomto čase dochází k sesouhlasení (matchingu) nominací přepravy se sousedními provozovateli přepravních soustav, nominací distribuce se sousedními provozovateli distribučních nebo přepravních soustav, nominací uskladňování mezi provozovatelem přepravní soustavy a provozovatelem zásobníku plynu a nominací na virtuálním obchodním bodě mezi jednotlivými subjekty zúčtování. Tím ale možnost úpravy obchodní pozice pro účastníky trhu nekončí. Až téměř do konce plynárenského dne „D“ může subjekt zúčtování upravit svou pozici zasláním renominace, neboli opravné nominace svých závazků. Nominuje se najednou množství na celý jeden plynárenský den⁷. Obrázek 26 ukazuje časové uspořádání trhu s plynem v ČR z pohledu vybraných činností OTE, platné od 1. 7. 2016.

Balance responsible parties register all nominations with the Market Operator or relevant operators by 14:00 on the day preceding the beginning of the gas day of delivery. After the deadline, gas transmission nominations are matched between neighbouring transmission system operators, distribution nominations are matched between neighbouring distribution or transmission system operators, and storage nominations are matched between the transmission system operator and gas storage operators. However, market participants have more options to adjust their trading positions. Almost until the end of the gas day "D", balance responsible parties may adjust their positions by sending renominations, i.e. corrective nominations of their obligations. The quantity for one whole gas day shall be always nominated at once⁷. Figure 26 shows the gas market schedule in the Czech Republic in terms of OTE's selected activities that comes into effect as of 1 July 2015.

Obrázek 26 Časové uspořádání trhu s plynem od 1. 7. 2016
Figure 26 Gas market schedule, coming into effect as of 1 July 2016

⁷ Nominace přepravy na HPS je možné zadat též po jednotlivých hodinách plynárenského dne. Tyto hodnoty jsou využity pouze pro sesouhlasení nominací přepravy mezi provozovateli.

⁷ Transmission nominations at BDS may be submitted for each separate hour of the gas day. These values are used solely for matching of transmission nominations between operators.

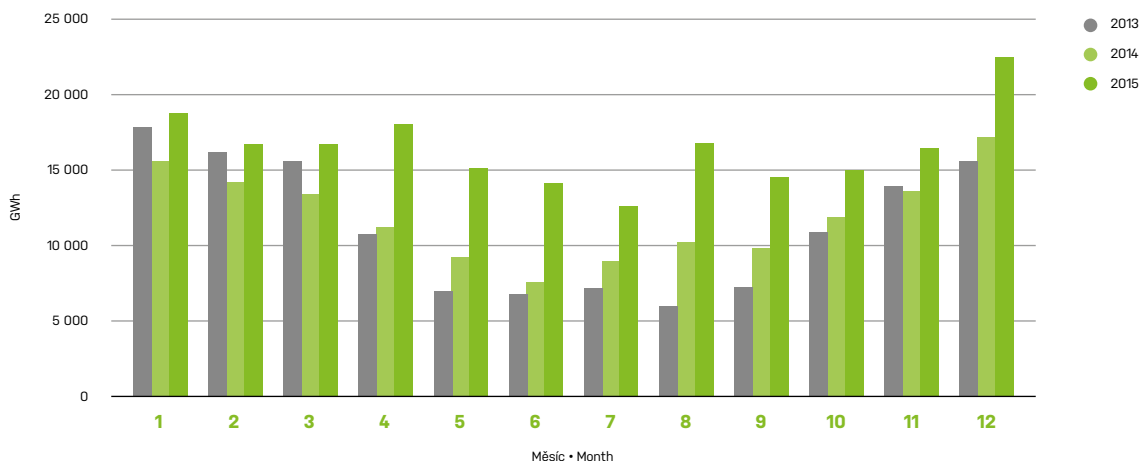
DOUSTRANNÉ OBCHODOVÁNÍ

Pro výměnu plynu mezi subjekty zúčtování byly i v roce 2015 nejvíce využívány dvoustranné kontrakty – závazky dodat a odebrat. Dvoustranné kontrakty nemají stejně jako obchody na krátkodobých trzích s plynem fyzikální odraz v soustavě. Při jejich realizaci nedochází k toku plynu, jen se virtuálně převede disponibilní právo k plynu mezi subjekty zúčtování. OTE z dvoustranných kontraktů registruje pro účely vyhodnocení odchylek pouze technické údaje, tj. množství převedeného plynu v energetických jednotkách, bez udání ceny. Finanční vypořádání těchto obchodů probíhá mezi jednotlivými subjekty a OTE v tomto případě není centrální protistranou. Objemy registrovaných dvoustranných kontraktů realizovaných subjekty zúčtování na virtuálním prodejním bodě v CS OTE za roky 2013 až 2015 jsou znázorněny po jednotlivých měsících na obrázku 27. Celkové množství takto zobchodovaného plynu v roce 2015 bylo 197 522 GWh (rok 2014: 143 074 GWh). Obchodování prostřednictvím krátkodobých trhů s plynem v roce 2015 se podrobněji věnuje kapitola Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem.

BILATERAL TRADING

In 2015, most gas exchanges between balance responsible parties were executed through bilateral contracts – obligations to supply and obligations to take. Similarly to trading on short-term gas markets, bilateral contracts do not have any physical impact on the system. Their performance does not encompass any gas flow, the right to gas is only virtually transferred between balance responsible parties. For the purpose of imbalance evaluation, OTE registers only technical data from these contracts, i.e. the quantity of transferred gas in energy units, without any price indication. Financial settlement of these transactions is carried out between specific entities, whereby OTE is not the central counterparty in this case. Volumes of registered bilateral contracts executed by balance responsible parties at the Virtual Trading Point in CS OTE in 2013–2015 are shown for specific months in Figure 27. The total volume of gas traded in this way in 2015 was 197,522 GWh (143,074 GWh in 2014). Trading on the short-term gas market in 2015 is described in more detail in the chapter Organized Short-term Electricity and Gas Markets.

Obrázek 27 **Objem dvoustranných kontraktů (GWh) registrovaných v systému OTE v letech 2013 až 2015**
Figure 27 **Volumes of bilateral contracts (in GWh) registered in OTE system in 2013–2015**

V případě nominace závazku dodat (prodej plynu) se kontroluje v systému OTE při uzavírcce nominací a v rámci daného renominačního okna mimo jiné i splnění podmínky finančního zajištění SZ pro tyto obchody z pohledu možných odchylek SZ.

In the event of obligation to supply (sale of gas), the OTE system checks, at the time of the nomination close and within the specific renomination window, whether the condition of the balance responsible party's financial security is met for such transactions in terms of possible imbalances of the relevant BRPs.

Export a import plynu realizuje SZ prostřednictvím nominace přepravy plynu přes hraniční předávací stanice v přepravní soustavě nebo prostřednictvím nominace distribuce plynu přes přeshraniční plynovody, které se nacházejí v distribučních soustavách. Nominace přepravy či distribuce na rozdíl od nominace závazku dodat a odebrat znamená tok plynu v soustavě. Nominace přepravy nebo distribuce do výstupního bodu plynárenské soustavy je zkontrolována v systému OTE z hlediska finančního zajištění a teprve poté je odeslána příslušnému provozovateli k sesouhlasení se sousedními provozovateli.

Přeprava plynu se realizuje prakticky dvěma způsoby – modelem Point-to-Point a modelem Entry-Exit. Přeprava plynu modelem Point-to-Point vychází ze starých tranzitních kontraktů a v současnosti již nelze tento model v souladu se směrnicemi EU aplikovat na nové smlouvy. V praxi bude tento model uplatňován tak dlouho, dokud budou účinné tranzitní smlouvy typu Point-to-Point, nebo dokud se tyto staré smlouvy nepřevědou na model Entry-Exit. Přeprava plynu modelem Entry-Exit je realizována buď subjekty zúčtování, nebo zahraničními účastníky, kteří nejsou subjekty zúčtování ve smyslu energetického zákona (tzv. čistí tranzitéři). Systém OTE registruje od roku 2013 množství přepraveného a uskladněného plynu modelem Entry-Exit všech přepravujících obchodníků. K převádění starých tranzitních kontraktů z modelu Point-to-Point na model Entry-Exit dochází postupně. Uvedené statistiky exportů a importů plynu, resp. těžby a vtláčení plynu z/do zásobníků jsou proto touto skutečností ovlivněny.

Obrázek 28 ukazuje množství dovezeného (importovaného) a vyvezeného (exportovaného) plynu do/z plynárenské soustavy ČR modelem Entry-Exit přes hraniční předávací stanice a přeshraniční plynovody v jednotlivých měsících roku 2015 v porovnání s roky 2013 a 2014 (bez toku plynovodem Gazela, který je vyjmut z přístupu třetích stran). Hodnoty importu a exportu odpovídají hodnotám uzavřených přeshraničních obchodů a nemusejí respektovat skutečné fyzické toky plynu. Celkové množství importovaného plynu v roce 2015 bylo 221 878 GWh (rok 2014: 226 284 GWh), celkové množství exportovaného plynu bylo 142 647 GWh (rok 2014: 149 785 GWh).

Obrázek 29 ukazuje celkovou bilanci plynárenské soustavy (opět bez toku plynovodem Gazela) za rok 2015. Z obrázku je zřejmé, že největší objemy plynu jsou realizovány na hranicích s Německem (profil Entry CZ–DE) a významné množství plynu je dodáno též na území Slovenska (profil Exit CZ–SK).

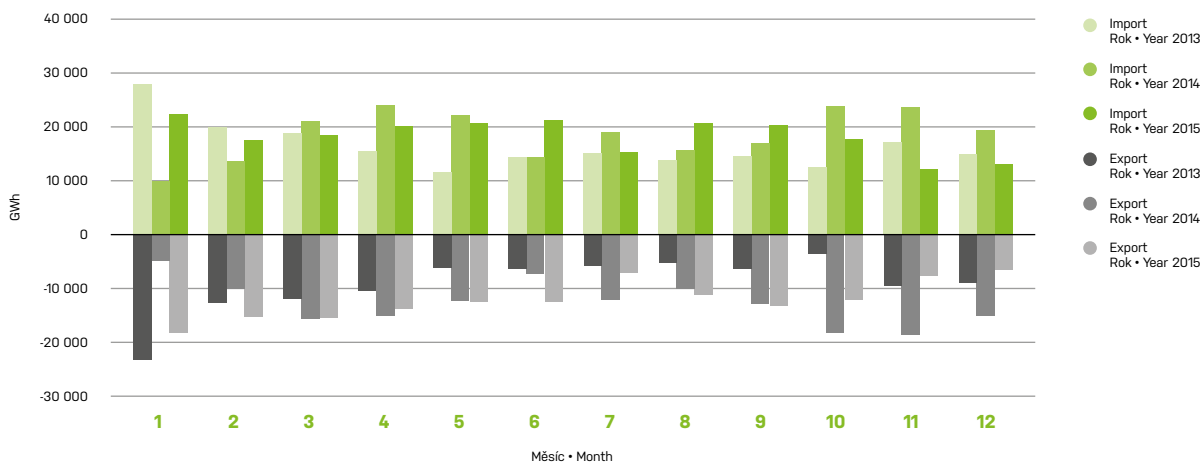
Balance responsible parties carry out gas export and import through gas transmission nominations via border delivery stations in the transmission system or through gas distribution nominations via cross-border gas ducts within the distribution systems. Unlike nominations of obligation to supply or take, transmission or distribution nominations refer to the gas flow in the system. Transmission or distribution nominations for gas system exit points are checked in the OTE system in respect of financial security and then sent to the respective operator for matching with neighbouring operators.

Gas transmission is carried out in two ways, using either the Point-to-Point model or the Entry-Exit model. The former Point-to-Point model is executed under old transit contracts and, according to EU directives, it can no longer be applied for new contracts. In practice this model will be used as long as the Point-to-Point transit contracts stay in effect or until the old contracts are transformed into the Entry-Exit model. Gas transmission via the Entry-Exit model is carried out either by balance responsible parties pursuant to the Energy Act or by foreign participants (gas traders with transit contracts only). Since 2013 the OTE system has been using only the Entry-Exit model for registering volumes of transmitted and stored gas of all transmitting traders. Transition of the old transit contracts from the Point-to-Point model to the Entry-Exit model has been carried out gradually. As a result, statistics of gas exports and imports and gas withdrawal and injection from/to storage facilities are affected by the transition.

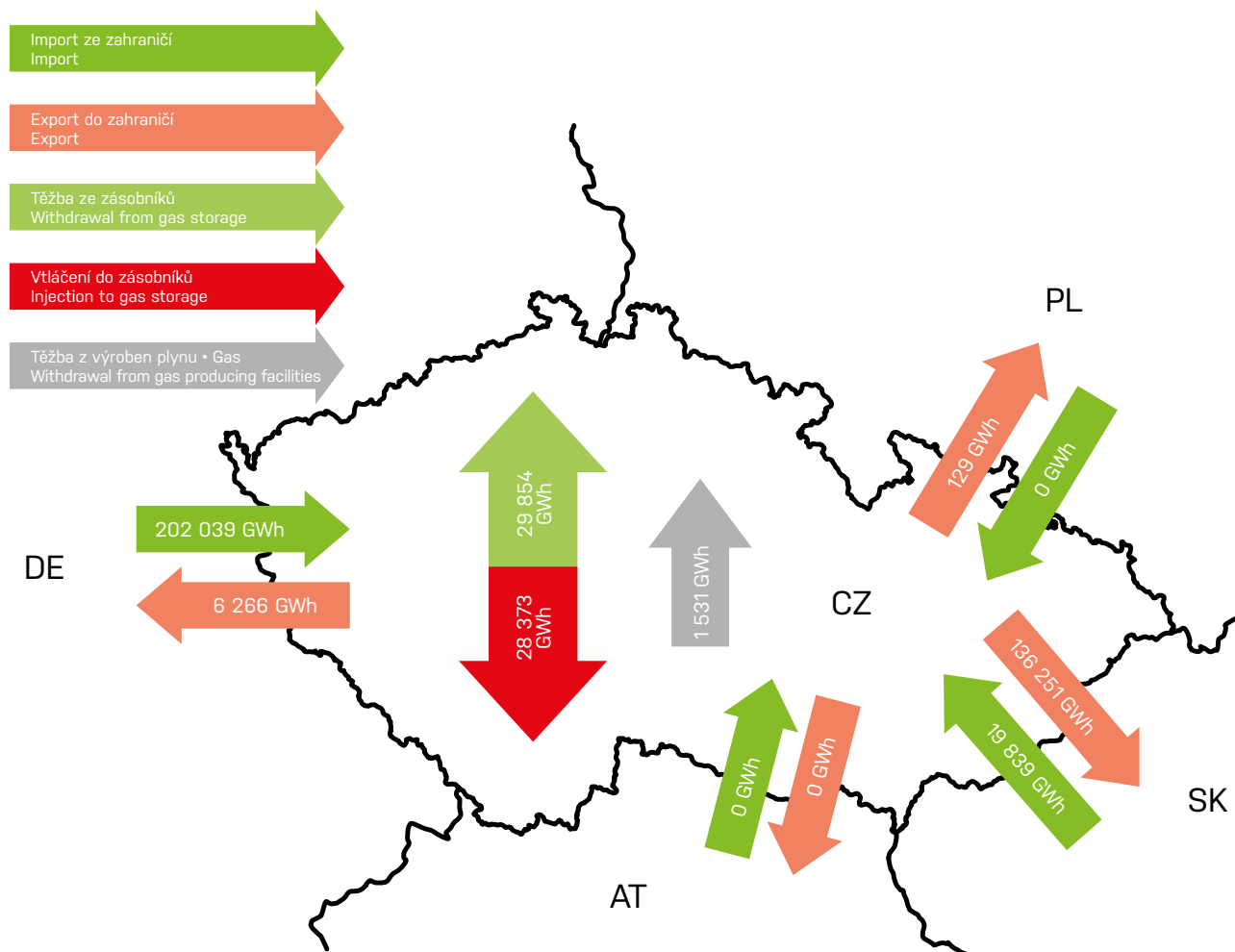
Figure 28 shows volumes of imported and exported gas to/from the Czech gas system, using the Entry-Exit model via border delivery stations and cross-border gas ducts in specific months of 2015 in comparison with 2013 and 2014 (without flows via the Gazela gas pipeline that is excluded from third-party access). The import/export values correspond to the values of contracted cross-border transactions and may not reflect the actual physical gas flows. The total volume of imported gas in 2015 was 221,878 GWh (226,284 GWh in 2014), and the total volume of exported gas was 142,647 GWh (149,785 GWh in 2014).

Figure 29 shows the total balance of the gas system (again without the Gazela pipeline flows) for 2015. The chart demonstrates the largest volumes of gas at the border with Germany (Entry CZ-DE profile); a substantial volume of gas is also delivered to Slovak territory (Exit CZ-SK profile).

Obrázek 28 **Množství importovaného a exportovaného plynu v jednotlivých měsících let 2013 až 2015**
 Figure 28 **Volumes of imported and exported gas in specific months of 2013–2015**

Obrázek 29 **Množství plynu vstupujícího/vystupujícího do/z plynárenské soustavy ČR v roce 2015**
 Figure 29 **Volumes of gas supplied to/taken from the Czech gas system in 2015**

TĚŽBA A VTLÁČENÍ

Plyn lze na rozdíl od elektřiny efektivně skladovat. Ke konci roku 2015 se nacházelo v České republice celkem devět zásobníků plynu, přičemž celková technická kapacita zásobníků plynu provozovaných v rámci české plynárenské soustavy⁸ činila 2,9 mld. m³. Obchodníci s plynem, kteří mají zajištěnou kapacitu v zásobnících plynu, realizovali těžbu a vtláčení plynu z/do zásobníků prostřednictvím nominací uskladňování. Souběžně s těmito nominacemi musí předkládat nominace přepravy, aby mohlo dojít k matchingu mezi provozovatelem zásobníku plynu a provozovatelem přepravní soustavy. Pro zasílání a zpracování nominací přepravy a uskladnění proto platí podobná pravidla.

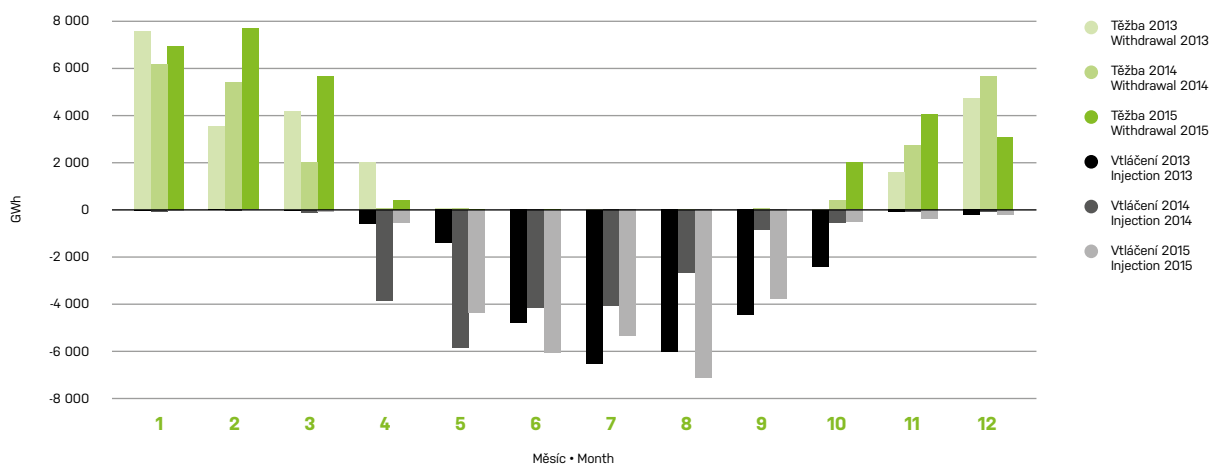
Obrázek 30 ukazuje množství vytěženého a vtačeného plynu do zásobníků plynu modelem Entry-Exit v jednotlivých měsících let 2013 až 2015. Z obrázku je patrný typický průběh obou řad, tj. téměř výhradní vtláčení plynu do zásobníků v letních měsících a téměř výhradní čerpání plynu v zimním období. Celkové množství vtačeného plynu v roce 2015 bylo 28 373 GWh (rok 2014: 22 335 GWh), celkové množství vytěženého plynu bylo 29 854 GWh (rok 2014: 22 578 GWh).

WITHDRAWAL AND INJECTION

Unlike electricity, gas can be effectively stored. There were nine gas storage facilities in the Czech Republic at the end of 2015 and the total technical capacity of gas storage facilities operated within the Czech gas system⁸ was 2.9 billion m³. Gas traders with a secured capacity in storage facilities carried out withdrawals and injections of gas from/to gas storage through storage nominations. In parallel with the storage nominations, they are required to submit transmission nominations to allow matching between gas storage operators and transmission system operators. As a result, similar rules apply for sending and processing transmission and storage nominations.

Figure 30 documents volumes of withdrawn and injected gas from and into gas storage facilities using the Entry-Exit model in specific months of 2013–2015. The figure shows a typical trend in both lines, i.e. almost exclusive injection of gas into storage facilities in summer months and almost exclusive withdrawal of gas in winter months. In 2015, the total volume of injected gas was 28,373 GWh (22,335 GWh in 2014), and the total volume of withdrawn gas was 29,854 GWh (22,578 GWh in 2014).

Obrázek 30 **Množství vytěženého a vtačeného plynu z/do zásobníků plynu v jednotlivých měsících let 2013 až 2015**
Figure 30 **Volumes of withdrawn and injected gas from/to gas storage facilities in specific months of 2013–2015**

⁸ Se zahrnutím všech zásobníků na území ČR by šlo o technickou kapacitu ve výši 3,5 mld. m³.

⁸ The technical capacity, including all gas storage facilities in Czech territory, totals 3.5 billion m³.

ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK

OBECNÝ POPIS MODELU

Vyhodnocení a vypořádání odchylek na trhu s plynem v roce 2015 prováděl OTE na základě energetického zákona a postupem podle Pravidel trhu s plynem. Odchylky účastníků trhu s plynem se vyhodnocují:

- každý den za předcházející plynárenský den (denní odchylky),
- po skončení měsíce za předchozí plynárenský měsíc (měsíční odchylky),
- po skončení příjmu reklamací dat, tedy ve 4. měsíci po vyhodnocovaném měsíci (závěrečné měsíční odchylky).

Denní odchylka jednoho obchodníka v jednom plynárenském dni se vypočítá podle následujícího vzorce:

$$O = \sum AlokaceENTRY - \sum ZD + \sum ZO - \sum AlokaceEXIT,$$

kde

AlokaceEntry	je součet změřeného množství plynu vstupujícího do plynárenské soustavy z hraničních předávacích stanic, přeshraničních plynovodů, virtuálních zásobníků plynu a z výroby plynu v plynárenském dni,
ZD	je součet všech závazků dodat v daném plynárenském dni do VOB, tedy např. prodej plynu druhému obchodníkovi, prodej na krátkodobém trhu či naturální vyrovnání záporné odchylky ⁹ ,
ZO	je součet všech závazků odebrat v daném plynárenském dni z VOB, tedy např. nákup plynu od druhého obchodníka, nákup na krátkodobém trhu či naturální vyrovnání kladné odchylky ⁹ ,
AlokaceExit	je součet změřeného množství plynu vystupujícího z plynárenské soustavy přes hraniční předávací stanice, přeshraniční plynovody, zásobníky plynu a spotřebovaného množství plynu zákazníky daného obchodníka v plynárenském dni.

Systémová odchylka (SO) celé plynárenské soustavy v daném plynárenském dni je pak rovna součtu odchylek všech obchodníků v tomto dni, a to včetně tranzitujících obchodníků¹⁰, kteří nejsou SZ. Výsledky výpočtu jsou každému SZ dostupné na internetové adrese <https://portal.ote-cr.cz> a souhrnné hodnoty jsou zveřejňovány i na veřejném webu OTE. Obrázek 31 ukazuje vývoj součtu skutečných kladných a záporných odchylek a skutečné systémové odchylky v průběhu roku 2015. Suma záporných odchylek činila -3 032 GWh, suma kladných odchylek činila 2 591 GWh.

⁹ Naturální vyrovnání odchylek není od 1. 7. 2016 uplatněno.

¹⁰ Tranzitující obchodníci přepravující plyn modelem Entry-Exit

SETTLEMENT OF IMBALANCES

GENERAL MODEL DESCRIPTION

OTE performed evaluation and settlement of imbalances on the gas market in 2015 pursuant to the Energy Act, using a method according to the Gas Market Rules. Market participants' imbalances are evaluated as follows:

- daily for each preceding gas day (daily imbalances),
- after the end of the month for the previous gas month (monthly imbalances),
- after the end of the receipt of data-related claims, i.e. the fourth month following the evaluated month (final monthly imbalances).

Any trader's daily imbalance for one gas day is calculated according to the following formula:

$$I = \sum AllocationENTRY - \sum OS + \sum OT - \sum AllocationEXIT,$$

where

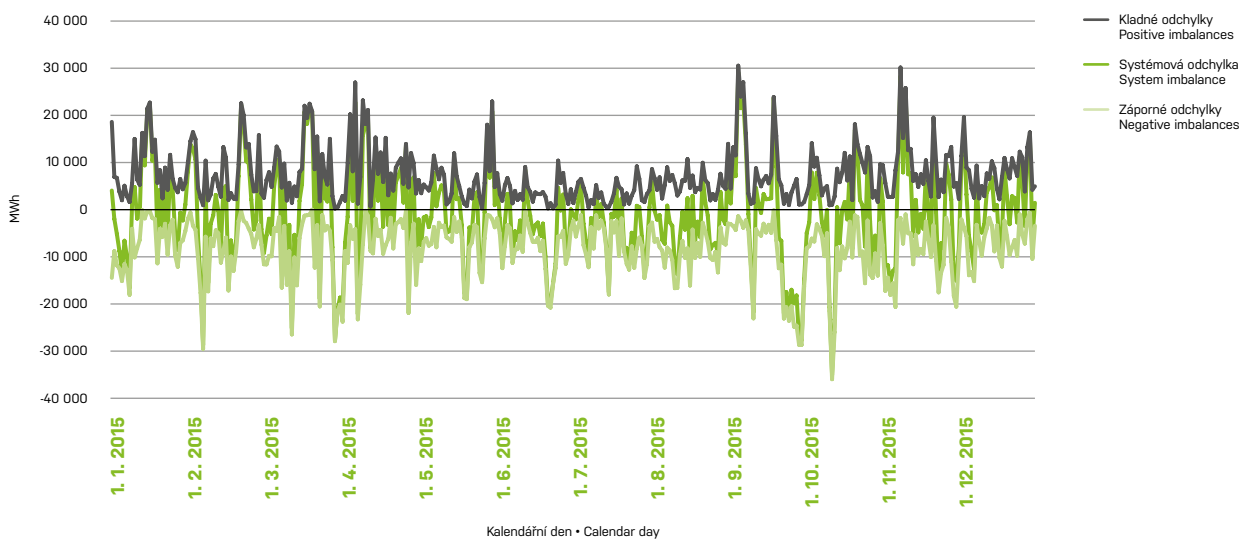
AllocationEntry	is the sum of metered volumes of gas entering the gas system from border delivery stations, cross-border gas ducts, virtual gas storage facilities and gas producing facilities on the relevant gas day,
OS	is the sum of all obligations to supply at VTP on the relevant gas day, such as sale of gas to another trader, sale on the short-term gas market, or in-kind settlement of negative imbalances ⁹ ,
OT	is the sum of all obligations to take at VTP on the relevant gas day, such as purchase of gas from another trader, purchase on the short-term gas market, or in-kind settlement of positive imbalances ⁹ ,
AllocationExit	is the sum of metered volumes of gas exiting the gas system through border delivery stations, cross-border gas ducts, virtual gas storage facilities, and volumes of gas consumed by the trader's customers on the relevant gas day.

The system imbalance (SI) of the entire gas system on the relevant gas day equals a sum of all traders' imbalances on the same gas day, including traders with transit contracts only¹⁰ that are not balance responsible parties. Results of the calculation are available for each balance responsible party at <https://portal.ote-cr.cz>, and summarized values are also posted on OTE's public website. Figure 31 provides an overview of the sum of real positive and negative imbalances and the real system imbalance in the course of 2015. The sum of negative imbalances amounted to -3,032 GWh and the sum of positive imbalances amounted to 2,591 GWh.

⁹ In-kind settlement of imbalances does not apply as of 1 July 2016

¹⁰ Traders with transit contracts using the Entry-Exit model for gas transmission

Obrázek 31 Vývoj kladných a záporných odchylek a systémové odchylky v průběhu roku 2015
 Figure 31 Overview of positive and negative imbalances and system imbalances in 2015

Spotřeba plynu v celé ČR je značně závislá na teplotě vzduchu. Obrázek 32 ukazuje tuto závislost na konkrétních hodnotách spotřeby plynu, které byly stanoveny v rámci agregace měřených dat a následného vyhodnocení odchylek jednotlivých SZ v průběhu roku 2015. Zvláště v zimních měsících je zřejmý prudký nárůst spotřeby při propadu teplot. Naopak v letních měsících je závislost spotřeby na teplotě minimální a ustaluje se na denní hodnotě kolem 100 000 MWh, na které se podílejí zejména technologická spotřeba plynu v podnicích a dále spotřeba plynu na vaření a ohřev teplé užitkové vody. V tomto období lze rovněž pozorovat vliv pracovního týdne na průběh spotřeby. Obrázek poskytuje též srovnání skutečných a normálových teplot¹¹. Celková skutečná spotřeba všech subjektů zúčtování dosáhla v roce 2015 hodnoty 80 890 932 MWh¹², tj. po zaokrouhlení 80,9 TWh, což je o 3,9 TWh více než v roce 2014 (77,0 TWh). Spotřeba plynu se tak částečně navrátila k hodnotám spotřeby v minulých letech, ačkoli i v roce 2015 bylo několik měsíců teplotně nadprůměrných, a nerealizoval se tak v nich obvyklý odběr plynu.

Od roku 2011 přijímá OTE každý den od Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) předpověď teplot vzduchu pro celé území ČR na následujících sedm dnů. Obrázek 33 ukazuje statistiku přesnosti těchto předpovědí

Gas consumption in the Czech Republic largely depends on air temperature. Figure 32 illustrates this dependence on the specific values of gas consumption determined within the framework of metered data aggregation and subsequent evaluation of imbalances of the particular balance responsible party in 2014. Notably in winter there is demonstrably rapid growth in consumption when temperatures decline. Conversely, in summer months the dependence of consumption on temperature is very low at around 100,000 MWh a day, which includes in particular technological gas consumption in businesses and also gas consumption for cooking and hot water preparation. During this period the effect of business week on the consumption trend may also be observed. In addition, the chart provides a comparison of actual and normal temperatures¹¹. The total consumption of all balance responsible parties in 2015 amounted to 80,890,932 MWh¹², rounded to 80.9 TWh, representing an increase of 3.9 TWh year-on-year (77.0 TWh in 2014). Gas consumption partially bounced back to the volumes of past years, although in 2015 there were also several months with above-average temperatures, when the typical seasonal gas consumption did not materialize.

Since 2011 OTE has been receiving from the Czech Hydrometeorologic Institute (ČHMÚ) daily forecasts of air temperatures for the entire territory of the Czech Republic for the next seven days. Figure 33 presents statistics of the forecast

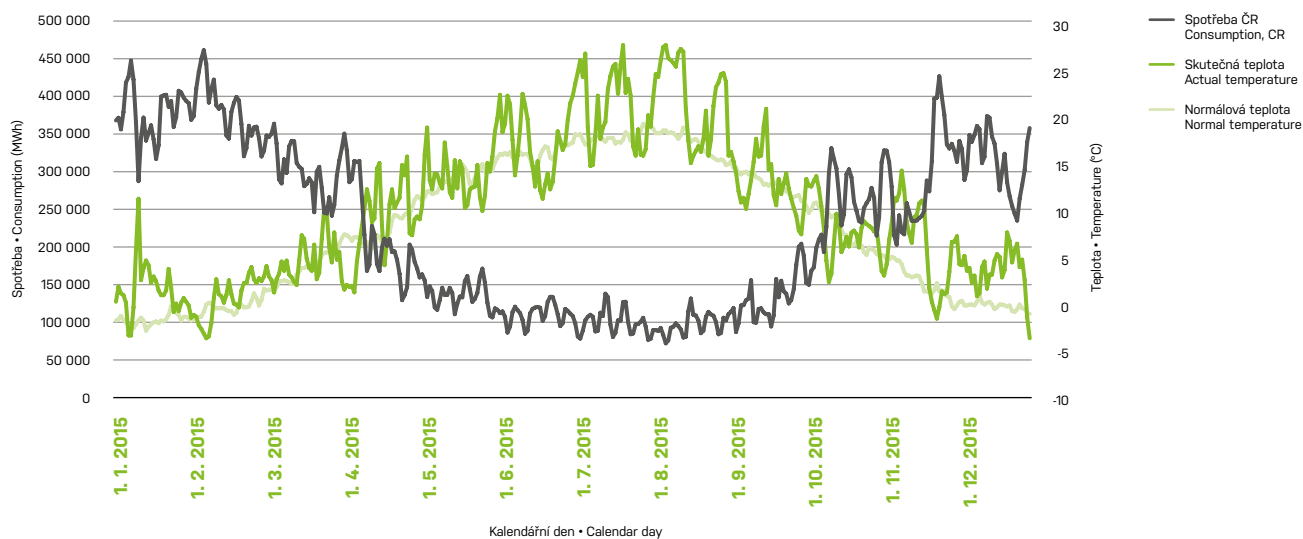
¹¹ Normálovou teplotou v plynárenství se rozumí průměr denních teplot vzduchu z let 1971–2000 vypočítaný z údajů všech měřicích stanic ČHMÚ položených v nadmořské výšce do 700 m n. m.

¹² Hodnota spotřeby publikovaná ERÚ může zahrnovat i spotřebu v ostrovních provozech, proto se mohou údaje OTE a ERÚ mírně odlišovat.

¹¹ Normal temperature in the gas sector means the average of daily air temperatures from 1971–2000 calculated from data of all CHMU measuring stations located below 700 metres above sea level.

¹² Volumes of consumption published by ERO may include consumption in island operations, therefore OTE and ERO data may slightly differ.

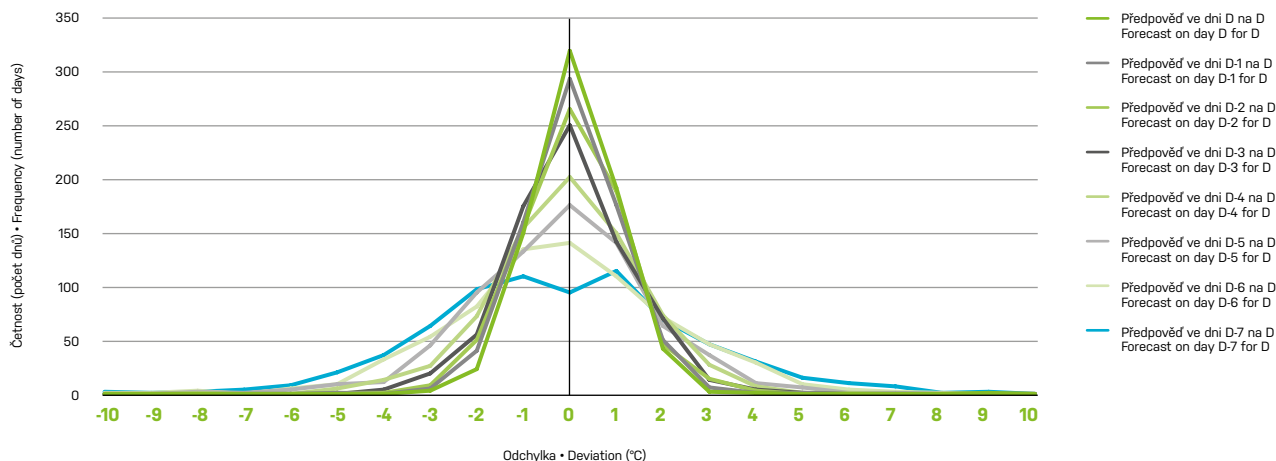
Obrázek 32 **Spotřeba plynu v průběhu roku 2015 v porovnání se skutečnou a normálovou teplotou**
 Figure 32 **Gas consumption in 2015 compared to actual and normal temperatures**

vzhledem ke skutečným teplotám. Graf respektuje normální (Gaussovo) rozdělení se střední hodnotou kolem nuly a s klesajícím rozptylem s přibližujícím se dnem, pro který je předpověď provedena. Statistika byla vypracována za 730 dnů v období od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2015. Je zřejmé, že předpovědní model je obecně chladnější. To je způsobeno tím, že skutečné denní teploty pro plynárenství jsou vypočítány z údajů všech měřicích stanic ČHMÚ položených v nadmořské výšce do 700 m n. m., zatímco předpověď teplot s tímto omezením nepracuje.

accuracy in relation to actual temperatures. The chart observes standard (Gauss') division with the median value around zero and with a descending flux as the day of forecast approaches. The statistics were prepared for 730 days in the period from 1 January 2014 to 31 December 2015. It appears that the forecast model is generally colder. This is due to the calculation of actual daily temperatures for the gas market from data of all ČHMÚ measuring stations located below 700 metres above sea level, whereby temperature forecasts are not limited in this way.

Obrázek 33 **Statistika přesnosti předpovědi skutečné teploty v průběhu let 2014 a 2015**
 Figure 33 **Statistics of accuracy of forecasts of actual temperatures for 2014 and 2015**

PRINCIPY VYHODNOCOVÁNÍ A ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK DO 30. 6. 2016

Na rozdíl od trhu s elektřinou, kde jsou veškeré odchylky vypořádány finančně za cenu stanovenou v závislosti na směru a velikosti systémové odchylky, je v plynárenství kromě finančního vypořádání umožněno s platností do 30. 6. 2016 celou odchylku nebo její část vypořádat rovněž naturálně. V případě, že jsou veškeré tyto odchylky vypořádány naturálně, tj. veškerý přebývající plyn je odebrán ze soustavy a veškerý chybějící plyn dodán zpět do soustavy, není finanční vypořádání za vyrovnávací plyn uplatněno. Naturální vypořádání probíhalo v roce 2015 na denní úrovni bezprostředně následující den po denním vyhodnocení předběžných odchylek a na měsíční úrovni v období od 15. do 24. plynárenského dne měsíce po měsíčním vyhodnocení skutečných odchylek, přičemž se v každém dni tohoto období vypořádala 1/10 měsíční skutečné odchylky k vyrovnání.

Po závěrečném měsíčním vyhodnocení odchylek jsou veškeré rozdíly vypořádány pouze finančně. Pokud je v daném plynárenském dni zvoleno naturální vypořádání předběžné odchylky všemi subjekty a zároveň odchylka tranzitujících obchodníků je rovna nule, je naturálně vyrovnávána celá předběžná systémová odchylka. Tento jev nastal ve všech dnech roku 2015. K finančnímu vypořádání předběžné odchylky ze strany subjektů zúčtování v roce 2015 tudíž nedošlo. Plyn, který by případně nebyl vypořádaný naturálně, by byl nabídnut na vnitrodenním trhu s plynem organizovaným operátorem trhu¹³. Všechny subjekty působící na trhu s plynem v ČR by tak měly možnost tento naturálně nevyrovnaný plyn dodat či odebrat z vlastních rezerv a provozovatel přepravní soustavy by nemusel provádět vyrovnávací akci (aktivovat regulační energii) z důvodu naturálně nevyrovnaných odchylek.

Pokud je využíváno mechanismu naturálního vypořádání odchylek, není zajištěna motivace subjektů, aby byly jejich odchylky co nejmenší. Proto se do 30. 6. 2016 pro penalizaci odchylky rozlišuje ještě další typ odchylky v plynárenství, tzv. mimotoleranční odchylka, což je odchylka nad povolenou toleranci daného obchodníka s plynem (subjektu zúčtování).

Tolerance je do 30. 6. 2016 poskytována na všech vstupních a výstupních bodech plynárenské soustavy, pokud není na těchto bodech zaveden alokační režim OBA (tj. je zajištěna rovnost nominace a alokace). Tabulka 4 udává alokační pravidla, která platila ke konci roku 2015 na hraničních předávacích stanicích, přeshraničních plynovodech a virtuálních zásobnicích plynu (VZP). Na vstupních a výstupních bodech hraničních předávacích stanic se tolerance v roce 2015 pohybovala v rozmezí 1,7–4 % z rezervované kapacity na daném bodě,

¹³ Aby mohlo dojít k vložení nabídky na vnitrodenní trh s plynem, musí být naturálně nevyrovnaná odchylka vyšší než 0,1 MWh, což je nejmenší obchodovatelné množství na tomto trhu.

PRINCIPLES OF EVALUATION AND SETTLEMENT OF IMBALANCES UNTIL 30 JUNE 2016

Unlike imbalance settlement in the electricity market, where all imbalances are subject to financial settlement at a price determined in accordance with the direction and quantity of the system imbalance, until 30 June 2016 the gas market allows to settle the entire imbalance or its portion in-kind, alternatively to financial settlement. In the event of in-kind settlement of all imbalances, i.e. all excess balancing gas was taken from the gas system and all missing gas was supplied back to the system, no financial settlement for balancing gas is required. In-kind imbalance settlement in 2015 took place daily on the following day after daily evaluation of preliminary imbalances, and monthly in the period between the 15th and 24th gas day of the month following monthly evaluation of real imbalances, whereby one-tenth of the monthly real imbalance was settled on each day of the foregoing period.

After the final monthly evaluation of imbalances, all differences are settled solely financially. If on the given gas day all BRPs opt for in-kind settlement of preliminary imbalances and, at the same time, the imbalance of traders with transit contracts equals zero, the entire preliminary system imbalance is settled in kind. This phenomenon occurred on all days of 2015. As a result, balance responsible parties did not use financial settlement of preliminary imbalances in 2015. Any volume of gas not settled in-kind would be offered on the intra-day gas market by the organized market operator¹³. All subjects operating on the gas market in the Czech Republic would therefore have an opportunity to supply or consume gas not settled in-kind from their own reserves, and the transmission system operator would not have to perform a balancing action (activate regulatory energy due to imbalances not settled in-kind).

In the event the mechanism of in-kind settlement of imbalances is employed, balance responsible parties are not motivated to make sure their imbalances are as low as possible. For the purpose of imbalance penalization in the gas sector, another imbalance has been classified until 30 June 2016: the off-tolerance imbalance, which is imbalance exceeding the tolerance limit set for the relevant gas trader (balance responsible party).

Until 30 June 2016, tolerance is provided at all entry and exit points of the gas system, unless the OBA allocation regime is implemented at these points (i.e. nomination and allocation balance is ensured). Table 4 specifies allocation rules applicable at the end of 2015 at border delivery stations, cross-border gas ducts and virtual gas storage facilities (VGS). Tolerance at entry and exit points of border delivery stations ranged between 1.7% and 4% of the reserved capacity at the relevant point in 2015, and at exit

¹³ In order to submit a bid to the intra-day gas market, imbalances not settled in-kind must be greater than 0.1 MWh, which is the smallest volume traded in this market.

na výstupních bodech přeshraničních plynovodů a odběrných místech zákazníků v rozmezí 3,4–5,7% z rezervované kapacity na daném bodě. Přesná výše tolerance závisí kromě rezervovaných kapacit i na míře využití této kapacity obchodníkem v daném plynárenském dni.

points of cross-border gas ducts and customer points of delivery between 3.4% and 5.7% of the reserved capacity at the relevant point. In addition to the reserved capacity, the exact tolerance level depends also on the rate of the trader's use of this capacity on the given gas day.

Tabulka 4 **Alokační pravidla na HPS, PPL a VZP ke konci roku 2015**
Table 4 **Allocation rules at BDS, CGD and VGS at the end of 2015**

HPS/PPL/VZP • BDS/CGD/VGS	Vstup • Entry	Výstup • Exit
HPS Hora Sv. Kateřiny – Sayda • BDS Hora Sv. Kateřiny – Sayda	OBA	OBA
HPS Waidhaus – EGT • BDS Waidhaus – EGT	OBA	OBA
HPS Lanžhot • BDS Lanžhot	OBA	OBA
HPS Brandov OPAL • BDS Brandov OPAL	OBA	OBA
HPS Brandov STEGAL • BDS Brandov STEGAL	OBA	OBA
HPS Český Těšín • BDS Český Těšín	OBA	OBA
PPL Laa CZ–AT • CGD Laa CZ–AT	Pro rata	Pro rata
PPL Branice CZ–PL • CGD Branice CZ–PL	Pro rata	Pro rata
PPL Bärenstein CZ–DE • CGD Bärenstein CZ–DE	Pro rata	Pro rata
VZP MND • VGS MND	OBA	OBA
VZP RWE • VGS RWE	OBA	OBA

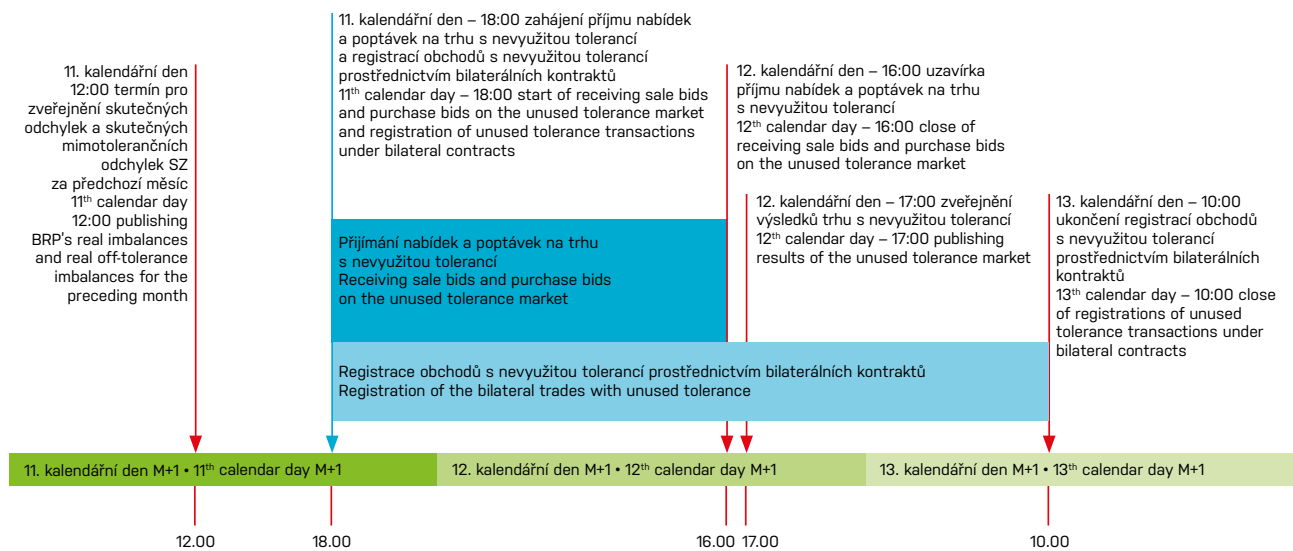
Mimotoleranční odchylka je rozdíl mezi celkovou odchylkou obchodníka a jeho celkovou povolenou tolerancí. Pokud je tento rozdíl záporný, tj. pokud tolerance převyšuje celkovou odchylku, je mimotoleranční odchylka nulová a obchodníkovi zůstává nevyužitá (volná) tolerance ve výši tohoto rozdílu. Pokud je skutečná odchylka obchodníka v daném plynárenském dni v opačném směru, než je systémová odchylka, je mimotoleranční odchylka rovna nule a obchodník není penalizován, přičemž disponuje nevyužitou tolerancí. Penalizován není rovněž obchodník, kterému sice vznikne mimotoleranční odchylka, ale získá nevyužitou toleranci bilaterálně od jiného obchodníka nebo na organizovaném trhu s nevyužitou tolerancí.

The off-tolerance imbalance equals the difference between the relevant trader's total imbalance and its total permitted tolerance. In the event of a negative difference, i.e. if the tolerance limit exceeds the total imbalance, the resulting off-tolerance imbalance equals zero and the trader is credited with the unused (free) tolerance in the amount of the difference. In the event the trader's real imbalance on the relevant gas day is of the opposite direction to the system imbalance, the off-tolerance imbalance equals zero and the trader is not penalized and is credited with the unused tolerance. The trader with the off-tolerance imbalance that at the same time acquires unused tolerance bilaterally from another trader or on the unused tolerance market, is not subject to penalization either.

Bilaterální převody nevyužitých tolerancí a samotný trh s nevyužitou tolerancí je realizován prostřednictvím systému OTE v období několika málo dnů po stanovení měsíčních skutečných odchylek (naposledy v červenci 2016 za červen 2016), jak ilustruje obrázek 34. V případě bilaterálních obchodů OTE registruje pouze množství převáděných nevyužitých tolerancí, cena je dohodnuta a vypořádána mezi subjekty mimo systém OTE. Na trhu s nevyužitou tolerancí mohou subjekty zúčtování anonymně poptávat a nabízet volné nevyužitě tolerance. Trh je organizován v české měně – Kč na základě aukčního principu (vytvářejí se křivky sesouhlasení, výsledkem je stanovení marginální ceny a zobchodovaného množství).

Bilateral transfers of unused tolerance and the unused tolerance market are executed through the OTE system in a few days after determining monthly real imbalances (the last time in July 2016 for June 2016), as documented in Figure 34. In the event of bilateral transactions, OTE registers only volumes of transferred unused tolerance; the price is agreed upon and settled between the subjects outside of the OTE system. Balance responsible parties may anonymously demand and offer free unused tolerance on the unused tolerance market. The market is organized in the Czech currency – CZK on the auction principle (creating matching curves results in setting the market marginal price and traded volumes).

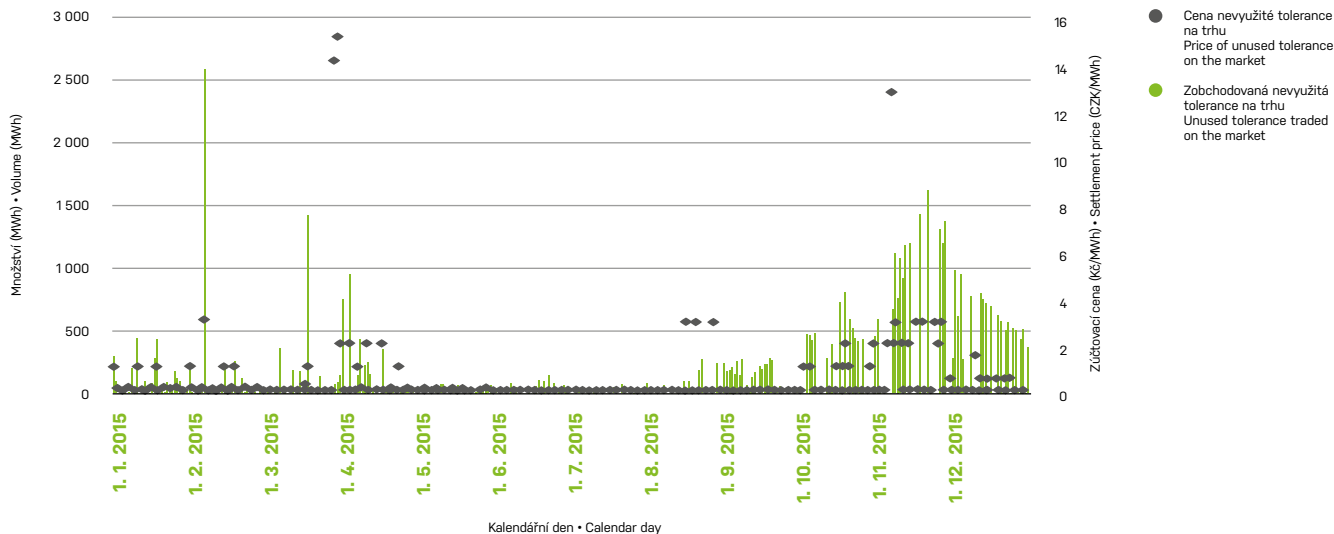
Obrázek 34 **Časové schéma uspořádání obchodování s nevyužitou tolerancí platné do července 2016**
 Figure 34 **Schedule of unused tolerance trading valid until July 2016**

Obrázek 35 ukazuje objemy a marginální ceny zobchodované nevyužitě tolerance na trhu s nevyužitou tolerancí v průběhu roku 2015.

Figure 35 shows volumes and market clearing prices of traded unused tolerance on the unused tolerance market in 2015.

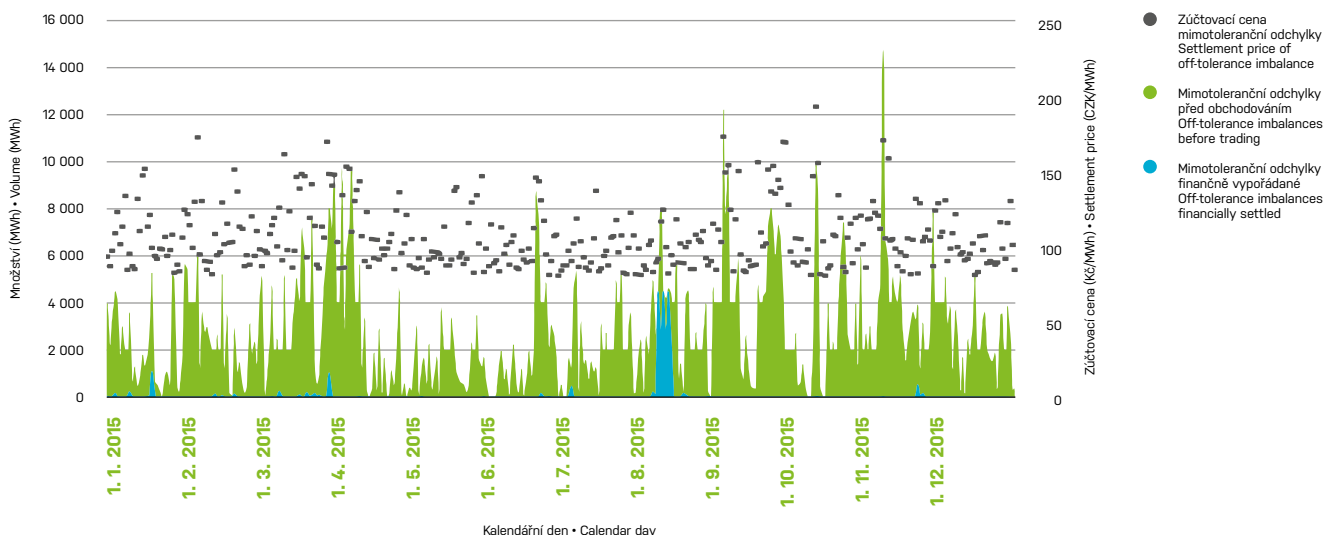
Obrázek 35 **Zobchodovaná nevyužitá tolerance na trhu s nevyužitou tolerancí v průběhu roku 2015**
 Figure 35 **Unused tolerance traded on the unused tolerance market in 2015**

Po ukončení obchodování s nevyužitou tolerancí je výsledná mimotoleranční odchylka ohodnocena cenou za mimotoleranční odchylku, jejíž výše je závislá na absolutní velikosti systémové odchylky, a následně je tato mimotoleranční odchylka finančně vypořádána. Obrázek 36 ukazuje množství mimotolerančních odchylek před zahájením obchodování s nevyužitými tolerancemi a po ukončení obchodování, tj. množství finančně vypořádaných mimotolerančních odchylek včetně jednotkové zúčtovací ceny mimotoleranční odchylky v každém dni roku 2015. Provozovatel přepravní soustavy obdržel v roce 2015 za finančně vypořádané mimotoleranční odchylky ve výši 25 855 MWh celkem 2 659 948 Kč.

After the close of unused tolerance trading, the resultant off-tolerance imbalance is assessed by means of the off-tolerance imbalance price which depends on the absolute volume of system imbalance. Subsequently, the off-tolerance imbalance is subject to financial settlement. Figure 36 presents volumes of off-tolerance imbalances before the start of unused tolerance trading and after the close of trading, i.e. the quantity of financially settled off-tolerance imbalances, including unit settlement prices of off-tolerance imbalances on each day of 2015. In 2015, the transmission system operator received CZK 2,659,948 worth of financially settled off-tolerance imbalances amounting to 25,855 MWh.

Obrázek 36 **Mimotoleranční odchylky před a po obchodování včetně jejich zúčtovacích cen v roce 2015**
 Figure 36 **Off-tolerance imbalances before and after trading, including their settlement prices in 2015**

Výše popsané principy se odlišují od principů vyhodnocování a vypořádávání odchylek v elektroenergetice, kde v platbě za odchylky je již zahrnuta nejen penalizace odchylky, ale i platba za poskytnutou regulační energii. V plynárenství jsou tyto platby oddělené. Pokud dojde k toku peněz za vyrovnávací plyn a za mimotoleranční odchylky, jsou tyto vybrané prostředky předány PPS.

The aforementioned rules differ from imbalance evaluation and settlement principles in the power sector, where payments for imbalances include both imbalance penalty and charges for provided regulatory energy. In the gas sector, these payments are separate. Any possible cash flow pertaining to balancing gas and off-tolerance imbalances is directed to the transmission system operator.

Protože některé aspekty výše popsaného modelu vyrovnávání odchylek nejsou v souladu s nařízením Komise č. 312/2014, ze dne 27. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích (NC BAL), musel být model vyrovnávání odchylek v ČR tomuto nařízení s účinností od 1. 7. 2016 přizpůsoben.

Because some aspects of the aforesaid model of managing gas imbalances do not comply with the Commission Regulation (EU) No 312/2014 of 27 March 2014 establishing a Network Code on Gas Balancing of Transmission Networks (NC BAL), the model of managing gas imbalances in the Czech Republic had to be modified to become compliant with the Regulation as of 1 July 2016.

PRINCIPY VYHODNOCOVÁNÍ A ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK OD 1. 7. 2016

V plynárenství bude při vyhodnocování a vypořádávání odchylek od 1. 7. 2016 možné využít tzv. flexibilitu prostřednictvím akumulace („linepack flexibility service“). Díky ní bude umožněna oscilace obchodní pozice subjektů zúčtování v rámci stanovené výše flexibility tak, že pokud nebudou překročeny tyto meze, nebudou generovány dodatečné náklady na vyrovnávání vzniklých odchylek. Flexibilita prostřednictvím akumulace bude tak jediný nástroj, který umožní subjektům zúčtování využívat přirozenou vlastnost plynárenské soustavy, kterou je změna akumulace nemající vliv na bezproblémové a bezpečné provozování plynárenské soustavy. Tato flexibilita bude poskytována zdarma těm subjektům zúčtování, které mají rezervovanou kapacitu na hraničních bodech nebo bodech zásobníků plynu (pouze však tehdy, pokud na nich pro daný plynárenský den neplatí alokační pravidlo OBA), a subjektům zúčtování odpovědným za odchylku v jednotlivých odběrných místech zákazníků. Velikost poskytované flexibility bude odvozená od velikosti rezervovaných kapacit a jejich využití nebo náhradním způsobem u odběrných míst s neprůběhovým měřením typu C nebo CM.

Každému subjektu zúčtování bude v systému OTE evidován tzv. „účet flexibility“ a „bilanční účet odchylek“. Každému novému subjektu zúčtování bude při registraci nastaven výchozí stav bilančního účtu odchylek subjektu zúčtování na nulovou hodnotu, přičemž stav těchto účtů bude každý den operátorem trhu aktualizován podle výsledku vyhodnocení odchylek.

Počáteční stav účtu odchylek subjektu zúčtování pro daný plynárenský den dodávky je stav účtu odchylek subjektu zúčtování po předcházejícím plynárenském dni. Lze říci, že stav účtu odchylek subjektu zúčtování odpovídá množství plynu, které má subjekt zúčtování do/ze soustavy dodat/odebrat tak, aby bylo jeho saldo plynu v plynárenské soustavě rovno nule.

Konečný stav bilančního účtu odchylek subjektu zúčtování na konci plynárenského dne je stanoven jako součet počátečního stavu bilančního účtu odchylek subjektu zúčtování na začátku plynárenského dne a denní odchylky subjektu zúčtování, pokud je tento součet v rámci flexibility subjektu zúčtování.

V případě, že je stav bilančního účtu odchylek subjektu zúčtování mimo flexibilitu subjektu zúčtování, je hodnota tohoto překročení rovna dennímu vyrovnávacímu množství subjektu zúčtování a toto množství je vyrovnáno finančně za jednotkovou cenu. To však neplatí, pokud subjekt zúčtování nakoupí nevyužitou flexibilitu v potřebné výši (tj. na pokrytí celého denního vyrovnávacího množství) na trhu s nevyužitou flexibilitou.

PRINCIPLES OF EVALUATION AND SETTLEMENT OF IMBALANCES AS OF 1 JULY 2016

In the evaluation and settlement of imbalances in the gas sector, a linepack flexibility service will be available to use as of 1 July 2016. It will facilitate oscillations of trading positions of balance responsible parties within the flexibility limit so that no additional costs of managing gas imbalances will be incurred unless these limits are exceeded. The linepack flexibility service will become the only tool allowing balance responsible parties to make use of the inherent capability of the gas system, which is linepack change with no impact on the smooth and secure operation of the gas system. The flexibility service will be provided free to those balance responsible parties that have a reserved capacity at border points or at gas storage points (unless the allocation rule OBA applies for the relevant gas day), and those balance responsible parties responsible for imbalances at specific points of delivery. The amount of the provided flexibility will be derived from the volume of the reserved capacities and their utilization, or by employing a substitute method for the points of delivery with non-interval type of metering C or CM.

Each balance responsible party will have a "flexibility account" and an "imbalance account" registered in the OTE system. Upon registration, the default balance of the imbalance account will be set at zero value for each balance responsible party, whereby the Market Operator shall update the balances of these accounts each day based on the results of the evaluation of imbalances.

The initial balance of the imbalance account of a balance responsible party for the relevant gas day of delivery is the balance of the balance responsible party's imbalance account after the previous gas day. It can be said that the balance of the balance responsible party's imbalance account corresponds to the quantity of gas that the balance responsible party supply to/offtake from the gas system to make its gas balance in the gas system equal zero.

The final balance of the imbalance account of a balance responsible party at the end of the gas day is defined as the sum of the initial balance of the balance responsible party's imbalance account at the beginning of the gas day and the daily imbalance of the balance responsible party provided the sum is within the flexibility limit of the respective balance responsible party.

In the event the balance of the imbalance account of a balance responsible party exceeds the flexibility limit of that balance responsible party, the excess amount equals the daily imbalance quantity of the balance responsible party and this amount is settled financially at an applicable price. This procedure does not apply if the balance responsible party purchases the necessary amount of unused flexibility (i.e. to cover the entire daily balancing amount) on the unused flexibility market.

Trh s nevyužitou flexibilitou bude OTE počínaje 1. 7. 2016 organizovat v měně Kč na principu sesouhlasení křivek nabídky a poptávky každý plynárenský den za předchozí plynárenský den. Jde o platformu, která umožní tržním způsobem přímo mezi jednotlivými subjekty zúčtování vypořádat takové odchylky, které sice překračují flexibilitu subjektu zúčtování, avšak v rámci celkové pozice plynárenské soustavy nepředstavují situaci, která by vyžadovala vyrovnávací akci provozovatele přepravní soustavy. Motivací subjektů zúčtování k účasti na tomto trhu s nevyužitou flexibilitou je především finančnímu vypořádání denního vyrovnávacího množství. Pokud však bude existovat taková systémová odchylka (suma všech denních odchylek subjektů zúčtování a zahraničních účastníků), která by mohla zapříčinit stav soustavy vyžadující vyrovnávací akci provozovatele přepravní soustavy, pak je principy trhu s nevyužitou flexibilitou zajištěno, že takovouto odchylku nebude možné na trhu s nevyužitou flexibilitou uplatnit (tj. nebude možné získat nevyužitou flexibilitu jiných subjektů zúčtování pro pokrytí odchylky), a subjekt zúčtování tak zaplatí za tuto odchylku nad svou flexibilitu použitelnou cenu. Trh s nevyužitou flexibilitou tedy znamená další obchodní příležitost pro subjekty zúčtování.

Nevyužitá flexibilita každého subjektu zúčtování je pro příslušný plynárenský den stanovena jako rozdíl mezi aktuálním stavem účtu flexibility tohoto subjektu zúčtování (před trhem s nevyužitou flexibilitou) a velikostí flexibility poskytované pro příslušný den tomuto subjektu zúčtování s respektováním směru prodávané a nakupované flexibility.

Konečný stav bilančního účtu odchylek subjektu zúčtování je tedy součet počátečního stavu účtu odchylek subjektu zúčtování na začátku plynárenského dne, denní odchylky subjektu zúčtování a denního vyrovnávacího množství subjektu zúčtování s respektováním znaménkové konvence. Pro názornost je práce s bilančním účtem odchylek, flexibility a denním vyrovnávacím množstvím ve třech po sobě jdoucích dnech zjednodušeně znázorněna na obrázcích 37 a 38.

Na obrázku 37 je zobrazena situace, při které je subjektu zúčtování (SZ) přidělena, resp. vypočítána určitá velikost flexibility (viz zelená šrafovaná oblast). Subjekt zúčtování se na počátku dne D pohybuje svým účtem odchylek v záporné oblasti flexibility (viz počáteční stav účtu odchylek). Denní odchylka subjektu zúčtování je ve dni D kladná, čímž se jeho účet odchylek dostane do kladné oblasti flexibility (viz konečný stav účtu odchylek pro den D). Subjektu zúčtování zbývá za den D kladná a záporná nevyužitá flexibilita, kterou se může pokusit prodat na organizovaném trhu s nevyužitou flexibilitou. Ve dni D+1 subjekt zúčtování způsobí opět kladnou denní odchylku (například obchodník nakoupil více, než činila spotřeba jeho zákazníků). Tím se však jeho účet odchylek ve dni D+1

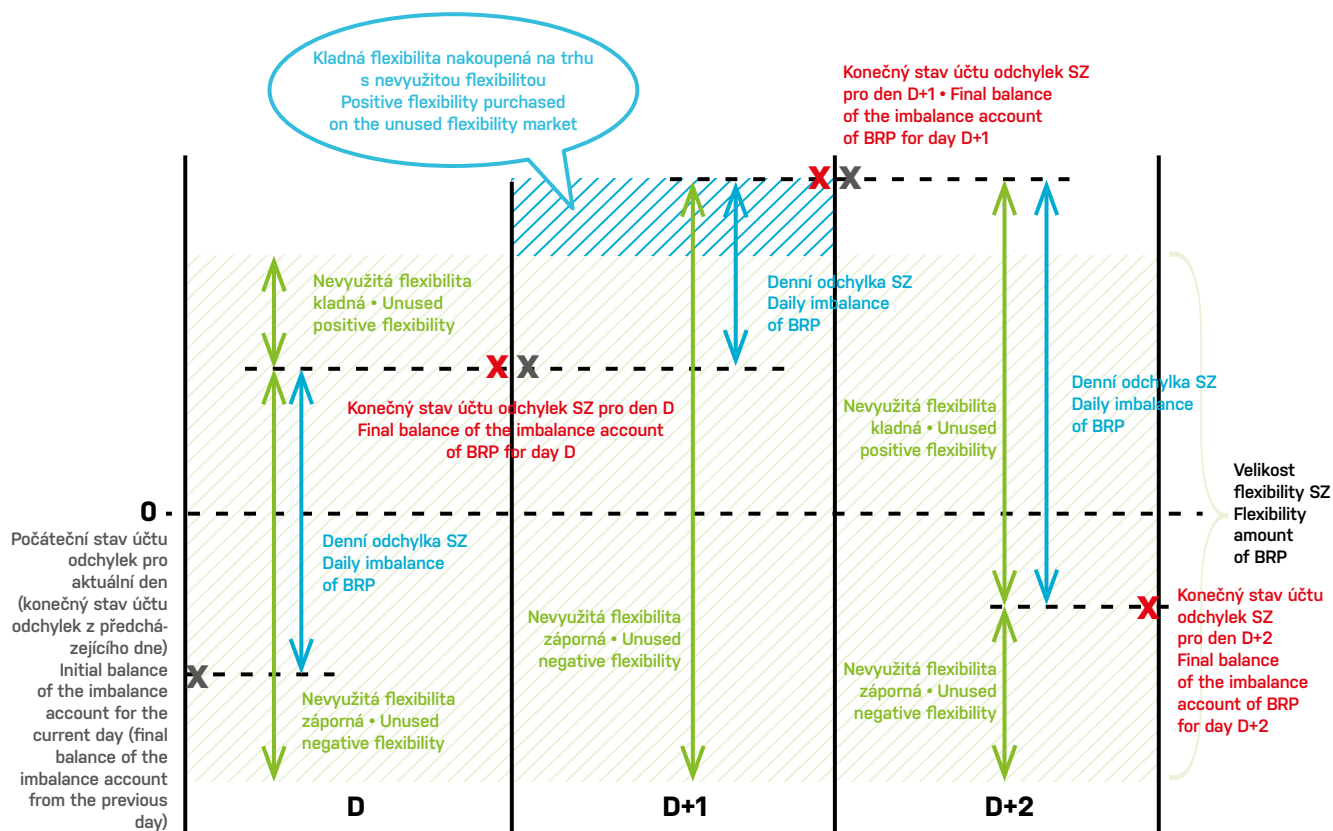
OTE will organize the unused flexibility market from 1 July 2016 in CZK on the principle of matching supply and demand curves on each gas day for the previous gas day. It is a platform that will enable individual balance responsible parties to use the market approach for settling directly between them imbalances exceeding the flexibility of the balance responsible party, but in view of the overall position of the gas system the imbalances do not represent a situation that would require a balancing action of the transmission system operator. The balance responsible parties will be motivated to participate in the unused flexibility market to prevent financial settlement of the daily imbalance quantities. However, if a system imbalance (the sum of all daily imbalances of balance responsible parties and foreign participants) occurs that could lead to the gas system requiring a balancing action of the transmission system operator, the rules of the unused flexibility market ensure that such an imbalance cannot be used on the unused flexibility market (i.e. it will not be possible to acquire unused flexibility of other balance responsible parties to cover the imbalance), and the balance responsible party will pay an applicable price for this imbalance exceeding the flexibility limit. Therefore, the unused flexibility market offers balance responsible parties another business opportunity.

Unused flexibility of every balance responsible party is determined for the relevant gas day as the difference between the current balance of the flexibility account of the relevant balance responsible party (prior to the launch of the unused flexibility market) and the amount of flexibility provided for the relevant day to this balance responsible party, while respecting the direction of the purchased and sold flexibility.

The final balance of the imbalance account of a balance responsible party is thus the sum of the initial balance of the balance account of imbalances of the balance responsible party at the beginning of the gas day, daily imbalances of the balance responsible party and the daily imbalance quantity of the balance responsible party, while respecting the convention for positive/negative signs. For illustration, Figures 37 and 38 document in a simplified manner how to work with the imbalance account, flexibility and daily imbalance quantity on three consecutive days.

Figure 37 shows a situation where a certain flexibility amount (see the green shaded field) is assigned to or calculated for a balance responsible party. At the beginning of day D, the balance responsible party's imbalance account is in the negative flexibility range (see the initial balance of the imbalance account). The daily imbalance of the balance responsible party on day D is positive, which shifts the imbalance account to the positive flexibility range (see the final balance of the imbalance account for day D). On day D, the balance responsible party has both positive and negative unused flexibility available, which it may try to sell on the organized unused flexibility market. On day D+1 the balance responsible party

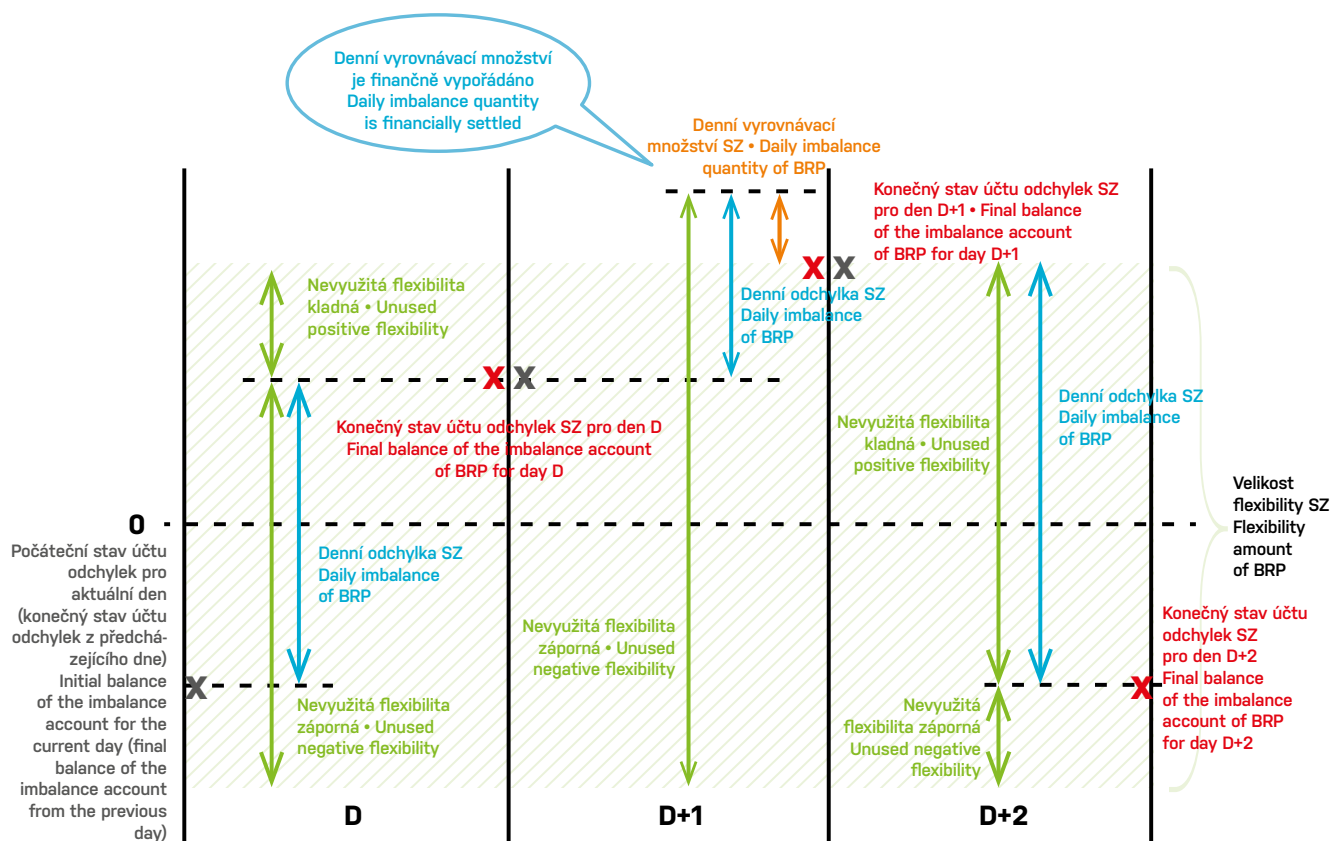
Obrázek 37 Účet odchylek s dokoupenou nevyužitou flexibilitou, schéma platné od 1. 7. 2016
 Figure 37 Imbalance account with purchased unused flexibility; the scheme is valid as of 1 July 2016

dostane mimo svou (základní) flexibilitu. Aby se vyvaroval finančnímu vypořádání denního vyrovnávacího množství ve dni D+1, musel tento subjekt zúčtování nakoupit prostřednictvím trhu s nevyužitou flexibilitou volnou kladnou nevyužitou flexibilitu jiného subjektu zúčtování (viz modrá šrafovaná oblast). Konečný stav účtu odchylek subjektu zúčtování ve dni D+1 je tedy na hranici celkové flexibility subjektu zúčtování ve dni D+1. Aby se subjekt zúčtování nedostal ve dni D+2 opět mimo svou flexibilitu, musí ve dni D+2 způsobit větší zápornou denní odchylku, aby se dostal svým účtem odchylek opět do své (základní) flexibility. Pokud by byla tato denní odchylka velmi malá, nebo naopak příliš velká, subjekt zúčtování by se dostal svým účtem odchylek opět mimo svou flexibilitu s rizikem potřeby opětovného dokoupení buď kladné, nebo záporné nevyužitou flexibilitu. Konečný stav účtu odchylek subjektu zúčtování ve dni D+2 je opět v rámci jeho (základní) flexibility.

again causes a positive daily imbalance (e.g. a trader purchased more than the volume of consumption of its customers). This, however, will shift its imbalance account on day D+1 outside its (basic) flexibility range. To avoid financial settlement of the daily imbalance quantity on day D+1, the balance responsible party has to purchase on the unused flexibility market free unused positive flexibility of another balance responsible party (see the blue shaded field). The final balance of the imbalance account of the balance responsible party on day D+1 is therefore just within the limit of the overall flexibility of the balance responsible party on day D+1. To prevent exceeding the flexibility limit on day D+2, the balance responsible party must cause a larger negative daily imbalance on day D+2 to make the imbalance account regain the (basic) flexibility. Should the daily imbalance be too small or, conversely, too large, the balance responsible party's imbalance account would not retain its flexibility limit and there would be a risk of the need to repeatedly purchase either positive or negative unused flexibility. The final balance of the imbalance account of the balance responsible party on day D+2 is back within the (basic) flexibility range.

Obrázek 38 Účet odchylek s denním vyrovnávacím množstvím, schéma platné od 1. 7. 2016
 Figure 38 Imbalance account with daily balancing amount; the scheme is valid as of 1 July 2016

Na obrázku 38 je situace jiná v tom, že ve dni D+1 se subjektu zúčtování nepodařilo nakoupit kladnou nevyužitou flexibilitu jiného subjektu zúčtování. V tom případě ve dni D+1 vzniklo denní vyrovnávací množství subjektu zúčtování, které musí subjekt zúčtování vypořádat s operátorem trhu za použitelnou cenu. Za povšimnutí stojí, že ve dni D+1 zbyla subjektu zúčtování velká záporná nevyužitá flexibilita, kterou mohl prodat na organizovaném trhu s nevyužitou flexibilitou.

Figure 38 shows a different situation in that on day D+1 the balance responsible party did not succeed in purchasing unused positive flexibility of another balance responsible party. In this case, the balance responsible party had to settle the resulting daily imbalance quantity on day D+1 with the Market Operator at an applicable price. It should be noted that on day D+1 the balance responsible party had a large unused negative flexibility amount that it could sell on the organized unused flexibility market.

Finanční prostředky plynoucí z vypořádání denních vyrovnávacích množství mezi subjekty zúčtování a operátorem trhu jsou následně vypořádány mezi operátorem trhu a provozovatelem přepravní soustavy. Vznik denního vyrovnávacího množství nemusí nutně vyvolat neodkladné řešení ze strany provozovatele přepravní soustavy (tj. vyrovnávací akci). Saldo denních vyrovnávacích množství je kumulováno do tzv. konta PPS, které obhospodařuje provozovatel přepravní soustavy i s ohledem na aktuální stav přepravní soustavy. V souladu NC BAL pravidla vyrovnávání musí odrážet skutečné potřeby soustavy.

The funds resulting from the settlement of daily imbalance quantities between balance responsible parties and the Market Operator are subsequently settled between the Market Operator and the transmission system operator. The occurrence of daily imbalance quantity does not necessarily require an immediate solution on the part of the transmission system operator (i.e. balancing actions). The balance of daily imbalance quantities is cumulated into a so-called TSO account maintained by the transmission system operator with regard to the current status of the transmission system. The balancing rules must reflect the actual system needs in accordance with NC BAL.

Shrneme-li výše popsané principy, nový model vyhodnocování a zúčtování odchylek je koncipován tak, aby do jisté míry umožnil existenci „bezplatných“ odchylek subjektu zúčtování. Obchodníkům s plynem tak nemusí vznikat (velké) dodatečné náklady na vyrovnávání jejich portfolií s dopadem do cen plynu pro konečné zákazníky. Tento přístup bere ohled na přijatý informační model podle základního scénáře, kdy obchodníkům s plynem sice vznikají odchylky, které nelze ani při využití sofistikovaných predikačních mechanismů ovlivnit, nicméně poskytnutou flexibilitou a možností s ní dále obchodovat dochází k snížení nebo eliminaci vzniku denních vyrovnávacích množství, která by byla předmětem finančního vypořádání. Pravidla vyhodnocování a zúčtování odchylek jsou tedy nastavena protržně a nevytvářejí malým obchodníkům bariéry, které by jim bránily v účasti na trhu s plynem v České republice.

FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ ODCHYLEK DO 30. 6. 2016

Pokud subjekt zúčtování nezvolí naturální vypořádání předběžné nebo skutečné odchylky, je plyn v odchylce vypořádán finančně. Cena kladné nebo záporné odchylky se stanovuje denně v závislosti na tržních cenách plynu. Cena za kladnou odchylku (za přebývající plyn v soustavě) je definována jako tržní cena plynu snížená o určitou konstantu, cena za zápornou odchylku (za chybějící plyn v soustavě) je definována jako tržní cena plynu zvýšená o určitou konstantu. Způsob stanovení cen určuje ERÚ v cenovém rozhodnutí. Pro rok 2015 se stejně jako v předchozích letech cena odvíjela od vypořádacích cen v měně EUR na burze EEX, zóna NCG. Cena chybějícího vyrovnávacího plynu byla v roce 2015 o 20 % vyšší než tržní cena, minimálně však o 4 EUR/MWh. Cena přebývajícího vyrovnávacího plynu byla o 4 EUR/MWh nižší.

Popsaný způsob stanovení zúčtovacích cen vyrovnávacího plynu má za cíl motivovat SZ, aby vypořádávaly odchylky naturálně. Závěrečné měsíční vypořádání odchylek a zúčtování rozdílů mezi hodnotami podle typových diagramů dodávek a skutečnými hodnotami spotřeby je již pouze finanční a realizuje se za tržní cenu (střední zúčtovací cenu vyrovnávacího plynu). Obrázek 39 ukazuje zúčtovací ceny plynu v roce 2015, tj. cenu chybějícího a přebývajícího plynu a střední zúčtovací cenu plynu vzniklou přímou konverzí ceny plynu na burze EEX v měně EUR do české měny za použití kurzu ČNB. Ve druhé polovině roku začala cena plynu klesat, a to zejména kvůli pokračujícímu poklesu cen ropy a energií obecně, přebytkům plynu a dlouhodobé předpovědi klimatických podmínek pro zimní období 2015/2016, která predikovala teploty vzduchu nad teplotním normálem.

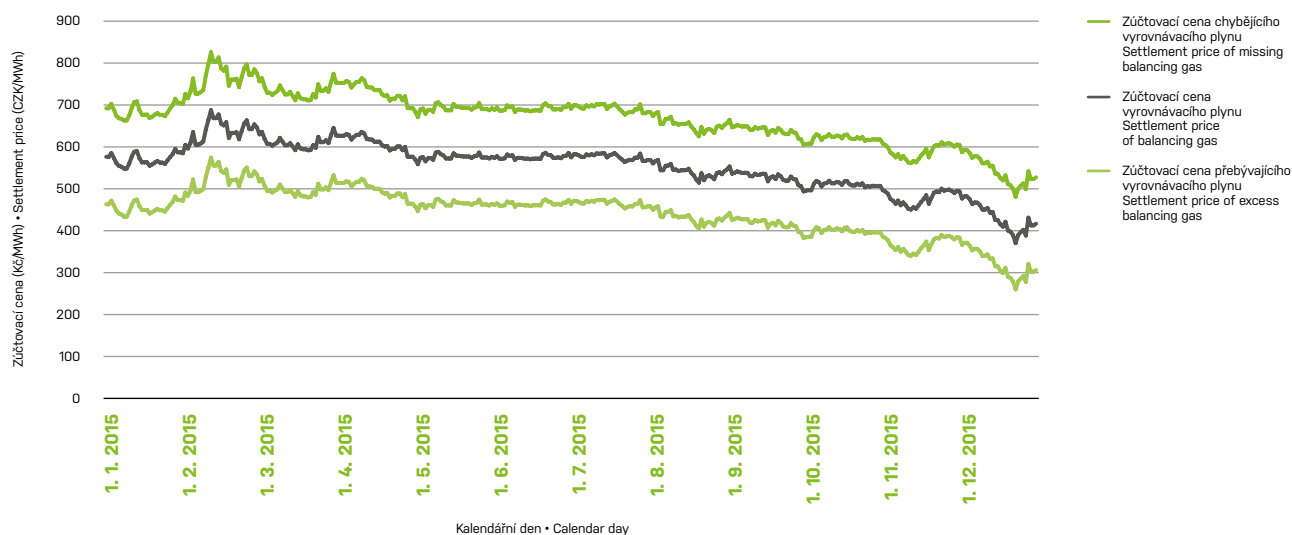
Summing up the foregoing rules, the new model of evaluation and settlement of imbalances is designed to allow to an extent the existence of "free" imbalances of balance responsible parties. As a result, gas traders need not incur (substantial) additional costs of balancing their portfolios with an impact on gas prices for final customers. This approach takes into account the adopted information model under the base case, where gas traders have to deal with imbalances that even the use of sophisticated prediction mechanisms cannot influence, but the available flexibility and options to trade it help to reduce or eliminate the occurrence of daily imbalance quantities subject to financial settlement. The rules of evaluation and settlement of imbalances are therefore defined to have a pro-market effect and to avoid creating barriers for small-scale traders preventing them from participating in the gas market in the Czech Republic.

SETTLEMENT OF IMBALANCES UNTIL 30 JUNE 2016

Unless balance responsible parties opt for in-kind settlement of preliminary or real imbalances, gas in imbalance is settled financially. Prices of positive or negative imbalances are fixed daily in relation to gas market prices. The price for a positive imbalance (i.e. excessive gas in the gas system) is defined as gas market price reduced by an invariable; the price for a negative imbalance (i.e. missing gas in the gas system) is defined as gas market price increased by an invariable. Prices are stipulated in the price decision of the Energy Regulatory Office (ERO). Similarly to previous years, prices for 2015 were derived from EUR settlement prices on the EEX exchange, the NCG zone. In 2015, the price of missing balancing gas was 20% higher than the market price, but at least by EUR 4/MWh. The price of excessive balancing gas was lower by EUR 4/MWh.

The described method of fixing settlement prices for balancing gas is aimed at motivating the subjects of settlement to settle their imbalances in kind. The final monthly settlement of imbalances and differences between values based on load profiles and metered consumption values is financial only and is carried out at the settlement price of balancing gas (mean settlement price of balancing gas). Figure 39 shows settlement prices of gas in 2015: the price of missing and excessive gas and the mean settlement price of gas created by direct conversion of gas prices on the EEX exchange in EUR into the Czech currency using the Czech National Bank's exchange rate. In the second half of the year, prices of gas saw a decline, primarily due to falling prices of oil and energies in general, a gas surplus and long-term forecast of climatic conditions for the winter season 2015/2016 predicting above-average temperatures.

Obrázek 39 **Zúčtovací ceny vyrovnávacího plynu v roce 2015**
 Figure 39 **Settlement prices of balancing gas in 2015**

Ceny za mimotoleranční odchylky se určují podle cenového rozhodnutí ERÚ v závislosti na absolutní velikosti systémové odchylky. Minimální cena mimotoleranční odchylky byla v roce 2015 na úrovni 80 Kč/MWh při nulové systémové odchylce. Se zvyšující se absolutní hodnotou systémové odchylky tato cena roste, maximální cena mimotoleranční odchylky může dosáhnout až 3 380 Kč/MWh, a to při systémové odchylce přesahující 74 470 MWh. Ceny mimotolerančních odchylek v jednotlivých dnech roku 2015 jsou zřejmé z obrázku 36. Nejvyšší zúčtovací cena za mimotoleranční odchylku ve výši 191,71 Kč/MWh byla dosažena dne 12. 10. 2015 při systémové odchylce o velikosti -34 908 MWh.

FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ ODCHYLEK OD 1. 7. 2016

Pro určení výše jednotkové ceny pro vyrovnání denního vyrovnávacího množství subjektu zúčtování (tzv. použitelná cena) platí následující pravidla:

- Pro záporné denní vyrovnávací množství se použije vyšší z těchto dvou cen v EUR:
 - nejvyšší cena relevantního nákupu provozovatele přepravní soustavy (relevantním se rozumí nákup plynu provozovatelem přepravní soustavy na organizovaných trzích, který je spojený s vyrovnávací akcí), pokud tato cena existuje,
 - vážená průměrná denní cena pro plynárenský den podle Indexu OTE¹⁴ pro příslušný den, která je zvýšena o malou cenovou úpravu, která je funkcí systémové odchylky (výše cenové úpravy je v rozmezí 2–5 %).

¹⁴ Metodika stanovení indexu OTE je určena Pravidly trhu.

Prices of off-tolerance imbalances are determined on the basis of the ERO price decision depending on the absolute system imbalance value. The minimum price of off-tolerance imbalance in 2015 was CZK 80 per MWh at zero system imbalance. This price grows in relation to the increasing absolute value of system imbalance; the maximum price of off-tolerance imbalance can reach CZK 3,380 per MWh at a system imbalance exceeding 74,470 MWh. Prices of off-tolerance imbalances in specific days of 2015 are shown in Figure 36. The highest settlement price for off-tolerance imbalance in the amount of CZK 191.71 per MWh was recorded on 12 October 2015 at the system imbalance of -34,908 MWh.

FINANCIAL SETTLEMENT OF IMBALANCES AS OF 1 JULY 2016

To determine the amount of the unit price for managing the daily imbalance quantity of the balance responsible party (applicable price), the following rules apply:

- For negative daily imbalance quantity, the higher of the two prices below shall be applied in EUR:
 - the highest price of the relevant purchase of the transmission system operator (relevant shall mean the purchase of gas by the transmission system operator in organized markets associated with a balancing action) if such price exists,
 - weighted average daily price for the gas day according to the OTE Index¹⁴ for the relevant day, increased by a minor price adjustment that represents the function of a system imbalance (the price adjustment is in the range of 2% – 5%).

¹⁴ The methodology of determining the OTE Index is governed by the Gas Market Rules.

- Pro kladné denní vyrovnávací množství se použije nižší z těchto dvou cen v EUR:
 - nejnižší cena relevantního prodeje provozovatele přepravní soustavy (relevantním se rozumí prodej plynu provozovatelem přepravní soustavy na organizovaných trzích, který je spojený s vyrovnávací akcí), pokud tato cena existuje,
 - vážená průměrná denní cena pro plynárenský den podle Indexu OTE pro příslušný den, která je snížena o malou cenovou úpravu, která je funkcí systémové odchylky (výše cenové úpravy je v rozmezí 2–5 %).

Cena spojená s finančním vypořádáním denního vyrovnávacího množství odpovídá použitelné ceně. Pro potřeby finančního vypořádání denního vyrovnávacího množství je použitelná cena přepočtena denním kurzem EUR vyhlášeným ČNB pro daný den (tj. pro den, za který tato cena vznikla) na Kč.

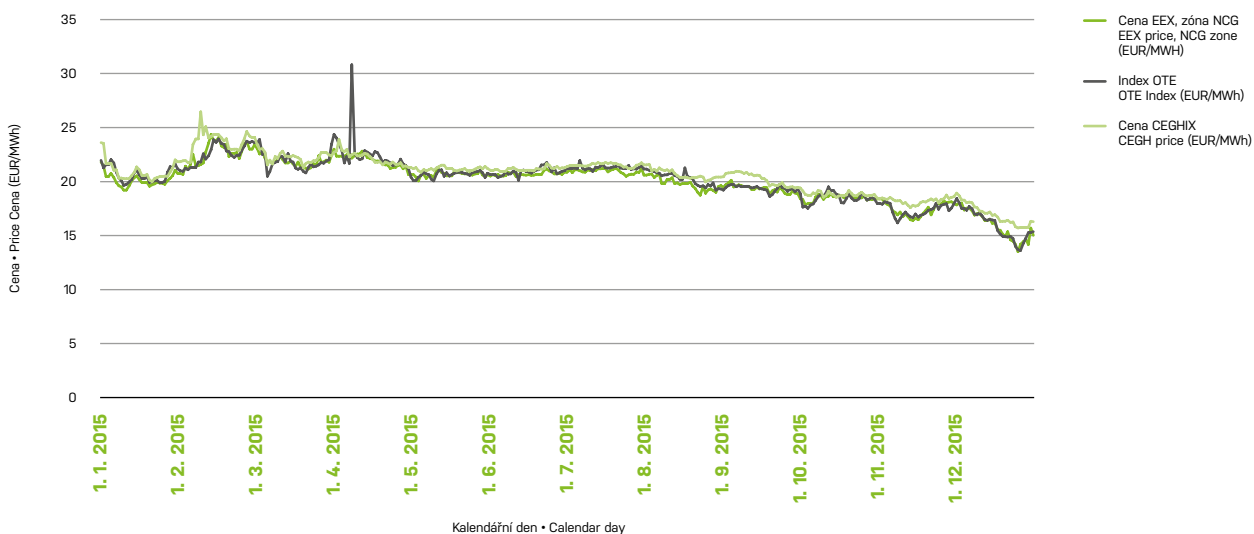
Index OTE je stanovován na základě cen dosažených na vnitrodenním trhu s plynem organizovaném operátorem trhu. Na obrázku 40 je znázorněn průběh Indexu OTE a ceny realizované na burzách EEX v Německu (zóna NCG) a CEGH v Rakousku v průběhu roku 2015. Dobrá korelace cen plynu na trhu OTE a burze EEX je dokladem vyspělosti českého krátkodobého organizovaného trhu s plynem, ačkoli je porovnáván s nepoměrně větším trhem.

- For positive daily imbalance quantity, the lower of the two prices below shall be applied in EUR:
 - the lowest price of the relevant sale of the transmission system operator (relevant shall mean the sale of gas by the transmission system operator in organized markets associated with a balancing action) if such price exists,
 - weighted average daily price for the gas day according to the OTE Index for the relevant day, reduced by a minor price adjustment that represents the function of a system imbalance (the price adjustment is in the range of 2% – 5%).

The price associated with financial settlement of the daily imbalance quantity corresponds to the applicable price. For the needs of financial settlement of the daily imbalance quantity, the applicable price is translated into CZK, using the daily EUR/CZK exchange rate announced by the CNB for the relevant day (i.e. for the day on which the price was established).

The OTE index is determined on the basis of prices obtained on the intra-day gas market organized by the Market Operator. Figure 40 documents the trend in the OTE Index and prices realized at the EEX exchange in Germany (NCG zone) and CEGH exchange in Austria in 2015. A favourable correlation of gas prices on both OTE and EEX platforms testifies to the maturity of the Czech organized short-term gas market, even in comparison with a disproportionately larger market.

Obrázek 40 **Porovnání Indexu OTE a cen realizovaných na burze EEX (zóna NCG) v roce 2015**
Figure 40 **Comparison of OTE Index and EEX (NCG zone) and CEGH prices in 2015**

Všechny ceny za vypořádání rozdílů mezi denními a měsíčními odchylkami a mezi měsíčními a závěrečnými měsíčními odchylkami (řešení chyb měření včetně chyb na vstupu do distribučních zón) včetně vypořádání rozdílů mezi skutečnými a alokovanými hodnotami spotřeby za měření typu C odpovídají Indexu OTE, jelikož jde o realokaci již dodaného a spotřebovaného plynu mezi subjekty zúčtování. Pro potřeby finančního vypořádání je cena Indexu OTE přepočtena kurzem ČNB pro daný den z měny EUR na měnu Kč. V měně Kč tedy probíhá veškeré finanční vypořádání.

VYROVNÁVACÍ AKCE

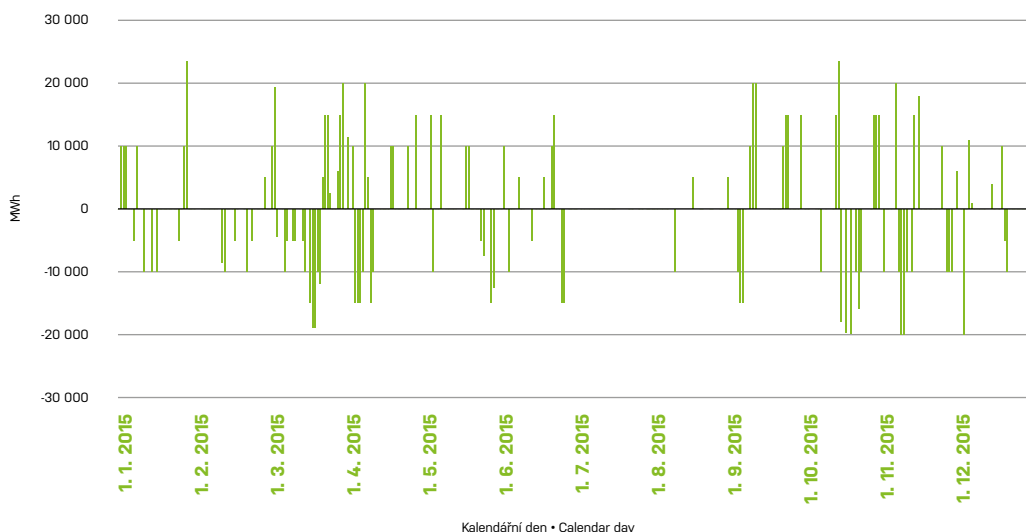
PPS reaguje na okamžitou potřebu vyvažovat soustavu realizací tzv. vyrovnávací akce, tedy nákupem nebo prodejem vyrovnávacího plynu. Plyn pro vyrovnávání soustavy opatřuje PPS prostřednictvím krátkodobých trhů OTE, jiných dostupných krátkodobých trhů (i v zahraničí) nebo aktivací služby flexibility (vyrovnávací služby)¹⁵. Služba flexibility je poskytována těmi SZ, které splní požadavky PPS na tuto službu a registruje se u OTE jako nominace flexibilního kontraktu mezi subjektem zúčtování a PPS. Jde o specifický typ dvoustranného kontraktu, který je promítnut do fyzického toku plynu (alokace) ve virtuálním bodě PPS. Celkovou bilanci objemů služby flexibility registrované OTE v roce 2015 ukazuje obrázek 41. Saldo služby flexibility za celý rok 2015 je rovno nule. Roční součet použité služby flexibility činil 671 780 MWh.

All prices for settlement of differences between daily and monthly imbalances and between monthly and final monthly imbalances (resolving metering errors, including errors at the entry to distribution zones), including settlement of differences between the actual and allocated consumption values for the type C metering, correspond to the OTE Index, since it constitutes a reallocation of already delivered and consumed gas between balance responsible parties. For the purpose of financial settlement, the price of the OTE Index is translated into the CZK currency, using the CNB exchange rate for the relevant day. Hence all financial settlements are executed in CZK.

BALANCING ACTIONS

The TSO also responds to an immediate need to balance the system by executing a so-called balancing action, i.e. purchasing or selling balancing gas. The TSO acquires gas for balancing the gas system through OTE's short-term markets or other available short-term markets (also abroad) or by activation of the flexibility service (balancing service)¹⁵. The flexibility service is provided by the balance responsible parties that meet TSO's requirements for this service. It is registered with OTE as flexible contract nominations between the balance responsible party and the TSO. This involves a specific type of bilateral contract, reflected in the physical gas flow (allocation) at the TSO virtual point. Figure 41 illustrates the total balance of volumes of flexibility service registered with OTE in 2015, amounting to zero. The annual sum of used flexibility service totalled 671,780 MWh.

Obrázek 41 **Bilance objemů služby flexibility v roce 2015**
Figure 41 **Balance of flexibility service volumes in 2015**

¹⁵ V prioritách podle uvedeného pořadí

¹⁵ In priorities according to the given order

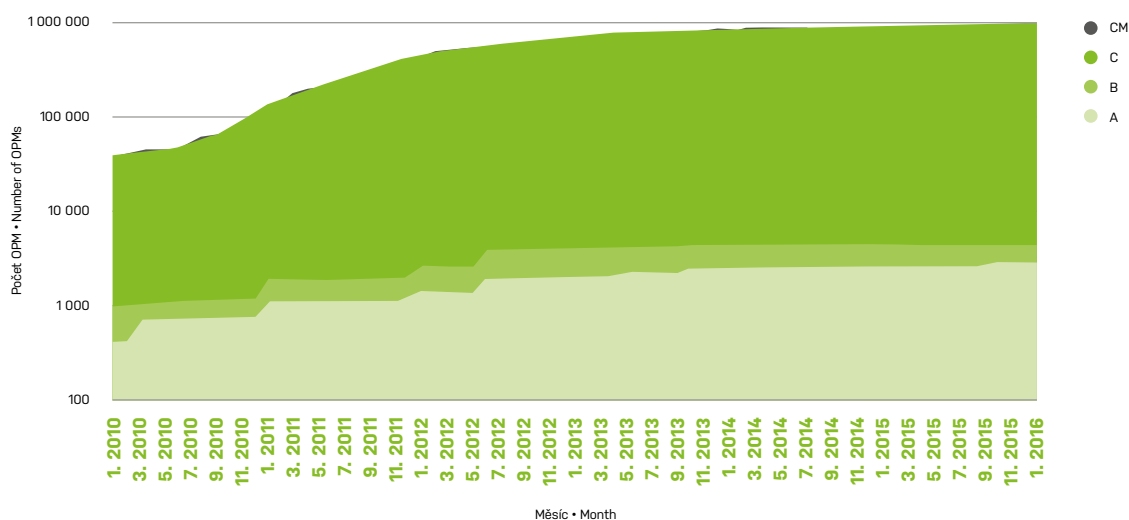
ZMĚNA DODAVATELE

Od 1. ledna 2007 mají všichni koneční odběratelé plynu právo na bezplatnou změnu dodavatele, a tím i možnost ovlivnit část svých celkových nákladů za dodávku plynu. Rok 2015 tak byl již devátým rokem fungování otevřeného trhu s plynem, na kterém si každý odběratel plynu mohl zvolit dodavatele podle svého rozhodnutí. V systému operátora trhu jsou jednotlivě registrována všechna odběrná místa (OPM) zákazníků, u kterých byl změnou dodavatele nahrazen obchodník příslušející k dané síti, nebo byla jejich registrace explicitně tímto obchodníkem vyžádána. Zbývá OPM (tj. odběrná místa obchodníka příslušejícího k dané síti) jsou registrována v systému operátora trhu v sumě. Tím je zajištěna evidence všech měřených dodávek a odběrů plynu jednotlivých dodavatelů a současně jejich přiřazení subjektům zúčtování. Obrázek 42 znázorňuje vývoj počtu spotřebních OPM dle jednotlivých typů měření, jejichž registrace předcházela první změně dodavatele (od počátku roku 2010). Údaje jsou vždy k poslednímu dni měsíce, údaj za rok 2016 je ke dni 31. 1. 2016. K tomuto dni evidoval operátor trhu přibližně 1 062 000 spotřebních OPM, což činí 37,4 % z celkového počtu cca 2 842 000 spotřebních OPM v ČR.

CHANGE OF SUPPLIER

As of 1 January 2007, all end consumers of gas are entitled to free change of supplier, i.e. they have an opportunity to influence some of their total costs of gas supply. 2015 was the ninth year of a fully open gas market where each gas consumer could choose a supplier according to his decision. The Market Operator's system registers separately all consumer points of delivery (OPM) where change of supplier resulted in change of the trader assigned to the respective system, or where registration was explicitly requested by this trader. The remaining OPMs (i.e. points of delivery pertaining to the given system) are registered in the Market Operator's system as a sum. This ensures records of metered gas supply and consumption of separate suppliers and, at the same time, their assignment to balance responsible parties. Figure 42 shows numbers of consumer OPMs according to types of metering that were registered prior to the first change of supplier (since the beginning of 2010). The data are valid as at the last day of the month, data for 2016 are valid at 31 January 2016. At this date, the Market Operator registered approximately 1,062,000 consumer OPMs, which accounted for 37.4% of the total number of 2,842,000 consumer OPMs in the Czech Republic.

Obrázek 42 **Vývoj počtu spotřebních OPM registrovaných u OTE od roku 2010**
Figure 42 **Trend in numbers of consumer OPMs registered with OTE since 2010**

Tabulka 5 udává počty OPM podle typu měření, u kterých došlo v jednotlivých měsících roku 2015 ke změně dodavatele. Za rok 2015 proběhlo přes 177 000 změn, což je o téměř 23 000 méně než v roce 2014, a je tak potvrzen významný pokles počtu změn dodavatele v posledních třech letech. Na obrázku 43 jsou pro srovnání graficky znázorněny souhrnné údaje z tabulky 5 spolu s uvedením průběhu změn dodavatele v letech 2010 až 2015. Zobrazení počtu změn dodavatele podle typu měření je pod rozlišovací schopností obrázku. Operátor trhu do konce roku 2015 zaregistroval (kumulativně od roku 2010) celkem 1 469 841 požadavků na změnu dodavatele plynu na odběrných místech.

Table 5 shows the number of OPMs according to the type of metering, where change of supplier was registered in specific months of 2015, totalling in excess of 177,000 changes over the year. The figure shows a drop of nearly 23,000 changes year-on-year, reaffirming a significant downturn in the number of changes of supplier over the past three years. Figure 43 illustrates summarized data from Table 5 together with the trend in changes of supplier in 2010–2015. The number of changes of supplier according to type of metering is too low to be shown. Until the end of 2015, the Market Operator registered (cumulatively since 2010) a total of 1,469,841 requests for change of gas supplier at points of delivery.

Tabulka 5 **Počet změn dodavatele plynu u OPM podle typu měření v jednotlivých měsících roku 2015**
 Table 5 **Number of changes of gas supplier at OPMs according to type of metering in specific months of 2015**

Měsíc • Month	Celkem • Total	Počet změn dodavatele podle typu měření Changes of supplier according to type of metering			
		A	B	CM	C
Leden 2015 • January 2015	29 874	458	395	565	28 456
Únor 2015 • February 2015	11 404	17	8	15	11 364
Březen 2015 • March 2015	11 848	11	4	9	11 824
Duben 2015 • April 2015	12 085	11	7	18	12 049
Květen 2015 • May 2015	20 993	9	4	11	20 969
Červen 2015 • June 2015	12 355	10	2	14	12 329
Červenec 2015 • July 2015	12 317	35	3	30	12 249
Srpen 2015 • August 2015	12 849	9	2	9	12 829
Září 2015 • September 2015	13 223	9	1	20	13 193
Říjen 2015 • October 2015	14 206	16	1	17	14 172
Listopad 2015 • November 2015	13 752	14	0	16	13 722
Prosinec 2015 • December 2015	12 856	11	3	10	12 832
Celkem za 2015 • Total in 2015	177 762	610	430	734	175 988

Měření typu A se rozumí průběhové měření s denním dálkovým přenosem dat. Tímto typem měření jsou podle energetického zákona vybavena odběrná místa, jejichž odběr plynu byl v předcházejícím kalendářním roce vyšší než 15 mil. m³ (cca 157 GWh).

Type A metering refers to interval metering with daily remote data transfer. Pursuant to the Energy Act, this type of metering is used at points of delivery where gas consumption exceeded 15 million m³ (approx. 157 GWh) in the previous calendar year.

Měření typu B se rozumí ostatní průběhové měření a jsou jím vybavena odběrná místa, jejichž odběr plynu byl v předcházejícím kalendářním roce vyšší než 400 tis. m³ (cca 4 200 MWh).

Type B metering refers to other types of interval metering and is used at points of delivery where gas consumption exceeded 400 thousand m³ (approx. 4,200 MWh) in the previous calendar year.

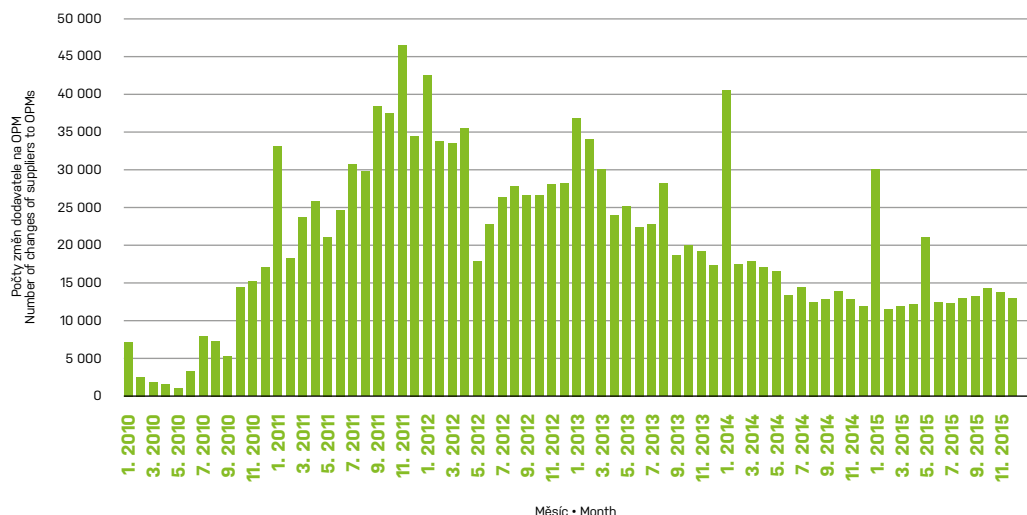
Měřením typu C se rozumí neprůběžové měření, které je nainstalováno u zákazníků, jejichž roční odběr plynu v jednom odběrném místě nepřesáhne 400 tis. m³. Časový průběh měření pro vyhodnocování spotřeb a odchylek subjektů zúčtování je u tohoto typu měření nahrazen typovým diagramem dodávek (TDD). Od roku 2011 existuje celkem dvanáct tříd TDD v závislosti na charakteru a velikosti ročního odběru plynu zákazníkem s neprůběžovým měřením.

Měřením typu CM se rozumí měření typu C s pravidelným měsíčním odečtem.

Type C metering refers to non-interval metering, installed for customers whose yearly gas consumption at a single point of delivery does not exceed 400 thousand m³. In this type of metering the interval character of metering for evaluation of consumption and imbalances of balance responsible parties is replaced with load profiles (LP). Since 2011, twelve LP classes have been used depending on the nature and volume of annual gas consumption by customers with non-interval metering.

Type CM metering refers to type C metering with regular monthly readings.

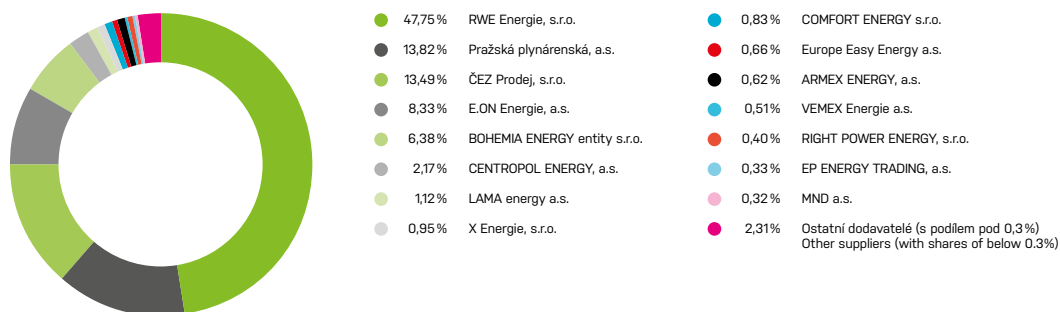
Obrázek 43 **Počet změn dodavatele plynu v jednotlivých měsících let 2010 až 2015**
 Figure 43 **Number of changes of gas supplier in specific months of 2010–2015**

Obrázek 44 ukazuje přibližný podíl dodavatelů plynu na počtu odběrných a předacích míst v plynárenství k 1. lednu 2016. Vzhledem k tomu, že v systému operátora trhu nejsou v současné době registrována všechna odběrná místa, byl počet OPM zákazníků, kterým dodává původní (regionální) dodavatel v odpovídající síti, odvozen z dostupné statistiky ERÚ.

Figure 44 shows the approximate shares of gas suppliers in the number of points of delivery/transfer in the gas sector as at 1 January 2016. Since not all points of delivery are currently registered in the Market Operator system, the number of OPM customers buying gas from the original (regional) supplier within the relevant network was derived from the available ERO statistics.

Obrázek 44 **Podíl dodavatelů na počtu odběrných a předacích míst k 1. lednu 2016**
 Figure 44 **Shares of suppliers in the number of points of delivery/transfer as at 1 January 2016**

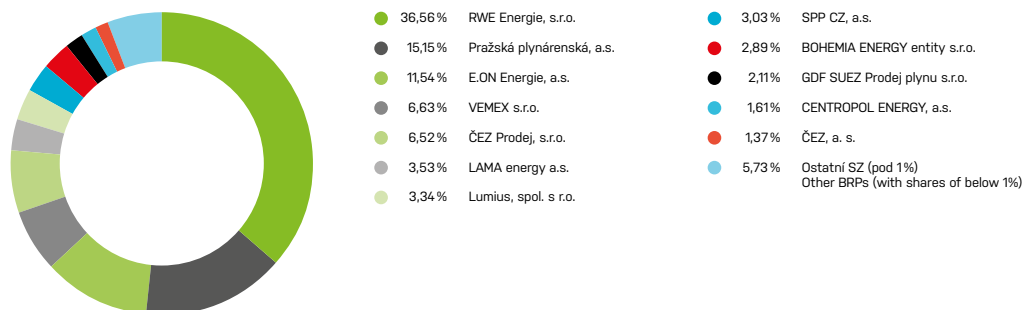

Poznámka: Údaj o celkovém počtu OPM je převzat ze statistiky ERÚ.
 Note: Data on total number of OPMs is obtained from ERO statistics.

V souladu s legislativou musí být ke každému jednotlivému odběrnému místu zákazníka přiřazen právě jeden subjekt zúčtování. Není-li subjekt zúčtování k odběrnému místu přiřazen, jsou odběry plynu v daném odběrném místě posuzovány v souladu s aktuálním zněním energetického zákona jako hrozící neoprávněný odběr nebo neoprávněný odběr plynu z plynárenské soustavy. Na obrázku 45 jsou znázorněny podíly jednotlivých SZ na spotřebě plynu v ČR za celý rok 2015 (po zohlednění předání zodpovědnosti za odchylky na odběrných místech mezi jednotlivými dodavateli a příslušnými SZ).

In accordance with legislation, each point of delivery/transfer of the customer must have assigned a balance responsible party. If no balance responsible party is assigned to the point of delivery, pursuant to the applicable Energy Act consumption of gas at the point of delivery is deemed impending unauthorized consumption of gas or unauthorized consumption of gas from the gas system. Figure 45 shows shares of individual BRPs in gas consumption in the Czech Republic in 2015 after taking into account transfer of responsibilities for imbalances at points of delivery between suppliers and relevant BRPs.

Obrázek 45 **Podíly jednotlivých SZ na spotřebě plynu v ČR za rok 2015**
 Figure 45 **Shares of specific BRPs in gas consumption in CR in 2015**

ÚČASTNÍCI TRHU S PLYNEM

Pro účely zúčtování odchylek jsou u operátora trhu registrovány tyto typy účastníků:

- subjekt zúčtování,
- dodavatel,
- provozovatel distribuční soustavy,
- provozovatel přepravní soustavy,
- provozovatel zásobníku plynu.

Z pohledu operátora trhu má subjekt zúčtování právo nominovat přepravu, distribuci a uskladnění, může obchodovat na krátkodobých trzích, uzavírat bilaterální kontrakty s ostatními subjekty zúčtování a dodávat plyn zákazníkům. Oproti tomu účastník v roli dodavatele může pouze dodávat plyn svým zákazníkům. Pro výkon této činnosti musí mít předanou odpovědnost za odchylku na alespoň jeden subjekt zúčtování. Zasilání dat měření pro vyhodnocení odchylek subjektů zúčtování zajišťují příslušní provozovatelé – provozovatel distribuční soustavy a provozovatel přepravní soustavy. Provozovatel zásobníku plynu umožňuje přístup subjektů zúčtování k zásobníkům plynu¹⁶.

Tabulka 6 ukazuje počet registrovaných účastníků trhu s plynem podle typu účastníka ke konci roku 2015 a meziroční změny vzhledem k roku 2015.

GAS MARKET PARTICIPANTS

For the purpose of settlement of imbalances, the following types of participants are registered with the Market Operator:

- balance responsible party,
- supplier,
- distribution system operator
- transmission system operator,
- gas storage operator.

From the Market Operator's perspective, the balance responsible party has the right to nominate transmission, distribution and storage, trade on the short-term gas markets, enter into bilateral contracts with other balance responsible parties, and supply gas to customers. Conversely, a market participant in the role of supplier may only supply gas to its customers. To be permitted to do so, it must transfer imbalance responsibility to at least one balance responsible party. Sending of metered data for evaluation of imbalances of balance responsible parties is ensured by respective operators – distribution system operators and the transmission system operator. The gas storage operator provides access for balance responsible parties to gas storage facilities¹⁶.

Table 6 shows numbers of registered gas market participants according to the type of participant at the end of 2015 and year-on-year changes.

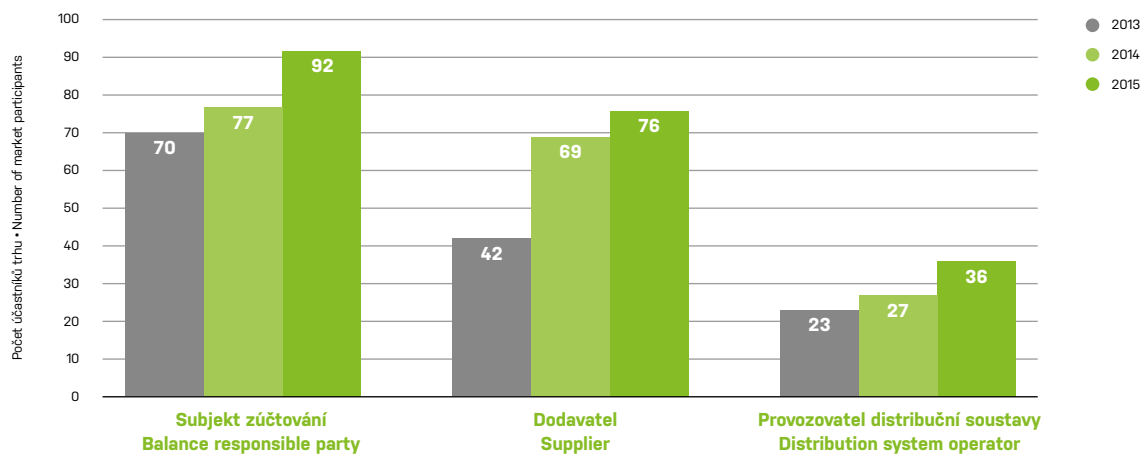
Tabulka 6 **Počet účastníků trhu s plynem ke konci roku 2015**
Table 6 **Numbers of gas market participants at the end of 2015**

Typ účastníka Type of participant	Počet k 31. 12. 2015 Number at 31 December 2015	Meziroční změna Year-on-year change
Subjekt zúčtování Balance responsible party	92	+15
Dodavatel Supplier	76	+6
Provozovatel distribuční soustavy Distribution system operator	36	+6
Provozovatel přepravní soustavy Transmission system operator	1	0
Provozovatel zásobníku plynu Gas storage operator	2	0

¹⁶ Uvedený výčet činností licencovaných účastníků je pouze orientační. Plný rozsah činností je dán energetickým zákonem a vyhláškami.

¹⁶ The listed activities of licenced participants are indicative only. A full scope of activities is determined by the Energy Act and applicable regulations.

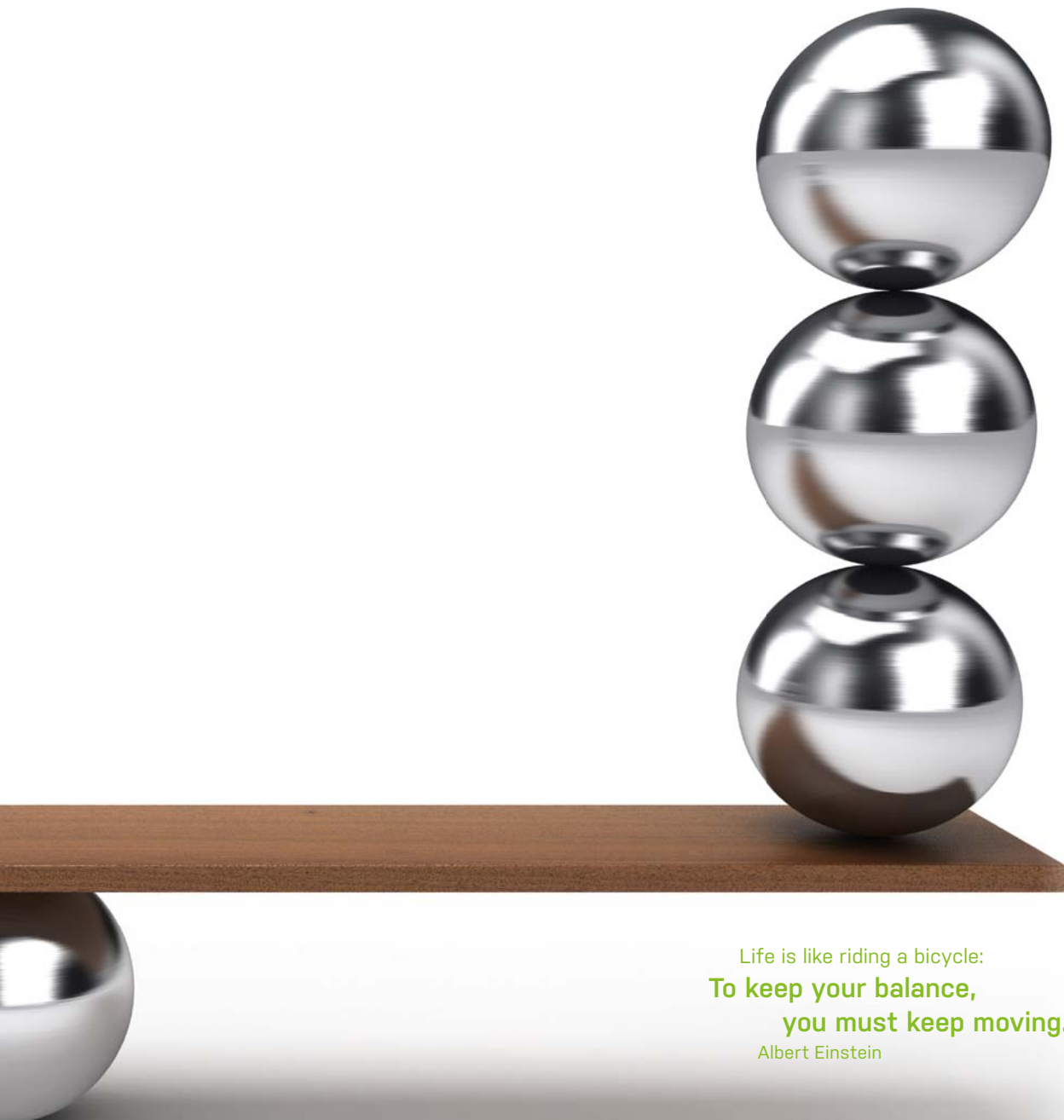
Obrázek 46 **Počet účastníků na trhu s plynem registrovaných u OTE v letech 2013 až 2015**
Figure 46 **Number of gas market participants registered with OTE in 2013–2015**

Život je jako jízda na kole:
**chcete-li si udržet rovnováhu,
musíte být stále v pohybu.**

Albert Einstein

Life is like riding a bicycle:
**To keep your balance,
you must keep moving.**
Albert Einstein

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S ELEKTŘINOU A PLYNEM

ORGANIZED SHORT-TERM ELECTRICITY AND GAS MARKETS

Rok 2015 opětovně potvrdil trend významného nárůstu krátkodobého obchodování s energetickými komoditami (konkrétně s elektřinou a plynem) nejen v České republice, ale i napříč Evropou. Neustále rostoucí podíl produkce z obnovitelných zdrojů, jejíž predikce výroby je obtížná a samotná výroba vysoce závislá na přírodních podmínkách, se stává jedním z důvodů rekordního nárůstu likvidity na krátkodobých trzích a současně vyvolává potřebu věnovat těmto trhům i jejich kapacitním a spolehlivostním parametrům maximální pozornost.

Organizovaný krátkodobý trh v České republice představuje důležitou formu obchodování s elektřinou a plynem. Pro účastníky energetického trhu je díky podstatnému nárůstu likvidity v posledních letech spolehlivou zárukou, že mohou i v době krátce před termínem dodávky (den, hodina) v reakci na aktuální situaci v soustavě nebo ve svém výrobním, resp. odběratelském portfoliu nakoupit či prodat příslušnou komoditu. Cílem a účelem krátkodobého trhu je nejen snížení rizika vzniku odchylky, ale také zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek obou komodit. Podstatný význam likvidních krátkodobých trhů je také v jejich cenotvornosti, kdy ceny obchodů na těchto trzích jsou využívány jako podklad pro vypořádání finančních instrumentů obchodovaných na komoditních burzách či slouží jako vodítko cen jiných kontraktů mezi dodavatelem a odběratelem. Tyto skutečnosti OTE maximálně reflektuje, mimo jiné také v integračních aktivitách, kterých se aktivně účastní.

Flexibilita obchodování a nabízené portfolio produktů přesvědčily více než 100 tuzemských a zahraničních společností ke vstupu na krátkodobý trh s elektřinou a přes 90 společností ke vstupu na krátkodobý trh s plynem. Zatímco převážnou většinu evidovaných účastníků tvoří výrobci elektřiny nebo obchodníci, stále častěji zvažují možnost zapojit se i velcí spotřebitelé z řad energeticky náročných podniků, kteří se snaží diverzifikovat své portfolio nákupů energií, a snižovat tak náklady na jejich zařízení. Zatímco ještě před deseti lety pořizovaly podniky veškeré energie prostřednictvím dlouhodobých, někdy i dlouholetých smluv, nyní pro ně může být ekonomicky výhodnější nakupovat značnou část spotřeby variabilně – po čtvrtletích, měsíčně nebo po ještě kratších úsecích. Krátkodobé trhy OTE nabízejí možnost nakupovat

2015 reaffirmed the trend of significant growth in short-term trading of energy commodities (specifically electricity and gas) in the Czech Republic and across Europe. One of the reasons for a record increase in liquidity in short-term markets is a constantly growing proportion of energy generation from renewable sources where production prediction is difficult and production itself is highly dependent on natural conditions. This incentivises OTE to pay close attention to these markets and their capacity and reliability parameters.

The organized short-term market in the Czech Republic is an important form of electricity and gas trading. Due to significant liquidity growth in particular in the past years it provides market participants with a solid guarantee that they are able to purchase or sell the respective commodity even at short notice before the delivery date (day, hour) in response to the current situation in system or in their production or consumption portfolio. The objective and purpose of the short-term market is to reduce imbalance risk and to increase security and reliability of supply in both commodities. In addition, liquid short-term markets are highly important in terms of pricing, where prices of transactions executed on these markets are used as a basis for settlement of financial instruments traded on commodity exchanges, or as guidelines for prices in other contracts between suppliers and customers. OTE makes maximum effort to reflect these factors, among other in its integration activities in which it participates.

The flexibility of trading and the portfolio of offered products convinced more than 100 domestic and foreign companies to enter the short-term electricity market and over 90 companies to enter the short-term gas market. While the vast majority of registered participants are electricity producers or traders, also large consumers from the ranks of energy-intensive businesses are increasingly considering the possibility to engage in the markets with the aim to diversify their portfolio of energy purchases and therefore reduce the acquisition costs. Ten years ago, businesses sourced all energies through long-term contracts, sometimes spanning years, but today they may find it more economical to buy a substantial portion of consumption in a more flexible manner – in quarterly, monthly or even shorter intervals. OTE's short-term markets offer the opportunity to buy and sell

i prodávat energie ve velmi krátkém čase před termínem dodávky – v řádech dnů, či dokonce hodin.

Operátor trhu prostřednictvím krátkodobých trhů nejen zajišťuje obchodování s komoditami, ale poskytuje také jistotu finančního vypořádání uzavřených obchodů. Vystupuje v nich jako jedna z obchodních protistran, čímž umožňuje zajistit účastníkům anonymitu obchodů, a výrazně tak snižuje možné riziko obchodujících stran.

Velkou výhodou je pro účastníky trhu skutečnost, že veškeré obchody, uzavřené na těchto trzích, jsou zároveň automaticky zahrnuty do jejich obchodních pozic. Na rozdíl od externích platforem účastník tak již nemusí provádět další dodatečnou registraci vzniklého obchodu.

Mezi základní zásady, kterými se obchodování na krátkodobých trzích OTE řídí, patří:

- poskytnutí neutrálního a bezpečného prostředí jednotlivým účastníkům trhu,
- podpora konkurence na trhu,
- poskytování informací o trhu,
- funkce centrální protistrany obchodů prováděných na principu anonymity,
- zajištění rizik na straně finančního vypořádání transakcí i na straně fyzické dodávky komodity,
- zajištění nediskriminačních podmínek obchodování všem účastníkům,
- omezování bariér vstupu nových účastníků na trh,
- poskytování cenových signálů trhu.

Porovnání základních parametrů jednotlivých trhů je zobrazeno v tabulce 7.

energies a very short time before the delivery – in the order of days or even hours.

In addition to commodity trading the Market Operator ensures, through the short-term markets, providing secure financial settlement of closed transactions. It acts as the counterparty in all transactions, which allows anonymous trading, and it significantly reduces potential risks for the traders.

Of great advantage for market participants is that all deals closed on these markets are also automatically added to their positions. Contrary to external platforms, the participants need not perform additional registration of the transactions.

Key rules governing trading on OTE's short-term markets comprise:

- ensuring a neutral and secure environment for market participants,
- support for market competition,
- provision of market-related information,
- acting as a central counterparty for transactions executed anonymously,
- hedging risks in respect of financial settlement of transactions and physical supply of the commodity,
- ensuring non-discriminatory trading conditions for all participants,
- reducing barriers preventing market entry for new participants,
- providing price signals to the market.

Table 7 provides an overview of key specifics of short-term markets.

Tabulka 7 **Srovnání základních parametrů jednotlivých trhů**
Table 7 **Overview of key specifics of short-term markets**

	Elektrina • Electricity				Plyn • Gas	
	BT • BM	DT • DM	VDT • IM	VT • BMR	DT • DM	VDT • IM
Forma trhu Type of market	kontinuální párování continuous matching	denní aukce daily auction	akceptační vývěska notice board	akceptační vývěska notice board	denní aukce daily auction	kontinuální párování continuous matching
Obchodovaná perioda Traded period	12 nebo 24 hod. 12 or 24 hours	1 hod. 1 hour	1 hod. 1 hour	1 hod. 1 hour	*** 24 hod. ***24 hours	*** 24 hod. *** 24 hours
Minimální možné obchodovatelné množství Minimum tradable volume	1 MW x 12 nebo 24 hod. 1 MW x 12 or 24 hours	1 MWh	1 MWh	1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh
Maximální možné obchodovatelné množství Maximum tradable volume	* 50 MW x 12 nebo 24 hod. * 50 MW x 12 or 24 hours	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999 MWh	99 999,9 MWh
Nejmenší možný inkrement množství Smallest quantity increment	1 MW x 12 nebo 24 hod. 1 MW x 12 or 24 hours	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh	0,1 MWh
Měna obchodování Trading currency	CZK	EUR	CZK	CZK	EUR	EUR
Minimální možná cena Minimum price	CZK 1/MWh	** EUR -500/MWh	CZK -99,999/MWh	CZK -99,999/MWh	EUR 0.01/MWh	EUR 0.01/MWh
Maximální možná cena Maximum price	CZK 9,999/MWh	** EUR 3,000/MWh	CZK 99,999/MWh	CZK 99,999/MWh	EUR 4,000/MWh	EUR 4,000/MWh
Nejmenší možný inkrement ceny Smallest price increment	CZK 1/MWh	EUR 0.01/MWh	CZK 1/MWh	CZK 1/MWh	EUR 0.01/MWh	EUR 0.01/MWh
Možnost nulové ceny Zero price option	NE NO	ANO YES	NE NO	NE NO	NE NO	NE NO
Čas otevření trhu Market opens at	9:30 D-5	neomezené unlimited	15:00 D-1	H-1:00	neomezené unlimited	10:30 D-1
Čas uzavření trhu Market closes at	13:30 D-1	11:00 D-1	H-1:00	H-0:30	10:00 D-1	5:00 D+1

* V rámci jedné nabídky

** Druhá aukce je vyhlášována při dosažení či překročení dolní meze ceny -150 EUR/MWh, nebo horní meze ceny 500 EUR/MWh.

*** Plynárenský den od 6:00 do 6:00 hod.

* Within one bid

** Second auction is announced whenever the bottom price limit of EUR -150/MWh or the top price limit of EUR +500/MWh are reached or exceeded.

*** Gas day from 6:00 to 6:00

INTEGRACE TRHŮ S ELEKTŘINOU V EVROPE

Spolupráce energetických burz v rámci projektu Price Coupling of Regions (PCR) je příslibem vytvoření jednotného evropského trhu s elektrickou energií. PCR systém poskytuje jednotný algoritmus známý pod názvem EUPHEMIA a sjednocené operační postupy pro efektivní stanovení cen elektrické energie a využití přeshraniční přenosové kapacity.

Propojený region North West Europe (NWE) a region South West Europe (SWE) zahrnující trhy Německa/Rakouska, Francie, Belgie, Nizozemska, Lucemburska, Dánska, Finska, Švédsko, Norsko, Velké Británie, Španělska, Portugalska, Litvy, Lotyšska a Polska se v únoru 2015 rozšířil o Itálii a Slovinsko. Tyto propojené trhy, označené dnes jako MRC (Multi-Regional Coupling), dosahují roční spotřeby elektrické energie přibližně 2 800 TWh.

V regionu střední a východní Evropy (CEE) probíhalo obchodování na integrovaných denních trzích s elektrickou energií České republiky, Slovenska, Maďarska a Rumunska v rámci tak zvaného 4M MC, které bylo spuštěno 19. listopadu 2014 a nahradilo do té doby provozovaný CZ–SK–HU Market Coupling. V průběhu roku 2015 pokračovaly přípravy na připojení tohoto regionálního projektu k řešení MRC, a to na principu implicitní flow-base alokace přeshraničních kapacit. Mimo to iniciovali organizátoři trhů a provozovatelé přenosových soustav propojených trhů 4M MC ve druhé polovině roku 2015 diskusi se zástupci propojeného regionu MRC, aby našli řešení, jak propojit trhy těchto zemí před implementací flow-base alokace v regionu CEE. Cílem společnosti OTE je zprostředkovat co nejdříve svým účastníkům trhu možnost implicitní alokace přeshraniční kapacity na co největším množství přeshraničních profilů ČR.

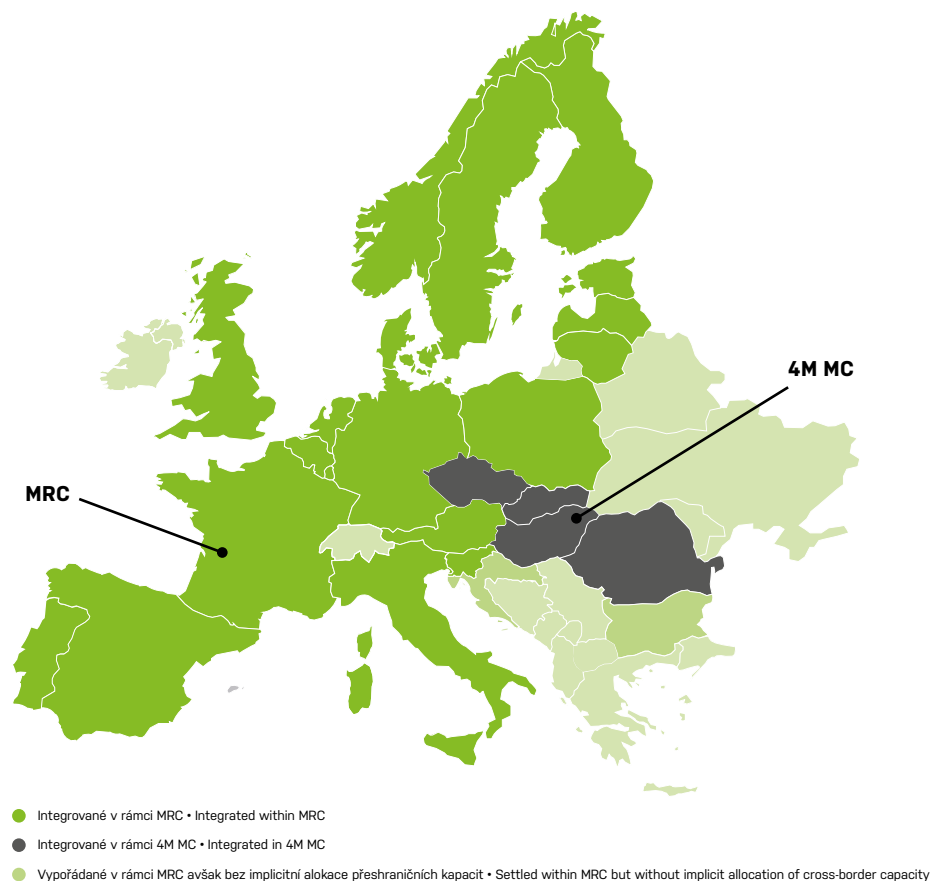
INTEGRATION OF ELECTRICITY MARKETS IN EUROPE

Cooperation of power exchanges within the Price Coupling of Regions (PCR) project aims to create a single European energy market. The PCR system provides a single algorithm known as EUPHEMIA and unified operating procedures for effective electricity price calculation and the efficient allocation of cross-border transmission capacities.

The integrated North West Europe (NWE) region and the South West Europe (SWE) region, including markets in Germany/Austria, France, Belgium, the Netherlands, Luxembourg, Denmark, Finland, Sweden, Norway, Great Britain, Spain, Portugal, Lithuania, Latvia and Poland was expanded in February 2015 to include Italy and Slovenia. The annual energy consumption of the integrated markets, currently called MRC (Multiregional Market Coupling), totals about 2,800 TWh.

In the Central and Eastern Europe (CEE) region, trading continued on the integrated day-ahead electricity markets of the Czech Republic, Slovakia, Hungary and Romania within the scope of the 4M MC scheme launched on 19 November 2014 that has replaced the previous CZ–SK–HU Market Coupling. In 2015, preparations went on to connect this regional project to the MRC solution on the basis of implicit flow-base allocation of cross-border capacities. In addition, in the second half of 2015 market organizers and transmission system operators of the 4M MC integrated markets initiated discussions with the representatives of the MRC integrated region to seek solutions to linking the markets of these countries prior to the implementation of the flow-base allocation in the CEE region. OTE's goal is to offer its market participants as soon as possible an option of implicit allocation of cross-border capacity at the largest number of cross-border profiles in the Czech Republic.

Obrázek 47 **Integrace spotových trhů v Evropě v závěru roku 2015**
 Figure 47 **Integration of spot markets in Europe at the end of 2015**

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S ELEKTRINOU A VYROVNÁVACÍ TRH S REGULAČNÍ ENERGIÍ

Krátkodobý trh s elektřinou sestává z obchodních platform blokového trhu, denního trhu a vnitrodenního trhu. Obchodování na všech trzích probíhá 7 dní v týdnu (tj. i v nepracovních dnech), 365 dnů v roce, přičemž jednotlivé trhy jsou koncipovány tak, aby možnost uzavírání obchodů a úpravy jejich obchodních pozic prostřednictvím těchto trhů na sebe časově navazovaly. Čtvrtým trhem, mírně odlišným od předcházejících, je vyrovnávací trh s regulační energií, který je organizován ve spolupráci s provozovatelem přenosové soustavy – společností ČEPS. Jeho odlišnost od ostatních trhů spočívá ve skutečnosti, že jednou z obchodujících stran je vždy provozovatel přenosové soustavy, který na tomto trhu opatřuje kladnou nebo zápornou regulační energii pro regulaci přenosové soustavy.

ORGANIZED SHORT-TERM ELECTRICITY MARKET AND BALANCING MARKET WITH REGULATING ENERGY

The short-term electricity market comprises trading platforms of the block market, the day-ahead market and the intra-day market. Trading on all markets takes place seven days a week (i.e. also on non-business days), 365 days a year. The markets are structured to ensure continuity and the possibility of closing deals and modifications of trading positions across the markets. The fourth, slightly different market is the balancing market with regulating energy, organized in cooperation with the transmission system operator, ČEPS. The difference from the other markets is that one of the trading parties is always the transmission system operator which acquires positive or negative regulating energy on this market for regulation of the transmission system.

BLOKOVÝ TRH S ELEKTŘINOU

Organizovaný blokovaný trh s elektřinou umožňuje kontinuálním způsobem obchodovat pevně určené bloky elektřiny na daný obchodní den, konkrétně jde o standardní bloky typu Base (0:00–24:00 h.), Peak (8:00–20:00 h.) a Offpeak (0:00–8:00 h.; 20:00–24:00 h.).

Obchodování s bloky začíná již pět dní před dnem dodávky v 9:30 hodin a doba ukončení obchodování je shodná s uzavěrou dvoustranných smluv, tj. v 13:30 hodin dne před dnem dodávky. Mezi prvním a posledním dnem obchodování je trh otevřen od 6:00 do 20:00 hodin. Nejmenší obchodovatelnou jednotku na blokovém trhu tvoří 1 MW výkonu po dobu hodinově odpovídající typu bloku. Například u bloku Base jde o 1 MW x 24 hodin = 24 MWh. Obdobným způsobem jsou definovány i ostatní obchodovatelné bloky.

Ceny na blokovém trhu jsou zadávány v celých Kč, přičemž minimální cena je 1 Kč/MWh a maximální cena činí 9 999 Kč/MWh. Rozhodujícím kritériem každé objednávky je tzv. limitní cena, která určuje hranici pro danou objednávku, nebo objednávka bez limitní ceny, která automaticky reprezentuje krajní cenové rozpětí objednávek. Další výhodou tohoto trhu je funkce automatického párování. Pomocí této funkcionality se automaticky spárují odpovídající objednávky v závislosti na limitních cenách v kombinaci s časovým údajem zavedení objednávky.

Obchodovaný objem elektřiny na blokovém trhu v roce 2015 dosáhl hodnoty téměř 40 GWh, což představuje dosavadní rekord v obchodovaném množství za dobu existence této platformy.

Obrázky 48 a 49 prezentují množství zobchodované elektřiny prostřednictvím blokového trhu.

ELECTRICITY BLOCK MARKET

The organized electricity block market allows continual trading of fixed electricity blocks on specific trading days; this applies to types of standard blocks: Base (0:00–24:00), Peak (8:00–20:00) and Off-peak (0:00–8:00; 20:00–24:00).

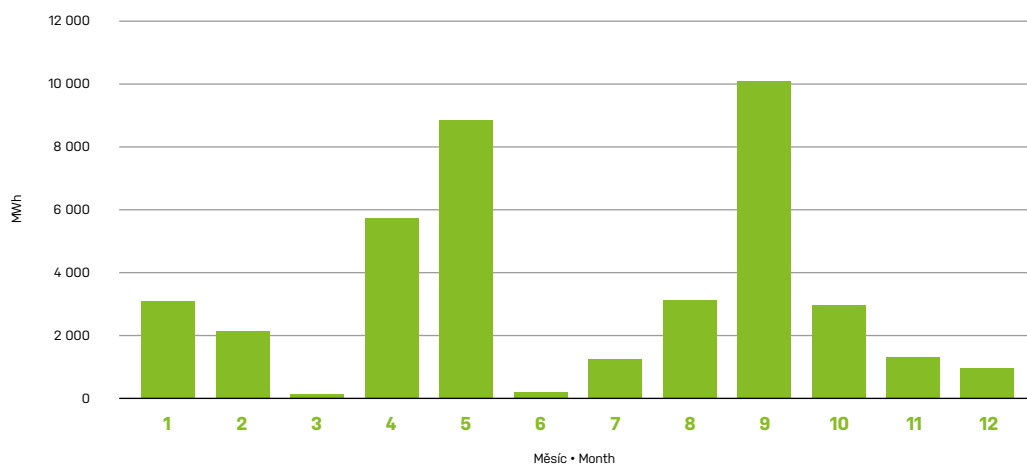
Block trading begins five days before the day of delivery at 9:30 and the close of trading is the same as the closing time for bilateral contracts registration, i.e. at 13:30 on the day preceding the delivery day. Between the first and the last trading day the market is open from 6:00 to 20:00. The smallest tradable unit on the block market is 1 MW for the duration (in hours) corresponding to the type of block. For the Base block, for example, this means 1 MW x 24 hours = 24 MWh. Other tradable blocks are defined in a similar manner.

Prices quoted on the block market are rounded to whole CZK; the minimum price is CZK 1 per MWh and the maximum price is CZK 9,999 per MWh. The key criterion for each order is the limit price which determines the limit for the specific order, or an order without a limit price that automatically represents the maximum possible price range of the orders. Another benefit of this market is automatic matching. This functionality facilitates automatic matching of corresponding orders in relation to limit prices and in combination with the time of submission of the orders.

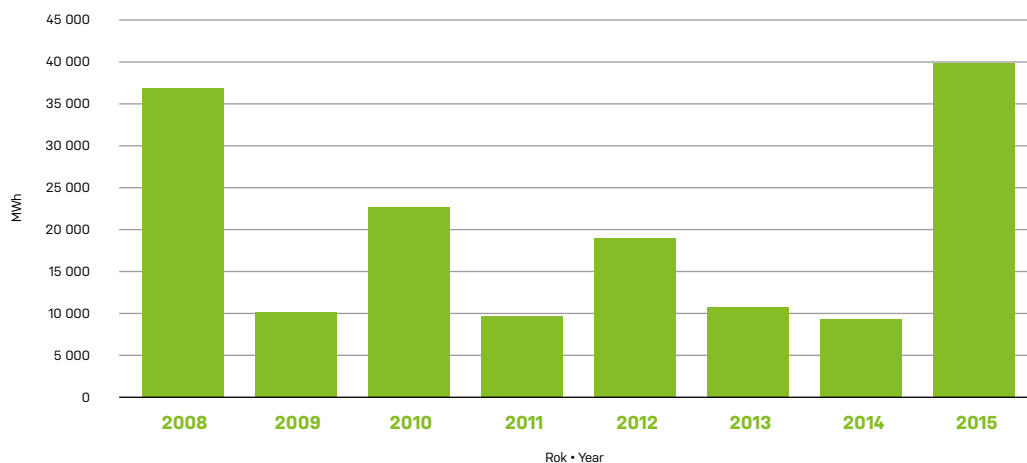
The volume of electricity traded on the block market in 2015 amounted to almost 40 GWh, representing an all-time high in the traded quantities during the existence of this platform.

Figures 48 and 49 document volumes of electricity traded on the block market.

Obrázek 48 **Množství zobchodované elektřiny na blokovém trhu v průběhu roku 2015**
 Figure 48 **Volumes of electricity traded on the block market in 2015**

Obrázek 49 **Vývoj zobchodovaného množství elektřiny na blokovém trhu v letech 2008–2015**
 Figure 49 **Trend in volumes of electricity traded on the block market in 2008–2015**

DENNÍ TRH S ELEKTŘINOU

Denní trh s elektřinou v ČR je založen na principu implicitní alokace přeshraničních kapacit (Market Coupling – MC) a je provozován společně s trhem slovenským, maďarským a rumunským pod označením 4M MC. K propojení těchto čtyř denních trhů je využito řešení Price Coupling of Regions (PCR), které je také implementováno v propojeném regionu MRC.

DAY-AHEAD ELECTRICITY MARKET

The day-ahead electricity market in the Czech Republic is based on the implicit allocation of cross-border capacities (Market Coupling – MC) and is operated in conjunction with the Slovak, Hungarian and Romanian markets under the name MC 4M. To interconnect these four day-ahead markets required to use the Price Coupling of Regions (PCR) solution, which is also implemented in the MRC integrated region.

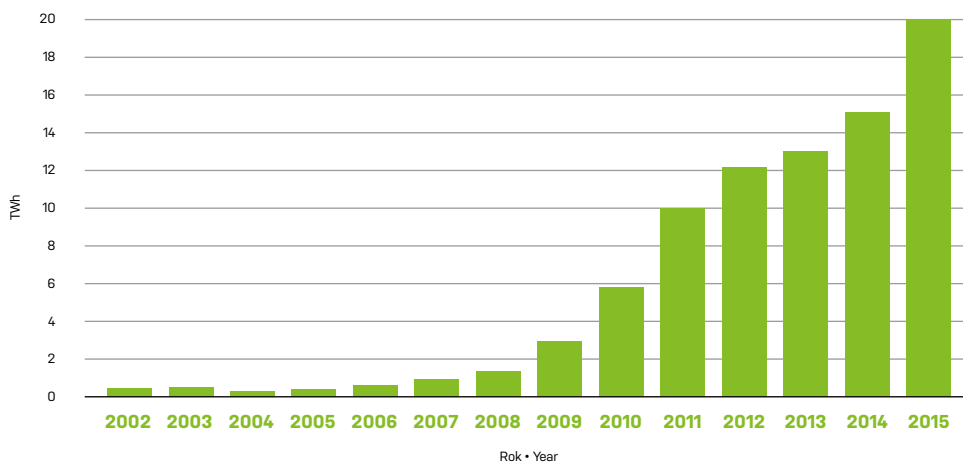
Na denním trhu ČR, provozovaném v rámci 4M MC na principu Market Coupling, mohou tedy účastníci trhu v ČR, SK, HU a RO uspokojit své požadavky na nákup či prodej elektřiny na následující den ve všech čtyřech tržních oblastech bez nutnosti explicitního získání přenosové kapacity.

Díky implementaci PCR řešení mohou účastníci trhu využít rozšířené struktury nabídek o blokové nabídky stejného typu, jaké znají účastníci trhu v západní Evropě. Mohou tedy vytvářet různé výrobní a spotřební scénáře v odlišných cenových úrovních, a zvýšit tak možnost realizovat svou obchodní strategii na denním trhu. Současně mohou obchodníci zadávat neomezený počet nabídek.

Through the day-ahead spot electricity market in the CR, operated on the Market Coupling principle within the 4M MC framework, market participants in the CR, SK, HU and RO may meet their requirements regarding the purchase or sale of electricity for the following day in all four trade areas without the need to explicitly acquire transmission capacity.

Due to the implementation of the PCR solution, market participants may use a broader bid structure, including also block bids of the same type, as known to market participants in Western Europe. This allows them to create different production and consumption scenarios at different price levels, and thus enhance the possibility to implement their business strategy on the day-ahead market. At the same time, traders can submit an unlimited number of bids.

Obrázek 50 **Vývoj objemů zobchodované elektřiny na DT v letech 2002–2015 (se zahrnutím EX/IM z DT)**
 Figure 50 **Trend in volumes of electricity traded on the day-ahead market in 2002–2015 (incl. EX/IM from DM)**

Zkušenosti již integrovaných trhů potvrzují následující skutečnosti:

- dochází k optimálnímu využití přeshraničních kapacit,
- integrace napomáhá vyrovnání elektrizačních soustav jednotlivých zemí,
- dochází ke stabilizaci cenových indexů a poklesu volatility spotových cen elektřiny,
- omezují se nákupy často nevyužitých kapacit přeshraničních profilů při explicitních aukcích,
- klesají rizika spojená s nákupem přeshraniční kapacity bez vlastnictví elektřiny pro export/import a naopak.

Data gathered from the operation of integrated markets show the following:

- cross-border capacity is used in an optimum way,
- integration facilitates balancing of power supply systems of neighbouring countries,
- price indices stabilize and spot prices of electricity are less volatile,
- purchases of unused load profile cross-border capacity in explicit auctions are reduced,
- risks arising from cross-border capacity purchases without electricity ownership for export/import are mitigated and vice versa.

Na DT je možné anonymně nabízet nebo poptávat elektřinu pro každou z 24 hodin obchodního dne. Výsledkem jsou uzavřené obchody na pevně stanovená množství elektřiny a vyhlášená cena pro každou obchodní hodinu obchodního dne. Podávat nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup je možné do 11:00 hodin v den před obchodním dnem. Cena je pro každou hodinu stanovena jako marginální. V roce 2015 bylo minimální množství, které lze na tomto trhu zobchodovat, 1 MWh, maximální množství pak 99 999 MWh. Minimální cena nabídky na denním trhu činí -500 EUR/MWh. Maximální cena nabídky činí +3 000,00 EUR/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

V případě, kdy výsledná spotová cena v jednotlivé hodině dne dosáhne definované prahové hodnoty nebo ji překročí (horní prahová hodnota: +500 EUR/MWh, dolní prahová hodnota: -150 EUR/MWh), je iniciována procedura tzv. „druhé aukce“, jejímž cílem je umožnit znovuotevření DT k aktualizaci nabídek/poptávek a případnou nápravu neobvyklého stavu na DT s elektřinou.

V průběhu roku 2015 dosahovaly ceny na denním trhu v převážně většině kladných hodnot, pouze v několika jednotlivých obchodních hodinách dosáhly ceny vzhledem ke specifické situaci na trhu s elektřinou záporných hodnot. Obrázek 51 ukazuje pohyb cen v prosinci. Výše cen v průběhu roku 2015 však nedosáhla hodnot, při nichž by byla iniciována procedura druhé aukce.

The day-ahead spot market allows offering or demanding electricity anonymously for every hour of the 24-hour trading day. The outcome is deals closed for fixed volumes of electricity and a set price for every trading hour of the trading day. Both sale bids and purchase bids may be submitted until 11:00 on the day preceding the trading day. Prices are set as market clearing prices for every hour. In 2015, the minimum tradable volume was 1 MWh, the maximum volume was 99,999 MWh. The minimum bid price on the day-ahead market has been EUR -500 per MWh. The maximum bid price has been EUR +3,000.00/MWh. The volume of electricity is specified in MWh, with one decimal place.

In the event the resulting spot price at a specific hour reaches or exceeds the defined threshold values (top threshold value: EUR +500/MWh, bottom threshold value: EUR -150/MWh), the so-called "second auction" procedure is initiated with the aim to enable reopening of DM for updating bids and, if needed, to correct any unusual situation on the day-ahead electricity market should it occur.

Prices on the day-ahead market showed mostly positive values in 2015, only in several separate trading hours negative bid prices occurred due to specific conditions on the electricity market. Figure 51 documents the movement of prices in December. However, prices in the course of 2015 did not reach the level required to initiate a second auction.

Obrázek 51 **Market spot index v průběhu prosince 2015**

Figure 51 **Market spot index in December 2015**

Na obrázcích 52 až 54 jsou prezentovány výsledky organizovaného denního trhu v roce 2015. Obdobně jako v minulých letech pokračoval i v roce 2015 významný nárůst obchodování. Objem obchodů s elektřinou uzavřených na denním trhu OTE za rok 2015 dosáhl 19,97 TWh. Jde o meziroční nárůst ve výši 32,15% oproti roku 2014, v němž účastníci obchodování uzavřeli obchody ve výši 15,11 TWh. Celkový zobchodovaný objem na DT v ČR v roce 2015 představoval více než 30% tuzemské netto spotřeby.

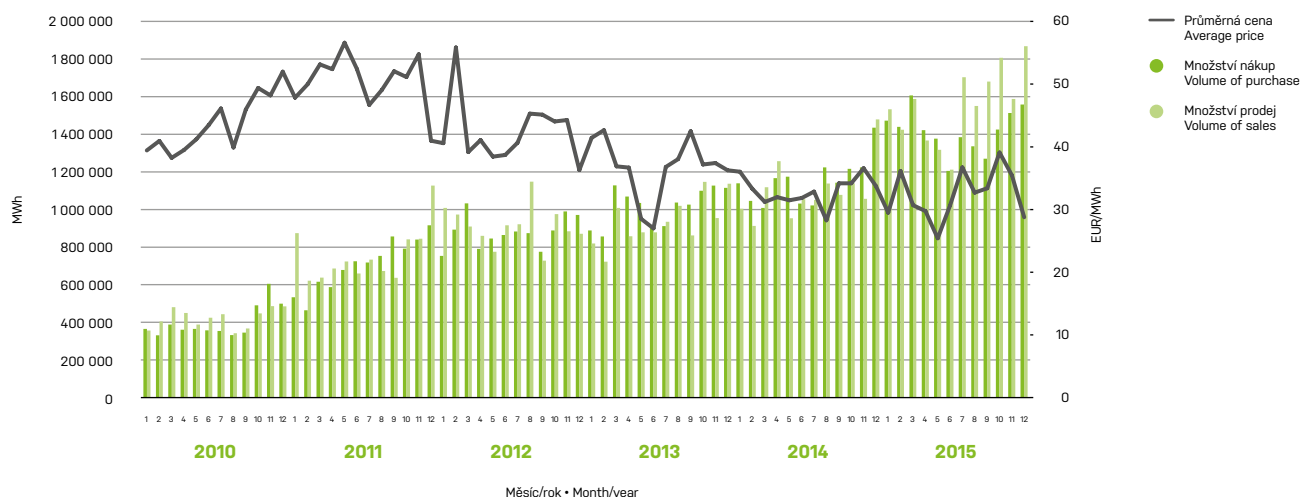
Průměrná cena obchodů na denním trhu OTE dosáhla v průběhu roku 2015 hodnoty 32,32 EUR/MWh.

Figures 52–54 show the results of the organized day-ahead spot market in 2015. Similarly to recent years, significant growth in trading on DM continued in 2015. The volume of electricity traded on OTE's day-ahead market totalled 19.97 TWh in 2015, accounting for a 32.15% increase compared to 2014, when trading participants closed deals amounting to a total of 15.11 TWh. The total volume of DM electricity trading in the Czech Republic accounted for more than 30% of domestic net consumption in 2015.

The average price of trades on OTE's day-ahead sport market in 2015 was EUR 32.32/MWh.

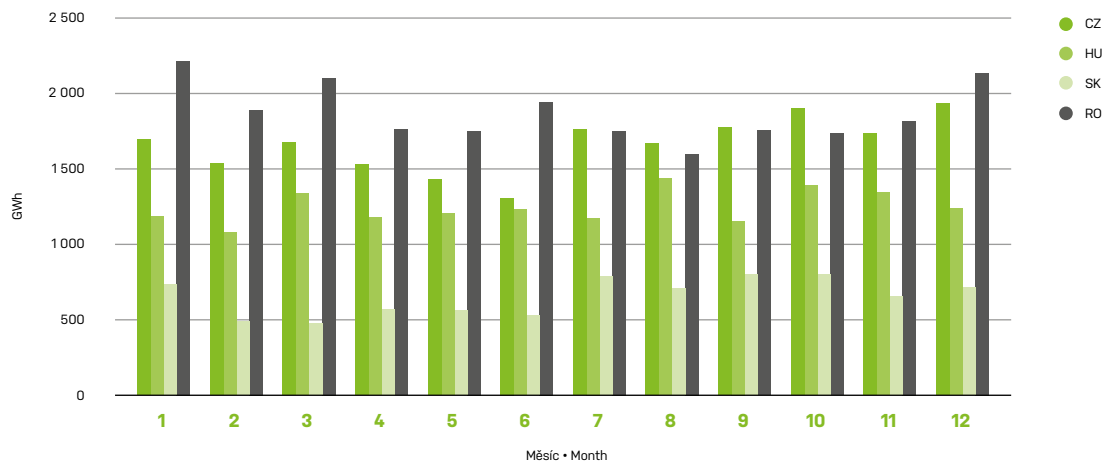
Obrázek 52 **Množství zobchodované elektřiny a průběh průměrné ceny na denním trhu v jednotlivých měsících roku 2010 až 2015**

Figure 52 **Volumes of traded electricity and average prices on the day-ahead market in specific months of 2010–2015**

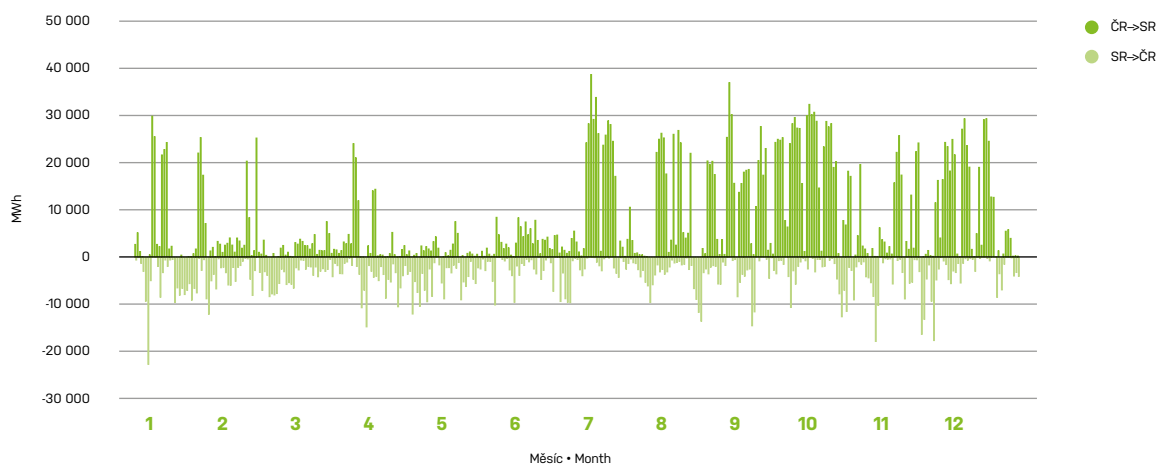

Obrázek 53 **Zobchodované množství na denních trzích CZ, SK, HU a RO v jednotlivých měsících roku 2015**

Figure 53 **Volumes of electricity traded on CZ, SK, HU and RO day-ahead markets in specific months of 2015**

Obrázek 54 **Saldo přeshraničního toku na hranici CZ/SK po jednotlivých dnech roku 2015**
 Figure 54 **Balance of CZ/SK cross-border flows on specific days of 2015**

Pokud přidělená přeshraniční kapacita pro implicitní denní aukci nedostačuje požadovanému vypočtenému toku mezi dvěma oblastmi, dojde v dané oblasti a hodině ke vzniku rozdílné spotové ceny. Tato situace je rovněž označována pojmem „rozpojení trhů“. Jak je patrné z následujícího obrázku 55, k rozpojení českého a slovenského trhu došlo zhruba v 9,7% hodiny uplynulého roku. Tento fakt svědčí o dostatku přeshraniční přenosové kapacity na profilu CZ/SK. Mezi denním trhem ČR a HU bylo v roce 2015 dosaženo rozdílných cen zhruba v 68% hodin tohoto období a rozdílných cen mezi oblastmi CZ a RO bylo dosaženo v 81% obchodních hodin roku 2015.

If the allocated cross-border capacity for daily implicit auction does not meet the required calculated flow between two trade areas, it results in two different spot prices for the two areas at the specific hour. This situation is also described as "market decoupling". The following Figure 55 demonstrates that the prices of the Czech and Slovak markets were different in about 9.7% of the past year's hours. This trend testifies to sufficient CZ/SK cross-border transmission capacity. In 2015 different prices between the day-ahead markets in the CR and HU occurred in about 68% of hours over the monitored period, and different prices between the CZ and RO trade areas occurred in 81% of trading hours in 2015.

Obrázek 55 **Konvergence cen mezi tržními oblastmi v roce 2015¹⁷**
 Figure 55 **Price convergence between trade areas in 2015¹⁷**

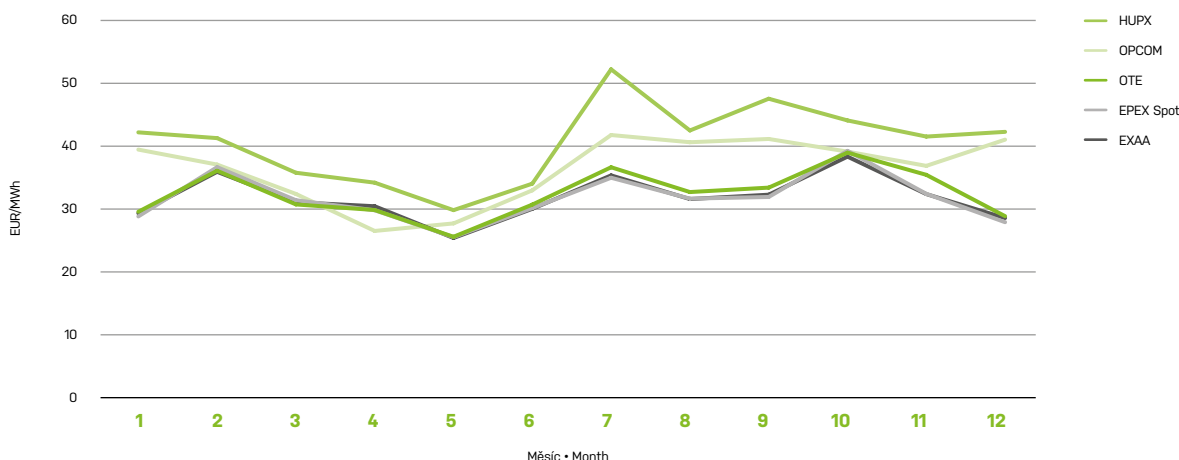
¹⁷ Konvergence cen mezi CZ a RO je vyhodnocena za rok 2014 pouze pro období 4M MC.

¹⁷ Convergence of prices between CZ and RO for 2014 is assessed for the 4M MC period only.

Srovnání spotových cen v regionu je prezentováno na obrázku 56, který ukazuje průběhy průměrných měsíčních cen dosahovaných na denním trhu OTE (ČR), HUPX (HU), EPEX (oblast Německo/Rakousko), EXAA (oblast Německo/Rakousko) a OPCOM (RO). Opět se projevuje vysoká korelace cen OTE s cenami dosaženými na denních trzích v Německu a Rakousku.

Figure 56 provides comparison of spot prices in the region: the trend in average monthly prices on the day-ahead markets of OTE (Czech Republic), HUPX (Hungary), EPEX (Germany/Austria), EXAA (Germany/Austria) and OPCOM (Romania). High correlation of OTE prices with prices on day-ahead markets in Germany and Austria is again evident.

Obrázek 56 **Srovnání průměrných měsíčních cen na denním trhu OTE, HUPX, EPEX SPOT (Německo), EXAA a OPCOM v roce 2015 (zdroj: OTE, EPEX SPOT, EXAA, HUPX, OPCOM)**
 Figure 56 **Comparison of average monthly prices on the day-ahead market of OTE, HUPX, EPEX SPOT(Germany), EXAA and OPCOM in 2015 (sources: OTE, EPEX SPOT, EXAA, HUPX, OPCOM)**

VNITRODENNÍ TRH S ELEKTŘINOU

Prostřednictvím organizovaného vnitrodenního trhu s elektřinou obchodníci anonymně nabízejí nebo poptávají elektřinu (formou tzv. akceptační vývěsky) v průběhu obchodního dne, a to až do limitního času 60 minut před realizací dodávky či odběru. Obchodování na vnitrodenním trhu se otevírá v 15:00 hodin na všechny obchodní hodiny následujícího dne. Minimální obchodované množství je 1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky je -99 999 Kč/MWh, maximální cena nabídky +99 999 Kč/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

Objem obchodů uzavřených v roce 2015 na vnitrodenním trhu s elektřinou dosáhl hodnoty 539 GWh, což představuje více než 21% meziroční nárůst. Na obrázcích 57 až 60 jsou prezentovány výsledky organizovaného vnitrodenního trhu s elektřinou v roce 2015. Nutno podotknout, že vnitrodenní trh s elektřinou je vnitrostátním trhem ČR. Integrace evropských vnitrodenních trhů jsou nyní předmětem intenzivních jednání. Vzhledem k trendům ve způsobu obchodování na vnitrodenní

INTRA-DAY ELECTRICITY MARKET

The organized intra-day electricity market allows traders to offer or demand electricity anonymously (in the form of a "notice board") the current trading day until the limit time of 60 minutes before the execution of the supply or consumption. Trading on the intra-day market opens at 15:00 for all trading hours of the following day. The minimum traded volume is 1 MWh, the maximum volume is 99,999 MWh, the minimum bid price is CZK -99,999 per MWh, and the maximum bid price is CZK +99,999 per MWh. The volume of electricity is specified in MWh, with one decimal place.

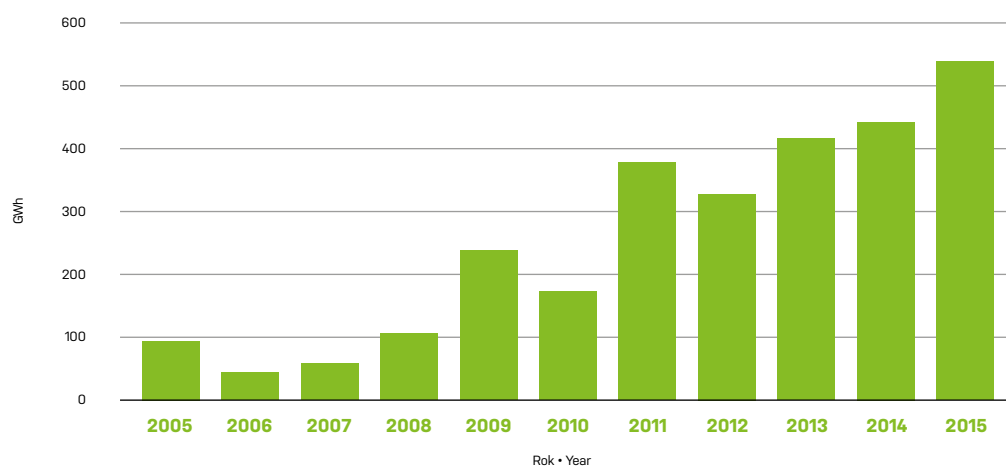
The volume of deals closed in 2015 on the intra-day electricity market amounted to 539 GWh, representing a 21% increase year-on-year. Figures 57–60 show the results of the organized intra-day electricity market in 2015. Note that the intra-day electricity market is a Czech internal market. Discussions about the integration of European intra-day markets are currently under way. In view of the trends in the method of trading on the intra-day basis, a brand new business platform of the intra-day electricity market began to develop in 2015 that should be introduced to

bázi započal v průběhu roku 2015 vývoj zcela nové obchodní platformy vnitrodenního trhu s elektřinou, s jehož představením obchodníkům a produkčním spuštěním se počítá v druhé polovině roku 2016. Tato obchodní platforma bude zcela nová, založená na principu kontinuálního párování nabídek. Jejím cílem je poskytnout obchodníkům komfort srovnatelný s předními evropskými burzami.

traders and launched in the second half of 2016. This trading platform will be completely new, based on the principle of continuous bid matching. Its aim is to provide traders with comfort comparable with leading European exchanges.

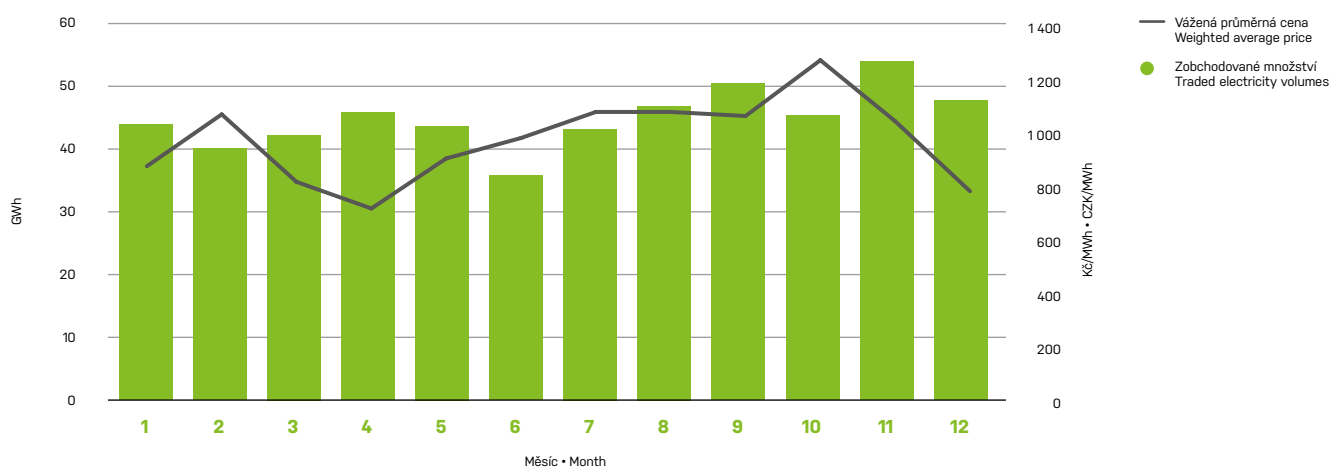
Obrázek 57 **Množství zobchodované elektřiny na vnitrodenním trhu v letech 2005–2015**

Figure 57 **Volumes of electricity traded on the intra-day market in 2005–2015**

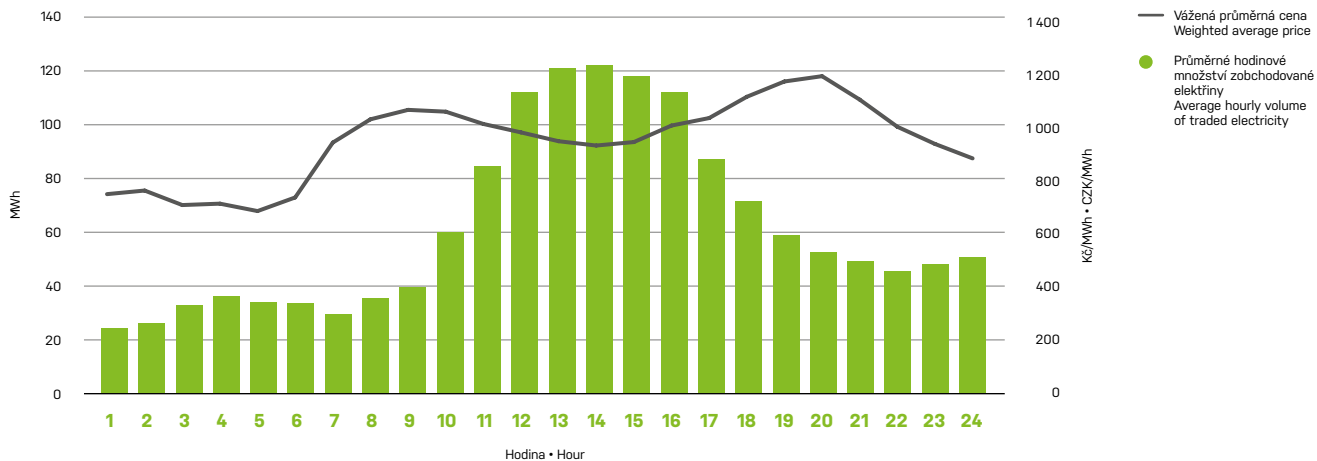
Obrázek 58 **Množství zobchodované elektřiny a průběh vážené průměrné ceny na vnitrodenním trhu v jednotlivých měsících roku 2015**

Figure 58 **Volumes of traded electricity and weighted average prices on the intra-day market in specific months of 2015**

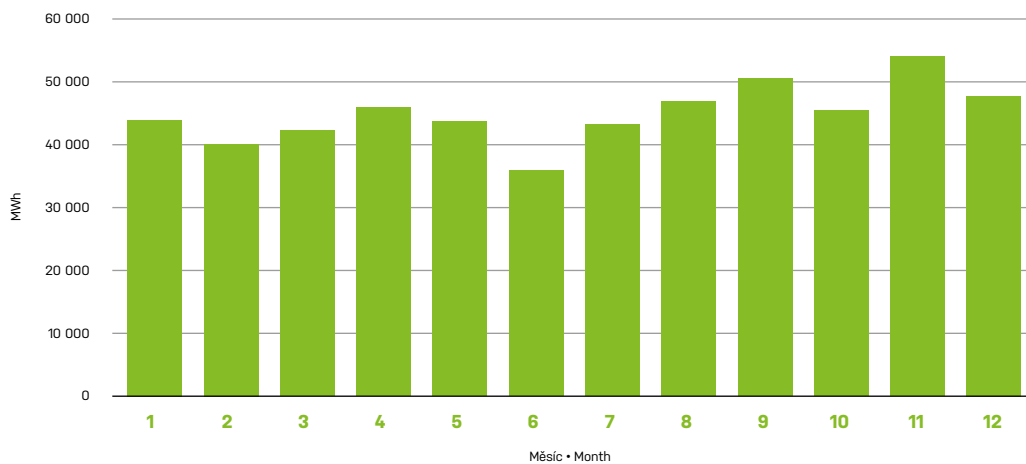
Obrázek 59 **Průměrné množství zobchodované elektřiny a průběh vážené průměrné ceny na vnitrodenním trhu v jednotlivých hodinách roku 2015**

Figure 59 **Average volumes of traded electricity and weighted average prices on the intra-day market at specific hours of 2015**

Obrázek 60 **Vývoj měsíčních objemů zobchodované elektřiny na vnitrodenním trhu v roce 2015**

Figure 60 **Monthly volumes of electricity traded on the intra-day market in 2015**

ВYROVNÁVACÍ TRH S REGULAČNÍ ENERGIÍ

Specifickým místem pro obchodování bezprostředně před časem dodávky či odběru je platforma vyrovnávacího trhu s regulační energií. Na tomto trhu mohou účastníci v čase až 30 minut před obchodní hodinou nabízet či poptávat elektřinu již pouze v podobě kladné či záporné regulační energie, kde v obou případech představuje protistranu tohoto obchodu provozovatel přenosové soustavy. Pro účastníky trhu se tedy jedná o poslední možnost úpravy jejich obchodní pozice. Regulační energie obstaraná na tomto trhu pomáhá provozovateli přenosové soustavy k tomu, aby soustavu mohl operativně řídit a bilancovat.

Obchodování na vyrovnávacím trhu s regulační energií se mohou na rozdíl od ostatních krátkodobých trhů účastnit také registrovaní účastníci trhu, kteří nejsou subjekty zúčtování odchylek. Musejí však splnit podmínky registrace k přístupu na tento trh.

Motivace účastníků tohoto trhu poskytovat kladnou nebo zápornou regulační energii je podpořena oceněním nabídek na vyrovnávacím trhu. Výsledná jednotková cena, která je účastníkovi zúčtována, je vždy minimálně rovna nabídkové ceně, se kterou účastník na vyrovnávací trh vstupoval. Pokud však nakoupená regulační energie přispívá k vyrovnání systémové odchylky (převážná většina případů) a průměrná cena veškeré aktivované regulační energie je vyšší, pak je výsledná jednotková cena rovna této průměrné ceně. Druhým krokem ke zvýšení motivace k účasti na vyrovnávacím trhu je princip stanovení ceny protiodchylky, jejíž princip je blíže popsán ve vyhlášce Pravidla trhu a v kapitole Trh s elektřinou.

Jak je zřejmé z obrázku 60, došlo v průběhu roku 2015 k poklesu objemu regulační energie zobchodované na vyrovnávacím trhu. Množství zobchodované regulační energie na vyrovnávacím trhu v jednotlivých měsících roku 2015 je znázorněno na obrázku 61.

Na likviditu vyrovnávacího trhu s regulační energií má vliv několik faktorů. Za primární lze považovat snahu provozovatele přenosové soustavy o snižování výdajů za podpůrné služby. Ze strany účastníků trhu je to pak tlak zúčtovací ceny odchylek, který nutí SZ využít možnosti minimalizace své odchylky v době blízké obchodní hodině.

BALANCING MARKET WITH REGULATING ENERGY

The platform of balancing market with regulating energy represents a specific place for trading shortly before the time of supply or consumption. Participants in this market may offer or demand electricity up to 30 minutes before delivery hour, solely as positive or negative regulating energy where the transmission system operator in both cases acts as the counterparty of the transaction. The market participants have the last chance of adjusting their trade position. Regulating energy acquired on this market helps the transmission system operator to manage and balance the system as needed.

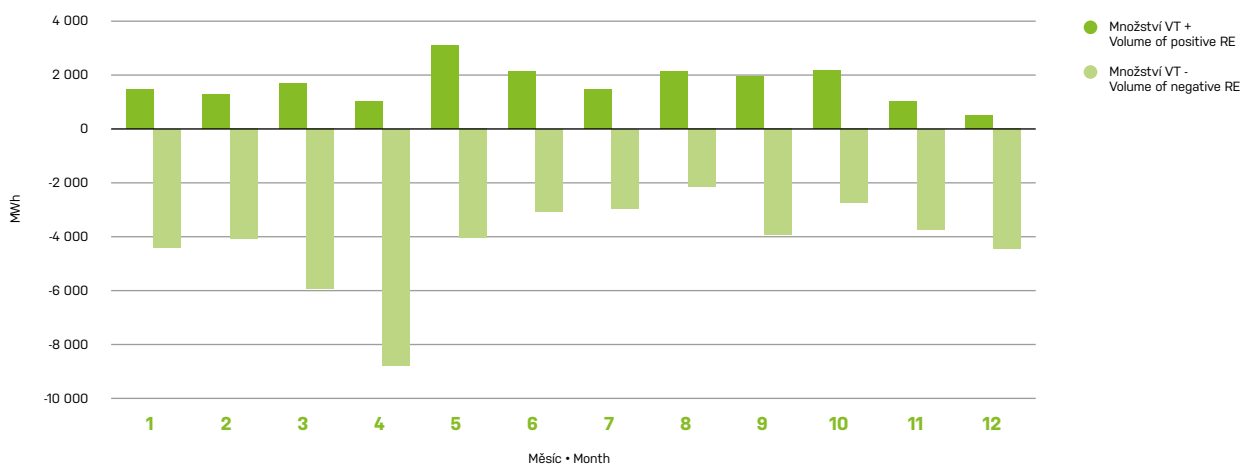
Unlike other short-term markets, trading on the balancing market with regulating energy is accessible also for registered market participants that are not balance responsible parties. However, they must meet the registration requirements to access the market.

Motivation of the participants in this market to provide positive or negative regulating energy is supported by evaluation of bids on the balancing market. The resulting unit price paid to every market participant is always at least equal to the bid price that was entered by the market participant when submitting the bid to the balancing market. However, if the purchased regulating energy contributes to compensating for a system imbalance (which occurs in most cases) and the average price of all enabled regulating energy is higher, then the resulting unit price equals the average price. Another step boosting the participants' motivation to take part in the balancing market is the mechanism of determining the price of the counter-imbalance defined in the Market Rules and the chapter Electricity market.

As Figure 60 documents, in 2015 the volume of regulating energy traded on the balancing market decreased. Figure 61 illustrates volumes of regulating energy traded on the balancing market in specific months of 2015.

Several factors contribute to liquidity of the balancing market with regulating energy. The primary factor is the transmission system operator's efforts to reduce expenses related to ancillary services. In addition, market participants are affected by the settlement price of imbalances, which forces them to use the opportunity to minimize their imbalances at the time close to the trading hour.

Obrázek 61 **Množství zobchodované regulační energie na vyrovnávacím trhu v jednotlivých měsících roku 2015**
 Figure 61 **Volumes of regulating energy traded on the balancing market in specific months of 2015**

Obsahem následující tabulky 8 je vývoj obchodování s regulační energií na VT v jednotlivých letech. Ukazuje na zajímavý podíl záporné regulační energie na veškeré použité RE- pro vyrovnání systémové odchylky.

Table 8 below shows the trend in trading regulating energy on the balancing market in specific years. It documents the growing proportion of negative regulating energy in all RE- used for offsets of system imbalances.

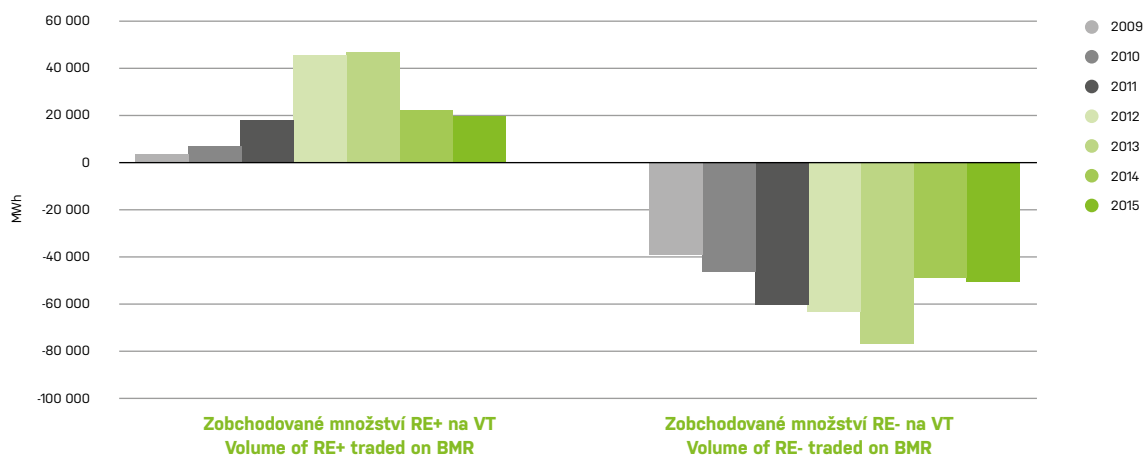
Tabulka 8 **Porovnání množství a cen RE z VT v letech 2012–2015**
 Table 8 **Comparison of volumes and prices of RE on the balancing market in 2012–2015**

	2012	2013	2014	2015
Zobchodované množství RE+ na VT (MWh) Traded volume of RE+ on BMR (MWh)	45 851,50	46 855,3	22 382,4	19 925,7
Zobchodované množství RE- na VT (MWh) Traded volume of RE- on BMR (MWh)	-62 956,10	-76 785,9	-48 777,1	-50 508,5
Průměrná cena RE+ na VT (Kč/MWh) Average price of RE+ on BMR (CZK/MWh)	2 496	2 486	2 420	2 550
Průměrná cena RE- na VT (Kč/MWh) Average price of RE- on BMR (CZK/MWh)	-46	-38	-13	12
Procento z celkové použité RE+ (%) Share in total used RE+ (%)	11,80	12,41	8,01	7,01
Procento z celkové použité RE- (%) Share in total used RE- (%)	16,14	18,65	12,48	12,10

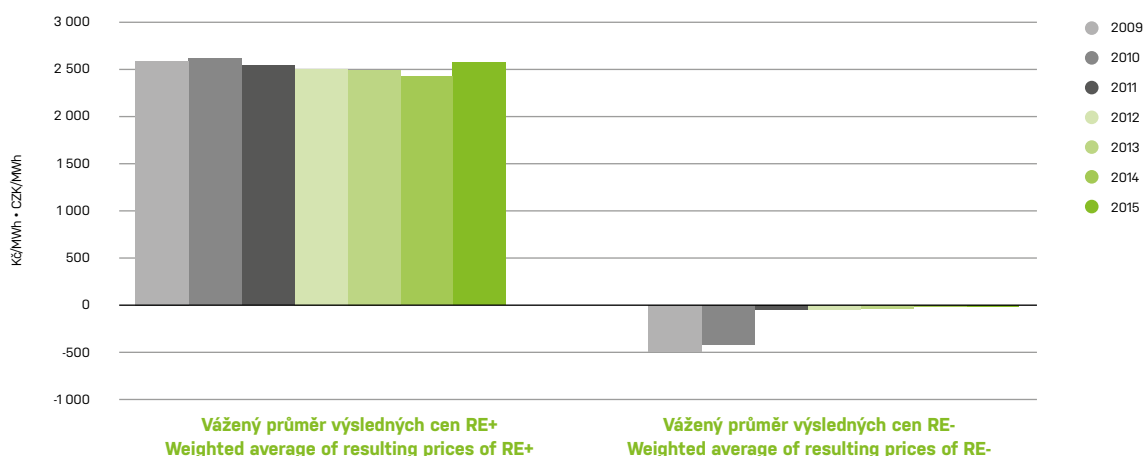
Zobchodovaná množství regulační energie a dosažené ceny na VT jsou zobrazeny na obrázcích 62 a 63.

Volumes of regulating energy traded on BMR and bid prices are documented in Figures 62 and 63.

Obrázek 62 **Množství zobchodované regulační energie na vyrovnávacím trhu v letech 2009–2015**
 Figure 62 **Volumes of regulating energy traded on the balancing market in 2009–2015**

Obrázek 63 **Průměrná cena regulační energie na vyrovnávacím trhu v letech 2009–2015**
 Figure 63 **Average prices of regulating energy on the balancing market in 2009–2015**

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S PLYNEM

Organizovaný krátkodobý trh s plynem byl spuštěn operátorem trhu v roce 2010. Stejně jako při obchodování s elektřinou i zde probíhá obchodování 7 dní v týdnu (tj. i v nepracovních dnech), 365 dnů v roce, přičemž jednotlivé trhy na sebe časově navazují. Odlišností od organizovaného trhu s elektřinou je jednak obchodní jednotka – 1 obchodní den a jednak doba plynárenského dne (6:00–6:00 hodin).

ORGANIZED SHORT-TERM GAS MARKET

The organized short-term gas markets were launched by the Market Operator in 2010. Similarly to electricity trading, trading on these markets takes place seven days a week (i.e. also on non-business days), 365 days a year, and the specific markets are structured to ensure continuity. Differences from the organized electricity market include the trading unit – 1 gas day, and the duration of the gas day (6:00–6:00).

Krátkodobý trh s plynem v ČR představuje:

- denní trh s plynem¹⁸,
- vnitrodenní trh s plynem.

Tyto trhy jsou organizovány v měně EUR.

Dalším z trhů organizovaných operátorem trhu je trh s nevyužitou tolerancí. Popis tohoto trhu a jeho výsledky jsou uvedeny v kapitole Trh s plynem.

DENNÍ TRH S PLYNEM

Organizovaný denní trh s plynem je založen na obdobném principu jako denní trh s elektřinou, tj. na principu sesouhlasení nabídek/poptávek (aukčním principu).

Uzavírka obchodování je v 10:00 hodin s vyhlášením výsledků do 10:30 hodin. Minimální obchodované množství je 0,1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup činí 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství plynu se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

Na základě výsledků obchodování byl tento trh novelou Pravidel trhu s platností od 1. 7. 2016 zrušen. Roli denního trhu prakticky převzal vnitrodenní trh s plynem, který se od 1. 7. 2016 otevírá v 9:00 den před dnem dodávky.

VNITRODENNÍ TRH S PLYNEM

Organizovaný vnitrodenní trh s plynem umožňuje účastníkům trhu s plynem kontinuální obchodování i v průběhu plynárenského dne. Vnitrodenní trh s plynem pro daný den dodávky se do 30. 6. 2016 otevírá v 10:30 hodin dne předcházejícího plynárenskému dni¹⁹, ve kterém dochází k dodávce, a je ukončen hodinu před ukončením plynárenského dne, ve kterém dochází k dodávce. S platností od 1. 7. 2016 se tento trh otevírá v 9:00 hodin.

Uzavírání obchodů je založeno na principu automatického párování zadaných objednávek na základě ceny a časové známky zavedení objednávky. Minimální obchodované množství je 0,1 MWh, maximální 99 999,9 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup činí 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

The short-term gas market in the Czech Republic comprises:

- day-ahead gas market¹⁸,
- intra-day gas market.

The foregoing markets are organized in EUR.

Another market organized by the Market Operator is the unused tolerance market. This market and its results are described in more detail in the chapter Gas Market.

DAY-AHEAD GAS MARKET

The organized day-ahead gas market is based on a similar principle as the day-ahead electricity market, i.e. the principle of supply/demand bid matching (auction principle).

Trading closes at 10:00 and results are released by 10:30 at the latest. The minimum traded volume is 0.1 MWh, the maximum volume is 99,999 MWh, the minimum price of an offer to supply/sell and a bid to consume/buy is EUR 0.01 per MWh, and the maximum price of the sale bid is EUR 4,000 per MWh. The volume of gas is specified in MWh, with one decimal place.

Based on the trading results, this market has been cancelled by an amendment to the Market Rules that comes into force as of 1 July 2016. The operation of the day-ahead market shall be transferred to the intra-day gas market that will open at 9:00 prior to the delivery day as of 1 July 2016.

INTRA-DAY GAS MARKET

The organized intra-day gas market allows gas market participants continuous trading in the course of a gas day. Until 30 June 2016, for the relevant delivery day the intra-day gas market opens at 10:30 on the day preceding the gas day¹⁹, on which the gas is delivered, and closes one hour before the close of the gas day on which the gas is delivered. Effective as of 1 July 2016, this market opens at 9:00.

The execution of transactions is based on the principle of automatic matching of submitted orders according to the price and the time identifier of the order submission. The minimum traded volume is 0.1 MWh, the maximum volume is 99,999.9 MWh, the minimum price of an offer to supply/sell and a bid to consume/buy is EUR 0.01 per MWh, and the maximum price of the sale bid is EUR 4,000 per MWh. The volume of gas is specified in MWh, with one decimal place.

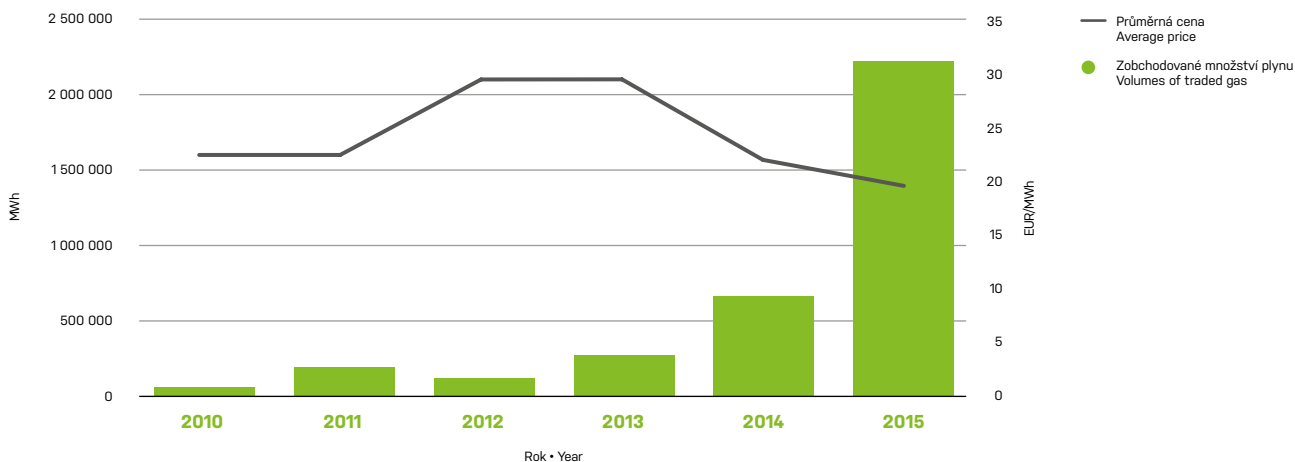
¹⁸ Pouze do 30. 6. 2016

¹⁹ Od 1. 7. 2016 bude vnitrodenní trh otevřen již v 9:00 dne předcházejícího plynárenskému dni.

¹⁸ Only until 30 June 2016

¹⁹ As of 1 July 2016, the intra-day gas market opens at 9:00 on the day preceding the gas day.

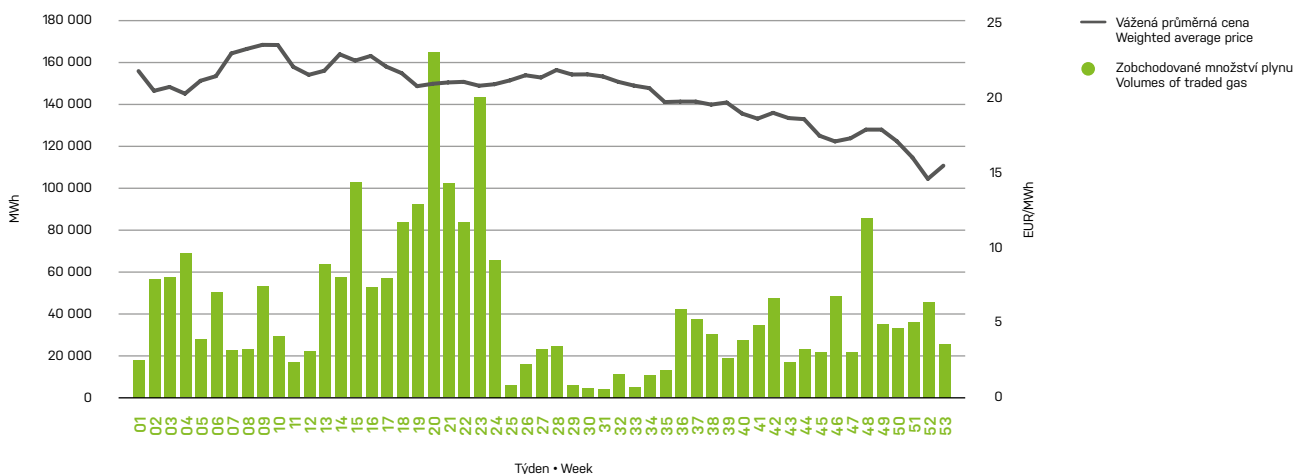
Obrázek 64 **Množství zobchodovaného plynu a průměrná cena na vnitrodenním trhu s plynem v letech 2010–2015**
 Figure 64 **Volumes of traded gas and average prices on the intra-day gas market in 2010–2015**

Na vnitrodenním trhu s plynem bylo zobchodováno v průběhu roku 2015 celkem 2 228 GWh plynu za celkem 45,12 mil. EUR. Jde o meziroční nárůst o rekordních 236%. Průměrná cena obchodovaného plynu na vnitrodenním trhu v roce 2015 činila 20,25 EUR/MWh. Množství zobchodovaného plynu a průběh průměrné ceny jsou zobrazeny na obrázku 65.

In 2015, a total of 2,228 GWh was traded on the intra-day gas market in the amount of EUR 45.12 million, representing a record increase of 236% year-on-year. The average price of gas traded on the intra-day market in 2015 amounted to EUR 20.25/MWh. Figure 65 documents volumes of traded gas and average prices.

Obrázek 65 **Množství zobchodovaného plynu a průběh průměrné ceny na vnitrodenním trhu s plynem v jednotlivých týdnech roku 2015**
 Figure 65 **Volumes of traded gas and average prices on the intra-day gas market in specific weeks of 2015**

ÚČASTNÍCI KRÁTKODOBÉHO TRHU S ELEKTŘINOU A PLYNEM

Jednou z největších předností krátkodobých trhů OTE je nabízená komplexita služeb, které účastníci trhu na jednom místě a v jeden okamžik dostávají. Od finančního zajištění obchodů, jejich realizace a finančního vypořádání až po automatické zahrnutí obchodů do pozice daného účastníka trhu a vyhodnocení odchylek v systému OTE. V roce 2015 využilo toto nabízené řešení 111 tuzemských a zahraničních účastníků trhu, kteří mají možnost obchodovat na krátkodobých trzích s elektřinou, a 92 účastníků působících na krátkodobém trhu s plynem.²⁰

Počet nových účastníků trhu s elektřinou v roce 2015 byl navýšen o 8 %, na trhu s plynem se rostoucí trend projevil ještě výrazněji, a to 19 %.

Zatímco převážnou většinu evidovaných účastníků tvoří výrobci nebo obchodníci, možnost zapojit se zvažují stále častěji i velcí spotřebitelé z řad energeticky náročných podniků, kteří se snaží diverzifikovat své portfolio nákupů energií, a snižovat tak náklady na jejich pořízení. Pokračující liberalizace energetického trhu a přibývající zkušenosti v obchodování s komoditami zpřístupnily toto odvětví i malým a středním společnostem.

Na obrázku 66 je zobrazen vývoj počtu účastníků krátkodobého trhu s elektřinou a plynem v jednotlivých letech.

PARTICIPANTS IN SHORT-TERM ELECTRICITY AND GAS MARKETS

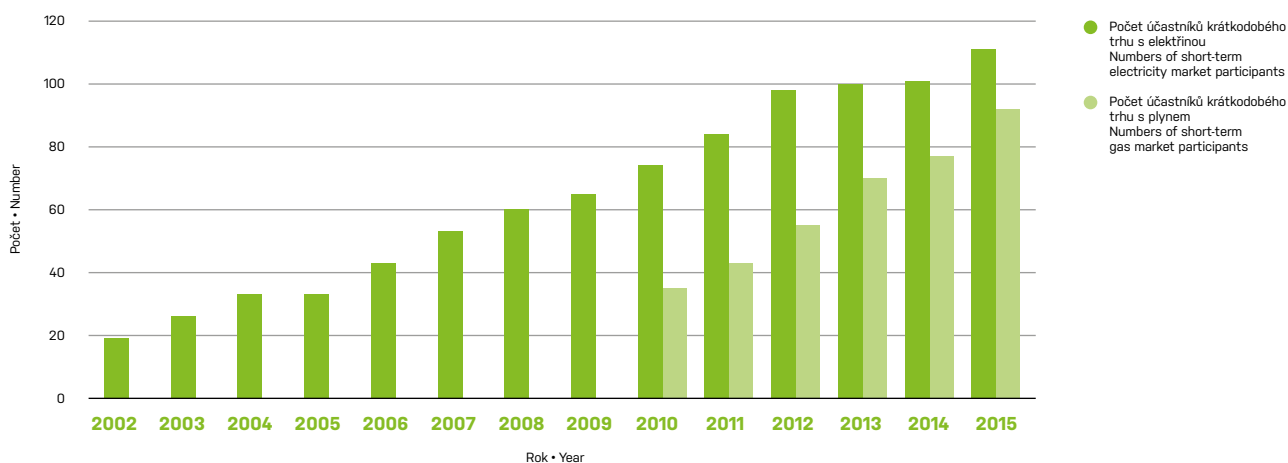
One of the greatest advantages of OTE's short-term markets is comprehensive services provided to market participants in one place and at one moment. From financial security of transactions to their execution and financial settlement to the automatic inclusion of the transactions in the market participant's position and evaluation of imbalances in OTE's system. In 2015, 111 domestic and foreign market participants trading on short-term electricity markets utilized this solution, as well as 92 participants trading on the short-term gas market.²⁰

The number of new electricity market participants in 2015 climbed by 8%; this growth was more manifest on the gas market which showed a 19% increase.

While the vast majority of registered participants are producers or traders, large consumers from the ranks of energy-intensive businesses are increasingly considering the possibility to engage in the markets with the aim to diversify their portfolio of energy purchases and therefore reduce the acquisition costs. The continuous liberalization of the energy market and experience gained in commodity trading has made this sector accessible for small and medium-sized companies.

Figure 66 shows the number of new registrations of market participants in the short-term electricity and gas markets in specific years.

Obrázek 66 **Počet účastníků krátkodobého trhu s elektřinou a plynem v letech 2002–2015**
Figure 66 **Numbers of registered short-term electricity and gas market participants in 2002–2015**

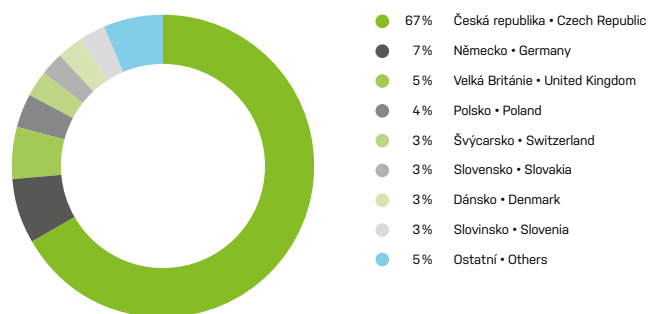
²⁰ Stav k 31. 12. 2015

²⁰ As at 31 December 2015

Rostoucí atraktivita krátkodobých trhů se projevuje i v zájmu zahraničních obchodníků o tyto obchodní platformy. V současné době zahraniční účastníci představují až 33% z celkového počtu účastníků trhu. Mezi zahraničními účastníky převažují společnosti z Německa (7–8 %), Velké Británie, Švýcarska a Polska.

The growing attractiveness of short-term markets is demonstrated by foreign traders' interest in these business platforms. Currently foreign participants account for 33% of the total number of market participants. Among the foreign participants, Germany tops the list with 7–8%, followed by the United Kingdom, Switzerland Poland.

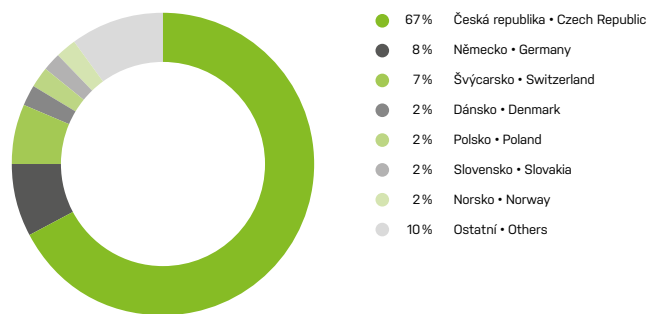
Obrázek 67 **Procentuální zastoupení účastníků krátkodobého trhu s elektřinou dle jednotlivých zemí**
 Figure 67 **Shares of short-term electricity market participants by country**

Obrázek 68 prezentuje procentuální zastoupení českých a zahraničních účastníků krátkodobého trhu s plynem k 31. 12. 2015 dle jednotlivých zemí.

Figure 68 documents shares of Czech and foreign participants in the short-term gas market at 31 December 2015 grouped by country.

Obrázek 68 **Procentuální zastoupení účastníků krátkodobého trhu s plynem dle jednotlivých zemí**
 Figure 68 **Shares of short-term gas market participants by country**

Účastníci vyrovnávacího trhu s regulační energií

Vyrovnávací trh s regulační energií umožňuje účastníkům trhu minimalizaci jejich odchylky a plné využití možností, které liberalizovaný trh s elektřinou poskytuje. K 31. 12. 2015 působilo na vyrovnávacím trhu celkem 45 účastníků.

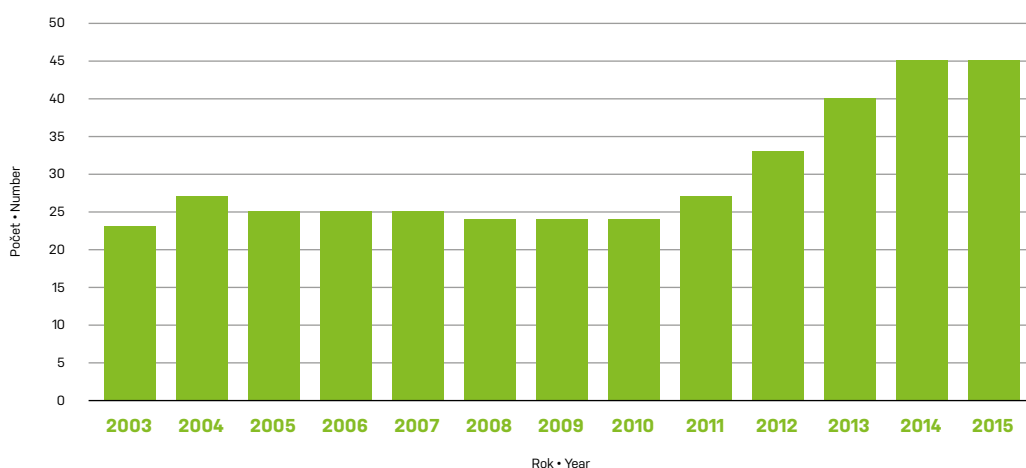
Na obrázku 69 je zobrazen vývoj počtu účastníků krátkodobého trhu s elektřinou v jednotlivých letech.

Participants in the balancing market with regulating energy

The balancing market with regulating energy helps market participants to minimize their imbalances and fully utilize the opportunities provided by the liberalized electricity market. In total, there were 45 participants in the balancing market at 31 December 2015.

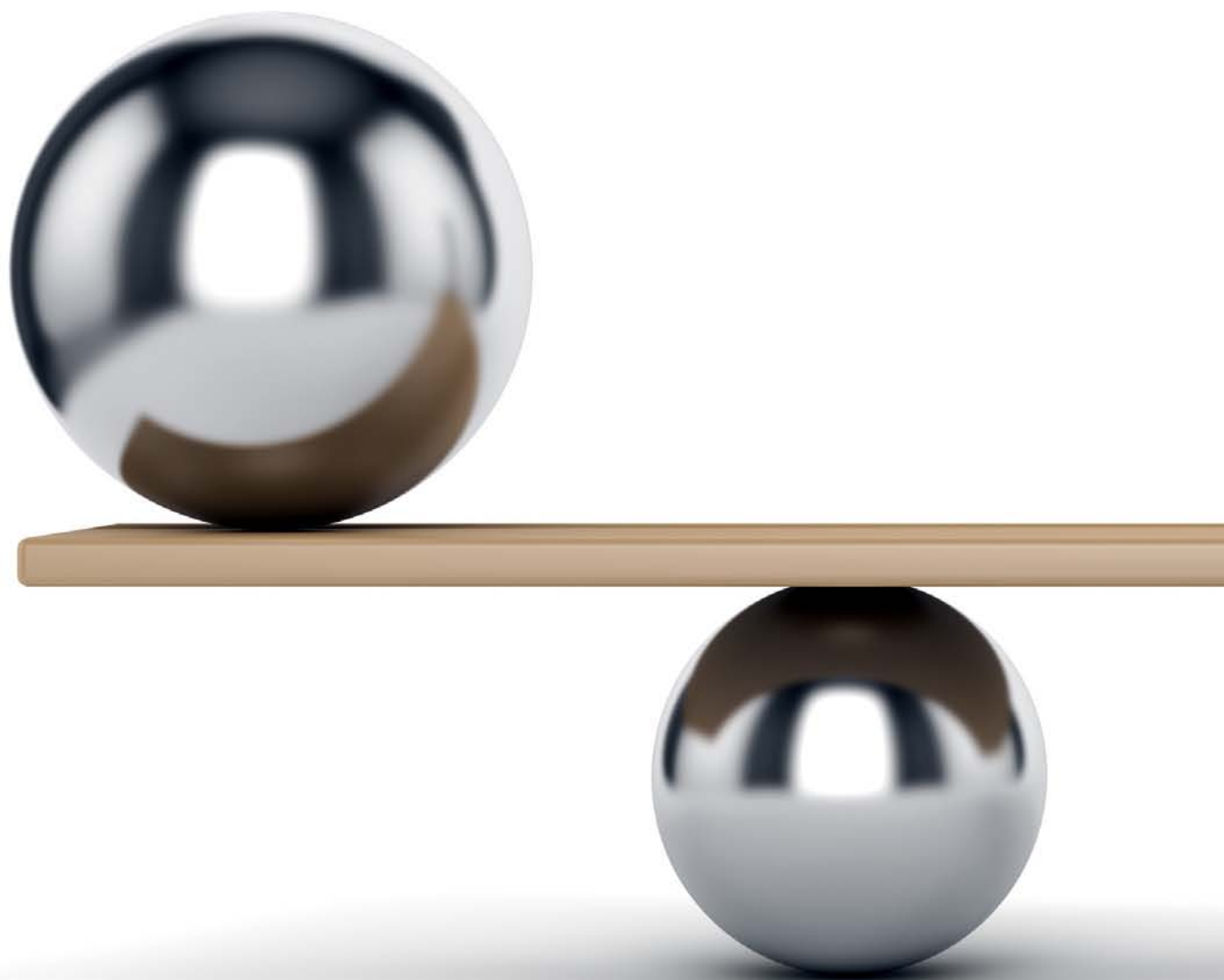
Figure 69 shows the trend in the number of short-term electricity market participants in specific years.

Obrázek 69 **Počet účastníků vyrovnávacího trhu s regulační energií v letech 2003–2015**
Figure 69 **Number of participants in the balancing market with regulating energy in 2003–2015**

Každý, kdo se snaží dosáhnout
falešné vyváženosti,
destabilizuje společnost.

Frank Patrick Herbert

Anyone trying to reach
a false balance,
destabilizes society.
Frank Patrick Herbert

PODPOROVANÉ ZDROJE ENERGIE A ZÁRUKY PŮVODU

SUPPORTED ENERGY SOURCES AND GUARANTEES OF ORIGIN

Legislativní rámec pro podporu obnovitelných a druhotných zdrojů, podporu vysokoúčinné výroby elektřiny a tepla a podporu decentralní výroby elektřiny, výroby biometanu a výroby tepla z obnovitelných zdrojů energie (OZE) je dán zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie (dále jen „zákon“ nebo „zákon o POZE“). V roce 2012 přijatý zákon definoval od 1. 1. 2013 důležitou roli operátora trhu v systému výplaty podpory podporovaným zdrojům energie a zároveň definuje dvě použité formy podpory – zelený bonus a výkupní cenu. Podporu formou výkupní ceny vyplácí výrobcům elektřiny tzv. povinně vykupující, kterým je do jeho určení Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO) příslušný dodavatel poslední instance.

Zákon prošel od roku 2013 několika novelami, v nichž byla mimo jiné výrazně omezena podpora zdrojů uváděným do provozu po 31. 12. 2013. Případně došlo k upřesnění toků finančních prostředků na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny. Elektřina vyrobená v zařízeních uvedených do provozu v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2010 je předmětem odvodu elektřiny vyrobené ze slunečního záření (odvod) v období od 1. ledna 2014 po dobu trvání práva na podporu elektřiny.

Poslední novelizace zákona o POZE ze dne 5. 6. 2015 o podporovaných zdrojích přinesla několik zásadních změn, zejména nový systém výběru platby na podporu POZE, který je stanovován rovněž na základě rezervovaného příkonu (příp. hodnoty jističe). Současně byla s účinností od 1. 1. 2016 zrušena podpora decentralní výroby a nově se zavedla podpora tepla z bioplynu u výroben do 500 kW elektrického výkonu, přičemž na výrobu nesmí být uplatněna podpora elektřiny z obnovitelných zdrojů. Výjimka z povinnosti mít zaknihované akcie se touto novelou zavádí rovněž pro vlastnictví kraje. V zákoně přibyl zmocnění pro Ministerstvo zemědělství stanovit způsob určení hlavního předmětu činnosti zemědělská výroba a způsob vedení seznamu výrobců s hlavním předmětem činnosti zemědělská výroba, který se týká výjimky ze zaknihování akcií pro výrobce z bioplynu.

The legal framework for support for renewable and secondary energy sources, support for combined heat and power and support for decentralized electricity generation, biomethane production and heat production from renewable energy sources (RES) is laid down in Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources (hereinafter the "Act" or "Act on SES"). The Act adopted in 2012 defined an important role of the Market Operator in the payment system for supported energy sources, starting from 1 January 2013, and also defined two used types of support, i.e. green bonus and purchase price (feed-in tariff). Support in the form of feed-in-tariff is paid to energy producers by the "mandatory purchaser", i.e. currently the relevant last resort supplier until the Ministry of Industry and Trade determines a new purchaser.

Since 2013 the Act has been amended several times. Among other changes, the amendments significantly reduced support for energy sources commissioned after 31 December 2013 and specified cash flows to cover costs associated with support for electricity. Electricity generated at installations commissioned in the period from 1 January 2010 to 31 December 2010 is subject to a levy imposed on electricity produced from solar radiation (levy) in the period from 1 January 2014 for the duration of the right to support for electricity.

The latest amendment to the Act on SES of 5 June 2015 on supported sources has brought several major changes, especially the new selection system of payments for SES support, which is determined also on the basis of the reserved power input (or the circuit-breaker). In parallel with this change, support for decentralized generation was abolished, effective as of 1 January 2016, and support for heat from biogas produced in installations with an installed capacity of up to 500 kW electric power has been introduced, whereby support for electricity from renewable energy sources may not be claimed by these installations. The amendment extends the exemption from the mandatory book-entry of shares to include regional ownership. In addition, the legislation authorizes the Ministry of Agriculture to decide on the method of determining the main line of business – agricultural production with regard to the method of maintaining a list of manufacturers whose main line of business is agricultural production, which concerns the exemption from the mandatory book-entry of shares for producers using biogas.

Novela zavádí rovněž konkrétní povinnost výrobců z podporovaných zdrojů uchovávat doklady týkající se investičních a provozních nákladů výroby po celou dobu trvání podpory a rovněž povinnost sdělit operátorovi trhu výši investičních nákladů spojených s uvedením výroby do provozu a výši nevratné investiční podpory z veřejných prostředků.

V reakci na notifikaci zákona o podporovaných zdrojích byla kromě zmíněné platby za rezervovaný příkon uzákoněna kompenzace elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie v zahraničí spotřebované zákazníkem v České republice.

Od 1. 1. 2016 je v platnosti novela zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Tato novela ruší osvobození ekologicky šetrné elektřiny (elektřiny vyrobené z OZE) od daně z elektřiny. Pro výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů včetně provozovatelů fotovoltaických elektráren nad 30 kW novelizace znamená vznik povinnosti registrovat se k dani z elektřiny z vlastní spotřeby.

Novela zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) přináší změnu pro provozovatele malých zdrojů do 10 kW instalovaného výkonu, a to zejména ve smyslu povinnosti vlastnit licenci. S koncem povinnosti držet licenci na výrobu u těchto zdrojů (v případě, že nečerpají provozní podporu) končí rovněž povinnost registrace a vykazování údajů o výrobě a vlastní spotřebě do systému CS OTE.

Nově bude dle novely možno od roku 2016 vydávat záruky původu nejen na elektřinu z obnovitelných zdrojů energie, ale také na elektřinu vyrobenou v režimu vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla.

REGISTRACE A NÁROK NA PODPORU

Od spuštění systému OTE pro administraci a výplatu podpory podporovaným zdrojům energie v roce 2013 pokračují práce na rozšiřování funkcionalit systému nejen dle požadavků daných úpravou legislativy, ale i na základě získaných zkušeností a námětů od uživatelů systému. Systém OTE pro administraci a výplatu podpory je propojen na externí rozhraní databáze licencí Energetického regulačního úřadu, které dále zjednodušilo procesy spojené s převody zdrojů mezi výrobci.

The amendment also introduces a specific obligation of producers from supported sources to keep the record of the investment and operational costs of production for the duration of support, as well as an obligation to communicate to the Market Operator the amount of investment costs incurred in commissioning the installation and the amount of non-refundable investment subsidy from public funds.

In response to the notification of the Act on Supported Energy Sources, besides the aforementioned payment for the reserved input the amendment endorsed compensation for electricity generated from renewable energy sources abroad and consumed by customers in the Czech Republic.

An amendment to Act No. 261/2007 Coll., on the Stabilization of Public Budgets, came into force as of 1 January 2016. This amendment abolishes the exemption of environmentally friendly electricity (electricity generated from renewable energy sources) from electricity tax. For producers of electricity from renewable energy sources, including operators of photovoltaic power plants with an installed capacity of over 30 kW, the amendment stipulates the mandatory registration for tax on electricity consumed by the relevant entity.

An amendment to Act No. 458/2000 Coll., on Business Conditions and Public Administration in the Energy Sectors and on Amendments to Certain Acts, as amended (Energy Act), brings changes for the operators of small sources with an installed capacity of up to 10 kW, in particular regarding the obligation to hold a licence. The cancellation of the obligation for such installations to hold a production licence (provided they do not receive operating aid) also means the end of mandatory registration and reporting of data on production and own consumption to the CS OTE system.

As of 2016, the amendment also allows to issue guarantees of origin not just for electricity from renewable energy sources, but also for electricity from combined heat and power generation.

REGISTRATION AND ELIGIBILITY FOR SUPPORT

Since the launch of the administration and payment system of OTE for supported energy sources in 2013, work continued on extension of the system functionalities to meet the requirements of amended legislation and on the basis of experience gained and suggestions and ideas of system users. OTE's administration and payment system is linked to the external interface of the licence database of the Energy Regulatory Office that further streamlined processes related to transfers of plants between producers.

REGISTRACE VÝROBCŮ A ZDROJŮ V SYSTÉMU CS OTE

Registrace výrobců, jejich zdrojů i jednotlivých osob (uživatelů) je možná pouze elektronicky prostřednictvím registračního formuláře s využitím bezpečnostního certifikátu (certifikační agentury: PostSignum, nebo I.CA). K předání příslušných dat je poté možné využít webovou službu nebo datovou schránku. Výjimku tvoří pouze registrace výrobců tepla z podporovaných zdrojů, kde je použita papírová forma registrace. V případě využití webové služby jsou registrační data odesílána přímo z registračního formuláře v zabezpečeném datovém balíčku na server OTE a v případě využití datové schránky jsou registrační údaje načítány z registračního formuláře, který operátor obdržel v poštovní datové zprávě do své datové schránky.

Údaje o výrobcích, kteří uplatňovali nárok na podporu za období do 31. prosince 2012 a dále i pro rok 2013, a to včetně údajů o jejich výrobních zdrojích elektřiny a zvolených formách podpory, byly v systému operátora trhu registrovány v rámci migrace dat předaných provozovatelem přenosové soustavy a provozovateli regionálních distribučních soustav. Zákon č. 310/2013 Sb., kterým se mění zákon o podporovaných zdrojích energie, výrazně omezil podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů pro zdroje uvedené do provozu po 31. 12. 2013, a tím i počty nových registrací. Nové registrace se týkají malých vodních elektráren a jejich rekonstrukcí, převodů zdrojů mezi jednotlivými výrobci, rozdělení virtuálních zdrojů migrovaných z databázi PDS, výroben tepla a nepodporovaných zdrojů. Nárůst počtu zdrojů v systému POZE je patrný z následující tabulky.

REGISTRATION OF PRODUCERS AND SOURCES IN CS OTE SYSTEM

Registration of producers, their sources and individuals (users) is possible via an electronic registration form using the secure certificate (certification authorities: PostSignum or I.CA). The required data may be submitted either through a web service or a data box, with the exception of registration of producers of heat from supported sources where paper registration is required. In case of using a web service, registration data is sent directly from the registration form in a secure data packet to the OTE server; in case of using a data box, registration information is retrieved from the registration form, which the Operator received as a post data message to its data box.

Information about producers that claimed support for the period until 31 December 2012 and also for 2013, including data on their power generation sources and selected types of support, was registered in the Market Operator's system during the migration of data supplied by the transmission system operator and distribution system operators. Act No. 310/2013 Coll., amending the Act on Supported Energy Sources, significantly restricted support for electricity from renewable sources for sources commissioned after 31 December 2013, and subsequently the number of new registrations. New registrations include small hydropower plants and their reconstruction, transfers of plants between producers, separation of virtual sources migrated from databases of distributors, heat producing installations and unsupported sources. The table below documents an increase in the number of sources in the SES system.

Tabulka 9 **Počet zdrojů registrovaných v systému POZE v jednotlivých letech**
Table 9 **Number of sources registered in SES system in specific years**

Zdroje registrované v roce Sources registered in	Podporovaný • Supported		Nepodporovaný • Unsupported	
	Počet zdrojů Number of sources	Instalovaný výkon (MW) Installed capacity (MW)	Počet zdrojů Number of sources	Instalovaný výkon (MW) Installed capacity (MW)
2012	24 827	13 672	24	7 396
2013	29 351	13 976	26	8 062
2014	31 532	16 106	28	6 405
2015	31 878	16 141	27	6 365

Snížení instalovaného výkonu nepodporovaných zdrojů a zvýšení podporovaných mezi roky 2013 a 2014 (viz tabulka 9) bylo způsobeno případy, kdy některé zdroje připojené k přenosové soustavě mohly dodávat část jimi vyrobené elektřiny také do distribuční soustavy. Tímto způsobem mohly uplatnit nárok na podporu decentralní výroby. Od roku 2016

The reduction in installed capacity of unsupported sources and increased installed capacity of supported sources (see Table 9) in 2013 and 2014 resulted from cases where some sources connected to the transmission system could supply a portion of generated electricity also to the distribution system. That way they could claim support for decentralized electricity generation. With

s ohledem na zrušení podpory za decentralní výrobu očekáváme opětovné navýšení u zdrojů bez podpory a zároveň snížení počtu podporovaných zdrojů. Rekonstrukce malých vodních elektráren (MVER) byly převedeny do kategorie MVER s nárokem na zvýšení výkupní ceny nebo zeleného bonusu zdroje (tabulka 10).

regard to the withdrawal of support for decentralized generation, from 2016 on we expect again an increase in unsupported sources and a decrease in the number of supported sources. Reconstructed small hydro power plants were moved to the MVER category eligible for an increased feed-in-tariff or green bonus (Table 10).

Tabulka 10 **Převod MVE do kategorie rekonstruovaných MVER v jednotlivých letech**
Table 10 **Number of reconstructions of small hydro power plants in specific years**

Období rekonstrukce Reconstruction period	Počet vyroben Number of installations	Počet zdrojů Number of sources	Instalovaný výkon (MW) Installed capacity (MW)
před 2013 • before 2013	462	488	150
2013	65	89	9
2014	22	33	14
2015	17	26	5
Celkem • Total	566	636	178

REGISTRACE NÁROKU NA PODPORU VYROBENÉ ELEKTŘINY V SYSTÉMU CS OTE A VYÚČTOVÁNÍ PODPORY

Zadávaní měsíčních výkazů – vykazování je dle vyhlášky ERÚ č. 541/2005 Sb. a vyhlášky č. 478/2012 Sb. povinné pro všechny výrobce bez ohledu na to, zda mají nárok na podporu či nikoli. V principu se neliší zadávání jednotlivých forem podpory či typů zdrojů. Výkazy zadávají výrobci po jednotlivých měsících, v návaznosti na příjem měřených dat elektřiny od příslušných provozovatelů soustav a nastavené termíny zúčtování jednotlivých druhů podpor (standardně v období mezi 5. pracovním dnem a 10. kalendářním dnem měsíce následujícího po konci vykazovacího období).

Proces zúčtování výkazů se liší podle formy podpory zvolené výrobcem. Výkazy výrobců, kteří zvolili jako formu podpory zelený bonus a bonus za decentralní výrobu a kteří výkaz zadali v termínu podle obchodních podmínek, jsou zařazeny do pravidelného zúčtování. To probíhá od 10. do 15. kalendářního dne (případně 16. kalendářní den u KVET) měsíce následujícího po konci zúčtovacího období. V případě výrobců s výrobnami do 10 kW instalovaného výkonu a výrobců podporovaného tepla je zúčtovacím obdobím čtvrtletí. Je tedy nutné, aby pro takovou výrobu měl výrobce do termínu uvedeného v obchodních podmínkách zadané všechny tři měsíční výkazy zúčtovacího období. Výsledkem zúčtování zadaných výkazů je vystavení dokladu o výplatě podpory.

REGISTRATION OF CLAIMS FOR SUPPORT FOR GENERATED ELECTRICITY IN CS OTE SYSTEM AND SETTLEMENT OF SUPPORT

The input of monthly reports – reporting is pursuant to ERO Decree No. 541/2005 Coll. and Decree No. 438/2012 Coll., mandatory for all producers, regardless of whether they are eligible for support or not. In principle, reporting is essentially the same for different types of support or different types of energy sources. The producers report on a monthly basis, following the receipt of the metered electricity data from the relevant system operators and in line with the settlement periods for specific types of support (usually between the 5th business day and the 10th calendar day of the month following the end of the reporting period).

The process of settlement of reports varies according to the type of support chosen by the producer. Reports of producers, who selected a green bonus and a bonus for decentralized energy generation as their preferred support and who submit the report within the deadline specified in the business terms, are included in periodic settlement. It is carried out from the 10th to the 15th calendar day (or the 16th day for CHP) of the month following the end of the settlement period. Producers in power-generation installations with an installed capacity of up to 10 kW and producers of supported heat are subject to quarterly settlement, therefore they need to submit all three monthly reports of the settlement period within the deadline set out in the business terms. The outcome of the settlement of input reports is issuance of the proof of support payment.

Mechanismus výplaty podpory v případě, kdy si výrobce zvolil formu podpory výkupní cenou, je odlišný. Podpora se opět řídí výkazem zadaným do systému CS OTE, ale její zúčtování a výplatu provádí na základě automaticky zasláného opisu povinně vykupující. Operátor trhu pouze zamkne ve stanoveném termínu výkazy k další editaci a počká, dokud od povinně vykupujícího neobdrží zprávu o zúčtování a výplatě výkupní ceny výrobcí. Na základě této zprávy poskytne OTE povinně vykupujícímu částku na úhradu jeho vícenákladů spojených s výkupem podporované energie. Tou je rozdíl mezi výkupní cenou dle cenového rozhodnutí a tržní cenou, reprezentovanou hodinovou cenou z denního trhu s elektřinou pro příslušné zúčtované období. Dále je do tohoto vícenákladu zahrnut poplatek za činnost povinně vykupujícího stanovený dle zákona v cenovém rozhodnutí ERÚ. Poplatek za činnost povinně vykupujícího je účtován na základě zákona o POZE a pokrývá zejména administrativní náklady procesu a náklady na krytí výdajů za odchylky způsobené dodávkami podporovaných zdrojů v povinném výkupu.

Výkazy nepodporovaných výrobců nejsou společností OTE dále účetně zpracovávány, avšak slouží pro statistické účely, pro potřeby Energetického regulačního úřadu a provozovatelů distribučních soustav.

Podpora elektřiny za rok 2015 z obnovitelných zdrojů energie (OZE), druhotných zdrojů (DZ) a vyrobené v procesu vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) a decentralní výroby (DV) dosáhla hodnoty 43,338 mld. Kč. Proti roku 2014, kdy bylo podporovaným zdrojům energie vyplaceno 40,402 mld. Kč, je to navýšení téměř o 3 mld. Kč. Rozdělení, včetně podporovaného množství, zobrazuje tabulka 11.

The mechanism of support payment is different where the producer's preferred support is the purchase price (feed-in tariff). Support is also governed by the report transmitted to the CS OTE system, but settlement and payment are carried out by the mandatory purchaser on the basis of an automatically generated copy of the report. The Market Operator only locks the reports for editing within the specified timeframe and waits until it receives a message from the mandatory purchaser about the settlement and payment of the feed-in tariff to the producer. Upon receipt of the message, OTE reimburses the mandatory purchaser for additional costs associated with the purchase of supported energy. The reimbursed amount is the difference between the purchase price according to the relevant price decision and the market price represented by the hourly rate on the day-ahead electricity market for the relevant settlement period. It also includes a charge for the mandatory purchaser's activities stipulated by law in the ERO price decision. The charge for the mandatory purchaser's activities is charged pursuant to the SES Act and mainly covers the administrative costs of the process and the expenses incurred due to imbalances caused by the supply of supported sources.

OTE does not process reports of unsupported producers, but uses them only for statistical purposes and for the needs of the Energy Regulatory Office and distribution system operators.

Support for electricity from renewable energy sources (RES), secondary sources (Sec. S), combined heat and power (CHP) and decentralized generation (DG) amounted to CZK 43.338 billion, representing an increase of some CZK 3 billion compared to 2014 when a total of CZK 40.402 billion was paid to supported energy sources. The distribution of the amount, including supported quantities, is shown in Table 11.

Tabulka 11 **Výše vyplacené podpory elektřiny v roce 2015**
Table 11 **Amounts of support paid for electricity in 2015**

	Podpora OZE (ZB + PV) Support for RES (GB + PP)	Podpora DZ Support for Sec.S	Podpora KVET Support for CHP	Podpora DV Support for DG	Celkem Total
Podporované množství (GWh) Supported volumes (GWh)	8 250	679	7 099	23 138	39 165
Vyplaceno (mil. Kč) Paid (CZK million)	41 098	137	1 899	203	43 338

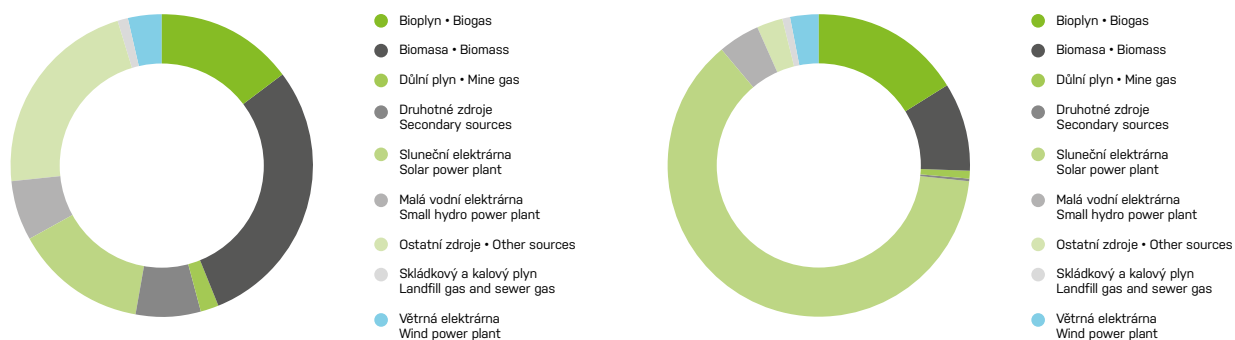
Částka vyplacená na podporu elektřiny z OZE, DZ a KVET po jednotlivých typech zdrojů za rok 2015 je uvedena v následující tabulce a poměrné vyjádření je znázorněno na obrázku 70.

The table below documents amounts paid in 2015 to support electricity from RES, Sec. S and CHP, broken down by types of sources. Figure 70 shows shares of volumes produced.

Tabulka 12 **Celková podpora OZE, DZ a KVET**
Table 12 **Total support for RES, Sec.S and CHP**

Typ zdroje Type of source	Podpora OZE Support for RES		Podpora DZ Support for Sec.S		Podpora KVET Support for CHP	
	GWh	mil. Kč CZK million	GWh	mil. Kč CZK million	GWh	mil. Kč CZK million
Bioplyn • Biogas	2 219	7 022	0	0	158	28
Biomasa • Biomass	1 873	3 458	0	0	2 713	513
Důlní plyn • Mine gas	154	296	116	112	53	7
Druhotné zdroje • Secondary sources	0	0	563	25	665	103
Sluneční elektrárna • Solar power plant	2 227	26 804	0	0	0	0
Malá vodní elektrárna • Small hydro power plant	1 041	1 927	0	0	0	0
Ostatní zdroje • Other sources	0	0	0	0	3 494	1 247
Skládkový a kalový plyn • Landfill and sewer gas	171	375	0	0	18	2
Větrná elektrárna • Wind power plant	563	1 215	0	0	0	0
Celkový součet • Total	8 250	41 098	679	137	7 099	1 899

Obrázek 70 **Poměr množství elektřiny a vyplacené podpory OZE, DZ a KVET v roce 2015**
Figure 70 **Shares of electricity volumes and support paid for RES, Sec. S and CHP in 2015**

Z grafu je zřejmá disproporce mezi vyrobeným množstvím a vyplacenými finančními prostředky ve prospěch slunečních zdrojů.

The chart shows a significant disproportion between the volumes produced and support paid in favour of solar sources.

FORMY PODPORY ELEKTŘINY

Podpora elektřiny je poskytována formou zelených bonusů na elektřinu, nebo formou výkupních cen, přičemž právo a pravidla volby formy jsou dány zákonem. Výrobce je povinen registrovat formu podpory v systému OTE při první registraci nároku. Pokud výrobce splňuje podmínky změny formy podpory, je možné změnu provést její registrací v systému pro následující rok nejpozději do 30. listopadu běžného roku.

TYPES OF SUPPORT FOR ELECTRICITY

Support for electricity is provided as green bonuses for electricity or purchase prices (feed-in tariffs), whereby the right and rules to choose the relevant type of support are set out in the law. Producers are required to register the chosen type of support in the OTE system during the first registration of the claim. If a producer meets the conditions for changing the type of support, it is possible to register the change in the system for the following year by 30 November of the current year.

Základní rozdíl v jednotlivých formách podpory elektřiny pro výrobce je ten, že v případě podpory formou výkupních cen je podpora poskytována na elektřinu dodanou do soustavy a výkupní cena obsahuje jak podporu, tak tržní cenu komodity. V případě podpory formou zelených bonusů na elektřinu cena zeleného bonusu zahrnuje pouze podporu na vyrobenou elektřinu, přičemž vlastní cena elektřiny dodané do soustavy spolu s odpovědností za odchylku jsou předmětem smluvního vztahu mezi výrobcem a obchodníkem. V obou případech je podporované množství poníženo o technologickou vlastní spotřebu.

Počet registrovaných zdrojů v systému POZE podle formy podpory v letech 2013, 2014 a 2015 je uveden v tabulce 13. Údaje se týkají posledního dne v daném roce.

The basic difference in the various types of support for energy producers is that where support is provided in the form of feed-in tariff, it applies to electricity supplied to the grid and the purchase price includes both the support and the market price of the commodity. Where support is provided in the form of green bonuses, the green bonus price includes only the support for the generated electricity, whereas the price of electricity supplied to the grid together with responsibility for imbalances is subject to contractual relations between the producer and the trader. In both cases, the supported volumes are reduced by own technological consumption.

The number of sources registered in the RES system according to the type of support in 2013, 2014 and 2015 is shown in Table 13. The data relate to the last day of the year.

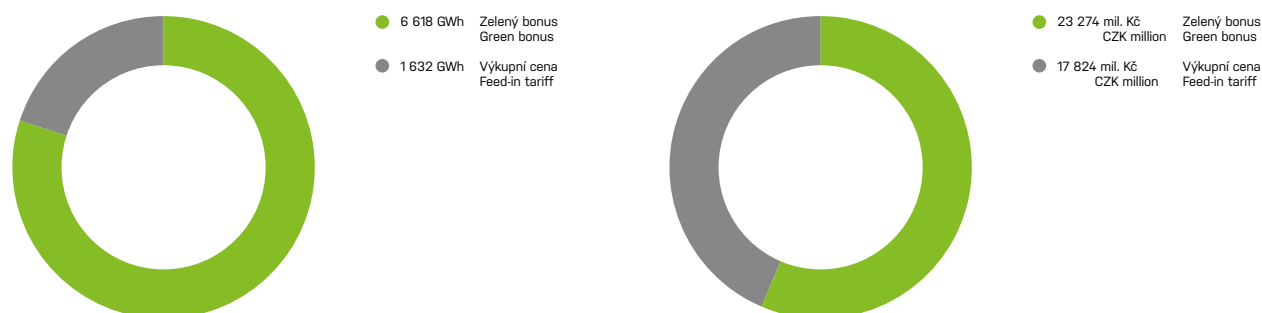
Tabulka 13 **Forma podpory v letech 2013–2015**
Table 13 **Types of support in 2013–2015**

	Zelený bonus Green bonus	Povinný výkup Feed-in-tariff	Decentrální výroba Decentralized generation
Počet zdrojů • Number of sources	26 717	4 921	240
Instalovaný výkon [MW] • Installed capacity [MW]	12 348	1 372	2 421

Na obrázku 71 je zobrazeno vykázané množství elektřiny z OZE a tomu odpovídající zúčtovaná podpora pro formy podpory – zelený bonus a výkupní cena. Podpora KVET, druhotných zdrojů a decentrální výroby není v obrázku zahrnuta.

Figure 71 documents reported volumes of electricity from RES and the matching support after settlement for two types of support – green bonus and feed-in tariff. Support for CHP, secondary sources and decentralized generation is not included.

Obrázek 71 **Vykázané množství podporované elektřiny a zúčtovaná podpora podle formy podpory v roce 2015**
Figure 71 **Reported volumes of supported electricity and support after settlement according to types of support in 2015**

Možnost změnit na rok 2016 formu podpory využilo stejně jako v předchozích letech pouze malé procento zdrojů. Čísla pro rok 2016 zachycuje následující tabulka.

Similarly to previous years, only a few producers used the option to change the selected type of support for 2016. Figures for 2016 are shown in the table below.

Tabulka 14 **Počet změn formy podpory pro rok 2016**
Table 14 **Number of changes in type of support for 2016**

Typ zdroje • Type of source	PV -> ZB • FIT -> GB	ZB -> PV • GB -> FIT
Bioplyn • Biogas	2	0
Sluneční elektrárna • Solar power plant	77	10
Malá vodní elektrárna • Small hydro power plant	13	6
Skládkový a kalový plyn • Landfill and sewer gas	1	0
Větrná elektrárna • Wind power plant	3	0
Celkem • Total	96	16

Podpora elektřiny z obnovitelných zdrojů

Právo na podporu elektřiny z OZE formou výkupních cen má pouze výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů využívající energii vody, a to ve výrobně elektřiny o instalovaném výkonu do 10 MW včetně a ostatní výrobci elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výrobně elektřiny o instalovaném výkonu do 100 kW, včetně a výrobce, jemuž vznikl nárok na podporu formou výkupních cen dle předpisů platných před 1. lednem 2013.

Support for electricity from renewable sources

The right to receive support for electricity from RES in the form of feed-in tariffs applies solely to producers of electricity from renewable energy sources using water in a power-generating plant with an installed capacity of up to 10 MW, and other producers of electricity from renewable energy sources in a power-generating plant with an installed capacity of up to 100 kW, including producers who became eligible to receive support in the form of feed-in tariffs according to legislation valid before 1 January 2013.

Tabulka 15 **Podpora elektřiny z OZE v režimu výkupní ceny podle typu zdroje**
Table 15 **Support for electricity from RES in the feed-in tariff scheme, broken down by sources**

Typ zdroje • Type of source	GWh	mil. Kč • CZK million
Bioplyn • Biogas	71	228
Biomasa • Biomass	3	8
Sluneční elektrárna • Solar power plant	1 410	17 310
Malá vodní elektrárna • Small hydro power plant	76	136
Skládkový a kalový plyn • Landfill and sewer gas	6	12
Větrná elektrárna • Wind power plant	65	130
Celkový součet • Total	1 632	17 824

V ostatních případech (včetně elektřiny vyrobené ve výrobně elektřiny s instalovaným výkonem do 100 kW společně z obnovitelných zdrojů a neobnovitelných zdrojů) má výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů právo pouze na podporu elektřiny formou zelených bonusů na elektřinu.

In other cases (including electricity cogenerated in a power-generating plant with an installed capacity of up to 100 kW from renewable and non-renewable energy sources), producers of electricity from renewable energy sources are eligible only for support in the form of green bonuses for electricity.

Tabulka 16 **Podpora elektřiny z OZE v režimu zeleného bonusu po jednotlivých zdrojích**
 Table 16 **Support for electricity from RES in the green bonus scheme, broken down by sources**

Typ zdroje • Type of source	GWh	mil. Kč • CZK million
Bioplyn • Biogas	2 148	6 794
Biomasa • Biomass	1 871	3 450
Důlní plyn • Mine gas	154	296
Sluneční elektrárna • Solar power plant	817	9 494
Malá vodní elektrárna • Small hydro power plant	965	1 792
Skládkový a kalový plyn • Landfill and sewer gas	165	363
Větrná elektrárna • Wind power plant	498	1 085
Celkový součet • Total	6 618	23 274

Podpora elektřiny z druhotných zdrojů

Druhotnými zdroji se rozumí využitelné energetické zdroje, jejichž energetický potenciál vzniká jako vedlejší produkt při přeměně a konečné spotřebě energie, při uvolňování z bituminózních hornin včetně degazačního a důlního plynu nebo při energetickém využívání nebo odstraňování odpadů a náhradních paliv vyrobených na bázi odpadů nebo při jiné hospodářské činnosti. Výrobce elektřiny z druhotných zdrojů má právo pouze na podporu formou zelených bonusů na elektřinu.

Podpora elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla

Podpora elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla je poskytována formou zeleného bonusu na elektřinu vyrobenou ve společném procesu spojeném s dodávkou užitečného tepla v zařízení, na které ministerstvo vydalo osvědčení o původu elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla. Při její výrobě je nutno dosáhnout poměrné úspory vstupního primárního paliva potřebného na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla ve výši nejméně 10 % oproti oddělené výrobě, přičemž požadavek dosažení poměrné úspory vstupního primárního paliva se vztahuje pouze na elektřinu vyrobenou ve výrobně elektřiny s instalovaným elektrickým výkonem vyšším než 1 MW.

Na zelených bonusech za elektřinu vyrobenou v roce 2015 při procesu vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla bylo vyplaceno 1 899 mil. Kč. Největší podíl na čerpání podpory mají zdroje spalující klasická fosilní paliva.

Support for electricity from secondary sources

Secondary sources mean recoverable energy sources, the energy potential of which is a by-product of energy conversion and final energy consumption, upon release from bituminous rock, including drained and mine gas, or in the use or disposal of waste and alternative fuels produced from waste, or as a result of another economic activity. Producers of electricity from secondary sources are eligible only for support in the form of green bonuses for electricity.

Support for electricity from combined heat and power

Support for electricity from combined heat and power is provided as a green bonus for electricity cogeneration in the process comprising supply of useful heat in an installation for which the Ministry has issued a certificate of origin for electricity from combined heat and power. It is required that during the production process the pro-rata reduction in input primary fuel needed for electricity and heat cogeneration accounts for at least 10%, compared to the separated generation of electricity and heat, while the requirement for achieving the pro-rata reduction in input primary fuel applies only for electricity generated in a power-generating plant with an installed capacity of over 1 MW.

In the process of combined heat and power, payments in the form of green bonuses for electricity generated in 2015 totalled CZK 1,899 million. Sources firing standard fossil fuels account for the largest share in support payments.

Podpora decentralní výroby elektřiny

Podpora decentralní výroby (DV) elektřiny se vztahovala na elektřinu vyrobenou ve výrobních na území České republiky připojených k distribuční soustavě a dodanou do distribuční soustavy. Množství elektřiny dodané z těchto výroben do distribuční soustavy v roce 2015 a výše vyplacené podpory jsou uvedeny v tabulce 17.

Support for decentralized electricity generation

Support for decentralized electricity generation (DG) applied for electricity generated in power-generating plants in the Czech Republic connected to the grid and supplied to the distribution system. Table 17 shows volumes of electricity supplied from these plants to the distribution system and support payments in 2015.

Tabulka 17 **Vyplacená podpora decentralní výroby elektřiny podle jednotlivých druhů zdrojů**
Table 17 **Support paid for decentralized electricity generation, broken down by sources**

Typ zdroje • Type of source	2015	
	GWh	mil. Kč • CZK million
Bioplyn, skládkový a kalový plyn • Biogas, landfill and sewer gas	1 538	20
Biomasa • Biomass	9 159	70
Důlní plyn, druhotné zdroje • Mine gas, secondary sources	2 664	24
Sluneční elektrárna • Solar power plant	656	10
Malá vodní elektrárna • Small hydro power plant	910	14
Ostatní zdroje • Other sources	7 713	61
Větrná elektrárna • Wind power plant	498	5
Celkem • Total	23 138	203

Staré nároky

V průběhu roku 2015 byly vypořádávány jak nároky výrobců v souvislosti s elektřinou vyrobenou před rokem 2013, tak závazky výrobců na základě nekorektního vypořádání nároku před rokem 2013. Šlo o podporu formou zelených bonusů a při likvidaci nároků i závazků výrobců bylo podstupováno podle § 54 odst. č. 12 a č. 13 zákona č. 165/2012 Sb. Oprávněné platby byly výrobcům propláceny vždy prostřednictvím provozovatele regionální distribuční soustavy.

Previous claims

In 2015, claims regarding electricity produced before 2013 were settled, as well as claims arising from the incorrect settlement of the support provided before 2013. These claims referred to support in the form of green bonuses. The settlement of producers' claims and obligations was carried out pursuant to Section 54 (12,13) of Act No. 165/2012 Coll. Recognized claims were paid to producers through regional distribution system operators.

Tabulka 18 **Vyplacená podpora výrobcům za minulá období**
Table 18 **Support paid to producers for previous periods**

Vyplaceno [mil. Kč] v roce • Paid [CZK million] in	ČEZ Distribuce	E.ON.Distribuce	Celkový součet • Total
2013		17,1	17,1
2014	5,6	5,2	10,8
2015	0,1	0,1	0,2
Celkový součet • Total	5,7	22,4	28,1

Tabulka 19 **Vrácená podpora výrobcům za minulé období**
 Table 19 **Support refunded by producers for previous periods**

Přijato [mil. Kč] v roce • Refunded [CZK million] in	ČEZ Distribuce	E.ON.Distribuce	Celkový součet • Total
2014	-1,2		-1,2
2015	-0,8		-0,8
Celkový součet • Total	-2		-2

Podpora biometanu

Podpora biometanu nebyla pro rok 2015 vypsána.

Support for biomethane

Support for biomethane was not disbursed in 2015.

Stanovení výše podpory, výkupní ceny a zelených bonusů na elektřinu

ERÚ stanoví v daném kalendářním roce na následující kalendářní rok výkupní cenu samostatně pro jednotlivé druhy obnovitelných zdrojů, popřípadě pro skupiny podle velikosti instalovaného výkonu výroby elektřiny, nebo s ohledem na jejich umístění. Výkupní cena je stanovena tak, aby při podpoře elektřiny vyrobené ve výrobních elektřiny uvedených do provozu bylo dosaženo patnáctileté doby prosté návratnosti investic za podmínky splnění technických a ekonomických parametrů. Mezi tyto podmínky patří zejména náklady na instalovanou jednotku výkonu, účinnost využití primárního obsahu energie v obnovitelném zdroji, v případě výroben elektřiny využívajících biomasu, bioplyn nebo biokapaliny náklady na pořízení paliva a doba využití jednotlivých výrobních zařízení. Současně musí být zachována minimální výše výnosů za jednotku elektřiny z obnovitelných zdrojů, při podpoře od roku uvedení výroby elektřiny do provozu po dobu trvání práva na podporu, s pravidelným ročním navýšením o 2% s výjimkou pro výroby elektřiny využívající biomasu nebo bioplyn nebo biokapaliny. Výkupní cena zahrnuje i platbu výrobce povinně vykupujícímu v případech dosažení záporné ceny na denním trhu s elektřinou a případy, kdy na denním trhu organizovaném operátorem trhu nedojde k sesouhlasení nabídky a poptávky.

Determining amounts of support, feed-in tariff and green bonuses for electricity

The ERO determines in the current calendar year for the following calendar year the feed-in tariff separately for each type of renewable energy source or for groups of sources with regard to the size of the installed capacity of the power-generating plant or its location. The tariff is set with the aim to achieve a fifteen-year simple return on investment with support for electricity produced in power-generating installations that were commissioned subject to meeting technical and financial conditions. These conditions comprise in particular the cost per installed capacity unit, efficiency of the use of primary energy content in a renewable source, and the cost of fuel and period of the use of individual production installations in case of power-generating plants using biomass, biogas and bioliquids. At the same time, the minimum rate of revenue per unit of electricity from renewable energy sources must be retained with support received from the year of commissioning the power-generating installation for the duration of the installation's eligibility for support, with a regular annual increase of 2%, with the exception of power-generating installations using biomass or biogas or bioliquids. The feed-in tariff includes the payment of the producer to the mandatory purchaser in the event of a negative price on the day-ahead electricity market and in the event supply and demand is not matched on the day-ahead market organized by the Market Operator.

Výši ročního zeleného bonusu na elektřinu z obnovitelných zdrojů a postup pro stanovení hodinového zeleného bonusu na elektřinu stanoví ERÚ tak, aby výše ročního zeleného bonusu na elektřinu pokryla pro daný druh obnovitelného zdroje alespoň rozdíl mezi výkupní cenou a očekávanou průměrnou roční hodinovou cenou a výše hodinového zeleného bonusu na elektřinu pokryla pro daný druh obnovitelného zdroje alespoň rozdíl mezi výkupní cenou a dosaženou hodinovou cenou. V případech dosažení záporné hodinové ceny je hodnota hodinového zeleného bonusu na elektřinu rovna nejvýše hodnotě hodinového zeleného bonusu na elektřinu při dosažení nulové hodinové ceny na denním trhu.

The ERO determines the amount of annual green bonus for electricity from renewable energy sources and the procedure for determining an hourly green bonus for electricity so that the amount of annual green bonus for electricity shall cover for the relevant type of renewable source at least the difference between the purchase price and the expected average annual hourly price, and the amount of hourly green bonus for electricity shall cover for the relevant type of renewable source at least the difference between the purchase price and the hourly price achieved. Where the hourly price is negative, the amount of hourly green bonus for electricity equals at most the amount of hourly green bonus for electricity at the zero hourly price on the day-ahead market.

Výše ročního zeleného bonusu na elektřinu pro podporu elektřiny z druhotných zdrojů je stanovena s ohledem na druh druhotného zdroje, umístění a velikost instalovaného výkonu výroby elektřiny a pro podporu elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla s ohledem na umístění a velikost instalovaného elektrického výkonu výroby elektřiny, použité primární palivo a provozní režim výroby elektřiny. Úřad může stanovit odlišnou výši zeleného bonusu na elektřinu také pro rekonstruované výroby elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla.

Výše zelených bonusů na elektřinu je u elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů meziročně upravována v závislosti na změnách cen elektřiny na trhu, cen tepelné energie, cen primárních energetických zdrojů, efektivitě výroby a době využití výroby elektřiny.

Konkrétní sazbu podpory (zelený bonus i výkupní ceny) pro každý zdroj uvedený do provozu v určitém roce je možné dohledat v cenovém rozhodnutí ERÚ.

Podpora elektřiny z OZE, DZ a KVET je kryta z prostředků, které jsou hrazeny provozovateli regionálních distribučních soustav (PDS) a provozovatelem přenosové soustavy (PPS) cenou na úhradu nákladů spojených s podporou elektřiny dle zákona č. 193/2014 Sb., která je hrazena koncovými spotřebiteli a dále z prostředků státního rozpočtu.

PROVOZNÍ PODPORA TEPLA (BEZ INVESTIČNÍ PODPORY)

Podmínky pro získání provozní podpory tepla stanovil s platností od roku 2013 zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie. Do té doby nebylo teplo z obnovitelných zdrojů provozně podporované. Zákon přímo určuje pevně danou sazbu zeleného bonusu ve výši 50 Kč/GJ pro všechny tepelné zdroje, které splnily podmínky podpory.

Nárok na provozní podporu tepla má teplo dodané do rozvodného tepelného zařízení soustavy zásobování tepelnou energií vyrobené ze tří základních obnovitelných zdrojů:

1. z podporované biomasy (včetně společného spalování s druhotným zdrojem),
2. z biokapalin splňujících kritéria udržitelnosti,
3. z geotermální energie.

The annual green bonus for electricity pertaining to support for electricity generated from secondary sources is determined with regard to the type of secondary source, location and size of the installed capacity of the power-generating plant, and for support of electricity from high-efficiency electricity and heat cogeneration with regard to the location and size of the installed capacity of the power-generating plant, the used primary fuel and the operating mode of the power-generating plant. The Office may also determine a different amount of green bonus for electricity for renovated installations using combined heat and power cogeneration.

Amounts of green bonuses for electricity pertaining to electricity from combined heat and power cogeneration and secondary sources are adjusted annually to reflect changes in the electricity market prices, thermal energy prices, prices of primary energy sources, production efficiency and the period of utilizing the power-generating installation.

Specific rates of support (green bonus and feed-in tariff) for each source commissioned in a given year are listed in the relevant ERO price decision.

Support for electricity from RES, Sec. S and CHP is funded from payments made by regional distribution system operators (DSOs) and the transmission system operator (TSO) as the price to cover the costs associated with support for electricity pursuant to Act 193/2014 Coll., paid by final consumers, and from funds from the state budget.

OPERATING AID FOR HEAT (WITHOUT INVESTMENT AID)

Conditions for obtaining operating aid for heat are set out in Act No. 165/2012 Coll., on Supported Energy Sources, in effect as of 2013. Until then, operating aid was not provided for heat produced from renewable energy sources. The law directly determines a fixed rate of the green bonus in the amount of CZK 50/GJ for all thermal sources that have met the conditions for operating aid.

Operating aid for heat applies to heat supplied to the heat distribution facility of the heat distribution system that was produced from three primary renewable energy sources:

1. supported biomass (including co-firing with a secondary source),
2. bioliquids meeting sustainability criteria,
3. geothermal energy.

Pro provozní podporu tepla musejí být také splněny další podmínky:

- výrobce musí být držitelem licence na výrobu tepla,
- jmenovitý tepelný výkon výroby tepla musí být vyšší než 200 kW,
- teplo musí být vyrobeno v zařízeních, která splňují minimální účinnost užití energie stanovenou vyhláškou č. 441/2012 Sb.,
- v případě výroby tepla v procesu kombinované výroby elektřiny a tepla musí být instalovaný elektrický výkon výroby maximálně do 7,5 MW a musí se jednat o výrobu, na kterou Ministerstvo průmyslu a obchodu vydalo osvědčení o původu elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla nebo z druhotných zdrojů,
- podpora tepla se nevztahovala na teplo z bioplynových stanic, společného spalování obnovitelného a neobnovitelného zdroje nebo jiných zdrojů.

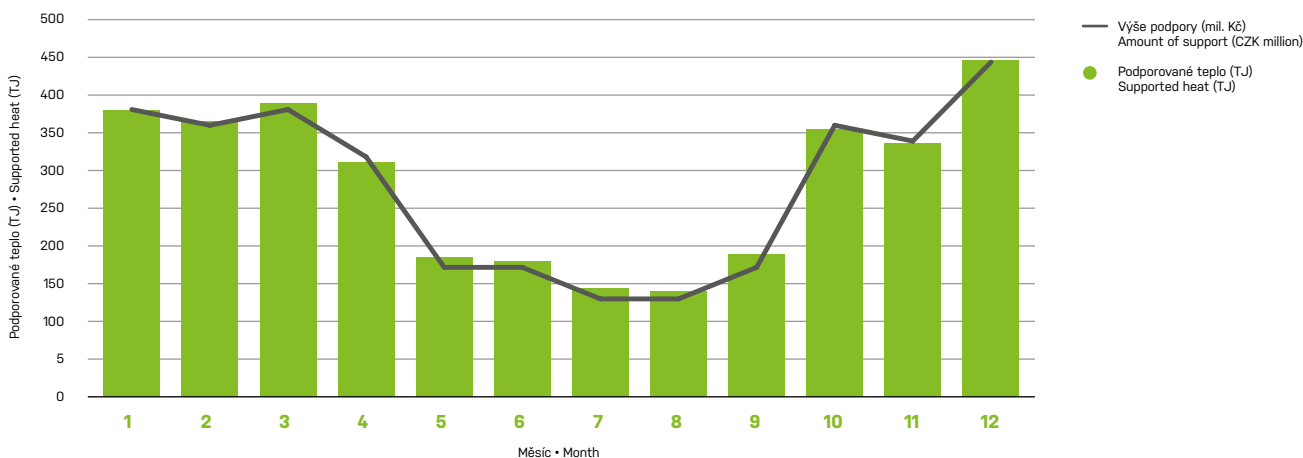
Počet výrobců žádajících o provozní podporu tepla v roce 2015 stoupl o 4 na konečný počet 47 společností, které splnily podmínky a uplatnily podporu na 56 tepelných zdrojích. Vyúčtování a výplata zeleného bonusu na teplo probíhaly čtvrtletně na základě zaslaných výkazů. Obrázek 72 zachycuje množství vyrobeného tepla podléhajícího podpoře a výši této podpory.

Other conditions must be met to apply for operating aid for heat:

- the producer must be licenced for heat production,
- the rated thermal output of the heat production plant must exceed 200 kW,
- heat must be produced in installations that meet the minimum energy efficiency requirements set out in Decree No. 441/2012 Coll.,
- where heat is produced in the process of electricity and heat cogeneration, the installed capacity of the production plant must not exceed 7,5 MW and the plant must have obtained a guarantee of origin of electricity from high-efficiency electricity and heat cogeneration or from secondary sources issued by the Ministry of Industry and Trade,
- support for heat did not apply for heat from biogas stations, co-firing of renewable and non-renewable sources or other sources.

The number of producers applying for operating aid for heat in 2015 increased by 4 to a total of 47 entities that met the set conditions and the aid was distributed to 56 thermal energy sources. The settlement and payment of green bonuses for heat was carried out quarterly on the basis of received reports. Figure 72 shows volumes of supported heat production and amounts of operating aid.

Obrázek 72 **Provozní podpora tepla (bez investiční podpory) v roce 2015**
Figure 72 **Operating aid for heat (without investment aid) in 2015**

Za rok 2015 byla vyplacena podpora na 3 413 TJ z obnovitelných zdrojů v celkové výši 171 mil. Kč.

In 2015, aid was paid for 3,413 TJ of heat from renewable energy sources in the amount of CZK 171 million.

KONTROLA ZAKNIHOVÁNÍ AKCIÍ

Změna zákona č. 165/2012 Sb., účinná od 1. 7. 2014, stanovila, že podpora podporovaným zdrojům energie se nevztahuje na elektřinu, teplo a decentralní výrobu elektřiny vyrobené výrobcem z podporovaných zdrojů energie, který, má-li formu akciové společnosti či právní formu obdobnou akciové společnosti, nemá vydány výlučně zaknihované akcie. Případně je-li zahraniční osobou, nepředloží OTE čestné prohlášení o tom, které osoby jsou vlastníky akcií, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 10 % základního kapitálu výrobce (s uvedením zdroje, z něž údaje o velikosti podílu vycházejí). Znamená to, že u akciových společností, které nemají zaknihované akcie, musí OTE zastavit výplatu podpory. Taktéž zahraniční společnosti, jež nedodají výše uvedené čestné prohlášení, nemají na výplatu podpory nárok. U akciových společností vlastněných obcemi a akciových společností, které vyrábějí elektřinu z bioplynu a jejichž hlavním předmětem činnosti je zemědělská výroba, zákon připouští výjimku. Za účelem ověření plnění podmínky zaknihovaných akcií, včetně plnění výjimek pro obce a akciové společnosti se zemědělskou výrobou jako hlavním předmětem činnosti, je vždy poslední den v měsíci ve večerních hodinách pro předemtné kategorie právních forem společností prováděna kontrola s cílem identifikovat výrobce, kteří nesplnili podmínky výplaty podpory. Jako podklad pro pravidelnou kontrolu jsou využívány databáze obchodního rejstříku z prostředí ARES a data z Centrálního depozitáře cenných papírů. Vyhodnocení kontroly probíhá automaticky, doručení čestných prohlášení je kontrolováno obsluhou systému. Počty akciových společností uplatňujících podporu dle zákona a počty akciových společností, které mají vydány výlučně akcie v zaknihované podobě, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 20 **Kontrola zaknihovaných akcií**
Table 20 **Verification of dematerialized shares**

	07/2014	12/2014	06/2015	12/2015
Celkem počet akciových společností a evropských společností uplatňujících podporu dle zákona Total number of joint stock companies and European companies claiming support pursuant to applicable legislation	886	886	759	769
Z toho společností s předepsanou vlastnickou strukturou (akcie v zaknihované podobě) Of which companies with prescribed ownership structure (dematerialized shares)	403	526	544	530
Počet společností splňujících podmínky pro výplatu podpory Number of companies that meet the conditions for support payment	519	642	648	653
Nebylo akceptováno pro výplatu podpory Unaccepted for support payment	367	244	111	116

Snížení počtu společností s právní formou akciové společnosti a evropské společnosti je dáno přechodem na jinou právní formu společnosti v průběhu roku 2015.

VERIFICATION OF DEMATERIALIZED SHARES

An amendment to Act No. 165/2012 Coll., effective as of 1 July 2014, has stipulated that subsidies for supported energy sources do not apply for electricity, heat and decentralized generation of electricity produced from supported energy sources by producers that have not issued solely dematerialized shares if they are joint stock companies or undertakings of similar legal form. Or in case of foreign entities, if they failed to submit to OTE an affidavit identifying persons that are owners of shares with the summary nominal value in excess of 10% of the producer's registered capital (stating the source on which information about the ownership interest is based). It means that OTE has to stop paying support to joint stock companies that do not have dematerialized shares. Similarly, foreign companies that fail to provide the above-mentioned affidavit may not claim any support. The law allows for an exception for joint stock companies owned by municipalities and joint stock companies generating electricity from biogas and whose main line of business is agricultural production. To verify that the aforementioned condition of dematerialized shares has been met, including adherence to exemptions set out for municipalities and joint stock companies whose main line of business is agricultural production, controls have been set for the evening hours of the last day of the month for selected categories of legal forms of companies with the aim to identify producers that have not met the requirements for support disbursement. Databases of the Commercial Register in the ARES environment and data from the Central Securities Depository serve as a basis for the regular controls. Evaluation of the controls is carried out automatically; affidavits are verified by the system service staff. Interim results are shown in the following table. The number of joint stock companies claiming support pursuant to applicable legislation and the number of joint stock companies that have issued solely dematerialized share are documented in the table below.

A decrease in the number of companies with the legal form of joint-stock companies and European companies resulted from the companies' transition to another legal form during 2015.

ZÁRUKY PŮVODU

Povinnost vydávat na písemnou žádost výrobce vyrábějícího elektřinu z obnovitelných zdrojů záruky původu byla operátorovi trhu přidělena již na základě zákona č. 180/2005 Sb. V návaznosti na zákon č. 165/2012 Sb. však došlo v roce 2013 k zásadní změně ve správě těchto záruk původu, neboť nově bylo možno vydávat záruku původu na základě žádosti výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů pouze v elektronické podobě. OTE proto dne 24. 10. 2013 spustil systém Evidence záruk původu (EZP)²¹. Jedná se o informační systém plně integrovaný s ostatními systémy CS OTE, který slouží k vydávání, držení, převádění a uplatňování záruk původu elektřiny, a to pouze elektronickou cestou. Záruky původu jsou pak po celou dobu svého životního cyklu evidovány v systému EZP na účtech svých držitelů.

Vyhláška č. 440/2012 Sb., o zárukách původu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie poté stanovuje podmínky vydání a uznání záruky původu. O přístup do systému EZP mohou požádat držitelé licence na výrobu elektřiny nebo na obchod s elektřinou.

V návaznosti na zprovoznění systému EZP v roce 2013, a přijetí operátora trhu za člena mezinárodní asociace vydavatelských subjektů AIB (Association of Issuing Bodies) v listopadu 2013, byl dne 25. dubna 2014 tento systém propojen s mezinárodním systémem asociace AIB. Toto napojení umožňovalo v průběhu roku 2015 držitelům účtů v EZP importovat záruky původu vydané v členských státech EU, které jsou členy této asociace. Spolupráce OTE se členy sdruženými v AIB zvyšuje transparentnost celého systému záruk původu ve všech fázích jejich životního cyklu.

Valná hromada AIB však na svém řádném zasedání dne 4. 12. 2015 rozhodla o vyřazení OTE z mezinárodního standardizovaného schématu European Electricity Certificate Scheme (EECS) a odpojení od komunikačního portálu AIB HUB ke dni 7. 1. 2016, což v důsledku znamená, že uživatelé systému EZP nemohou od tohoto dne provádět mezinárodní transakce se zárukami původu.

GUARANTEES OF ORIGIN

The Market Operator was assigned the obligation to issue guarantees of origin upon written request of producers of electricity from renewable energy sources under Act No. 180/2005 Coll. The adoption of Act No. 165/2012 Coll. resulted in a fundamental change in the administration of guarantees of origin in 2013. In response to requests of producers of electricity from renewable energy sources, guarantees could be issued only electronically. For this purpose, on 24 October 2013 OTE launched a system of Registry of Guarantees of Origin (EZP)²¹. It is an information system, fully integrated with other CS OTE systems, which serves to issue, hold, transfer and cancel guarantees of origin of electricity, all executed solely electronically. The guarantees of origin are recorded in their holders' accounts in the EZP system over their life cycle.

Decree No. 440/2012 Coll., on guarantees of origin of electricity from renewable energy sources sets out conditions for issuance and recognition of guarantees of origin. Licenced electricity producers or traders may apply for access to the EZP system.

Following the launch of the operation of the EZP system in 2013 and accession of the Market Operator to the Association of Issuing Bodies (AIB) in November 2013, the system was connected to the AIB international system on 25 April 2014. The system integration allowed EZP account holders in 2015 to import guarantees of origin issued in the EU Member States, which are also members of the association. OTE's cooperation with AIB members enhances the transparency of the entire system of guarantees of origin at all stages of their life cycle.

At its regular meeting held on 4 December 2015, the AIB General Meeting decided to exclude OTE from the European Electricity Certificate Scheme (EECS) and disconnect it from its communication website AIB HUB as at 7 January 2016. This in effect means that from this date on EZP system users cannot execute international transactions concerning guarantees of origin.

²¹ Více na http://www.ote-cr.cz/poze/zaruky-puvodu/zaruky-puvodu?set_=&set_language=cs

²¹ See also http://www.ote-cr.cz/poze-en/guarantees-of-origin/guarantees-of-origin?set_language=en

K výše zmíněnému rozhodnutí valná hromada AIB přistoupila z důvodu nedokončené harmonizace při implementaci zásad směrnic EK č. 2009/28/ES (podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů) a č. 2009/72/ES (společná pravidla pro vnitřní trh s elektřinou) v české legislativě. Jde zejména o nedostatečné legislativní ošetření práce se zárukami původu vyrobené elektřiny a postupu při plnění povinnosti zveřejňovat použitý energetický mix dodavatelem elektřiny jeho koncovým spotřebitelům.

Z rozhodnutí valné hromady AIB vyplývají tři podstatné skutečnosti:

- 1) pro zachování členství v AIB je nezbytné zajistit úplnou implementaci legislativy upravující v ČR práci se zárukami původu, především povinnost zveřejňovat použitý energetický mix dodavatelem elektřiny jeho koncovým spotřebitelům (tzv. Legislative Disclosure Scheme) dle pravidel mezinárodního standardizovaného schématu European Electricity Certificate Scheme (EECS),
- 2) pozastavení členství OTE v EECS do té doby, než bude napraven stav porušující pravidla EECS (viz bod 1),
- 3) OTE zůstává členem v AIB.

Zájmem OTE je i díky členství v AIB návrat do schématu EECS a připojení k portálu AIB HUB s možností dovozu i vývozu záruk původu. Nutnými kroky jsou zajištění úplné harmonizace české legislativy s příslušnými evropskými směrnici a implementace best-practice okolních států EU.

V roce 2015 do systému EZP nově získalo přístup 12 společností. Celkem bylo 84 aktivním společnostem vydáno 198 792 záruk původu a importováno 1 655 760 záruk původu dohromady garantujících původ přibližně 1 855 GWh spotřebované elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů. Detailní přehled uskutečněných transakcí se zárukami původu v roce 2015 zachycuje tabulka 21.

The AIB General Meeting made the aforementioned decision on account of incomplete harmonization in the implementation of the principles of Directives No. 2009/28/EC (promotion of the use of energy from renewable sources) and No. 2009/72/EC (common rules for the internal market in electricity) in Czech legislation. This includes primarily an insufficient legal framework for work with guarantees of origin of generated electricity and slow progress in meeting the obligation for electricity suppliers to disclose the used energy mix to their final consumers.

The decision of the AIB General Meeting leads to three important conclusions:

- 1) to maintain membership in the AIB it is necessary to ensure full implementation of legislation governing the guarantees of origin agenda in the Czech Republic, in particular the obligation for electricity suppliers to disclose the used energy mix to their final consumers (Legislative Disclosure Scheme) according to the rules of the European Electricity Certificate Scheme (EECS),
- 2) suspension of OTE's membership in the EECS until the situation breaching EECS rules is remedied (see Article 1),
- 3) OTE remains an AIB member.

With regard to AIB membership, OTE is interested in regaining its participation in the EECS and reconnecting to the AIB HUB in order to be able to import and export guarantees of origin. Requisite steps include ensuring full harmonization of Czech legislation with the relevant European directives and implementation of best practice adopted by the neighbouring states.

In 2015, 12 new entities gained access to the EZP system. A total of 198,792 guarantees of origin were issued for 84 active companies, and 1,655,760 guarantees of origin were imported, declaring the origin of 1,855 GWh of consumed electricity generated from renewable energy sources. Table 21 provides a detailed overview of transactions with guarantees of origin in 2015.

Tabulka 21 **Souhrnný přehled transakcí se zárukami původu v roce 2015**
Table 21 **Summary overview of transactions with guarantees of origin in 2015**

Typ transakce • Type of transaction	Počet záruk původu • Number of GOs
Vydání • Issued	198 792
Vnitrostátní převod • Intra-state transfer	1 096 426
Mezinárodní příchozí převod • Foreign incoming transfer	1 655 760
Mezinárodní odchozí převod • Foreign outgoing transfer	0
Uplatnění • Cancellation	1 119 877
Vyřazení z důvodu uplynutí platnosti • Withdrawal due to end of life cycle	43 645
Vyřazení na vyžádání • Withdrawal upon request	0

Uplatněním záruky původu držitel účtu deklaruje, že určitý objem elektřiny reprezentovaný příslušným počtem záruk původu byl dodán koncovému spotřebiteli. Dojde tak k převedení záruky původu na účet zrušených záruk původu, čímž její životní cyklus končí.

Vzhledem k tomu, že systém EZP umožňuje vydávání záruk původu za výrobu elektřiny až dvanáct měsíců zpětně, lze předpokládat, že určitá část záruk původu, vztahujících se k výrobě elektřiny v roce 2015, bude vydána a uplatněna až v roce 2016. Práce se zárukami původu elektřiny vyrobené v určitém roce se často plně projeví až koncem roku následujícího. Kompletní přehled vydaných záruk původu v roce 2015 zachycuje tabulka 22.

By cancellation of the guarantee of origin, the account holder proves that a given quantity of energy represented by the relevant number of guarantees of origin were supplied to a final customer. After that the guarantees of origin are transferred to the account for withdrawn guarantees of origin and their life cycle ends.

As the new EZP system allows the issuance of guarantees of origin for energy generation retroactively for up to twelve months, it may be assumed that a certain portion of the guarantees of origin relating to power generation in 2015 again will not be issued and cancelled until 2016. The results of the administration of guarantees of origin for power generated in one year thus may not become fully manifest until the end of the following year. Table 22 shows a complete list of guarantees of origin issued in 2015.

Tabulka 22 **Přehled záruk původu vydaných v roce 2015**
Table 22 **Overview of guarantees of origin issued in 2015**

Použitý zdroj energie Energy source	Počet vydaných Záruk původu Number of issued GOs
Biomasa – nespécifikováno • Biomass – unspecified	3 142
Biomasa – vedlejší produkty zemědělské činnosti a odpady • Biomass – by-products of agricultural activity and waste	625
Biomasa – zemědělské produkty • Biomass – agricultural products	16 992
Dřevo – nespécifikováno • Wood – unspecified	11 066
Dřevo – produkty lesního hospodářství • Wood – forestry products	20 255
Dřevo – vedlejší produkty lesního hospodářství a odpady • Wood – by-products of forestry and waste	41 325
Průmyslový a provozní odpad – biogenní • Industrial and operational waste – biogenic	16
Sluneční – nespécifikováno • Solar – unspecified	28 827
Vítr – nespécifikováno • Wind – unspecified	22 866
Voda & Moře – nespécifikováno • Hydro & Sea – unspecified	26 216
Zemědělský plyn – energetické plodiny • Agricultural gas – energy crops	17 327
Zemědělský plyn – kejda prasat • Agricultural gas – pig manure	4 116
Zemědělský plyn – kejda skotu • Agricultural gas – cattle manure	40
Zemědělský plyn – nespécifikováno • Agricultural gas – unspecified	1 727
Zemědělský plyn – ostatní kejda/hnůj • Agricultural gas – other manure	4 252
Celkem • Total	198 792

PROVOZ REJSTŘÍKU OBCHODOVÁNÍ S POVOLENKAMI NA EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

OPERATION OF THE CZECH EMISSION TRADING REGISTRY

OTE spravuje český rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, jež slouží k zajištění přesné evidence vydávání, držení, převádění a odevzdání povolenek a kjótských jednotek. OTE tuto správu provádí na základě pověření Ministerstva životního prostředí (MŽP) již od roku 2005.

Povolenky a kjótské jednotky se evidují na jednotlivých účtech smluvní strany, účtech provozovatele zařízení, účtech provozovatele letadla, osobních nebo obchodních účtech.

Podle zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů je povinností provozovatelů zařízení, která spadají do evropského systému emisního obchodování (EU ETS) na základě vydaného povolení MŽP na vypouštění emisí skleníkových plynů do ovzduší, mít zřízen účet v rejstříku. Od ledna 2012 platí tato povinnost také pro provozovatele letadel, kteří mají provozní licenci vydanou v České republice nebo spadají pod správu ČR podle seznamu provozovatelů letadel vydaného EK

Osobní a obchodní účty jsou v rejstříku primárně určeny osobám (právníkům nebo fyzickým), které nejsou provozovateli zařízení, a nespádají tak povinně do EU ETS, ale mají rovněž zájem se zapojit do obchodování s emisními povolenkami. Tyto typy účtů si však mohou otevřít i provozovatelé zařízení nebo provozovatelé letadel.

Evropský systém obchodování s emisními povolenkami zřizuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Podle nařízení Komise (EU) č. 389/2013 o vytvoření registru Unie má každý členský stát EU povinnost používat jednotný Rejstřík Unie, který je v provozu od roku 2012 a nahradil národní rejstříky členských států EU. Rejstřík Unie funguje také jako konsolidovaný rejstřík Kjótského protokolu.

OTE has administered pursuant to Act No. 383/2012 Coll., The Czech Emission Trading Registry that ensures accurate accounting of the issue, holding, transfer and cancellation of allowances and Kyoto units. OTE has performed such administration on the basis of the authorization of the Ministry of the Environment (MŽP) since 2005.

Records of allowances and Kyoto units are maintained in specific contractual party accounts, operator holding accounts, aircraft operator holding accounts, person holding accounts and trading accounts.

Pursuant to Act No. 383/2012 Coll., on the Terms of Greenhouse Gas Emission Allowance Trading, operators of installations that have been included in the EU Emissions Trading System (EU ETS) and have been issued a permit by the Ministry of the Environment to emit greenhouse gas into the atmosphere are required to open a Registry account. Since January 2012, this obligation has applied also for aircraft operators whose operating licences have been issued in the Czech Republic or who are under the administration of the Czech Republic in accordance with the list of aircraft operators published by the EC.

Person holding accounts and trading accounts in the Registry are primarily designed for persons (natural and legal) that are not operators and as such are not required to observe the EU ETS, but are interested in pursuing allowances trading. Operators and aircraft operators may also establish these types of accounts.

The EU Emissions Trading System (EU ETS) was established pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council establishing a scheme for greenhouse gas emission allowance trading. Pursuant to Commission Regulation (EU) No. 389/2013 establishing a Union Registry, all Member States are required to use the standardized Union Registry launched in 2012, which replaced the Member States' national registries. In addition, the Union Registry is operated as a consolidated registry system under the Kyoto Protocol.

Rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů je dostupný z veřejné stránky rejstříku <https://www.povolenky.cz>. Za účelem plnění povinností uzavírá OTE jako správce rejstříku, smluvní vztahy s provozovateli zařízení emitujících CO₂ a s obchodníky. Na tomto základě je jednotlivým subjektům umožněn vstup do rejstříku.

Ke dni 31. 12. 2015 existovalo v rejstříku:

- 323 účtů provozovatelů zařízení,
- 40 osobních vkladových účtů,
- 26 obchodních účtů, a
- 10 účtů provozovatelů letadla.

Účet v rejstříku mělo ke konci roku 2015 otevřeno celkem 265 subjektů. Řada subjektů má v rejstříku veden více než jeden účet.

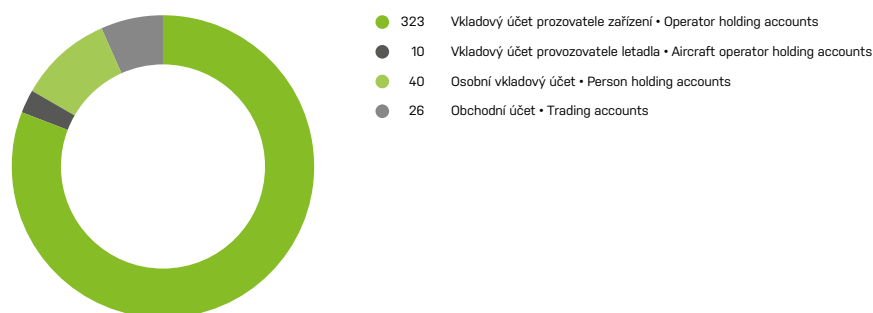
The Czech Emission Trading Registry can be accessed from the public website <https://www.povolenky.cz>. OTE, a.s. meets its obligations as Registry administrator by making contractual arrangements with operators of installations producing CO₂ and allowance traders and facilitates their access to the Registry.

As at 31 December 2015, the Registry comprised:

- 323 operator holding accounts,
- 40 person holding accounts,
- 26 trading accounts, and
- 10 aircraft operator holding accounts.

At the end of 2015, a total of 265 entities held an account in the Registry. A number of entities held more than one account.

Obrázek 73 **Počty otevřených účtů v rejstříku v roce 2015**
Figure 73 **Number of accounts opened in the Registry in 2015**

Hlavní události roku 2015

1. ledna

Vstoupil v účinnost zákon 257/2014 Sb., který definuje národní správce rejstříku obchodování s povolenkami podle zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů jako povinnou osobu podle zákona 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Od roku 2015 správce rejstříku plní veškeré povinnosti definované pro povinnou osobu podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

Key events of 2015

1 January

Act No. 257/2014 Coll. came into effect, which defines the national administrator of the Czech Emission Trading Registry, pursuant to the Act on the terms of greenhouse gas emission allowance trading, as an obliged entity pursuant to Act 253/2008 Coll. on selected measures against legitimisation of proceeds of crime and financing of terrorism. Since 2015, the Registry administrator has fulfilled all obligations defined for the obliged entity pursuant to the Act on selected measures against legitimization of proceeds of crime and financing of terrorism.

7. dubna V součinnosti s ERÚ byla zveřejněna průměrná cena emisní povolenky pro rok 2014 ve výši 156,44 Kč pro účely regulace cen tepelné energie.

30. dubna Finální termín pro provozovatele zařízení ke splnění zákonné povinnosti odevzdání povolenek ve výši ověřených tun emisí CO₂ vyprodukovaných ze zařízení v roce 2014. Všichni provozovatelé zařízení i provozovatelé letadel splnili tuto povinnost.

15. května Zveřejněna Zpráva o hodnocení provozovatelů zařízení a provozovatelů letadel ve vztahu ke splnění za rok 2014 na úrovni EU v souladu s přílohou XIV, odstavce 1d), e) nařízení Komise (ES) č. 389/2013. Celková suma verifikovaných emisí vyprodukovaných ze zařízení za rok 2014 činí 66 435 325 tun CO₂, což je o 1 278 319 tun CO₂ méně než v předešlém roce 2013.

26. listopadu Správce rejstříku zveřejnil informace týkající se sériových čísel jednotek z účtu pro odebrání za první obchodovací období Kjótského protokolu a jednotek, které mají být přeneseny z prvního do druhého obchodovacího období.

7 April In cooperation with the ERO, the average price of an emission allowance for 2014 in the amount of CZK 156.44 was published for the purposes of heat energy prices regulation.

30 April Final deadline for installation operators to meet their statutory obligation and surrender allowances in the amount of verified tonnes of CO₂ emissions produced by the relevant installation in 2014. All installation operators and aircraft operators met the statutory obligation.

15 May The Report on the Evaluation of Installation Operators and Aircraft Operators in relation to compliance for 2014 at the EU level pursuant to Annex XIV, para. 1d) e) of Commission Regulation (EC) No. 389/2013 was published. The total amount of verified emissions emitted by the installations for 2014 was 66,435,325 tonnes of CO₂, representing a decrease of 1,278,319 tonnes of CO₂ compared to 2013.

26 November The Registry administrator published information regarding serial numbers of units from a retirement account for the first trading period of the Kyoto Protocol and units to be transferred from the first to the second trading period.

Transakce prováděné v rejstříku

V roce 2015 se v rejstříku uskutečnilo 834 transakcí, při nichž změnilo účet celkem 108 582 735 jednotek. Do statistiky jsou zahrnuty veškeré transakce s evropskými povolenkami a kjótskými jednotkami.

Důvody transakcí a ceny povolenek a kjótských jednotek nejsou v systému rejstříku vyhodnocovány, ani s nimi není v tomto systému obchodováno. Obchodování s povolenkami probíhá například prostřednictvím bilaterálních nebo burzovních obchodů.

Rozložení počtu transakcí a objemů převáděných jednotek v roce 2015 uvádí následující tabulka a obrázky.

Transactions executed in the Registry

In 2015, a total of 834 transactions were executed in the Registry, resulting in the transfer of 108,582,735 emission units to other accounts. The statistics comprise all transactions with European Union allowances and Kyoto units.

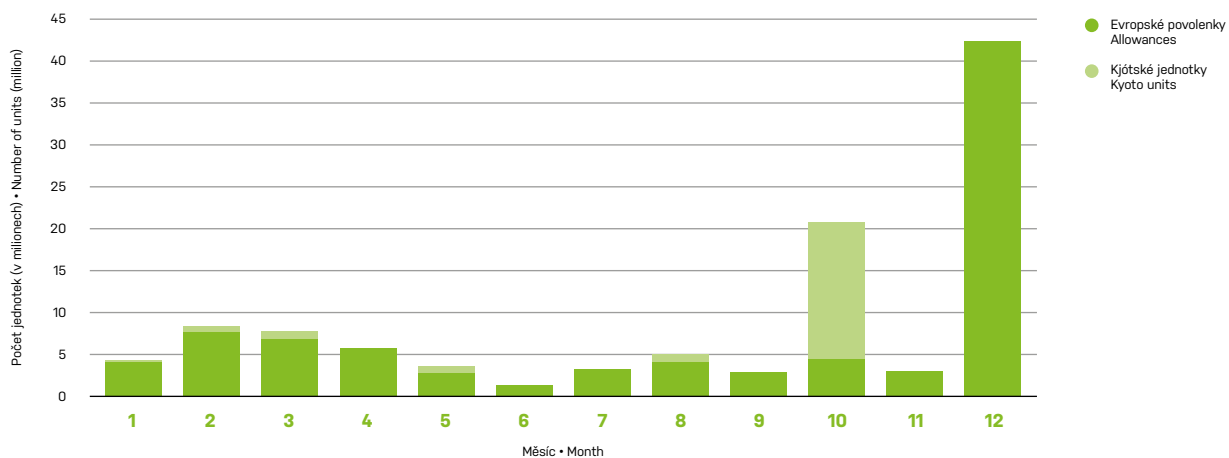
The purpose of transactions and prices of allowances and Kyoto units are not evaluated in the Registry and the allowances/units are not traded within the system. Trading of emission units is carried out through bilateral or exchange transactions.

The table and figures below illustrate the distribution of numbers of transactions and volumes of transferred units in 2015.

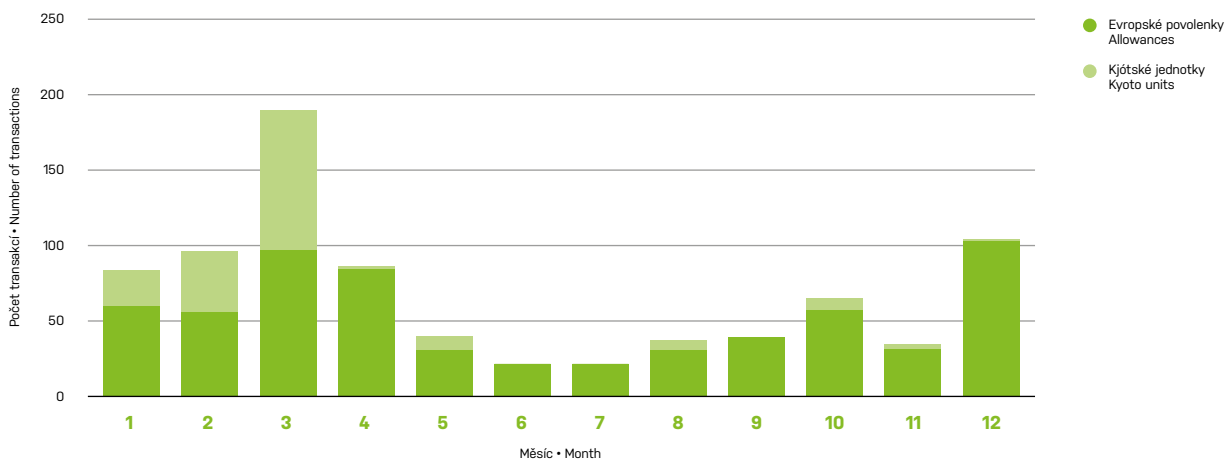
Tabulka 23 **Rozložení počtu transakcí a objemů podle typu jednotek**
Table 23 **Distribution of transactions and unit volumes according to unit type**

Typ jednotky Type of unit	Objemy jednotek Volumes of units	%	Počty transakcí Numbers of transactions	%
Evropské povolenky • Allowances	88 101 981	81%	644	77%
Kjótské jednotky • Kyoto units	20 480 754	19%	190	23%
Suma • Total	108 582 735	100%	834	100%

Obrázek 74 **Objemy převáděných jednotek v roce 2015**
 Figure 74 **Volumes of transferred units in 2015**

Obrázek 75 **Počet transakcí v roce 2015**
 Figure 75 **Number of transactions in 2015**

RISK MANAGEMENT

RISK MANAGEMENT

DEFINICE FINANČNÍCH RIZIK

Povinnosti OTE definované energetickým zákonem, zejména vyhodnocování, zúčtování a vypořádávání odchylek a funkce organizátora krátkodobého trhu, přinášejí i zodpovědnost zajistit finanční vypořádání závazků a pohledávek jednotlivých účastníků trhu s elektřinou a plynem, které jim, v souvislosti s vyhodnocením odchylek a s obchodováním na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu, vznikly. Operátor trhu vstupuje do finančního vypořádání jako jediná kreditní protistrana registrovaných účastníků trhu s elektřinou RÚT; veškeré závazky jednotlivých účastníků trhu jsou tak zúčtovány jako závazky vůči operátorovi trhu a všechny jejich pohledávky jdou na jeho vrub. Tímto nastavením operátor trhu přebírá odpovědnost za řádnou a včasnou úhradu všech pohledávek RÚT. Na tomto základě je možné definovat hlavní finanční rizika operátora trhu jako riziko nedostatečné likvidity a riziko ztráty z neuhrazených pohledávek za RÚT. Z této identifikace vyplývají dva základní cíle metodiky Risk Management OTE (RM OTE). Těmi jsou vytvoření dostatečné likvidní rezervy zabezpečující peněžní prostředky na vypořádacích účtech operátora trhu pro případy neuhrazení závazku některého z RÚT v řádných termínech (riziko nedostatečné likvidity) a dále kontrola a řízení otevřené kreditní pozice ve smyslu zajištění budoucích pohledávek operátora trhu za RÚT (riziko ztráty z trvalé platební neschopnosti RÚT). Metodiky řízení obou hlavních finančních rizik jsou postaveny na čtyřech základních principech²²:

- princip vyrovnané bilance,
- princip 100% zajištění současných a možných budoucích závazků SZ s možností poskytnutí úlevy na základě bonity SZ,
- princip jednotného postupu pro všechny SZ,
- princip řízení finančních rizik prostřednictvím CS OTE.

Princip vyrovnané bilance

Celý systém i statut operátora trhu jsou postaveny na vyrovnaných příjmových a výdajových peněžních tocích, přičemž v praxi je tento princip podpořen posunutím (zpožděním) vypořádání debetních plateb operátora trhu oproti kreditním. Operátor trhu tak nejdříve inkasuje své pohledávky, zkompletuje objem peněz a následně jej s několikadenním

²² Podrobný popis jednotlivých principů řízení rizik na straně operátora trhu je uveden na webových stránkách: www.ote-cr.cz.

DEFINITION OF FINANCIAL RISKS

The obligations of OTE as defined by the Energy Act, in particular evaluation and settlement of imbalances and the functions of the short-term market organizer, entail responsibility for ensuring the financial settlement of liabilities and receivables of electricity and gas market participants, arising in connection with imbalance evaluation and trading on the short-term markets organized by the Market Operator. The Market Operator participates in the financial settlement as the only credit counter-party to registered electricity market participants (RMPs); as a result, all their liabilities are settled as payables to the Market Operator and all their receivables are debited to the Market Operator. In these arrangements the Market Operator assumes responsibility for proper and timely payments of all RMP's receivables. Subsequently, two key financial risks of the Market Operator comprise the risk of insufficient liquidity and the risk of losses arising from unsettled receivables from RMPs. The two identified risks govern two primary targets of OTE's Risk Management methodology (RM OTE): the creation of a sufficient liquidity reserve securing funds in the Market Operator's settlement accounts if necessary due to some of the RMP's failure to settle liabilities in due time (insufficient liquidity risk), and the review and management of an opened credit position in terms of securing the Market Operator's future receivables from RMPs (risk of losses arising from RMP's permanent insolvency). The methodology of managing the two key financial risks is based on four basic principles²²:

- principle of balanced accounts,
- principle 100% hedging of BRP's current and future liabilities with the option to grant a FS relief based on BRP's favourable record,
- principle of equal treatment of all BRPs,
- principle of financial risk management by CS OTE.

Principle of balanced accounts

The whole system and the status of the Market Operator are based on balanced income and expense cash flows. In practice this principle is supported by delaying the settlement of debit payments of the Market Operator vs. credit payments. The Market Operator first collects its receivables, consolidates the volume of funds and, subsequently, redistributes them in the form of

²² A detailed description of specific rules of risk management by the Market Operator is posted on www.ote-cr.cz.

zpožděním přerozdělí formou úhrady svých závazků vůči SZ a poskytovatelům RE.

Princip 100% zajištění závazků

Tento princip znamená, že snahou OTE je veškerou teoretickou rizikovou expozici, která může SZ vzniknout, pokrýt nástroji řízení kreditního rizika tak, aby operátor trhu mohl, v případě jakýchkoli, i neočekávaných, problémů na straně SZ, splnit své povinnosti vůči ostatním SZ a vůči provozovateli přepravní soustavy. Subjektům s vynikající finanční bonitou může být poskytována sleva z finančního zajištění (FZ).

Princip jednotného postupu pro všechny SZ

Metodika RM OTE je zejména v oblasti řízení kreditního rizika postavena na principu stejného přístupu ke všem SZ, přičemž kreditní riziko každého subjektu zúčtování je řízeno individuálně. Důvodem pro tento přístup je snaha snížit co nejvíce riziko, že by operátor trhu musel krýt ztrátu ze svých vlastních zdrojů.

Pro krátkodobé nebo i trvalé snížení kreditního rizika SZ je možné ze strany SZ využít institutu převedení odpovědnosti za odchylku za odběrné místo mezi subjekty zúčtování, případně převedení celkové odchylky na jiný subjekt zúčtování.

Princip řízení finančních rizik prostřednictvím CS OTE

Touto cestou chce operátor trhu dosáhnout především minimalizace rizika selhání lidského faktoru jak na straně SZ, tak ve vlastních řadách. Tento systém umožňuje automaticky stanovovat a zajišťovat aktuální riziko všech SZ stejně, a to tak, aby bylo možné ze strany SZ optimalizovat výši FZ, resp. náklady s tím spojené. Kontrola dostatečnosti výše FZ v CS OTE a přepočty aktuálního zůstatku FZ probíhají při každé události, která ovlivňuje výši tohoto zůstatku, a v daných časových intervalech. Pokud by byl zůstatek záporný, automaticky dojde ke znemožnění registrace dalších obchodů příslušného SZ, které by vedly k dalšímu čerpání nyní již záporného zůstatku, případně ke krácení registrovaných obchodů (trh s plynem) nebo k dalším opatřením snižujícím riziko na straně operátora trhu (např. anulace zadaných, a zatím nezobchodovaných nabídek na denním trhu s elektřinou). V průběhu obchodování lze velikost FZ optimalizovat, například podle sezonních změn v objemech obchodování, ale vždy tak, aby byly zajištěny všechny již vzniklé nebo očekávané budoucí závazky. K přepočtu výše aktuálního zůstatku FZ dochází i v případě vzniku závazku ze strany OTE, a to tak, že o tento závazek je navýšen celkový obchodní limit SZ.

settlement of its payables to BRP and RE providers with a delay of several days.

Principle of 100% liability hedging

This principle means that OTE strives to cover any theoretical risk exposure that may arise for a BRPs by instruments of credit risk management so that in the event of any expected or unexpected problems on the part of the BRP the Market Operator can meet its obligations toward the other BRPs and the transmission system operator. Balance responsible parties with an excellent financial standing may obtain a financial security reduction. Principle of equal treatment for all balance responsible parties

The RM OTE methodology, specifically in the area of credit risk management, is based on the principle of equal treatment of all balance responsible parties, whereby credit risk of each balance responsible party is managed separately. The reason for this approach is an effort to minimize the risk that the Market Operator would have to cover the loss from its own resources.

To mitigate any credit risk in the short term or permanently, BRPs may choose to transfer imbalance responsibility for a point of delivery between balance responsible parties, or to transfer total imbalance responsibility to another balance responsible party.

Principle of financial risk management by CS OTE

The Market Operator primarily aims to minimize risks arising from a human error both on the part of balance responsible parties and its own staff. This system allows for automatic determining and hedging of current risks equally for all BRPs in a way that BRPs could optimize the amounts of their financial security and related costs. The sufficiency of the financial security is verified in CS OTE and the current financial security balance is adjusted for each event that might affect the security balance, and in the specific time intervals. If the balance is negative, registration of any other transaction of the respective balance responsible party is automatically invalidated to prevent a drawdown of the already negative balance, or registered transactions (on the gas market) are reduced, or other measures are implemented to mitigate the Market Operator's risk (such as cancellation of submitted and yet untraded bids on the day-ahead electricity market). The amount of financial security can be optimized in the course of trading, for example according to seasonal changes in trading volumes, but always in such a way so as to hedge all current or future liabilities. The available financial security is adjusted also in the event of OTE's liability, where the respective BRP's trading limit is increased by the amount of this liability.

ŘÍZENÍ KREDITNÍHO RIZIKA

Aktuální kreditní riziko operátora trhu lze definovat jako sumu očekávaných nebo již vzniklých, a doposud neuhrazených, závazků SZ vůči operátorovi trhu. Je spojeno pouze s položkami, ze kterých může vzniknout operátorovi trhu pohledávka, tj. s položkami nebo typy obchodů finančně zúčtovanými prostřednictvím OTE. Naopak registrované domácí i zahraniční dvoustranné smlouvy nejsou finančně vypořádávané prostřednictvím operátora trhu, ale pouze se registrují technické hodnoty pro účel vypořádání odchylek. Tyto obchody tak samy o sobě nejsou finančně zajišťovány, ale je využívána informace o těchto kontraktech pro zajištění rizika z vypořádání odchylek.

Celková riziková expozice (nebo taky kreditní riziko operátora trhu) je tvořena následujícími dílčími rizikovými expozicemi:

- riziková expozice za odchylky pro elektřinu a plyn,
- riziková expozice za krátkodobý trh s elektřinou a plynem,
- riziková expozice za mimotoleranční odchylky a za trh s nevyužitou tolerancí pro plyn,
- riziková expozice za pevné ceny za činnosti OTE.

Riziková expozice za odchylky pro elektřinu a plyn

Rizikovou expozicí za odchylky na trhu s elektřinou se rozumí aktuální nevyrovnaná obchodní pozice stanovená na základě registrovaných platných smluvních hodnot a odhadovaných hodnot spotřeby odběrných míst zákazníků a výroby zdrojů. Operátor trhu stanovuje pro každou hodinu dodávky zvlášť rizikovou expozici za kladnou odchylku a rizikovou expozici za zápornou odchylku, přičemž pro ocenění rizikové expozice za kladnou odchylku použije operátor trhu tzv. parametrickou cenu kladné odchylky a pro ocenění rizikové expozice za zápornou odchylku pak parametrickou cenu záporné odchylky. Větší z obou oceněných rizikových expozic (větší z obou částek) v každé hodině je v daný okamžik použita pro blokaci obchodního limitu. Mimo to se na denním trhu s elektřinou stanovuje také riziková expozice za odchylku z dosud nevyhodnocených flexibilních hodinových nabídek a profilových blokových nabídek, sloučených do stejné výlučné skupiny, protože u nich není před vyhodnocením denního trhu s elektřinou zřejmé, v jaké hodině se zobchodují. Pro ocenění této rizikové expozice se také použije příslušná parametrická cena odchylky. Obě parametrické ceny se stanovují z historických cen odchylek.

Po vyhodnocení odchylek dochází k nahrazení této pozice skutečným závazkem/pohledávkou SZ. Splacení závazku za odchylky znamená úplné uvolnění blokované části finančního zajištění.

CREDIT RISK MANAGEMENT

The current credit risk of the Market Operator can be defined as a sum of expected, or already arisen and unsettled liabilities of a balance responsible party to the Market Operator. It pertains only to items from which liabilities to the Market Operator may arise, i.e. from items or types of transactions that are financially settled through OTE. Conversely, registered intra-state and foreign bilateral contracts are not financially settled through the Market Operator; merely their technical values are registered for the purpose of settlement of imbalances. As a result, these transactions are not financially secured, but information about these contracts is used for hedging risks arising from settlement of imbalances.

Total risk exposure (or the Market Operator's credit risk) is comprised of the following partial risk exposures:

- risk exposure arising from electricity and gas imbalances,
- risk exposure arising from the short-term electricity and gas markets,
- risk exposure arising from off-tolerance imbalances and from the unused tolerance gas market,
- risk exposure arising from fixed prices charged for OTE's operations.

Risk exposure arising from electricity and gas imbalances

Risk exposure arising from imbalances on the electricity market means the current unbalanced trading position determined on the basis of registered valid contractual values and estimated values of consumption at customer-type points of delivery and source generation. The Market Operator determines for each supply hour risk exposure arising from a positive imbalance and risk exposure arising from a negative imbalance, respectively. To assess risk exposure for a positive imbalance, the Market Operator uses the parametric price of positive imbalance, and to assess risk exposure for a negative imbalance it uses the parametric price of negative imbalance. The larger of the two assessed exposures (larger of the two amounts) at each hour is used to block the trading limit at any given time. Also determined on the day-ahead electricity market is risk exposure arising from imbalances from yet unevaluated flexible hourly bids and profile block bids added to the same exclusive group since it is not clear prior to the day-ahead electricity market evaluation at what hour they will be traded. The relevant parametric price of the imbalance applies to the valuation of this risk exposure. Both parametric prices are determined from historical prices of imbalances.

After the evaluation of imbalances this position is replaced with the actual liability/receivable of the balance responsible party. Settlement of the liability arising from imbalances results in complete release of the blocked part of financial security.

Rizikovou expozicí za odchylky na trhu s plynem se rozumí riziková expozice za dodávku vyrovnávacího (bilančního) plynu, kterou místo subjektu zúčtování dodává do soustavy provozovatel přepravní soustavy, přičemž operátor trhu je jedinou protistranou provozovatele přepravní soustavy a současně centrální protistranou pro zúčtování odchylek vůči SZ. Riziková expozice za plyn na odchylky vychází z principu trhu s plynem, kdy odchylka, kterou SZ způsobí, může být vyrovnána buď naturálně, tedy plynem ve dni D+2, anebo finančně za cenu vyrovnávacího plynu. Princip stanovení rizikové expozice vychází z rozdílu, který může vzniknout za část závazku dodat plyn do plynárenské soustavy a za část závazku odebrat plyn z plynárenské soustavy.

Riziková expozice za část dodávky plynu je množství plynu, které subjekt zúčtování prodává bilaterálně ve virtuálním prodejním bodě (VPB) a na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu, přičemž do této rizikové expozice vstupuje nejen zobchodované množství na krátkodobých trzích, ale i registrovaná nabídka na prodej.

Riziková expozice za část odběru plynu je výše nominovaného množství plynu ve výstupních bodech přepravní soustavy – hraničních předávacích stanicích (HPS) a zásobních plynu (ZP). Dále ve výstupních bodech distribuční soustavy – přeshraničních plynovodech (PPL), v množství plynu nominovaného ve VPB k vyrovnání záporné odchylky a odhadované spotřebě odběrných míst zákazníků. Riziková expozice se snižuje o množství plynu, které subjekt zúčtování nakupuje na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu (pouze již zobchodované množství) a bilaterálně ve VPB, a to včetně množství plynu nominovaného ve VPB k vyrovnání kladné odchylky.

Riziková expozice za organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem

V případě zajištění finančního vypořádání blokového, denního a vnitrodenního trhu s elektřinou a plynem je nutné z hlediska komodity zajišťovat pouze nabídky, které znamenají závazek SZ vůči OTE – typicky např. nákup elektřiny nebo plynu. Vzhledem ke skutečnosti, že na denním a vnitrodenním trhu s elektřinou je možné obchodovat za záporné ceny, zajišťují se i nabídky na prodej se zápornou cenou. V okamžiku registrace takové nabídky je na denním a vnitrodenním trhu blokováno obchodní limit ve výši součinu poptávaného množství a uvedené ceny v nabídce navýšené o daň z přidané hodnoty (DPH). V případě využití více bloků v nabídce na denní trh se blokována částka počítá jako největší možná částka daná kumulovaným množstvím bloků a jednotlivých limitních kladných cen navýšených o DPH u nabídek na nákup a kumulovaným množstvím bloků a jednotlivých limitních záporných cen navýšených o DPH u nabídek na prodej. Dále je třeba zohlednit,

Risk exposure arising from imbalances on the gas market means risk exposure arising from delivery of balancing gas, which is supplied to the system by the transmission system operator instead of the balance responsible party, whereby the Market Operator is the sole counterparty to the transmission system operator and, at the same time, the central counterparty for settlement of imbalances with the BRP. Risk exposure arising from gas used for imbalances is based on the gas market principle where an imbalance caused by a BRP may be settled in kind, i.e. by supply of gas on D+2 day, or financially at the price of balancing gas. The mechanism of risk exposure assessment is based on the difference that may ensue between the part of the obligation to supply gas to the gas system and the part of the obligation to take gas from the gas system.

Risk exposure arising from the part of gas supply is the volume of gas that the balance responsible party sells bilaterally at the Virtual Trading Point (VTP) and on the short-term markets organized by the Market Operator; this risk exposure accounts not only for the traded volume on the short-term markets, but also for the registered sale bid.

Risk exposure arising from the part of gas offtake is the quantity of the nominated volume of gas at exit points of the transmission system, i.e. Border Delivery Stations (BDS) and Gas Storage (GS) facilities, and at exit points of the distribution system, i.e. Cross-Border Gas Ducts (CGD), the volume of gas nominated at VTP for negative imbalance settlement, and the estimated consumption at customer-type points of delivery. The risk exposure is reduced by the quantity of gas purchased by the BRP on the short-term markets organized by the Market Operator (only the volume already traded) and bilaterally at VTP, including the volume of gas nominated at VTP for positive balance settlement.

Risk exposure arising from the organized short-term electricity and gas markets

In case of securing financial settlement of the block, day-ahead and intra-day electricity and gas markets, in respect of the traded commodity it is necessary to secure only bids that represent a liability of the balance responsible party to OTE – typically electricity or gas purchases. With regard to the option of trading at negative prices on the electricity day-ahead and intra-day markets, sale bids with negative prices are also secured. At the time of registration of such bid, the trading limit equalling the product of the demanded volume and the price quoted in the bid plus value added tax (VAT) is blocked on the day-ahead and intra-day markets. In the event of using more blocks in a bid submitted to the day-ahead market, the blocked amount is calculated as the highest possible amount of cumulated quantities of blocks and positive limit prices plus VAT for purchase bids, and cumulated quantities of blocks and negative limit prices plus VAT for sale bids. Furthermore, it should be considered that in case of profile block bids added

že u profilových blokových nabídek sloučených do stejné výlučné skupiny nelze zobchodovat všechny sloučené nabídky současně ve sto procentní výši, takže se blokováná částka počítá jako největší možná částka daná množstvím a limitními kladnými cenami navýšenými o DPH jednotlivých sloučených nabídek na nákup ve stejné výlučné skupině, případně zápornými limitními cenami u sloučených nabídek na prodej. Ve druhé fázi, tj. po sesouhlasení denního trhu a/nebo vzniku obchodu na blokovém či vnitrodenním trhu, respektive po agregaci obchodní hodiny na vnitrodenním trhu s elektřinou, je výše blokace přepočtena na velikost součinu skutečně nakoupeného množství a výsledné kladné ceny navýšené o DPH, případně prodaného množství a sesouhlasené ceny, pokud je sesouhlasená cena záporná. Po tomto vyhodnocení CS OTE vygeneruje inkasní příkaz (na konci každého pracovního dne), po jehož zaplacení dojde k uvolnění příslušné blokované části obchodního limitu. Nabídky registrované na denní trh s elektřinou prostřednictvím systému PXE jsou zajišťovány na straně PXE a vypořádány také prostřednictvím jejího systému.

Vzhledem k tomu, že se na denním trhu s elektřinou a krátkodobých trzích s plynem obchoduje v měně EUR, ale systém kontroly finančního zajištění je v Kč, dochází k přepočtu rizikové expozice na Kč dle příslušného vypořádacího kurzu OTE.

V případě blokového trhu je systém navíc podpořen asynchronními kontrolami stavu FZ, které v závislosti na nedostatečnosti FZ v průběhu obchodování mohou anulovat nespárované objednávky na BT.

Od 1. 1. 2016 se v souvislosti se změnou Pravidel trhu s elektřinou zajišťují také obchody uskutečněné na vyrovnávacím trhu s regulační energií. Podobně jako na ostatních krátkodobých trzích se zajišťují pouze nabídky, které mohou znamenat závazek účastníka vyrovnávacího trhu. Konkrétně jde o prodej kladné regulační energie za zápornou cenu a prodej záporné regulační energie za kladnou cenu. V rámci vyhodnocení odchylek je pak cena zobchodované regulační energie přepočtena dle Pravidel trhu s elektřinou (viz kapitola Vyrovnávací trh s regulační energií), což je zohledněno i ve výši zajištěného závazku.

Riziková expozice za mimotoleranční odchylky a trh s nevyužitou tolerancí (plynárství)

Riziková expozice SZ za mimotoleranční odchylky se počítá z předběžných hodnot odchylky SZ a předběžné systémové odchylky. Mimotoleranční odchylka vzniká SZ pouze v případě, pokud je směr jeho odchylky stejný jako směr systémové odchylky a její výše přesahuje objem tolerancí SZ stanovených dle Pravidel trhu. Cena mimotoleranční odchylky je stanovena dle cenového rozhodnutí ERÚ. Takto stanovená hodnota rizikové

to the same exclusive group, all linked bids cannot be traded at hundred percent at the same time, so the blocked amount is calculated as the greatest possible amount determined by volumes and positive limit prices plus VAT of individual linked purchase bids in the same exclusive group, or negative limit prices of linked sale bids. In the second phase, i.e. after matching the day-ahead market and/or executed trade on the block or intra-day markets, or after aggregation of the trading hour on the intra-day electricity market, the blocked amount is converted into the amount equalling the product of the actually purchased volume and the resulting positive price plus VAT or, in the event of a negative matched price, the sold volume and matched price. Following this evaluation, CS OTE generates a collection order (at the end of each business day); after the payment the respective blocked part of the trading limit is released. Bids registered on the day-ahead electricity market through the PXE system are secured by PXE and settled through the PXE system.

As trading on the day-ahead electricity market and short-term gas markets is executed in EUR, but the financial security control system is implemented in CZK, the risk exposure is adjusted for CZK in accordance with OTE's settlement exchange rate.

For the block market the system is additionally supported by asynchronous checks of FS balances; in the event the required FS balance is insufficient in the course of trading, non-matched orders on BM may be cancelled.

In connection with the amended Electricity Market Rules, as of 1 January 2016 transactions executed on the balancing market with regulating energy have also been secured. Similarly to other short-term markets, only bids that may result in liabilities of the balancing market participants are secured. This includes the sale of positive regulating energy at negative prices and the sale of negative regulating energy at positive prices. During the evaluation of imbalances, the price of traded regulating energy is adjusted according to the Electricity Market Rules (see the chapter Balancing market with regulating energy), which is reflected in the amount of the secured liability.

Risk exposure arising from off-tolerance imbalances and unused tolerance market (gas sector)

Risk exposure of subjects of settlement arising from off-tolerance imbalances is calculated from preliminary values of the BRP's imbalance and the preliminary system imbalance. An off-tolerance imbalance occurs for the BRP only in the event the direction of the BRP's imbalance is identical to the system imbalance direction and its volume exceeds the volume of the BRP's tolerance defined under the Market Rules. The price of the off-tolerance imbalance is set pursuant to the applicable ERO price decision. The calculated value of risk exposure is cumulated gradually in the course of the month. After publishing the real data, risk exposure is adjusted.

expoziční se kumulují postupně v průběhu měsíce. Po zveřejnění skutečných hodnot je riziková expoziční přepočtena. Subjekt účtování má následně možnost zobchodovat mimotoleranční odchylku na trhu s nevyužitou tolerancí, a to jak na bilaterálním, tak na anonymním trhu organizovaném operátorem trhu. Teprve nezobchodovaný objem mimotolerančních odchylek je uhrazen příslušným SZ a blokování obchodního limitu je ukončeno v okamžiku zpracování bankovního výpisu dokladujícího uhrazení daného závazku.

Vzhledem k tomu, že obchody s nevyužitou tolerancí na anonymním trhu organizovaném operátorem trhu jsou vypořádány přes operátora trhu, je nutné nabídky, které mohou znamenat závazek SZ vůči operátorovi trhu, zajišťovat také. Obchodní limit SZ je blokován ve výši částky nabídky na nákup, která převyšuje mimotoleranční odchylku SZ pro daný plynárenský den, přičemž se částka nabídky na nákup počítá z poptávaného množství tolerancí a ceny navýšené o DPH.

Výše jednotlivých rizikových expozičních bude ovlivněna očekávaným zavedením režimu přenesené daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty (tzv. reverse charge) na dodávku elektřiny a plynu. U každé položky, která ovlivňuje výši rizikové expoziční, bude potřeba vyhodnotit, zda jde o dodávku elektřiny či plynu a zda se na ni tedy vztahuje tento režim DPH.

Nástroje řízení kreditního rizika

V současné době může SZ zajistit své budoucí a již vzniklé závazky vůči OTE těmito základními instrumenty:

- složením peněžních prostředků na účet operátora trhu (hotovost),
- neodvolatelnou bankovní zárukou vystavenou v Kč bankou nebo její pobočkou na území ČR splňující podmínku stanoveného aktuálního dlouhodobého ratingu minimálně na úrovni BBB+ (S&P, Fitch), resp. Baa1 (Moody's).

Nejpoužívanějším nástrojem jsou bankovní záruky, které v elektroenergetice zajišťují 63% celkové hodnoty otevřené pozice operátora trhu k SZ, a složené peněžní prostředky (hotovost), jež zajišťují zbývajících 37% celkového objemu, což odpovídá poměru v roce 2014. V plynárenství je poměr jednoznačnější ve prospěch bankovních záruk. Jejich podíl je 78%, zatímco peněžní prostředky tvoří 22% z celkového objemu poskytnutého finančního zajištění (nepatrný pokles podílu bankovních záruk oproti roku 2014). Zde je nutné upozornit na skutečnost neustálého vývoje tohoto poměru v průběhu roku, kdy zvláště v období svátků v prosinci dochází v elektroenergetice k dočasnému nárůstu složených peněžních prostředků z důvodu prodloužení vypořádacího cyklu obchodů. Zmíněné podíly využitých nástrojů jsou ke dni 31. 12. 2015, a jsou v elektroenergetice tudíž ovlivněny zmíněným dočasným nárůstem složených peněžních prostředků.

Subsequently, the balance responsible party is allowed to trade any off-tolerance imbalances on the unused tolerance market, both on the bilateral market and on the anonymous market organized by the Market Operator. The remaining untraded quantity of off-tolerance imbalances is then settled by the BRP and the blocked trading limit is released at the time of processing a bank statement evidencing payment of the respective liability.

In respect of settlement of unused tolerance transactions on the anonymous market organized by the Market Operator, it is necessary to secure also bids from which liabilities of balance responsible parties to the Market Operator may arise. The BRP's trading limit is blocked in the amount of the purchase bid that exceeds the respective BRP's off-tolerance imbalance for the relevant gas day, whereby the amount of the purchase bid is calculated from the demanded volume of tolerance and the price with VAT.

The amounts of specific risk exposures will be influenced by the anticipated introduction of the reverse charge of value added tax on electricity and gas supplies. For each item that affects the amount of risk exposure it will be necessary to assess whether it constitutes electricity or gas supply and whether the new VAT scheme applies for that particular item.

Instruments for credit risk management

Balance responsible parties may currently secure their future and existing payables to OTE using basic instruments as follows:

- cash deposits into the Market Operator's account,
- irrevocable bank guarantees issued in CZK by a bank or a bank branch operating in the Czech Republic that meet the condition of current long-term minimum rating of BBB+ (S&P, Fitch) or Baa1 (Moody's).

The most frequently used instruments are bank guarantees, which in the energy industry account for 63% of the total open position of the Market Operator with respect to the BRP, and cash deposits accounting for the remaining 37% of the total volume, which corresponds to the 2014 ratio. In the gas industry, bank guarantees are the predominantly used hedging instrument with an 78% share compared to a 22% share of cash deposits in the total volume of provided financial security (a moderate decline in the share of bank guarantees compared to 2014). It needs to be pointed out that this ratio keeps changing in the course of the year; notably during the holiday season in December the proportion of deposited cash in the energy sector rises temporarily due to the extended trade settlement cycle. The foregoing statistics were available as at 31 December 2015, therefore they reflect the aforementioned temporary growth in cash deposits in the energy sector.

ŘÍZENÍ RIZIKA LIKVIDITY

Riziko likvidity operátor trhu řídí tvorbou dostatečné rezervy hotových peněžních prostředků. Tato rezerva je zajištěna podmínkou minimální výše finančního zajištění poskytnutého ve formě peněžních prostředků složených na účet operátora trhu – 10 % z celkového poskytnutého finančního zajištění, ne více než 20 mil. Kč. Toto je doplněno kontokorentními rámci na vypořádacích účtech OTE a procesem zpoždění debetních plateb oproti kreditním v délce tří dnů.

Z pohledu stability jsou nejjistější smluvené kontokorentní úvěry na vypořádacích účtech OTE, které jsou stanovené fixně vždy na jeden rok. Také likvidní rezervu tvořenou peněžními prostředky složenými na účet operátora trhu lze považovat za relativně stálou. Naopak poslední položka – rezerva likvidity ze zpoždění plateb – je velice volatilní (tj. značně proměnlivá), a to i v horizontu jednoho dne. Největší vliv na tuto skutečnost mají rozdílné délky vypořádacího cyklu u jednotlivých bank kombinované s platební morálkou SZ. Problematickým z hlediska likvidity je i odlišné zdanění DPH tuzemských a zahraničních účastníků. Toto může být částečně eliminováno zavedením režimu přenesené daňové povinnosti u daně z přidané hodnoty na dodávku elektřiny a plynu.

Co se týče ceny těchto instrumentů, je nepřímo úměrná jejich stabilitě. V případě složených peněžních prostředků se operátor trhu zavázal vyplácet pravidelný přírůstek, jehož velikost je dána vývojem tržních podmínek. Při použití této rezervy tak operátor trhu nese náklad ve výši těchto přírůstků. Nejlevnějším zdrojem je polštář ze zpoždění plateb, který v případě bezproblémové platební morálky SZ přináší přírůsteky, jež operátorovi trhu kompenzují vzniklé náklady při dočasných platebních problémech některého ze SZ v jiných dnech. Nutno ovšem zmínit, že vývoj depozitních sazeb hodnoty těchto přírůstků se v posledních letech výrazně snižuje.

Kromě již uvedeného lze za nástroje řízení finančních rizik (tj. rizika likvidity i kreditního rizika) považovat i povolení k inkasu závazků SZ z účtů SZ, dále právo pozdržet platby a právo jednostranného zápočtu závazků s pohledávkami v případě platební neschopnosti SZ.

LIQUIDITY RISK MANAGEMENT

The Market Operator manages liquidity risks by creating a sufficient reserve of cash. This reserve is secured by the condition of a minimum amount of financial security provided in the form of cash deposited into the Market Operator's account – 10% of the total provided financial security, but not more than CZK 20 million. These instruments are compounded with overdraft frameworks within OTE's settlement accounts and the process of delaying debit payments vs. credit payments by three days.

In terms of stability, the most secure instruments are overdraft loans agreed upon for OTE's settlement accounts. These loans are fixated for a year. Also relatively stable is a liquidity reserve comprised of cash deposited into the Market Operator's account. Conversely, the last item – a liquidity reserve from delayed payments – is very volatile (i.e. considerably variable), even within a single day. This is mostly due to different durations of the settlement cycle at different banks, in addition to varying payment discipline of balance responsible parties. Differences in VAT taxation of local and foreign market participants are also unfavourably affecting liquidity. This problem may be partly eliminated by the introduction of the reverse charge of value added tax on electricity and gas supplies.

Prices of the aforementioned instruments are inversely proportional to their stability. In case of deposits made, the Market Operator has pledged to pay out accruals regularly, the amount of which is depends on market conditions. If this reserve is used up, the Market Operator bears the costs in the amount of these accruals. The cheapest source is the cushion from delayed payments which, provided the BRP's payment discipline is good, yields accruals that compensate for the Market Operator's expenses incurred in case of temporary payment problems of any of the balance responsible parties on other days. Note that deposit rates of these accruals have significantly declined in recent years.

In addition to the above described instruments, other instruments for financial risk management (i.e. liquidity risk and credit risk) include an authorization for direct collection of payables of the balance responsible parties from their accounts, the right to delay payments, and the right of a unilateral offset of payables against receivables in case of the relevant BRP's insolvency.

PŘÍLOHA

APPENDIX

Seznam subjektů zúčtování a účastníků krátkodobých trhů v obou komoditách k 31. 12. 2015

Overview of balance responsible parties and short-term market participants in both commodities at 31 December 2015

Účastník trhu Market Participant	Země Country	Elektrina • Electricity			Plyn • Gas	
		Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets	Vyrovnávací trh Balancing Market	Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets
A.En. CZ, s.r.o.	CZ	•	•			
AKCENTA ENERGIE a.s.	CZ	•	•			
ALPIQ ENERGY SE	CZ	•	•	•	•	•
Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ	•	•	•		
Amper Market, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
ARMEX ENERGY, a.s.	CZ	•	•		•	•
Axpo Trading AG	CH	•	•	•	•	•
Blue-Gas s.r.o.	CZ				•	•
BOHEMIA ENERGY entity s.r.o.	CZ	•	•		•	•
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.	CZ	•	•		•	•
CARBOUNION KOMODITY, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
CENTROPOL CZ, a.s.	CZ	•	•	•		
CENTROPOL ENERGY, a.s.	CZ	•	•		•	•
CENTROPOL TRADING, s.r.o.	CZ				•	•
CITIGROUP GLOBAL MARKETS LIMITED	UK	•	•			
COMFORT ENERGY s.r.o.	CZ	•	•			
CONTE spol. s r.o.	CZ				•	•
CZENERGIE4U s.r.o.	CZ	•			•	•
ČEPS, a.s.	CZ	•	•	•		
Česká energie, a.s.	CZ				•	•
Česká plynárenská a.s.	CZ				•	•
Českomoravský cement, a. s.	CZ	•	•			
ČEZ Prodej, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
ČEZ, a. s.	CZ	•	•	•	•	•
Danske Commodities A/S	DK	•	•	•	•	•
DARD, spol. s r.o.	CZ	•	•			
Dopravní podnik Ostrava a.s.	CZ	•	•			
DufEnergy Trading SA	CH				•	•
DUON Marketing and Trading S.A.	PL	•	•	•	•	•
E.ON Energie, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
E.ON Global Commodities SE	DE	•	•		•	•
Eco Power Energy s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
EDF Trading Limited	UK	•	•	•	•	•

Účastník trhu Market Participant	Elektřina • Electricity				Plyn • Gas	
	Země Country	Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets	Vyrovňovací trh Balancing Market	Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets
Edison Trading S.p.A.	IT	•	•			
Ekologické Zdroje Energie s.r.o.	CZ	•	•	•		
Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ	•	•	•		
Elektrix Sp. z o.o.	PL				•	•
ELGAS Energy, s.r.o.	CZ	•	•		•	•
ELIMON a.s.	CZ	•	•		•	•
EnBW Energie Baden-Württemberg AG	DE	•	•			
Eneka s.r.o.	CZ	•			•	•
Enel Trade S.P.A.	IT	•	•			
Enepa Trade s.r.o.	CZ	•	•	•		
Energana s.r.o.	CZ	•	•			
Energi Danmark A/S	DK	•	•	•		
Energie Domova s.r.o.	CZ				•	•
Energie2 Holding SE	CZ	•	•		•	•
Energie2, a.s.	CZ	•	•		•	•
ENERGIEALLIANZ Austria GmbH	AT	•	•			
Energobridge, s.r.o.	CZ	•	•	•		
Energotrans, a.s.	CZ	•	•	•		
Energy Financing Team (Switzerland) AG	CH	•	•			
Energy Trading Services s.r.o.	CZ	•	•	•		
Eniq Sp. z o.o.	PL	•	•			
ENIX COMMODITIES s.r.o.	CZ				•	•
ENOI S.P.A.	IT				•	•
ENRA SERVICES s.r.o.	CZ				•	•
EP Commodities, a.s.	CZ				•	•
EP Energy Trading, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
Erste Energy Services, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
ETC – ENERGY TRADING, s.r.o.	CZ	•	•			
EURO GAS HOLDING a.s.	CZ				•	•
Europe Easy Energy a.s.	CZ	•	•		•	•
European Commodity Clearing Luxembourg S.à.r.l.	LU	•			•	•
EXEN s.r.o.	CZ	•	•			
Ezpada s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
FERTGAS Handels GmbH	AT				•	•
FITEN SPÓLKA AKCYJNA	PL	•	•			
FONERGY s.r.o.	CZ	•	•		•	•

Účastník trhu Market Participant	Země Country	Elektrina • Electricity			Plyn • Gas	
		Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets	Vyrovnávací trh Balancing Market	Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets
Fosfa a.s.	CZ	•	•		•	•
Freepoint Commodities Europe LLP	UK	•	•			
Gama Investment a.s.	CZ			•		
Gas International s.r.o.	CZ				•	•
Gazprom Marketing & Trading Limited	UK	•	•		•	•
GDF SUEZ Prodej plynu s.r.o.	CZ				•	•
GDF SUEZ Trading	FR	•	•		•	•
GEN-I, d.o.o.	SI	•	•			
GETEC ENERGIE AG	DE	•	•		•	•
GOLDMAN SACHS INTERNATIONAL	UK	•	•			
Greenex s.r.o.	CZ				•	•
Gunvor International B. V.	NL				•	•
HALIMEDES, a.s.	CZ				•	•
HOLDING GAS EUROPE s.r.o.	CZ				•	•
HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.	SI	•	•			
Interenergo d.o.o.	SI	•				
JAS Energy Trading s.r.o.	SK	•	•		•	•
JWM Energia Sp. z o.o.	PL	•	•			
KAVALIERGLASS, a.s.	CZ	•	•			
K-Gas s.r.o.	CZ				•	•
Koch Supply & Trading Sarl	CH				•	•
KOMTERM energy, s.r.o.	CZ				•	•
LAMA energy a.s.	CZ	•	•	•	•	•
Lumius, spol. s r.o.	CZ	•	•	•	•	•
MAGNA ENERGIA a.s.	SK	•	•			
MCT Slovakia s.r.o.	CZ	•				
MERCURIA ENERGY TRADING SA	CH	•	•		•	•
Merrill Lynch Commodities (Europe) Limited	UK	•	•			
MET International AG	CH				•	•
MIROMI energy, a.s.	CZ				•	•
MND a.s.	CZ	•	•	•	•	•
MND Gas Storage a.s.	CZ				•	•
Morgan Stanley Capital Group Czech Republic, s.r.o.	CZ	•	•			
MVM Partner Energiakereskedelmi ZRt.	HU	•	•			
Nano Energies Trade s.r.o.	CZ	•	•	•		
Neas Energy A/S	DK	•	•	•	•	•
NET4GAS, s.r.o.	CZ				•	•
One Energy Česká republika a.s.	CZ	•	•			
PETROL Praha CZ s.r.o.	CZ	•	•			
PGE Trading GmbH, org. složka	CZ	•	•			
PGNiG Sales & Trading GmbH	DE				•	•
Plzeňská energetika a.s.	CZ			•		
Plzeňská teplárenská, a.s.	CZ	•	•	•		
Pražská energetika, a.s.	CZ	•	•	•	•	•

Účastník trhu Market Participant	Elektřina • Electricity			Plyn • Gas		
	Země Country	Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets	Vyrovnávací trh Balancing Market	Subjekt zúčtování Balance Responsible Party	Krátkodobé trhy Spot Markets
Pražská plynárenská, a.s.	CZ	•	•		•	•
Příbramská teplárenská a.s.	CZ	•	•			
Repower Trading Česká republika s.r.o.	CZ	•	•			
RIGHT POWER ENERGY, s.r.o.	CZ	•	•			
RIGHT POWER TRADING, s.r.o.	CZ	•	•			
RIGHT POWER, a.s.	CZ	•	•		•	•
RWE Energie, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
RWE Gas Storage, s.r.o.	CZ				•	•
RWE Supply & Trading CZ, a.s.	CZ				•	•
RWE Supply & Trading GmbH	DE	•	•		•	•
Sev.en EC, a.s.	CZ	•	•	•		
Shell Energy Europe Limited	UK				•	•
Slovenské elektrárne, a.s.	SK	•	•	•		
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	SK				•	•
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ	•	•	•		
SPP CZ, a.s.	CZ				•	•
SSE CZ, s.r.o.	CZ	•	•			
Stabil Energy s.r.o.	CZ				•	•
Statkraft Markets GmbH	DE	•	•	•		
Statoil ASA	NO				•	•
Statoil Gas Marketing Europe AS	NO				•	•
Synergy Solution s.r.o.	CZ	•	•		•	•
TAURON Czech Energy s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
TEI Deutschland GmbH	DE	•	•			
Teplárny Brno, a.s.	CZ	•	•	•	•	•
TINMAR-IND S.A.	RO	•	•			
TrailStone GmbH	DE	•	•		•	•
T-WATT s.r.o.	CZ	•	•	•		
Vattenfall Energy Trading GmbH	DE	•	•		•	•
V-Elektra, a.s.	CZ	•	•			
VEMEX Energie a.s.	CZ	•	•	•	•	•
VEMEX s.r.o.	CZ				•	•
Veolia Energie ČR, a.s.	CZ	•	•	•		
Veolia Komodity ČR, s.r.o.	CZ	•	•	•	•	•
VERBUND Trading Czech Republic s.r.o.	CZ	•	•			
Virtuse Energy, s.r.o.	CZ	•	•		•	•
Vitol Gas and Power B.V.	NL				•	•
VNG Energie Czech s.r.o.	CZ				•	•
Vršanská uhelná a.s.	CZ	•	•	•		
WINGAS GmbH	DE				•	•
Worldenergy SA	CH				•	•

OTE, a.s.

OTE, a.s. – POSKYTOVATEL KOMPLEXNÍCH SLUŽEB NA TRHU S ELEKTŘINOU A PLYNEM V ČESKÉ REPUBLICE

- spolehlivé zpracování a výměna dat a informací na trhu s elektřinou a trhu s plynem prostřednictvím centra datových a informačních služeb 24 hodin, 7 dnů v týdnu,
- organizování krátkodobého trhu s elektřinou a plynem,
- zúčtování a vypořádání odchylek mezi smluvními a skutečnými hodnotami dodávek a odběrů elektřiny a plynu,
- poskytování technického a organizačního zázemí pro změnu dodavatele elektřiny a plynu,
- administrace výplaty podpory obnovitelných zdrojů energie,
- vydávání a správa systému záruk původu elektřiny z obnovitelných zdrojů,
- správa národního rejstříku jednotek a povolenek na emise skleníkových plynů.

KONTAKT:

OTE, a.s.
Sokolovská 192/79
186 00 Praha 8

Tel.: +420 296 579 160
ote@ote-cr.cz
www.ote-cr.cz

OTE, a.s. – PROVIDER OF COMPREHENSIVE SERVICES ON THE ELECTRICITY AND GAS MARKETS IN THE CZECH REPUBLIC

- reliable data and information processing and exchange on the electricity and gas markets through the Data and Information Service Centre, 24 hours a day, seven days a week,
- organizing the short-term electricity and gas markets,
- clearance and financial settlement of imbalances between the contracted and metered values in supplies and consumption of electricity and gas,
- provision of technical and organizational support for change of electricity and gas supplier,
- administration of payments of subsidies for renewable energy sources,
- issuance and administration of guarantees of origin of electricity from renewable sources,
- administration of the national registry for trading of greenhouse gas emission units and allowances.

CONTACT:

OTE, a.s.
Sokolovská 192/79
186 00 Praha 8

Tel.: +420 296 579 160
ote@ote-cr.cz
www.ote-cr.cz

© 2016 OTE, a.s.

Poradenství, design a produkce • Consultancy, design and production: ENTRE s.r.o.

www.ote-cr.cz